

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 21 / Sayı: 252 / Aralık 2002

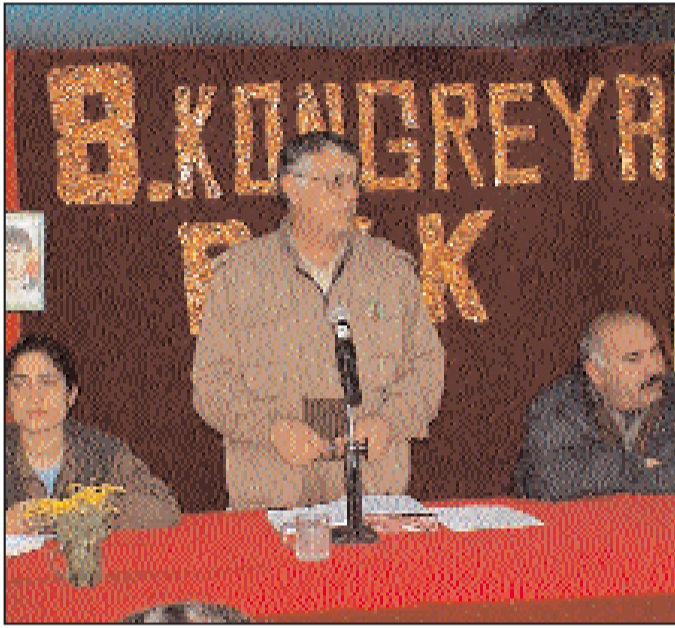
ÇÖZÜM SAVAŞTA DEĞİL BARIŞTADIR

"2002 yılında, gelişmeler içerisinde ne yaptık? Aslında bizim açımızdan örgüt olarak da, halk olarak da önemli bir yıldır. Yılın başında stratejik değişimi yeniden yapılanmayı daha ileri boyutlara götürdük. Önderliğimizin hazırladığı Savunmalar temelinde hem örgütü, hem halkı eğitime çalışmalarımızı siyasi yapılanmada kalıcı sonuçlara taşıdık. Demokratik serhildanı, halk eylemliliğini çok yönlü geliştirip sürekli kıldık. Ana dilde eğitim kampanyası etkili bir güç oldu.

Ardından seçim kampanyası gelişti. Bunlarla dolu geçen bir 2002 yılı var. Uluslararası gündemi etkileyen VIII. Kongre'yi gündemleştirdik.

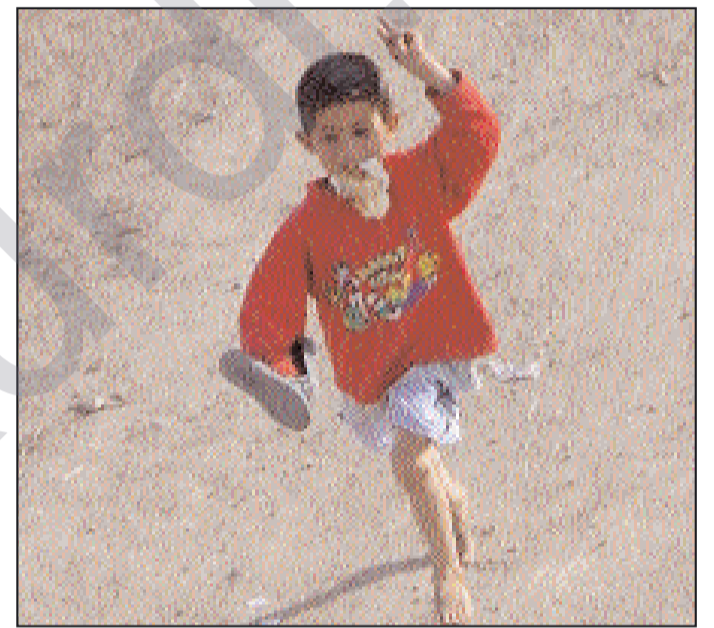
VIII. Kongre ile yirmi beş yıllık PKK kimliği ile yürütülen mücadeleye bir nokta koyup, yeni bir kimlik oluşturduk."

Serxwebûn'dan 2'de

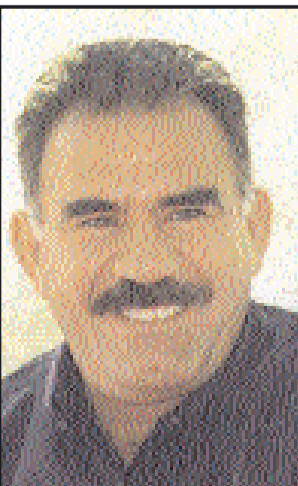
3 KASIM SEÇİMLERİ VE TÜRKİYE'NİN GELECEĞİ

● Türkiye'de 3 Kasım'da ortaya çıkan gelişme, sistem açısından tamamlanmamış bir değişim ve dönüşün süreci olarak tanımlanacağı gibi oldukça önemli sonuçlar da yarattı. AKP tek başına iktidar, CHP'de ana muhalefet partisi olarak meclise girdi. Koalisyon hükümetini oluşturan 3 parti ve diğer partiler barajı aşamadıkları gibi, barajı aşamayan partilerden birisi de Blok Partisi oldu. Kısacası "*Parti bürokrasisi kaybetti, halk kazandı.*" 16'da

ORTADOĞUYA EN ETKİLİ MÜDAHALE GÜCÜ APOCU ÇİZGİDİR

● ABD ile Türkiye arasındaki mücadele, İsrail ile olan çelişkilerin de aşılmasıyla yeni bir Irak düzenlenmesi konusunda ortak görüşe ulaşılmasına yol açtı. ABD, Türkiye ve İsrail üç stratejik ortak olarak tanımlanıyor. Fakat İsrail ile Türkiye arasında Türkiye'nin ABD'ye bağımlılığı temelinde bir ittifak var. Mevcut durumda Türkiye'nin bağımsızlığı, ağır bir darbe yemiştir. 10'da

ÖNDERLİK GERÇEĞİ KENDİNİ EĞİTME SANATIDIR

ABDULLAH ÖCALAN

Her gün onlarca yoldaşımız kahramanca şehit düşüyor. Ama sen yaşıyorsun, o kadar ağır bir durumun da yok. Öyleyse yapacağın ilk iş amacına, ölçülerine göre bir tutum takınmaktır. İsrarla gelmek durumunda olan sizsiniz. Şartları, ölçüleri de bu çerçevededir. Burası çok yüksek

kapasitede, kapsamda yürütülen bir çalışma alanıdır. Halkımızın kurtuluş yüreğinin arttığı yer, kendi militanlığımızı bulduğumuz yer. Bunun heyecanını ben her geldiğimde, her ders verdiğimde en üst düzeye yükselir ve bu şüphesiz hepimiz için de böyledir. 16'da

İçindekiler

3 Kasım seçimleri ve Türkiye'nin geleceği 5'te

PKK'nin 25. yılına Apocu ruhla bütünleşerek girelim 12'de

Toplumsal Sözleşme Bildirgesi 23'te

Basın-yayın alanı ideolojik mücadele alanıdır 26'da

2003 yılı Kültür hareketinin üretim yılı olacaktır 28'de

Ay mehtabında dağ rüzgarı

Şehit Kezban Mavi(Leyla Avaşın) arkadaşın günlüğü 32'de

Şehit Serdar, Baran, Rızgar, Fırat, Cemal arkadaşların anı yazıları 35'te

APOCU HAREKETİN YENİ KİMLİĞİ İLE 2003'Ü KAZANACAĞIZ

Herkes gibi biz de, 2003 yılında muhtemel gelişmeler neler olabilir sorularını tartışıp, cevaplamaya çalışıyoruz. 2002 yılının temel özelliği, 11 Eylül olaylarının ardından, bu olayların ortaya çıkardığı yeni bir mücadele sürecini ifade etmesi oluyor. Dünya uzun bir süre 11 Eylül gerginliğini yaşadı. Mücadele, yıl boyunca bu gerginlikle devam ederek geldi. Şimdi çok daha ileri bir düzey kazanmış, askeri olarak Ortadoğu'da bir bölgesel çatışmayı iyice gündemleştirmiş bulunuyor.

11 Eylül'ün bir uluslararası sistem arayışı olduğu biliniyor. Bu çok değerlendirildi. Bu yeni uluslararası sistem arayışı, '90'lardan itibaren Sovyet bloğunun çözülmeye başlamasıyla başladı. O zaman da Körfez Savaşı'yla yapılan değişim, Ortadoğu'da gerginlik ve şiddetli bir çatışmaya olmuştur. ABD-İrak çatışması en büyük etkisini Sovyetler Birliği'nin çözüldüğü üzerinde yapmış, bu çözüldüğü hızlandırmıştı. 11 Eylül olaylarıyla başlayan süreç ise, 20. yüzyıl sisteminin batı yakasının değişim sürecine girmesini ifade ediyordu. Esas anlamı buydu. Sovyet bloğunun çözüldüğü ardından, geçen on yıllık süre içerisinde insanlığın yaşadığı sorunlar, dünyadaki çelişkiler tümüyle Batı sisteminin üzerine yüklenmişti. NATO düzeni, Avrupa sistemi ve ABD öncülüğü bütün sorunları çözmekle, dolayısıyla dünyayı yeniden yapılandırmakla yüz yüze gelmişti. Bunu karşılamak için ABD'nin, Sovyet çözüldüğü ardından "yeni dünya düzeni" adı altında bir yaklaşım geliştirdiğini de biliyoruz. Bu süreci kendi öncülüğünde, böyle bir stratejik yaklaşımla karşılamak istemişti. Bu doğrultuda, on yıllık yoğun bir ekonomik, siyasi, askeri çaba da yürüttü. Dünyanın dört bir yanında bir sürü yeni gelişme yaşandı. ABD bununla, dünyada yeni düzen yaratığına, öncülüğünü, stratejik önderliğini kesinleştirdiğine, düzenin artık hakim olduğunu iyice inanmıştı. Elindeki ekonomik ve askeri güce dayanarak, herkesi buna indirmeye çalışmıştı.

ABD'nin Afganistan'a saldırısı Ortadoğu'ya müdahalenin ön hazırlıklarıydı

11 Eylül olayları böyle bir ortamda gelişti. Temel özelliği şuydu; ABD'nin söylediği ve iddia ettiği gibi bir yeni uluslararası sistem oluşmamıştır. Sovyet bloğunun çözüldüğü sürecinde ABD'nin öngördüğü, iddia ettiği bir düzene ulaşamamıştır. Batı kendini değiştirememiş, yenileyememiş, dolayısıyla insanlığın yaşadığı temel sorunlara çözüm üretme gücünü yaratamamıştır. Dolayısıyla sorunlar, onlardan doğan çelişkiler çözümsüz kalmakta, bu da daha çok gerginliğe, çatışmaya yol açmaktadır. Bu çatışmanın, gerginliğin en üst düzeyi, çılgınlığa varan düzeyi 11 Eylül saldırıları oldu. Hiç kimsenin düşünmediği, beklemediği, ihtimal dahi vermediği bir düzeyde saldırıyı ifade etti. Bu durum bütün herkesi biraz da kendine getirdi. ABD, olayların şiddetine denk bir karşılığı geliştirmeye yöneldi. Üçüncü dünya savaşının başladığını ilan etti. Dünya barışını tehdit eden, dünyayı savaş içerisine çeken güç olarak, terörizmi ilan etti. Birçok çevreden, "terörizm" adı altında ortak bir düşman tanımlamasını ve ona karşı mücadele yürütülmesini istedi. Bunlar, Sovyetlerin çözüldüğü ardından dünya çelişkilerini yeterince değer-

"ABD'nin söylediği ve iddia ettiği yeni bir uluslararası sistem oluşmamıştır. Sovyet bloğunun çözüldüğü sürecinde ABD'nin öngördüğü, iddia ettiği bir düzene ulaşamamıştır. Batı kendini değiştirememiş, yenileyememiş, dolayısıyla insanlığın yaşadığı temel sorunlara çözüm üretme gücünü yaratamamıştır. Dolayısıyla sorunlar, onlardan doğan çelişkiler çözümsüz kalmakta, bu da daha çok gerginliğe, çatışmaya yol açmaktadır. Bu çatışmanın, gerginliğin en üst, çılgınlığa varan düzeyi 11 Eylül saldırıları oldu."

lendirememesi ve onlara çözüm bulacak bir yapı, çözümlenememesi kendinde geliştirememenin ortaya çıkardığı sonuçları. ABD çözümlerine çelişkileri, sorunları görüp onlara uygun çözümler getirmek yerine, tekrar kendi hakimiyetini bu tür yaklaşımlarla, herkesi gerginlik ve çatışma içerisine alarak çözmek istedi. Genelde ise, ABD'nin öngördüğü bu yaklaşım da, çözümsüz kalan, çözüm gerektiren sorunların çözümlenmesi ve çözüm arayışı sürecine girmesini ifade etti. 2002 yılı böyle bir arayışın, gerginliğin, tartışmanın yoğun olarak yaşandığı, hızlı bir biçimde sürdürüldüğü bir yıldır. Genel tanımlamalar 11 Eylül'den sonra 2001 yılının sonuna doğru yapılmıştı. Afganistan savaşıyla da belli bir durum ortaya çıkartılmıştı.

2002'ye girerken, Afganistan'daki Taliban yönetimi askeri bakımdan yıkılmış, bu biçimde 11 Eylül saldırılarına neden olan yönetim ortadan kaldırılmıştı. Her ne kadar yeni siyasi yönetim, Afganistan'da kalıcı bir çözüm ortaya çıkarılmamış olsa da, ulaşılan askeri düzey belli bir denetim sağlamayı, dolayısıyla başka alanlarda da mücadele etmeyi ABD için imkan dahilinde kılıyordu. Afganistan'da ulaşılan sonuçlara dayanarak siyasi ve askeri mücadeleyi yayma alanının Ortadoğu olduğu açığa çıkmıştı. Zaten esas olan Ortadoğu üzerindeki mücadeleyi çevresinden daraltarak, sonuca götüreceği bir ortamı yaratmaktı. Afganistan bu işin bir ucuydu. O uçtan kısmi çözümler elde edildikten sonra, 2002 başından itibaren Ortadoğu üzerinde bir yoğunlaşma başlamıştı. 2002 yılına girerken de, en çok tartışılan konu Irak üzerinde mücadele konusuydu. Şimdiki gibi, ABD'nin ne zaman saldıracağı, Ortadoğu savaşının nasıl olacağı, Irak'ta çatışmaların nasıl gelişip çözümleneceği konusu, siyasi gündemin en çok tartışılan birinci konusuydu. ABD, Afganistan'dan başlattığı çatışma durumunu ilerletmek, önündeki engelleri aşabilmek için hızlı hareket edeceği imajını yoğun biçimde veriyordu. Bu durum herkesi, bütün uluslararası güçleri ciddi biçimde etkisi altına almıştı. Böylece bir yıl bu temelde geçti. Tartışmalar hep Amerika'nın Irak'a ne zaman müdahale edeceği, Irak savaşının nasıl olacağı, nasıl sonuçlanacağı üzerinde oldu. Yoğun tartışmalar, ekonomik, siyasi ablukanın sürdürülmesi; çok yönlü görüşmeler, ilişkiler, ittifaklar, askeri hazırlıklar ekseninde sürdürüldü. İnsanlık hep şunu bekledi; Amerika, Irak'a ne zaman saldıracağı? Bir yıl boyunca birçok kez ABD'nin askeri saldırıda bulunacağı ve savaşın Irak üzerinde olacağı yönünde değerlendirmelerle bulunuldu, tahminler yapıldı.

"Ne olursa 2003'te olacak. En azından mevcut durumu değiştiren bir çatışma süreci gelişecek. Sonuçlanması, yeni sonuçların ortaya çıkması hemen gerçekleşmeyebilir. Irak'ta ve Ortadoğu'da sistem yaratmak kolay değil. Fakat mevcut durumu yıkan, kıran, değiştiren daha ileri bir çatışma düzeyi, bir siyasi değişim süreci de gelişecek. Mevcut hazırlıklar, güç ilişkileri, dengeler, politik yönelimler, bundan artık kaçınılmayacağına gösteriyor. ABD böyle bir sonuca mahkum gibi."

Şimdi yine bu tahminlerin, tartışmaların en yoğunlaşmış, hızlanmış olduğu bir süreci yaşıyoruz. Sadece tahmin mi? Hayır, askeri faaliyetler bakımından, siyasi ilişkiler, ittifaklar bakımından müdahale hazırlıklarının en çok hızlandığı, yoğunlaştığı; artık bu işin gözle görülür hale geldiği bir durumu da yaşıyoruz. Çokça değerlendirildiği gibi, ABD saldırılarını gerçekleştirmedi ama bu, saldırı sözde kalıyor anlamına gelmiyor; tartışma düzeyindedir, pratikleşmiyor. Bu bir söz düellosudur, çatışma ihtimali az, denilemez. Çatışma ihtimali, olasılığı, hazırlıkları 2002 yılı boyunca olanlardan çok ileri bir düzeyi ifade ediyor. Artık ABD'nin tam bir savaş ittifakı oluşturma yönünde bölgede ve dünyada yürüttüğü diplomatik, siyasi faaliyetler çok açık hale gelmiş bulunuyor. Artık gizlisi, saklısı yok. Kiminle neler görüşülüyor, neler bulunmaya çalışılıyor bu çok açık. ABD-Türkiye ilişkileri, görüşmeleri bunları açık gösteriyor. Yine Irak muhalefetinin durumu, ABD'nin bu muhalefete; Türkiye'nin ve İran'ın, Irak'taki muhalif güçlerle ilişkileri, görüşmeleri gözle görülür düzeyde açığa çıkmış, görünür hale gelmiş bulunuyor. Sadece görüşmeler, ittifak oluşturma, engelleri aşma faaliyeti mi? Hayır, onu da aşan bir askeri düzey var. Amerika, Kuveyt'te geniş bir askeri tatbikat yapıyor. Bu tatbikat birçok çevre tarafından, Irak'a kara saldırısının hazırlığı olarak değerlendiriliyor. Körfez'deki yığınağını artırıyor. ABD askeri gücünün, 2003'ün ilk ayında iki katına çıkacağı ifade ediliyor.

Savaş artık sadece tartışılan bir konu değil hazırlıkları yapılan bir olay

Türkiye'yle pazarlıkları oldukça somutlaşmış durumda. ABD'nin, Türkiye'den askeri istekleri; doksan bin askerin Türkiye üzerinden Güney Kürdistan'a sokulması, Türkiye'den kullanılacak üslerin, limanların belirlenip hazırlıkların yapılmak istenmesi basına da yansdı. Buraların ABD ordusunun askeri hareketinde kullanılacak bir duruma getirilmesi arayışı var. Bu konuda ABD bastırıyor, Türkiye'den net tutum, karar istiyor. Türkiye, günlük olarak bunu tartışıyor. Devletin temel karar güçlerinin bu durumları değerlendirip kararlar oluşturmak üzere toplantılar yaptığını söylemiyordu. Irak'a müdahale durumu, Irak üzerindeki mücadele bu düzeye gelmiştir. Buna paralel olarak çok yönlü siyasi görüşmeler de oluyor. Özellikle Irak muhalefeti biraz daha hareketlenmiş bir vaziyette. Geçmişte dağınıktı, bir şey yapacaklarına dair çok fazla güven de vermiyordu. Bazı çevrelerce eleştiriliyorlardı da. Fakat son

dönemlerde bu durum fazlasıyla aşıldı. ABD, İngiltere bu çevrelerle bir yığın görüşmeler yaptı. En son İngiltere'de toplantılar yaptılar. Mevcut Irak yönetiminin değişimi, yıkılması ardından, Irak'ta nasıl bir yönetim ortaya çıkarılabileceği sorununu tartışıyorlar. İran ve Türkiye, böyle bir yönetim düzeyini etkilemeye çalışıyor. Irak muhalefeti vb birçok örgüt bu süreçte Türkiye'de, en son Barzani ve Talabani de gittiler. Türkiye de muhalefet üzerinde kendi etkisini kurmaya, geliştirmeye çalışıyor.

Suriye-İngiltere görüşmeleri oldu. Suriye de, mevcut gelişmelerle ilişkili. Bütün bunlar oldukça hızlanmış bir siyasi, diplomatik, askeri durumu ifade ediyor. Irak müdahalesi, 2002 yılı içinde çok fazla tartışılmış, gündemleşmiş. 2003 yılı, Irak ve onun etrafında Ortadoğu'da bir savaş durumunun en temel gündem olarak aktarılmasını içeriyor. Savaş artık tartışılan bir konu değil, hazırlıkları yapılan bir olay. Çok zaman alacak bir olay da değil, artık haftalar ve aylarla çerçevelenmiş bir olay. O duruma gelindi. Şunu herkes kabul ediyor; bu iş sonuca doğru gidiyor. Yani şimdiye kadar yürütülen tartışmalar, yapılan hazırlıkların pratikleşmesi artık kaçınılmaz bir noktaya geliyor. Ne düzeyde olacağı, ne tür sonuçlar çıkaracağı ve nasıl gelişeceği belli olacak. Bundan kaçınmak, çok uzun vadeye yaymak da artık mümkün değil. Dolayısıyla yeni yıla uluslararası sistemi, dünyayı etkileyecek bir savaş gündemiyle giriyoruz.

Bu temelde, 2003'ün çatışmalı, onaylı olarak siyasi değişimin çok yönlü, hızlı gerçekleşeceği bir yıl olacağı şimdiden belli oluyor. Artık tartışmalarla, hazırlıklarla sürecin götürülmesi mümkün değil. Ne olursa 2003'te olacak. En azından mevcut durumu değiştiren bir çatışma süreci gelişecek. Sonuçlanması, yeni sonuçların ortaya çıkması hemen gerçekleşmeyebilir. Irak'ta ve Ortadoğu'da sistem yaratmak kolay değil. Fakat mevcut durumu yıkan, kıran, değiştiren daha ileri bir çatışma düzeyi, bir siyasi değişim süreci de gelişecek. Mevcut hazırlıklar, güç ilişkileri, dengeler, politik yönelimler, bundan artık kaçınılmayacağına gösteriyor. ABD böyle bir sonuca mahkum gibi. Bazı aydınlar bunu sadece Irak yönetimiyle, ABD yönetiminin karşıtlığına, Saddam karşıtlığına da bağlamıyorlar; ABD'nin ekonomik olarak, böyle bir savaşa mahkum olduğunu ifade ediyorlar. Ancak savaşa ABD'nin kendi ekonomik sorunlarını çözüme götüreceği, durgunlaşan ABD ekonomisinin yeniden canlanmasını, ancak Irak savaşı gibi büyük bir çatışmayla sağlayabileceği değerlendirilmesini yapıyorlar. Bu durum doğru da olabilir. Fakat mevcut Amerika yönetiminin, Saddam

Hüseyin yönetimiyle bu dünyada birlikte yaşamak istemediği açığa çıkmış bulunuyor. Öyle silahtır, bilmem gizli projelerdir bunlar var, ama işin maskesi. Gerçek olan, Saddam Hüseyin yönetiminin değiştirilmek istenmesidir. Amerika'nın yapmaya çalıştığı, karşıt olduğu, silah sorunu olarak gündeme getirdiği esas sorun budur. Neden 11 Eylül olayı üzerinden yaklaşık bir buçuk yıl geçmesine, yine Afganistan çatışması ardından bir yıl geçmesine, 2002 yılında bu kadar Irak müdahalesinin tartışılmasına rağmen böyle bir çatışma ortaya çıkmadı? Neden şimdiye kadar ertelendi ve bu durum 2003 yılına sarktı? Bu mevcut güçler dengesiyle ilişkili, uluslararası ve bölgesel düzeydeki dengeyle ilişkili. Şu net açığa çıktı; Irak'a müdahale öyle kolay değil. Irak'ta yönetim değişikliği yapmaya girişmek, Afganistan'daki gibi kolay olmayacak. Kısa bir sürede Afganistan'daki gibi ittifak oluşturmak mümkün değil. Diğer yandan yönetim değişikliği yapabilmek çok mümkün değil. Farklı politik yaklaşımlar var. Güç ilişkileri ve çelişkileri birçok engel oluşturuyor. Bu nedenle öyle kolay müdahale olmaz. ABD ve müttefikleri için mevcut yönetimi yıkmak belki kolay olabilir. Bunun sağlayacak askeri güçler de bulunabilir. Ama Bağdat'a yeni yönetim oluşturmak, istikrarı sağlamak Saddam Hüseyin yönetimini yıkmak kadar kolay olmayabilir. Bu ciddi problem oluşturuyor. Hala da öyledir. Çünkü sorun, sadece bir yönetim değişikliği sorunu değil. Bağdat sorunu, sadece bir Irak'ın yönetimini yeniden düzenlemeyi içermiyor. Irak'ın tarihsel konumu, farklı uygarlık merkezi olma gerçeği var ki, -bu uygarlık sistemi biraz da Irak üzerinde oluşturdu- uluslararası düzen, dünya dengesi açısından, güncel politika açısından kolay değil. Sorun sadece bir ülkenin yönetimi, hatırla bir bölgeyi etkileyen bir yönetim değişikliği değil. Üzerinde dünyanın yeniden şekillendiği, uluslararası sistemin oluştuğu bir sorun. Gelişmeler, bu gerçeği daha fazlasıyla gösterdi. Irak'taki sistemin karakteri, yeni Ortadoğu sistemi demektir. Yeni Ortadoğu sisteminin karakteri de, yeni uluslararası sistemin nasıl oluşacağını belirlemesi demektir.

ABD'nin yeni sistem arayışı AB tarafından kabul görmüyor

Dolayısıyla Sovyetler çözüldü 20. yüzyılda I. Dünya Savaşı'yla oluşan uluslararası sistem dağılırken, çatışmanın Ortadoğu ve Irak'ta olması bir tesadüf değildi. Esas olarak uluslararası sistemin üzerinde yükseldiği alanda değişiklikler yapılarak, Sovyet bloğunun çözüldüğünü önü açıldı. Irak'taki değişiklik, Körfez savaşı ve Irak üzerinde ortaya çıkarılan fiili değişiklik, Sovyet bloğunun çözümlenmesinin önünü açtı. Şimdi de 11 Eylül'ün saldırılarıyla gelişen sürecin Batı sisteminin değişmesi, yeniden yapılanmasını içerdiğinin en önemli göstergesi Irak ve Ortadoğu üzerinde çatışmayı gündeme getirmesi oluyor. 11 Eylül olayları ABD'yi ve sistemi beyninden vurdu. Değişmesi gerektiğini, değişmezse felaket getirecek gelişmelerin olacağını sisteme gösterdi. Ama ABD'yi vurmakla sistem değişmez. Başta ABD olmak üzere sistemin bütün kollarının değişebilmesi için, Irak'ın değişmesi gerekli. Irak etrafında Ortadoğu'nun yeni bir düzene girmesi gerekiyor. Burada değişiklik olmadan, diğer alanlarda

değişim ve yeniden yapılanmanın önu açılabilir. Onun için Irak çatışması bu biçimiyle yeniden gündemleşmiş bulunuyor. Demek ki Irak'taki çatışma, Bağdat'a yönetim arayışı sadece Saddam Hüseyin'den kaynaklanmıyor. Saddam Hüseyin'in kötülüğüne bağlı değil. Mevcut Irak sistemi, artık insanlığın yaşadığı sorunların çözümünün önünde engel oluşturuyor. Sorunlar, çelişkiler çözümü dayattıkça bu engelin aşılması gerekiyor ki, birçok alandaki sorunlar çözüm yoluna girebilsin, o sorunları çözüme götürecek politikalar, ilişkiler, ittifaklar oluşturulabilsin. Esas olan budur.

Bu bakımdan yıkmak veya mevcut yönetimi aşmak kadar yeni yönetimi kurmak da önemli; hatta daha önemli, birinci planda geliyor. Mevcut yönetim devrilebilir, zaten çok güçlü dayanakları yok. Eski sistemin kendisi, dayanağı olan o sistem de eskimiş, statüko zaten aşıyor. Ama sorun buradan değil de, daha çok yeninin nasıl kurulacağından kaynaklanıyor. Çünkü birçok bölgede oluşmuş temel sorunları çözüme götürecek, insanlığı ileri bir düzeye taşıyacak bir sistem nasıl yaratılacak? Bunun ekonomisi, sosyalitesi, siyaseti, askerliği, kültürü, ilişkileri, ittifakları uluslararası düzeyde, bölgesel düzeylerde nasıl oluşacak? Bütün bu sorulara cevap vermeyi gerektiriyor. Çünkü bunlara cevap vermeyen, bunları dikkate almayan bir çözüm, gerçekte bir çözüm olmayacak. Bütün bu sorulara cevap verecek bir çözümü içermeyen Irak'taki yönetim değişikliği, bir çözüm yaratmayacak. Tam tersine dünyayı daha büyük bir kaosa, kargaşaya, sonuçları daha ağır olacak bir çatışma durumu içine sokabilecek. Bu ürkütüyor, korkutuyor. Buradan duyulan endişeyle, korkuyla böyle yaklaşımlar var. Çıkar çelişkileri ve çatışmaları, anlayış farklılıkları var. Örneğin ABD dayatması birçok çevre tarafından tehlikeli bulunuyor, demokratik görülüyor. Kendi çıkarlarına zarar verici bulunuyor. Bunu AB çok yüksek sesle dillendirdi. Tepkisini, Türkiye'nin AB girişi noktasında açıkça gösterdi. "Amerika'nın kararı değil, bizim kararımız geçerli" dedi. Bu çok önemliydi. Bu, I. Dünya Savaşı'ndan sonra kısmen, ama esas olarak II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'nın ABD karşısında söylediği en yüksek sesli karşıt sözdür. Bundan beş yıl önce, on yıl önce, Avrupa'dan böyle sözlerin bu kadar yüksek söyleneceğini düşünmek bile mümkün değildi. Böyle olacak diye söylenseydi, kimse inanmazdı. Gerçekten de o koşullarda bu olamazdı. Ama şimdi böyle bir düzey ortaya çıktı. Demek ki, Batı sistemi değişti. Sistem nasıl değişecek? Bunun görülmesi açısından önemli. Değişim olacak diyorum da, bir söz müdür, yoksa gerçekte oluyor mu? İşte bu, gözle görülür bir değişim örneğidir. Sovyetler'e karşı mücadelede ABD öncülüğünü en ileri düzeyde kabullenen Avrupa, şimdi ABD'yle çok yoğun bir çelişki, hatta çatışma içerisinde. Ortadoğu sorunu, yeni sistem sorunu bunu daha çok su yüzüne çıkardı. ABD'nin yeni dünya düzeni adını vererek, kendi imparatorluğunu yaratma yönündeki yeni sistem arayışını, Avrupa'nın kabul etmediğini gösteriyor. Avrupa, bu yaklaşımı demokratik bulmuyor. Yine kendi çıkarlarını gözetir bulmuyor. Dolayısıyla yoğun bir çelişki ve çatışma var. Bunun daha fazla da gelişeceği anlaşılıyor.

Türkiye, biraz da geçmişteki gibi, yani Sovyetler'e karşı oluşan Batı sisteminin varlığını, ABD ile ilişkileri geliştirerek, ABD'ye dayanarak, Avrupa'da istediğini yapacağını sandı, ama olmadı. AB'ye giriş için Türkiye'nin, ABD'yi devreye koymasını, aslında '90'ların başında Saddam Hüseyin yönetiminin Kuveyt'e girişindeki Sovyetleri denemeye kalkışına benzer olarak değerlendirebilir insan. O zaman 'Saddam Hüseyin yönetimi Sovyetleri deniyor' deniliyordu. "Gerçekten ortada bir Sovyetler Birliği var mı, yok mu? Bir iradeye sahip mi? ABD karşısında güç mü? Bu ortaya çıkacak" deniliyordu. Böyle bir gücün olmadığı görüldü. Dolayısıyla o çelişki, kriz Sovyetlerin çözümünü hızlandırdı. Şimdi Türkiye'nin, AB'ye girmek için ABD'yi devreye

"I Eylül olayları ABD'yi ve sistemi beyninden vurdu. Değişmesi gerektiğini, değişmezse felaket getirecek gelişmelerin olacağını sisteme gösterdi. Ama ABD'yi vurmakla sistem değişmez. Başta ABD olmak üzere sistemin bütün kollarının değişebilmesi için, Irak'ın değişmesi gerekli. Irak etrafında Ortadoğu'nun yeni bir düzene girmesi gerekiyor. Burada değişiklik olmadan, diğer alanlarda değişim ve yeniden yapılanmanın önu açılmaz.

Onun için Irak çatışması bu biçimiyle yeniden gündemleşmiş bulunuyor."

koyması, aslında Batı sistemini denemesi oldu. Eskisi gibi bir Batı sistemi var mı? ABD, Avrupa bütünlüğü var mı? Bu denendi, görüldü ki öyle bir bütünlük yoktur. Avrupa çok sert biçimde tepki göstererek, bu durumu reddetti. Türkiye için ağır sözler de söylendi. ABD'yi reddettiğini ortaya koydu ve "biz AB içerisinde Amerika'nın Truva atını istemiyoruz. Gerçekten Avrupalı ölçülerini benimseyen, AB'ye katılmak isteyen bir güç istiyoruz" dedi. Bu şunu net gösterdi; Avrupa'yla ABD arasında nasıl bir ekonomik, siyasi çelişki; hatta ölçüler bakımından ileri bir çelişki düzeyinin var olduğu ortaya çıktı. İçten içe yaşanan bu çelişkileri gün yüzüne çıkardı. Bu Batı sisteminin değişimi anlamına geliyor, hem de çok köklü değişimi. Demek ki, mevcut süreç Batı sisteminin değişimi yönünde ilerliyor. Yeni uluslararası sistem böyle bir değişim içinde oluşuyor, ortaya çıkıyor. Durağan değil, onu görebilmek gerekli. İşte bu değişimi ortaya çıkardı. 2002 yılında Irak üzerindeki mücadelenin en önemli bir halkası da bu değişimi yaratmasıdır. Sorun, Bağdat'ta yönetim değişikliği değil; sorun, 20. yüzyıl Batı sisteminin değişimi, yenilenmesi, yeni

doğan'a bile, Fransa'yı ve Almanya'yı şikayet ettiği söyleniyordu. Amerika yönetimi, Türkiye yöneticilerine dert yanacak kadar Avrupa karşısında zorlanır duruma düşmüş. Bu çok önemli tabii. Bölge açısından da öyle. Aslında bölgede de eski statükoyu koruyan önemli bir direnç vardı. Hemen hemen bütün bölge güçleri değişime mevcut devlet sistemlerinin değişmesine karşıydılar. Onlar da şunu çok net görüyorlar, değiştirilmek istenilen Bağdat'taki yönetim değil. Bağdat'taki yönetim değişirse, ardından gelecek olan bütün Ortadoğu'daki sistemlerin, devletlerin değişimidir. Herkes Saddam Hüseyin yönetiminin yıkılışı ardından kendi yıkılışını gördü. Onun için bir zamanlar Saddam'a çok karşıt olan güçler, Saddam Hüseyin yönetiminin adeta koruyucusu, yatacısı haline geldiler. Bir eski statüko, onun direnci vardı. Bu önemli ölçüde devam da etti. Türkiye bunu sürdürüyordu, İran, Suriye eski statükonun korunmasında önde gelen güçlerdi. Yine Arap Emirlikleri, krallıkları kendilerini korumak için Saddam Hüseyin yönetiminin ayakta kalmasını öngördüler. Dolayısıyla ABD'nin, Irak'a müdahale ve yönetim değişikliği yapması önün-

ler aşılma çalışıldı. Tabii en yoğun mücadele de Türkiye üzerinde yürüdü. Bu, 2002 yılında gözle görülür bir düzeye çıktı. 2001'de ortaya çıkan ekonomik krizin Türkiye ve Ortadoğu'daki değişimle ilişkili olduğu daha çok görülür hale geldi. Öyle sadece Türkiye'den kaynaklanmadığı, dış etkenlerin var olduğu, sadece ekonomik sorun olmadığı, siyasi sorun olduğu, siyasi değişim arayışının ifadesi olduğu daha net ortaya çıktı. Kriz derinleştirildi, Türkiye hükümetinin aşılması öngörüldü. Türkiye için şöyle söyleniyordu; 2002 aralığındaki AB görüşmeleri, Türkiye açısından kader tayin edici olacak.

Statükoyu aşmanın ilk adımı Türkiye'de atıldı

Türkiye ile AB ilişkileri nasıl olacak? Yeni sonuç burada ortaya çıkacak. Beklentiler biraz böyleydi. 2002'ye girerken, hesaplar bu biçimdeydi. Fakat gelişmeler bundan çok daha farklı oldu. Kimsenin tahmin etmediği en az ihtimal verilen hususlar gerçekleşti. Mevcut Türkiye

bir uluslararası sistemin karakterinin, özelliklerinin açığa çıkması, adım adım şekillenmesidir. Gelişme bu temelde oluyor.

Demek ki mücadele, çatışma Irak üzerinde, Bağdat'ta sürmüyor. Avrupa'da, Asya'da sürüyor, değişik güçler arasında mücadele devam ediyor ve ciddi siyasi değişiklikler, sonuçlar ortaya çıkarıyor. İşte şimdiye kadar askeri müdahalenin Irak'a olmasını bu durum engelledi. Saddam Hüseyin yönetiminin ömrünü uzattı. Demek ki, ittifak yoktu, birlik yoktu. Mevcut durumyla uluslararası yeni sistem kuracak bir birlik yok. Yeni bir uluslararası sistem oluşturabilmek için eskinin yıkılması, parçalanması, aşılması gerekiyor. Eski statükoyu aşan bir düzeyin yaratılması lazım. Onun mücadelesi verilmiştir. Bu konuda engel olan birçok husus vardı. Avrupa'nın daha etkili bölgeye girmesi gerekiyordu. O düzey geliştirdi. Ama bölgede hala Avrupa karşıtlığı var. Amerika ise, Avrupa'dan destek alabilmiş değil. O nedenle Irak müdahalesinde zorlanıyor, zayıf kalıyor. Kapsamlı ele alamıyor.

Bush'un; Türkiye hükümetine, Tayip Er-

de geniş bir bölgesel engel vardı.

2002 yılı Ortadoğu'da ciddi bir siyasi mücadelenin yaşandığı, ABD'nin bu engelleri aşmaya çalıştığı bir yıl da oldu. Demek ki Irak mücadelesi, bir uluslararası mücadele olduğu gibi, bir Ortadoğu mücadelesidir ve bu mücadele en yoğun olarak bölge güçleri nezdinde yaşandı. 2002 yılı çok yoğun arayışlar, şiddetli çelişkiler, yeni ilişki arayışlarıyla geçti. İran üzerinde böyle mücadele oldu. ABD, İran'ı açıkça tehdit etti. Suriye üzerinde gizli mücadeleler yürütüldü. ABD, kaç defa Ürdün'ü, Suudi'yi, Mısır'ı uyardı. ABD, engelleri aşmak için bir yandan ekonomik düzeyini kullandı, diğer yandan askeri gücünü, siyasi ilişkilerini kullandı. Bazen tehdit etti, bazen imkan sunmaya çalıştı. Amerika'nın en üst düzey yöneticileri Ortadoğu'da yoğun bir diplomatik faaliyeti yürüttüler. Başkan Yardımcısı 2002'nin başından Ortadoğu'yu gezdi. Bütün devletlerle görüşmeler yaptı. ABD yönetiminin üst düzeyi, sürekli böyle bir diplomasi trafiği yürüttü. Biraz tehdit, biraz imkan sunmayla Irak'a müdahale, Ortadoğu'da değişiklik yapmanın önündeki engel-

hükümeti aralık ayına kadar dayanmadı, AB ilişkilerini yürütemedi. Başka sorunlarda birlik oluşturan Ecevit-Bahçeli-Yılmaz koalisyon hükümeti, AB ilişkilerini birlik içinde yürütemedi. İhtimal verilmeyen bir olgu gelişti. Türkiye, bir erken seçimi hızla yapmak zorunda kaldı. Bu bile ekonomik kriz olarak yaşanan hususun, ekonomik yanından çok siyasi yanının ağırlıkta olduğunu gösterdi. Bu konuda seçimlerin sonucu da önemli bir durum yarattı. Sorunun siyasi olduğunu çok daha net gösterdi. Türkiye'deki eski siyasi yapıyı silip, süpürüp attı. Yerine yeni bir siyasi yapılanma ortaya çıkardı. Türkiye'de siyasi statükoculuğu yıktı. En köklü değişiklik Türkiye'de yaşandı. Türkiye'de, Irak'ta ve Ortadoğu'da değişimin önünde engel oluşturan statükoyu aşma adımları atıldı. Şu görüldü ki; bölgedeki statükoyu en çok koruyan, yine dünyada en çok statükocu olan güç, en tutucu devlet Türkiye. Irak'ta, Ortadoğu'da değişiklik yapabilmek, uluslararası sistemini değiştirebilmek, Batı sisteminin değişebilmesi, yenilenebilmesi için Türkiye'deki değişim önem taşıyor, hatta

giderek daha ileri düzeye geliyor. İşte bunun sonucu olarak Türkiye'de, hızlı bir seçim süreci yaşandı. Seçim, çok ihtimal verilmeyen bir sonuç ortaya çıkardı. Son elin partileri bir yana gitti ve iktidar silinip atıldı. Yeni bir siyasi güç ortaya çıktı ve bu ABD ile daha ilişkili, bölgeye yönelik yeni politikalar geliştirmeye yatkın bir iktidar oldu. Böylece değişim Türkiye'den başlatılmış oldu. Statükoyu aşmanın ilk adımı Türkiye'den oldu.

Şöyle söylenebilir; nasıl ki Körfez savaşı ile Irak vuruldu, daraltıldı, Sovyet sisteminin çözümünün önu açıldıysa, Türkiye de, ABD-Avrupa ilişkilerini denemek için çok diretti. Onun sonucunda gelişen seçimler Ortadoğu'da ve uluslararası alanda Batı sisteminin değişiminin, eski özelliklerinin çözümlenmesinin önünü açtı. Türkiye'de ortaya çıkan sonucu böyle değerlendirmek gerekiyor. Kuşkusuz kendi içiyle bağlı. Ama bölgesel ve uluslararası düzeyde yürütülen mücadelelerle bu düzeyde ilişkilidir.

Şimdi Türkiye tümünden bir yapılanmayı, bir değişim yaşamamış olsa da, kendi dışındaki alanlarla değişimin önüne engel olmaktan çıkarılmış durumdadır. Nasıl ki Irak, Körfez Savaşı'yla yeni bir çözüm ve bir sistem oluşmadı, hatta resmi bir düzey kazanmadı, fiili bir daralmayı yaşadı, eski statüko parçalandı, o temelde eski Sovyet blokunun çözümlenmesinin önü açıldıysa; Irak böyle çözümsüz olarak kaldıysa, Türkiye'de mevcut durumda onu yaşıyor. Türkiye'de de fiili bir durum var. Türkiye, Batı sisteminin değişimin önünde engel olmaktan çıkartıldı. Türkiye'nin statükoculuğu kırıldı. Ama Türkiye bir çözüme götürülmedi. Bir yeniden yapılanma, bir uluslararası sistemi etkileyecek, yönlendirecek, yeni bir Türkiye de ortaya çıkmadı. Şimdi geçen on yılda Irak'ın yaşadığı duruma benzer bir durum Türkiye'de yaşanıyor. Bu ne anlama geliyor? Türkiye, eski statükoyu aşmanın önünü açtı, önünde engel olmaktan çıkartıldı, ama bir sisteme de kavuşturulmadı. Türkiye'de bir çözüm ortaya çıkmadı, yeniden yapılanma da oluşmadı. Bu nasıl oluşacak? Demek ki, diğer alanlarda değişiklikler olacak. Yeniden yapılanmalar gelişecek ki, Türkiye'de de ona paralel bir gelişme olsun.

Körfez Savaşı 1991 yılında Irak'ta oldu, ama Balkanlar düzenlendi, Kafkasya değişti, Afrika'da yeni düzenler oluştu, Irak olduğu gibi kaldı. Hale Irak üzerinde mücadele var. Diğer alanlarda birçok devlet yıkıldı, devletler kuruldu, yeni siyasi rejimler oluştu, ama Irak olduğu gibi kaldı. Şimdi Irak üzerinde mücadele oluyor. Türkiye açısından da böyle bir durum var. Türkiye değişimin önünü açtı, yeni bir durum ortaya çıktı, Türkiye'de yeni bir iç mücadele ve yeniden yapılanma süreci başladı. Bunun üzerinde diğer alanlarda değişiklikler olacak. Özellikle Ortadoğu'nun diğer sahalarında, siyasi, sosyal değişimler yaşanacak. Türkiye onun önünü açmıştır. O değişimler geliştikçe, yeni bir Ortadoğu yapılanması yönünde adımlar atıldıkça, engeller ortadan kalkıp, sorunlar çözümlendikçe Türkiye'de de değişim, yeniden yapılanma gelişecek. Mevcut durumda ortaya çıkan sonuç budur.

2003 yılı bölge ve Türkiye açısından önemli bir süreci ifade ediyor. Ciddi bir değişimin gelişeceğini, siyasi alt üst oluşların yaşanacağını gösteriyor. Bu durum Türkiye'den başlamıştır, Irak'ta devam edecek. Büyük olasılıkla silahlı çatışma biçiminde devam edecek. Irak'ta da hemen bir çözüme kavuşmayacak. Irak'taki çelişki ve çatışma içinde, Ortadoğu'nun diğer alanlarında değişiklikler yaşanacak. İşte Suriye şimdiden değişiyor. İngiltere ile bir görüşme yaptı, şimdiye kadarki siyasi ilişki düzeyinde köklü bir değişikliği ifade ediyor. İran üzerinde mücadele var. Ürdün, Suudi Arabistan vb bütün Arap devletlerinin kendi içerisinde bir mücadelesi var. Bunlar önmükteki yıl içerisinde daha da gelişecek. Irak mücadelesi demek, bütün bu alanlardaki siyasi sistemlerin bir iç mücadeleyi yaşamaması demektir. Mevcut Irak yönetimi yerine, yeni bir yönetiminin oluşması, Irak'ta istikrar arz eden yeni bir sistemin yaratılması, ancak Ortadoğu'nun tümünden yenilenmesi ile olacaktır.

"Türkiye'de yeni bir iç mücadele ve yeniden yapılanma süreci başladı. Bunun üzerinde diğer alanlarda değişiklikler olacak. Özellikle Ortadoğu'nun diğer sahalarında, siyasi, sosyal değişimler yaşanacak.

Türkiye onun önünü açmıştır. O değişimler geliştikçe, yeni bir Ortadoğu yapılanması yönünde adımlar atıldıkça, engeller ortadan kalkıp, sorunlar çözümlendikçe Türkiye'de de değişim, yeniden yapılanma gelişecek. Mevcut durumda ortaya çıkan sonuç budur."

Yeni yıla böyle giriyoruz. Bu anlamda 2003 büyük değişim yılı olacak. Türkiye'de 3 Kasım seçimleriyle başlayan statükonun aşılma sürecini çok daha hızlı, yoğun gelişeceği ve bütün Ortadoğu'ya yayılacağı görülüyor. Bu yıl da mücadele daha çok Irak üzerinde odaklaşacak. Fakat böyle olsa bile sadece Irak mücadelesi değil, bölge mücadelesi olacak. Savaş olacaksa, sadece bir Irak savaşı değil, bir Ortadoğu savaşı olacak. Yeni bir Irak siyasi sisteminin oluşması, Ortadoğu çapında yeni siyasi düzenin oluşması temelinde gerçekleşecek. Yoksa yalnız başına bir Irak çözümlü olmayacak.

Bu da yeni bir uluslararası sistemin şekillenmesini ifade ediyor. Şu gerçek daha net ortaya çıkıyor: 20. yüzyılın çeyreğinde, I. Dünya Savaşı ile oluşan uluslararası sistem, dünya sistemi Ortadoğu'nun paylaşılması üzerinde gelişmişti. I. Dünya Savaşı her yerden daha çok Ortadoğu'nun bölüşülmesi, paylaşılması savaşıydı. Kapitalizmin dünya sistemi de, Ortadoğu üzerinde gerçekleşmişti. Şimdi Doğu blokunun dağılması ardından, Batı sistemi de değişirken, en başta Ortadoğu'nun sisteminin değişmesi, Ortadoğu'da yeni bir siyasi düzenin oluşması gerekiyor. Irak'taki değişim, Irak üzerindeki mücadele bu anlama geliyor. Ve bu devam edecek, gelişecek. Bu noktada kolay çözüm olmayacak. Hemen Ortadoğu'nun da Balkanlar gibi, Kafkasya gibi kısa süreli bir çelişki çatışma sonucunda çözüme kavuşacağını beklememek lazım. Şimdilik daha çok politikalar netleşiyor. Nasıl bir uluslararası sistem, nasıl bir dünya istendiği, nasıl bir Ortadoğu'nun arandığı yönünde de düşünceler, görüşler, politik çizgiler oluşuyor.

ABD bir çizgi oluşturmuş onu dayatıyor, ama o kabul görmüyor. Avrupa kendi politik çizgisini geliştiriyor. Rusya'nın bir taraftan kendine göre bir görüşü var, Asya'nın güçleri, Çin, Hindistan'ın kendine göre bir yaklaşımı var. Bir de Ortadoğu kendine göre çizgi oluşturuyor. İslami akımın bir çizgisi var, Doğu ve Batı'yı birleştirerek, sosyalizmin 20. yüzyıldaki kazanımlarını yeniden yorumlayarak, bir demokratik Ortadoğu sentezini yaratma yönünde arayışlar, çizgi arayışları var. Ortadoğu halkları da kendi siyasi çizgilerini oluşturuyorlar. Demek ki, düşünce düzeyinde, politik, ekonomik ve kültür düzeyinde de mücadele devam ediyor, sürüyor. Siyasi düzeyde de sürüyor. Bir siyasi çözümün oluşması, yeni bir siyasi sistemin Ortadoğu'da oluşması, bütünüyle bu alanlardaki mücadelenin gelişmesine, aydınların ortaya çıkmasına, mücadelenin yaşanıp bir sonuca bağlanmasına bağlı. Yani yoksa basit dar bir yönetici değişikliği ile sistem değişikliği ile olmaz. Sadece Irak'taki değişikliklerle olmaz bu. ABD engellerle karşılaştıkça daha fazla buraya çekmek istiyor, sorunu Irak sorunu olarak koyuyor. Doğru değildir. Sorun yalıtılmış bir Irak sorunu değildir. Ondan da öteye gidiyor, Saddam Hüseyin sorunu diyor. Saddam Hüseyin değişsin her şey biter diyor, öyle görmek, göstermek istiyor. Bazıları da buna bakarak aslında Saddam Hüseyin değişirse her şeyin biteceğini sanıyor, hayır. Saddam Hüseyin yarın yok olabilir de, fakat Irak üzerinde, Ortadoğu üzerinde mücadele, siyasi çelişki,

çatışma bitmeyecektir. Saddam Hüseyin bunu çıkarmadı ki; bu sorunları, Saddam Hüseyin'i aslında uluslararası ve bölgesel siyasetin kendisi yarattı. Dolayısıyla şimdi ona dayanarak bir değişim mücadelesini de ortaya çıkarıyor ve yaşanılır kılıyor. Şu önemli, öyle kısa sürede hemen Irak'ta ve Ortadoğu'da çözümün olacağını beklemek gerekir. Bu husus önemli. Biz de tartışıyoruz, kısa sürede hızla hemen Irak'ta, Ortadoğu'da siyasi düzenlemelerin gelişeceğini, çözümün olacağını düşünenlerimiz var. Bu görüş yanlıştır. Ve bizim için de tehlikelidir. Neden tehlikeli? Çünkü madem Irak'ta, Ortadoğu'da hızla değişiklikler olacak yeni sistem oluşacak, o zaman bizim de alelacele bunun içinde bir yer tutmamız gerekiyor. Bu kaygı endişe yaratıyor. İdeolojik siyasi çizgiler oluşturma, siyasi projeler geliştirme, onu uygulamak için kapsamlı uzun vadeli politik mücadelelere girmekten bizi alıkoymuyor. Günü birlik bir politik yaklaşımın içine çekiyor, daraltıyor. Mevcut durumda politik olarak etkisizliğimizin altında, böyle bir düşüncenin izleri var. Bizi daraltıyor, politikasız bırakıyor, girişimsiz bırakıyor. Rolümüzü azaltıyor. Çok fazla yapacağımız bir şeyin kalmadığı sonucunu çıkartıyor. O zaman madem hemen yeni bir Ortadoğu oluşturulacak, madem bunu belli güçler, örneğin ABD sihirli elleriyle hemen yapabilecek o zaman bizim kapsamlı Ortadoğu projeleri çizmemize, kendimizi örgütlememize, mücadele etmemiz gerek yok. Bunun bir anlamı yok. Eğer yapabiliyorsak bu hızlı değişim içinde bir yer bulduysak bulduk, bulamadıysak da zaten başka yapacağımızı bir şey kalmamıştır. Onun için de biraz kaygı, çok fazla kendini daraltma, işlevsiz bırakma ortaya çıkıyor, yanlıştır bu. Bu biçimde Ortadoğu ve Irak'ta mücadele olmaz. Kısa vadeli bir mücadele olarak bunu görmek, tarihten bir şey anlamamaktır, Ortadoğu'daki çelişkileri hiç görmemektir. Toplumsal, sosyal, siyasal çelişkileri ve mücadele gerçeğini anlamamak oluyor. Bir Balkanlar'daki, Kafkaslar'daki mücadele bile on sene sürdü. Sovyet blokunun dağılması ile yeni bir sistem oluşmadı aslında. Eski sistemin aşılması bile on yıl aldı. Batı sisteminin değişmesi, eski statükonun kırılması, yenisinin kurulması öyle kısa sürede olur mu, olmaz. Bu da en az on yıl, on beş yılı alacak. Yeni bir sonuca gitmek için, zaten birkaç yıldır bu mücadeleye başlanmış, yaşanıyor. Şimdi 2003 ve devamı bu tür bir mücadelenin daha fazla yaşanacağı yıl olacak. Bizim için önemli olan bu hususdur.

KADEK

Apocu hareketin gelişiminde yeni bir kimlik oluşturmadır

Şimdi burada Kürt ulusal demokratik hareketi olarak, sorunları nasıl ele almamız, yaklaşmamız gerektiği durumu ortaya çıkıyor. Biz 2002 yılında, bütün bu gelişmeler içerisinde ne yaptık? Değişimi tamamladık. Aslında bizim açımızdan örgüt olarak da, halk olarak da önemli bir yıldır. Biz de 11 Eylül'ün gerginliği altında yıla girdik ve bunu hep yaşadık. Terörizme karşı dünya savaşı çerçevesinde oluşturulan çelişkilerden en çok biz etkilendik. Bu bizi ör-

"KADEK yeni bir programı ifade ediyor. PKK, Kuzey Kürdistan için oluşmuş bir programa sahipti. Oysa KADEK Ortadoğu demokratik devrimini ve değişimini öngörüyor. Ortadoğu'da demokratik değişimi, özgürlüsel gelişmeyi esas alıyor. Bu anlamda Kürdistan'daki değişimin, gelişimin, Kürt sorununun demokratik çözümünün yolu olarak Ortadoğu'nun demokratik değişimini ve demokratik birlik içerisinde olmasını öngördü. Bunu gerçekleştirmek üzere bir siyasi programa ulaştı."

güt olarak, Önderlik olarak, halk olarak etkilendi. Birinci planda hedef haline gelmek, karşımızda çelişkiler yaratmak, dolayısıyla onlardan yararlanmak için çaba harcadık. Bu yıl bu doğrultuda bir çaba ve mücadele ile geçti. Yılın başında -ocak sonu, şubat başında- bu yönlü kararlar aldık. Stratejik değişimi yeniden yapılanmayı daha ileri boyutlara götürdük. Hareketimizin ucuz bir biçimde terörle damgalanıp baş hedef haline getirilmesini boşa çıkartmak, bu yönlü çabaları boşluğa düşürmek için yeni yaklaşımlar, kararlar geliştirme çabası içinde olduk. Yönetim toplantılarıyla bu yönlü siyasi kararlar geliştirdik. Uluslararası gündemi etkileyen VIII. Kongre'yi gündemleştirdik. Önderliğin, AHİM için hazırladığı Savunmalar temelinde hem örgütü, hem halkı eğitime çalışmalarımızı siyasi yapılanmada kalıcı sonuçlara ulaştırmaya çalıştık. Onun adımlarını atmaya çalıştık. Bir yandan kendimizi yeniler, eğitirken, diğer yandan da Savunmalardaki çizgiyi örgüte yansıtmaya çalıştık. Örgütü bu temelde yeniden yapılandırma çabası içinde olduk. Aynı zamanda bunu kitle eylemliliği ile de yapmaya çalıştık. Demokratik serhildanı, halk eylemliliğini çok yönlü geliştirip sürekli kıldık. Başlamış olan serhildanı devam ettirmek istedik. 2001 yılı içerisinde Avrupa'da, Kuzey'de, Türkiye'de gelişen serhildan hareketini, 2002 yılında da kesintisiz sürdürmek istedik. Ana dilde eğitim kampanyası etkili bir güç oldu. Ardından seçim kampanyası gelişti. Bunlarla dolu geçen bir 2002 yılı var. Bunların en önemlisi de tabii VIII. Kongre'ydü. Serhildanı daha iyi planlayan ve onu sürekli bir mücadele olarak sürekileştirmeyi hedefleyen, yine Önderlik savunmalarını örgüte tümüyle özümseten, Savunmalar temelinde örgütü yenileyen ve bu temelde de bir yeniden yapılanmayı ortaya çıkartmayı sağlayan bir kongre oldu, VIII. Kongre. Daha önceden VI ve VII. Kongre ile başlatılıp geliştirilen değişim ve yeniden yapılanmanın, ideolojik ve siyasi çizgi düzeyinde, yine siyasi program çerçevesinde, örgüt yapısı ve temel mücadelede kesin bir sonuca götürüldüğü, bu anlamda tamamlandığı bir kongre oldu. Biz VIII. Kongre ile yirmi beş yıllık PKK kimliği ile yürütülen mücadeleye bir nokta koyup, yeni bir kimlik oluşturduk. KADEK oluşumu, Apocu hareketin gelişim tarihinde yeni bir kimlik oluşturma, yeniden adlandırmayı ifade ediyor. Bu sadece bir isim değişikliği de değil, gerçekten PKK adıyla Kürdistan'da yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı büyük gelişmeler üzerinde yine uluslararası ve bölge düzeyinde yeniden bir örgütlenmeyi ifade ediyordu. KADEK her bakımdan PKK'den farklı değişiklikler arz eden yeni bir örgütlenme oldu. Tabii her şey değişmedi, birçok bakımdan hareketin özü korundu, geliştirildi, derinleştirildi, ama birçok yönüyle PKK ile kıyaslanmayacak yeni yaklaşımlar ortaya çıkarıldı. Felsefik olarak Apocu

hareket daha da derinlik kazandı. Kaba materyalizmden koptu. Uzun süredir Önderliğin bu konuda geliştirdiği tezler, yürütüldü tartışma, savunmalarla çok daha net bir bakış açısı haline geldi. Hareket KADEK'le ideolojik çerçevesini yeniledi. Reel sosyalizmin deneyimleri üzerinde yapılan değerlendirmeler yeni bir sosyalizm anlayışını ve ideolojik çerçevesini ortaya çıkardı. Bu yeni strateji sayesinde örgüt, halk ve militan yapı olarak Ortadoğu'nun sorunlarının çözümünde, insanlığın gelişiminde daha büyük roller oynayan konuma geleceğiz. Önderliğin öngördüğü çizginin başarısı böyle bir uygulama içerisinde daha çok gerçekleşecek. Mevcut durumu ve siyasi gelişmeleri böyle görmek gerekli.

Otuz yıllık mücadele tarihi bölgesel mücadele için hazırlıktır

Önderlik PKK Manifestosu'nu hazırlarken, "insanlığın şafak vaktinde, insanlığın oluşumunda rol oynayan bu halk, sınıflı toplumu aşmanın şafak vaktinde de belirleyici bir rol oynayacak" dedi. Şimdi bu rolü köklü biçimde oynayabiliir. Sınıflı toplum uygarlığının en son aşaması olan kapitalizmin yok saydığı, yok etmek istediği halk, sınıflı uygarlık toplumunu aşmak, insanlığı demokrasi ve özgürlük için yeni yaşam uygarlığına çekmede etkili öncü bir konumu ifade edebilir, böyle bir rolü oynayabilir. Aslında Demokratik Uygurlık Manifestosu, böyle bir rolü oynamanın düşüncesini ifade ediyor. Örgütsel yeniden yapılanmamız, böyle bir rolün örgüt ve maddi gücünü ortaya çıkarmayı içeriyor. Geriye bunları günü gününe pratikleştirmek, doğru politikalarla, taktiklerle hayata geçirmek, güncel yaklaşımlarla yoğun çaba harcayarak, böyle bir gelişmenin yaratıcısı olmak kalıyor. Bizim sorunumuz budur. 2003 yılına girerken, bizim en çok üzerinde yoğunlaşacağımız husus budur. Bizi başarıya götürecektir nokta burasıdır. Önderliği daha çok anlamak, siyasi gelişmeleri daha iyi değerlendirmek, siyasi girişimciliğimizi artırmak, Ortadoğu mücadelesinde demokratik uygarlık çizgisini hakim kılabilmek için çok yoğun, etkili, fedakar, cesaretili bir pratik çalışma ve mücadele içerisinde olmak, bizi örgüt ve halk olarak başarıya götürecektir. 2003 yılı mücadeleleri içerisinde, böyle bir pratiğe yönelirken, Kürt halkı daha çok yer edecek, daha etkili olacak, kendini mücadelenin geliştirerek, bölge sorunlarının daha fazla çözüm gücü haline getirecektir. Bunu görüp sağladıkça, 2003 yılını daha büyük başarılarla karşılayabileceğiz. Mevcut geride bıraktığımız yıldaki düşünsel ve örgütsel hazırlıklarımız, 2003 yılında büyük bir patlamaya dönüşmek için yeterli bir veri oluşturuyor. Bu noktadan baktığımızda, son üç dört yıl, büyük bir hazırlık yılı oldu. Aslında otuz yıllık mücadele tarihimiz, kapsamlı ve bölgesel mücadeleye girmek için bir hazırlık anlamı taşıyordu. 2002 yılında yaptıklarımız, VIII. Kongre ekseninde yapılan çalışmalar, bu hazırlıkları son aşamaya getirdi. Bilinç düzeyi, örgütsel ve irade düzeyi olarak önemli bir gelişmeyi yaşadık. Eski düşünceleri geride bırakan yeni bir düşünce sistemi oluşturduk.

KADEK tarafından, tıkanmış olan birçok düşünce bırakıldı, yeni düşünce sistemi geliştirildi, yani ciddi bir ideolojik yenilenme ortaya çıkartıldı. KADEK yeni bir programı ifade ediyor. PKK, Kuzey Kürdistan için oluşmuş bir programa sahipti. Türkiye'yi ve Kürdistan'ın diğer parçalarını stratejik müttefik olarak görüyordu; KADEK ise, Ortadoğu demokratik devrimini ve değişimini öngörüyor. Ortadoğu'da demokratik değişimi, özgürlüsel gelişmeyi esas alıyor. Bu anlamda Kürdistan'daki

değişimin, gelişimin, Kürt sorununun demokratik çözümünün yolu olarak Ortadoğu'nun demokratik değişimini ve demokratik birlik içerisinde olmasını öngördü. Bunu gerçekleştirmek üzere bir siyasi programa ulaştı. Stratejik değişimi geliştirdi, güçler dengesinde, ilişkisinde, öncülükte, ittifaklarda değişiklik yarattı. Temel mücadele biçiminde değişimi öngörüyor. PKK silahlı mücadele çizgisi üzerinde oluşan bir örgütken, KADEK demokratik serhildan üzerinde oluşan, demokratik siyasal mücadele üzerinde şekillenen bir mücadele oluyor. Temel mücadele biçimini bu bakımdan değiştirdi. Örgüt yapılanması da değişiyor. Birçok örgüt yeni stratejiyi hayata geçirecek şekilde değişik alanlarda, alanların koşullarına göre örgütleniyor.

PKK'den KADEK'e geçiş bunları içerdi. Çok daha ayrıntılı olarak değerlendirilebilir. VIII. Kongre, tüm bunların açığa çıkarıldığı, netleştirildiği, hareketin değişim ve yenilenmede önemli bir sıçramayı yaptığı bir süreç oldu. 2002 yılında böyle bir düzeye ulaştık. Bu sadece söz düzeyinde ya da düşünce düzeyindeki bir değişiklik değil, örgütsel ve pratik düzeyde de bir değişimi ifade etti. Bunlara paralel bir pratik geliştirmek istendi. Birçok alan da bunun pratik mücadele çabası içerisine girdi. Örgütlenmeyi geliştirmek, büyütmek, her alana yaymak için çaba harcadık ve bunlar devam ediyor. Bu noktada, bazı sorunlar ortaya çıktı. En önemlisi değişime karşı eskide ısrar ve direnç var. Bu, VIII. Kongre'yle en üst düzeyde karar haline getirilmiş yeniden yapılanmayı pratiğe yönelttikçe, örgüt yapımızı, yaşamımızı, mücadelemizi değiştirmeye yöneldikçe, daha net ortaya çıkıyor. Alanlarda direnç daha çok görülüyor. Diğer yandan dar yaklaşım var. Siyasi gelişmeleri yeterince değerlendiremeyen, bölge üzerindeki mücadeleyi göremeyen, Kürt sorununun çözümünü Ortadoğu'nun köklü değişimine bağlayamayan yaklaşımı var. Bu da bizi daraltıyor. Kapsamlı siyasi yaklaşımlar, pratik planlamalar temelinde hareket etmemizi engelliyor. Pratikten, köklü değişim ve yeniden yapılanma arayışından alıkoymuyor. Bunları da görmek değerlendirmek gerekir. Bu nedenle politik girişimlerimiz zayıflık arz ediyor.

Şimdi 2003'e girerken, içinde bulunduğumuz durum tamı tamına böyle. Bu hareket, bir yandan Savunmalar temelinde, konferans ve kongrelerle değişim ve yeniden yapılanmayı düşünce düzeyinde sağlamış, diğer yandan ise bunu tamamen kendine hazmetmemiş, özümsememiş, içselleştirmemiş, dolayısıyla kendini buna göre yenileyip, pratik olarak bunun gereklerine göre örgütlememiş, mücadeleye geçmemiş bir örgüt yapısı ve kadro durumu var. Bunlar arasında bir çelişki yaşanıyor. Kadro ve örgüt yapımız Savunmalar'ın içerdiği, VIII. Kongre'nin kararlaştırdığı değişim ve yeniden yapılanmanın gereklerini başarıyla yerine getirecek bir düzeyi yakalamaktan uzak bir durumu yaşıyor. Bu konuda dardır, yönetim düzeyimiz bunu etkili bir biçimde yürütecek bir noktaya gilememiştir. Hakiyeti ve etkinliği yeterli değil. Dolayısıyla kendine görelik, parçalılık, dar yaklaşımlar var, bu, enerjimizin boşa gitmesine yol açıyor. Çabalarımızı sınırlandırıyor ve başarının sonuç almasını engelliyor. Oysa gördük ki, Irak üzerindeki mücadeleye öyle kısa sürede bitecek bir mücadeleye değil. Ortadoğu'da değişim kısa süreli bir iş değil. Kürt sorunu da, Kürdistan'daki gelişmeler de, sorunun çözümü de Ortadoğu'daki yeniden yapılanmayla, Irak'taki mücadeleye tamamen bağlı ve iç içedir.

Devami sayfa 37'de

3 KASIM SEÇİMLERİ VE TÜRKİYE'NİN GELECEĞİ

3 Kasım erken genel seçimine ilişkin değerlendirme

Türkiye'de 3 Kasım'da ortaya çıkan gelişme, sistem açısından tamamlanmamış bir değişim ve dönüşün süreci olarak tanımlanacağı gibi oldukça önemli sosyal, siyasal sonuçlar da yarattı. AKP tek başına iktidar, CHP'de ana muhalefet partisi olarak meclise girdi. Koalisyon hükümetini oluşturan 3 parti –DSP, MHP, ANAP– ve diğer partiler –DYP, SP– barajı aşamadıkları gibi, barajı aşamayan partilerden birisi de Blok Partisi oldu. Kısacası **“Parti bürokrasisi kaybetti, halk kazandı.”**

Seçim böyle bir siyasal tabloyu ortaya çıkardı. Bunu doğru değerlendirip çözümlenmek ve bazı sonuçlara ulaşmak için, 18 Nisan seçimlerini ve sonrasında yeniden, kısaca değerlendirmek gerekir.

Önderliğe karşı geliştirilen komplonun yarattığı siyasal, sosyal, askeri, psikolojik ve ekonomik ortamda 18 Nisan seçimlerine gidilmişti. Oluşan bu parlamento, işlev açısından bir savaş parlamentosu niteliğini taşıyordu. Hükümet, rejimin bekçisi konumundaki ordunun **“rejim tehlikede sizler ortak hükümet kurarak onu ayakta tutacaksınız”** dayatması üzerine çok hızlı bir biçimde kurulmuştu. Rejimin temel eğilimleri olan milliyetçi sağ, milliyetçi sol ve merkez sağın birleştirilmesi ile bir hükümete gidilmiş, bununla rejimin ömrü uzatılmak istenmişti.

Burada önemli bir nokta da hükümetin yönetim tarzıydı, tümüyle olağanüstü durumlarda görülen bir tarz egemendi. Bakanlar Kurulu bir tarafa itilerek, 3 liderin sistematik toplantılarda aldığı kararlarla Türkiye idare ediliyordu.

Başta tüm dünyada yaşanan değişim-dönüşün ve bir yandan da Önderliğe dayatılan komplonun hızlandırdığı gelişmeler sonucunda, Ulusal kurtuluş mücadelesi de hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşayarak strateji ve taktikte önemli değişimler ortaya çıkardı. Yaşanan bu hızlı değişim, rejimde ciddi zorlamalar yaratarak ekonomik, sosyal, siyasal bir bunalım içine girmesine yol açtı. Önderlik, komplonun yarattığı mevcut hükümet için, **“rüzgarımla gelenler rüzgarımla giderler”** değerlendirmesinde bulunmuştu ve bu durum kendisini daha sonraki süreçlerde ispatladı ki, temeli olmayan iyileştirmelerle çözüm üretilemez.

2001 şubat ayındaki şiddetli ekonomik krizin yol açtığı ve sonrasında uluslararası güçlerin yaptığı ekonomik müdahale ile bir nebze de olsa rahatlatılmaya çalışılan Türkiye, gelmiş olduğu aşamada yalnızca bir ekonomik krizle değil, yine belirtilen güçlerin yaptığı bir siyasal müdahale ile de karşı karşıya kaldı. Ancak rejim buna karşı bir direniş tutumu içerisine girecek kendisini ayakta tutmaya çalıştı. 2002 yaz aylarına gelindiğinde ise mevcut rejimi yaşatmanın olanakları kalmamıştı. Ecevit'in deyimiyle seçim kararı olarak inhihar ettiler. Gerçekten seçim kararı, mevcut rejim açısından sonun başlangıcı oldu.

Ulusal demokratik hareketin yarattığı değişim ve dönüşüm, kitleleri de yoğun olarak etkilemiş ve bu nedenle toplum, iktidara olan desteğini çekerek, yeni bir süreç başlatmıştır. Böylece muhalif güçlerin iktidar olma koşulları ortaya çıktı. Muhalefet gücü olarak ortaya çıkan partilerden birisi AKP, diğeri ise Kürt demokratik hareketi ile diğer sol güçlerin oluşturduğu Blok partisiydi. Rejim tükenirken bu iki te-

mel muhalefet gücünden daha hazırlıklı ve örgütlü olanı başarıya ulaştırırken; diğer muhalefet gücü ise yeniden yapılanmasını başaramayarak, geçmişte ısrar eden yaklaşımı nedeniyle istenen başarıya ulaşamamıştır.

Yine de son birkaç yıldır Türkiye'de iktidarda bulunan partilerin, muhalefetiyle birlikte tasfiye olması, bu seçimlerin ortaya çıkardığı en önemli sonuçlardan birisidir. Türkiye'de halk, eksi siyasete ve siyasetçiye güvenmediğini, bununla yürütmeyeceğini ortaya koymuştur. Türk halkının bir arayış içinde olduğunun da göstergesi olan bu gelişmeler iki yönüyle yorumlanabilir.

Birincisi; Türkiye'de ağırlıklı destek AKP'ye gitmiştir. Bu Türk halkının aray-

bilir Bu açıdan en sıkıntılı durumu biraz CHP yaşamaktadır.

Başarıyı, örgütlenme ve yenilenmeyle sağlayan AKP ise, değişimden yana olan ve genel çıkarlarda birleşen merkezi ve milliyetçi sağ ile İslami güçlerin blok partisidir. İşin doğası gereği bir sistem aşılma istenirken, onun yerine iktidar olmak isteyen kesimler, en geniş ittifakı oluşturma gereği duyarlar. Gerçekleşende budur. Bir diğer ifadeyle, sistemin ana siyasal güçlerinin reform isteyen kesimleri AKP'de birleşti ve sistemin tam anlamıyla krize girdiği 2001 ile birlikte iktidara hazırlanmaya başladılar. İki yıldır, on binlerce kadrosuyla aralıksız bir hazırlık süreci yaşadılar. Bunu da çok sessiz ve derinden gerçekleştirdiler.

yani '60'ta bir müdahaleyle Menderes hükümeti devrilerken Menderes ve yakın çalışma arkadaşları idam edilmişti. Ardından sisteme yakın, sistem içinde yetişmiş partilerle Türkiye yönetilmeye başlanmıştır. Bu dönemlerde ortaya çıkan AP, her ne kadar DP'nin devamı olduğunu söylese de, AP, Demirel ile çok daha iyi anlaşıldı ki; terbiye edilmiş, sisteme entegre edilmiş bir oluşum olarak Türk siyasal hayatındaki yerini aldı. Dolayısıyla '60'tan '80'e kadar ki yirmi yıllık süreç, daha çok sistemin içindeki veya sistemin bir parçası olan partilerce yönetilen bir süreç oldu. Bu da Türkiye'yi tekrar bir tıkanmaya götürdü. Sorunlar çözülemediği için de, 12 Eylül askeri darbesiyle yeni bir süreç başladı.

dından hemen uzlaşma yolunu seçmiş ve herhangi bir çatışmaya yol açmadan iktidara oturmak istemiştir. Bundan sonrası nasıl gelişir ayrı bir durum, ancak bugün açısından AKP'nin geçmişten bazı sonuçlar çıkartarak sorunlara yaklaştığını belirtmek mümkün.

Arayışlara cevap olunursa, Türkiye bir değişim sürecine girer ve başarıya ulaşmada aşama kaydeder. Ancak bir direniş içinde olursa, bu da AKP açısından da aynı sonuçları doğurur. Yani Türkiye'yi değiştirmekle birlikte kendisi de değişirse AKP eski orijinliğini kaybeder. AKP olarak kalmaz. Eğer eskisinde diretirse, 28 Şubat gibi bir tehlikeyi gene yaşar. Yine tasfiye olur. AKP diye bir parti kalmaz. Dolayısıyla Türkiye'nin içine girdiği değişim süreci kendisiyle birlikte bu partileri ya değiştirecek ya da tasfiye olma seçeneğiyle karşı karşıya bırakacaktır.

Cumhuriyetin kurucu partisi olan CHP ise, ABD desteğiyle gönderilen Kemal Derviş'e yamanmasına ve devletin tüm imkan ve olanaklarına sahip olmasına rağmen iktidar olamamış ve seçimlerden de istenen düzeyde bir başarı elde edememiştir. Dolayısıyla ana muhalefet partisi olma özelliğini de yerine getirmesi beklenemez. Bu nedenle ana muhalefet görevi, **Demokrasi, Barış ve Emek Blok'una** düşmektedir.

Rejim dışı güçlerin de bu seçimlerde başarı olanakları vardı. Ne var ki, Kürt demokratik potansiyelini de içinde barındıran başta legal siyasal partiler olmak üzere sol güçler ciddi bir iktidar hazırlığı içinde değillerdi. Bu nedenle demokrasi-den yana ve çıkarı olan toplumsal kesimler, ciddi anlamda bir hareketliliğe geçirememiştir. Öncülük yapması gereken ve '90'larla birlikte mücadele alanına gelen deneyimli kadro ise, –ki bunlar daha çok yönetim yapısını oluşturan kesimlerdir– bunlar bir iktidar çalışmasına girmemiştir. Yine '90'lar sonrası gerçekleştirdiği katılımı oluşturan genç kadro yapısı ise, bir çeşit rantçılık yapan deneyimli kadronun taklidi olmuş ve onların oluşturduğu engelleri aşamamıştır. 2000-2001 yıllarında cezaevinden çıkan kadromuz da bu yanlış eğilimleri beslemiş, etkisiz kalarak bu durumu meşurlaştırmış ve ciddi bir düzeltme hareketine girememiştir. Legal siyasal partinin örgütsüzlüğü buna çok net ifade etmektedir.

Kürt demokratik hareketi böyle bir yetersizliği yaşarken Türk solu ise, marjinal konuma kendini hapsedmiştir. İttifak güçlerinden SDP'nin kuruluşu yenidir, ciddi bir örgütlenmesi olmadığı gibi EMEP'de Türk solunun yaşadığı sorunlardan kendisini kurtaramamış, yaşadığı sınırlılığı aşamamıştır. Sonradan destek veren çevrelere ise ilgi gösterilmemiştir. Onlar da kendi hallerinde yaşamak durumunda kalmıştır. Kısacası; Emek Demokrasi ve Barış Bloku'nu iktidar için ciddi bir hazırlığı olmamıştır. Eğer hazırlıklı ve örgütlü olsalardı 3 Kasım seçimleri rejim için muhalefetin başarısına değil, rejim dışı muhalefetin başarısına tanıklık edecekti.

Görülmesi gereken önemli bir nokta; rejim içi muhalefetin ciddi bir hazırlığı olmasına rağmen rejim dışı muhalefetin sorumsuzca yaklaşmasıdır. Blok seçime bir ay kala oluşmuş, öncesinde bir araya gelip, iktidar programı ve çalışmasını yürütmek için gerekli girişimler yapılmamıştır. Çalışmalar seçim anında oluşmuştur blokun oluşumu kitleler tarafından olumlu karşılanırsa da yeterli güveni vermemiştir. İşin diğer bir boyutu da blok geç oluşmuştur. Bu nedenle ulaşılması gereken

“Türkiye'de ağırlıklı destek AKP'ye gitmiştir. Bu Türk halkının arayışını ifade ediyor. Ancak arayışı belirsizdir. Ne aradığını tam olarak ortaya koyamamıştır. Bu da biraz Türkiye'deki sosyal yapının realitesinden kaynaklanıyor. Türkiye halkı öyle bir noktaya gelmiştir ki yarınını kestiremiyor, dolayısıyla çok uzun vadelerde hedef ve projelere sahip partilerle siyaset yapamıyor.”

“CHP, her ne kadar sosyal demokrat bir söylemler hareket ettiyse ve bu temelde parlamentoda ikinci parti olduysa da, bu seçimlerden en zararlı CHP çıkmıştır. CHP bu seçimlerin en garip sonuçlarından birini almıştır. Çünkü mevcut haliyle CHP, parlamentoya girmiş olmasına rağmen, Türk siyasi hayatında ki en etkisiz olduğu bir dönemi yaşamaktadır.”

şını ifade ediyor. Ancak arayışı belirsizdir. Ne aradığını tam olarak ortaya koyamamıştır. Bu da biraz Türkiye'deki sosyal yapının realitesinden kaynaklanıyor. Türkiye halkı öyle bir noktaya gelmiştir ki yarınını kestiremiyor, dolayısıyla çok uzun vadelerde hedef ve projelere sahip partilerle siyaset yapamıyor. Bunlarda bizim açımızdan çıkarılması gereken sonuçlardır. Fakat bir değişiklik istediğini ortaya koymuştur. Gelecek açısından değerlendirilmesi gereken en önemli nokta budur.

İkinci önemli sonuç sol cephe açısından dandir. CHP, her ne kadar sosyal demokrat bir söylemler hareket ettiyse ve bu temelde parlamentoda ikinci parti olduysa da, bu seçimlerden en zararlı CHP çıkmıştır. CHP bu seçimlerin en garip sonuçlarından birini almıştır. Çünkü mevcut haliyle parlamentoya girmiş olmasına rağmen, CHP, Türk siyasi hayatındaki en etkisiz olduğu bir dönemi yaşamaktadır. Ne muhalefet yapabilir ne de iktidar verilse bile iktidar olabilir. Ne karar değiştirebilir ne de kararlarını karar haline getire-

Bu gelişmeyi Türk siyasi tarihi açısından ele aldığımızda, üç ayrı dönemde benzer durumların daha önce de yaşandığını belirtmek mümkündür. Oligarşik sistemin yetiştirdiği kadrolar, kendine göre bir demokratikleşme, oligarşik sistemi planlama, demokratik sistemi oligarşinin lehine geliştirme ve buna uygun partiler oluşturma projeleri var. Ancak bu ölçülerin dışına çıkan, devletin fideliğinde yetiştirilmiş kadroların iktidara gelmeleri de söz konusu olmuştur.

1950'lerdeki DP'nin çıkışı o dönem devlet yapılanması tarafından oldukça soğuk karşılanmıştı. Ancak halk seçtiği için iktidara da gelebilmişti. Oysa o dönemde yeni yeni oluşan oligarşik devlet, daha çok sivil ve askeri bürokrasinin daimiliğini ve bunun bazı temel ilkelerini esas alıp, bunu pratikte perspektif haline getiren bir yaklaşımı kabul ediyorlardı. Ancak bunu aşan, şu veya bu biçimde zorlayan siyasal yapılanmalara karşı tavır sahibi ve müdahaleci oluyorlardı. Nitekim Menderes hükümetinin 10. yılında,

Darbe sonrası '83'te yapılan seçimlerde de benzer bir durum ortaya çıktı. Bu kez Özal, ANAP ile devlete ve oligarşik sisteme rağmen işbaşına geldi. Ancak bunun da ömrü on yıl sürdü. Özal '83'te iş başına geldi, '93'te öldürüldü. Aslında bu kişiler, sisteme karşı değil, tersine sistemin bir kadrosudurlar. Mantalitetleri, hizmet esprileri, sistemle bütünlüklü değil, yoksa sisteme hizmet etmek isteyenlerdir. Örneğin sisteme en çok hizmet eden Turgut Özal'dır, yine de sistem dışlıkları bulundurduğundan, sistem tarafından tam kabul görmemiştir.

Halk 3 Kasım seçimlerinde rejim içi muhalefete onay vermiştir

Bugün açısından ise benzer bir durumu AKP yaşamaktadır. Ancak öyle anlaşılıyor ki AKP, bu iki örnekle birlikte 28 Şubat'tan yani bu üç olaydan oldukça sonuç çıkarmıştır. Seçim başarısının ar-

herkese ulaşılamamıştır. İlk anda yapılan, seçim çalışmaları için hazır olan en yakın kitleye ulaşmak olmuştur. Oysa iktidarı getirecek çalışma en uzak kitleye ulaşmayı gerektirir.

Siyasal legal partinin örgütlenmeye yaklaşımı da doğru değildir. Bu partinin ağustos sonu itibarıyla 43 ilde resmi örgütlenmesi vardı. Bu örgütlerin de bir çoğu kağıt üzerine kaldığı gibi çalışma yürüten yönetim ve kadroların ise ancak % 25'i partiyeye gelip gitmekte ve bunlar da yine normal kapasitelerinin altında bir performansla çalışma yürütmüşlerdir.

Yine kitlelere iktidara geldiğinde nelerin yapılacağı bir programla anlatmak gerekirken ve bu konuda bir çok perspektifin de verilmiş olmasına rağmen, bugüne kadar kendi programlarını yazmamışlardır. Sorunun bu boyutunu da yadsımamak gerekir. Kitleler, Kürdistanlı olmalarından kaynaklı olarak özgürlüğüne, ulusal demokratik istemlerine olan bağlılıklarına yönelik propagandanın etkilenebilirler, ancak bu, Kürdistan'da yaşayanlar için geçerlidir. Orada ekonomik boyut geri plandadır. Aç bile kalsa, bunu bir komşusundan akrabasından karşılayabilir ancak. Türkiye'de yaşayanlar için özgürlükleri kadar, sosyal ve ekonomik yaşamlarının düzeltilmesine de ihtiyaç vardır ve bunun bir programla kitlelere duyurulması gerekmektedir.

Başarısızlığa zemin olan bir diğer durum da, seçim çalışmalarının seçim takvimiyle başlamış olmasıdır. Son 15 günde yapılan büyük mitinglerle inanç bir ölçüde gelişmiş olsa da, esas anlamda blokun yönetici kadrosu ne başarıya ne de iktidara inanmışlardır. Başarıya inanan ve onun iktidar çalışmasında olmayanların kazanması beklenemez. Kitleler derin sevgilere sahiptir. Kazanma, inanç, azim ve kararlılık sergilenmezse, rejim çökmüş bile olsa halk iktidara olanağını sunmaz. Bundan dolayı halk devrim niteliğinde olan 3 Kasım seçimlerinde rejim dışı muhalefete değil, rejim içi muhalefete onay vermiştir.

Yaşanan bu olumsuzluklarla birlikte bir de rejimden kaynaklanan yanlar var. Rejimden kaynaklananları da sadece bazı oyların yakılması, baskı uygulanması, bazı oyların diğer partilere yöneltilmesi, yine yaklaşık 1.230.000 oyun iptali gibi gerekçeler biçiminde bir değerlendirmeden ziyade, devletin yaklaşımını da görmek gerekir. Bu belirtilenler etkilemiştir, ancak en fazla etkilese de yüzde 3 veya 5'dir ki, bu da fazla değildir. Bu konuda duyarlı olması ve hata yapanları incelenmesi için komisyonların bile kurulması gerekmektedir.

Ancak, Önderliğin'de dikkat çektiği asıl konu ise; rejimin durumu ve bu rejimin, rejim dışı muhalefetin ne kadar kabul edebileceği konusudur. Seçim sonuçlarıyla bir kez daha ortaya çıktı ki, rejim kendisine gerçek anlamda muhalefet olacak kesimi parlamentoda görmeye henüz hazır değil. Bu nedenle seçimler konusunda rejim çok akıllı davranmıştır. Eğer blok partisini seçime sokmasaydı aleyhine olurdu. Hatta zaman zaman bazı kesimler legal siyasal partinin seçimlerden alınmaması için çalışmalar yürütse de, bu engellendi. Daha akıllıca davrandılar. Yani seçime sokmamak, mitingleri sabote etmek yerine serbest bıraktılar. Böylece ulusal ve uluslararası kamuoyunun da tepkisini engellediler.

Mevcut rejim de kurulduğu günden bu yana Kürt, İslam ve sol güçlerin gelişmesini hedefleyen bir rejimdir. Bu güçlerin ittifakını hiçbir zaman istememiştir. Hep bu tür ittifakları bozan, bu tip örgütlemelerin üzerinden baskı oluşturan bir rejimdir. Yani rejim, muhalefeti ezerek kendisini yaşatabilmiştir.

Ancak stratejik değişikliklerimizle birlikte rejim bir değişim dönüşümle karşı karşıya getirildi. Ekonomik, siyasal, sosyal krizler bunun sonucunda ortaya çıktı. Sistem partilerinin de değişime gitmesi gerekiyordu. Oysa mevcut partiler bunu yapacak durumda değillerdi. Nitekim

“Bu seçimler sonucunda rejimin temel siyasi güçleri devre dışı kalmıştır. Değişmeden yana olanları sağ siyasal güçler ile rejim içi güçlerin bloku durumunda olan AKP'ye, rejim, yeniden yapılandırma görevini vermişken, rejim dışı muhalefete ise hem rejim tarafından hem de geniş toplumsal dinamikler tarafından onay verilmemiştir.”

yapmadılar ve altında kaldılar. Şimdi rejim ciddi sorunlarla yüz yüze gelmiştir. Bu seçimlerle sürecin dayatıklarına çözüm aranıyordu. Eğer olmazsa dağılmak gibi çok tehlikeli sonuçlar ortaya çıkabilirdi.

Bir de rejim yıllardır biçimlenmeye başladığı dönemden günümüze kadar; savaştığı, ezme çalıştığı güçleri böyle bir süreç parlamentoya sokmak istemedi. Bunu kabul etmek rejim açısından çok tehlikeli sonuçlara yol açabilirdi. Zaten rejim seçimleri gündeme getirerek içinde bulunduğu açmazı çözüp, kendini bu temelde kontrol altında şekillendirmek istiyordu. Rejim bu noktada çok dikkatli davrandı. AKP'ye fazla yönelmedi. Çünkü AKP'yi sistemin içinde gördü. Bazı yönleri çelişse de tehlikeli görmedi. Tehlikeli olan Kürtler, sol ve İslamcı. Esas yönelimini bu noktada yoğunlaştırarak geçiş sürecini yapılanmayı kazasız belasız atlatmak istedi.

Geçmişten beri rejim, Kürdü ezme istiyordu. Kürt halkı ise ulusal demokratik hakları çerçevesinde birliğini sağlamaya çalıştı. Sol ezilmiş, iradesi kırılmış dağılmış ve neredeyse artık bu marjinal haliyle kalması kabul edilmişken solun tekrar toparlanarak parlamentoya girmesinin yolu açılmak istendi. Tüm bunlarla birlikte sol hareketle, Kürt özgürlük hareketinin ittifakı oluşturuldu. Oysa rejim yıllardır hepsini dağıtmaya uğraşmışken, Kürtler ve sol tecrit edilmekten kurtuldu. Kürt özgürlük hareketi ile Sosyalist hareket birleştirilmeye çalışıldı. Buna rejim hazırlıklı değildi ve kendisi açısından çok tehlikeli buldu. Dikkat edilirse blok oluşmadan önce legal siyasal partinin genel başkanı televizyonlara çıkıp konuşurken, blok sonrası devletin tavrı değişmiş ve tam bir sansürleme tavrı ortaya çıkmıştır. “Terörist” olarak değerlendirdikleri parlamentoya girecek, ikinci sınıf insan olarak görüp yeterli önemi vermedikleri kadın, güçlü olarak yine parlamentoda temsil edilecekti. Rejimin kurulduğu günden beri temel korkularından olan sol ittifak ile güçlenecek ve parlamentoda muhalefet yapacaktı. Bütün bunların bir tarafa atılmasını beklemek gerekir. Gelişmeler kontrollerinden de çıkabilirdi. Çıkamaması için rejim buna yüklenmiştir. İnce tedbir ve ayarlamalarla engellenerek, büyük blok partisinin oy oranı resmîyette 6.2 gösterilmiştir.

Sonuçlardaki yetersizliklerin her iki açıdan da değerlendirmek en doğru yöntemdir. Ve rejimin bu tavrını da görmek gerekir.

Bu seçimler sonucunda rejimin temel siyasi güçleri devre dışı kalmıştır. Değiş-

meden yana olanların, sağ siyasal güçler ile rejim içi güçlerin bloku durumunda olan AKP'ye, rejim, yeniden yapılandırma görevini vermişken, rejim dışı muhalefete ise hem rejim tarafından hem de geniş toplumsal dinamikler tarafından onay verilmemiştir.

Kadın gerçeğinin çarpıcı bir biçimde seçimlerde yer bulması ise yeni dönem açısından en yeni gelişme oldu. Dolayısıyla seçim sonucunda ortaya çıkan durum bir yenilgi olmasa da başarı da değildir. Sadece biraz daha güç toplama gibi olumlu bir gelişme söz konusudur. Eğer yetersizlikleri giderilir, önümüzdeki süreçlerde siyasal çalışmada yeniden yapılanmayla çalışmalar geliştirilirse 3 Kasım seçimi için yürütülen kampanya, bir prova olma özelliğini kazanır ve kısmi de olsa ortaya çıkan gelişmelerle durum lehimize dönüştürülebilir.

Siyasal faaliyetlerin yeniden yapılandırılması

Siyasal faaliyetler belli bir gelişme kaydetmiş olsa da hala savaş döneminin ölçülerini aştığı söylenemez. Her bakımdan savaş sürecinin biçimlendirdiği kapsamda kalmıştır. Örgütlenme, kitleselleşme ve eylemlilik bakımından yeni bir düzey kazandırmadık. Bu konuya engel teşkil eden yaklaşım ise yönetim alanında yaşanan ciddi yetersizliklerdir. Siyasal faaliyetlerin yönetimi, gelişme yaratan değil, gerillanın yarattığı gelişme üzerinden yönetim olmayı esas alan tarzdan kendisini kurtaramamıştır. Diğer bir ifadeyle kendisi gelişme dinamiği haline gelememiştir.

Genel mücadeleyi yönlendiren güç olan Ulusal demokratik hareket ise, zamanında müdahaleler ile yönetimi hem anlayış hem de pratik çalışmalar yönüyle düzenleyememiştir. Bu geçen yıl yapılması gereken bir çalışmaydı ve yeterli bir yoğunlaşma yaşamamasından dolayı da yeniden yapılandırılma gerçekleştirilmedi ve buna uygun strateji düzenlenemedi. Bu durum faaliyetlerin savaş süreci kapsamında kalmasına yol açarken, seçim sonuçlarında da görüldüğü gibi beklenen gelişmenin yaratılmaması gibi bir sonuç da doğmuştur. Bu açıdan, siyasal faaliyetlerin Türkiye'de demokrasi Kürdistan'da ise ulusal özgürlük sorununu çözüme kavuşturması için savaş koşullarında oluşan düzeyin aşılması zorunluluğu vardır. Bu da örgütsel alanda yeniden yapılanmayı gerekli kılmaktadır. Gelişme dinamiğinin artık gerilla değil, siyasal faaliyetlerin kendisinin olması gerekmektedir.

Onun yönetimi, kadro ve çalışanın bu konuda doğru bir anlayış ile doğru bir karar ve pratik tutuma kavuşturulması önem taşımaktadır. Aksi durumda gelişme değil, gerilemenin yaşanması kaçınılmazdır. Zamanında atılması gereken adımlar atılmıyorsa 3 Kasım seçimlerinde, daha gelişmiş bir mücadele düzeyiyle başarılı sonuçlar alınabilirdi. Seçimler önemli gelişme ve sonuç alma süreciydi. Bu nedenle tarihi bir fırsatın kaçırıldığını da söylemek mümkündür.

ABD'nin Irak'a müdahalesi de bölgeyi yeni gelişmelerle karşı karşıya getirecektir. Bu durum Kürdistan'ın egemenliğinde bulunduran bütün ülkelerde yeni bir durum yaratacaktır. Bu noktada siyasal, askeri ve diplomatik çalışmalarını yeterli hale getirmiş olan bir gücün, sonuç alması mümkün olacaktır. Gelişmelerin doğrultusunu belirleyen ve sonuçlar yaratacak olan, ABD'nin bölgeye müdahalesidir. Dolayısıyla yapılacak çalışma, böyle bir gelişmeyi gözetenek kendisini düzenlemek olmalıdır. Yeterli bir hazırlık içinde olunması halinde böylesi bir müdahalenin de yaratacağı olanaklar temelinde mücadeleyi yükseltmek, Türkiye'nin yanı sıra diğer bölge ülkelerini de daha hızlı bir değişim sürecine sokacaktır.

Bu durum yeniden yapılanmanın aciliyetini ortaya koymakla birlikte, yeniden yapılanmanın önünü açmak için geçmiş on yıllık mücadele sürecine eleştirel yaklaşmayı gerekli kılmaktadır. Geride kalan on yıllık süreç içinde yaratılan kazanımları yanı sıra yaşanan hata ve eksiklikleri görmek önem taşımaktadır. Etraflı bir eleştiriden geçirmeden geleceği güçlü bir biçimde yaratmak söz konusu olamaz.

1990'lar sonrası süreç, Kürt halkının her bakımdan güç haline geldiği ve bu güçle sorunlarını çözme olanağına kavuştuğu süreçtir. İyi biliniyor ki, ulusal inkar ve imha sistemi Kürt halkını güçten düşürmüştü. Uluslararası alanda tecridi yaşayan halkımız, kendi çıkarlarını sağlayabilecek siyasal ve askeri güçten yoksundu. Daha da önemlisi güç olma çabası içinde değildi. Tarih sahnesinden silinmeyi bir kader olarak kabul etmişti. İşte PKK öncülüğünde yürütülen mücadeleyle Kürt halkının imhasına ve güçsüzlüğüne müdahale edildi. Onun tekrar ulusal kimliğine sahiplenerek siyasal kültürel diplomatik bir güç haline gelmesi sağlandı. Nitekim mücadele bu temelde geliştirildi ve '90'lara geldiğinde hem ulusal inkar ve imha sistemi etkisiz kılınmıştı hem de Kürt halkı her bakımdan güç haline gelme sürecine girmişti. '90'larla birlikte mücadelenin yükselişinin anlamı

buydu. Artık Kürt halkı özgürlüğünü gerçekleştiren bir konuma doğru gidiyordu. İşte böylesi bir süreçte girerken toplumun tüm dinamikleri hareketlendi ve siyasal mücadele hızla gelişmeye başladı. Serhildanlar Kuzey Kürdistan ve metropollerde bulunan halkımızı etkisi altına aldı. Serhildan süreci bir taraftan ulusal özgürlük mücadelemizi siyasal bir güç haline getirirken gerillanın büyümesi yaşandı. Dolayısıyla Kürt sorunu uluslararası güçlerin gündemine girdi. Bu da mücadelenin yeni bir aşamaya sıçramasına yol açtı; halkın güç haline gelmesi, bu güçle sorunlarını çözme olanağına kavuşması demekti. Ne var ki ortaya çıkan olanaklar yeterince kullanılmadı. Bu konuda ciddi hatalar eksik ve yetersizlikler yaşandı. Mücadele mirasından yoksunluk, Kürt insanının yetenek bakımından gelişmeyi sınırlı bıraktı. Gerillada olduğu gibi siyasala alanda da benzeri yetersizlikler yaşandı. Aynı şeyi diplomatik çalışmalar için de söyleyebiliriz. Gerilla savaşının yönetimi nicelik ve nitelik bakımından yeterli bir örgütlenmeyi ortaya çıkaramadı. Katılımları sınırladığı gibi nicelik büyüme-yi nitelik gelişmeye dönüştüremedi. Her şeyden önce yeterli bir sistem oluşturulamadı. Eğitim, üstlenme, donanım ve eylem alanlarında gelişme güzellik ve geleceksel yaklaşımlar gelişmeyi sınırlı bıraktı. Dolayısıyla belli bir etkinlik düzeyinin ötesine geçilemezdi.

1995'ler sonrası savaşın kendisini tekrarlamasıyla gerillada da nicelik ve nitelik gelişme zayıf kaldı. Bunun bir sonucu olarak gerilla belli bir gelişme düzeyinde çakılıp kaldı. Ne devlet başarı sağlayabiliyordu ne de gerilla askeri açıdan sürekli bir gelişmeyle sonuca gidebiliyordu. Karşılıklı saldırılarla savaş kendisini tekrarlayıp sonuçta bir tıkanma içerisine girdi. Bunun nedenlerini savaş yönetimi ile izah etmek mümkündür. İnsanımızın zayıflıkları bir neden olsa da, onu güçlendirecek ve savaşta sürekli gelişme içerisinde tutacak olan savaş yönetimi idi. Bu, gelişmeyi önleyen temel etkidir. Gerillanın yaşadığı eksiklik ve yetersiz anlayış ve tutumlar daha önce de yeterince eleştirilmiştir. Burada yeniden belirtilmesinin nedeni siyasal çalışmalarımızın yetersizliklerinin yaşanan yanlış ve hatalı tutumların görülmesine katkıda bulunması içindir.

Seçimlerde gerekli başarıya ulaşamamasının nedeni yönetim olamamadır

1990'larla birlikte mücadele siyasal alanda yeni bir aşamaya girerken güçlü bir yönetime sahip değildi. Ulusal kadro birikimini bir araya getirmiş olsa da, yeterli bir yönetim gücü doğmadı. Gerillanın müdahalesi yetersiz kaldığı gibi, gerilla dışında ortaya çıkan siyasal mücadele yönetimi de ihtiyaca cevap vermekten uzaktı. Daha önceki dönemlerin mücadelesi içinde biçim kazanmış olan kadro, kendisine sınırlı bir rol biçti. Dolayısıyla ortaya çıkan gelişmelerin üzerinden çalışma yürüttü. Kendisini gelişme yaratan güç haline getirmedi. Bu temelde şekillenen siyasal mücadele yönetimi de gelişme yaratan değil, yaratılan gelişme üzerinden yönetim olma tarzını benimsedi. Bu nedenle de ortaya çıkan kazanımlara dayanılarak yeni kazanımların yaratılmaması mücadeleye aşama yaptırılmasını engelledi. Gerillanın gelişme yaratma dinamiği olması böylesi bir yönetim tarzına meşruiyet kazandırdı. Süreçle bu yaklaşım egemen hale geldi. Yönetimin ilkesi haline gelen bu yaklaşıma göre başkası gelişmeyi yaratacak, kendileri de bu gelişme üzerinden yönetim olmaya çalışacaklardı. Hiçbir yerde böylesi bir yönetim tarzı başarı sağlayamamıştır. Siyasal mücadelenin yönetimi kendisini emanetçi olarak görmüştür. Gerillayı ve onun yönetimini işin sahibi olarak görürken, kendisi sorumluluktan kaçmıştır. Diğer yandan bazı taşarrufçu kişilikler ortaya çıkmış değerle-

ni, gerçekleştiği dönemde yani seçim dönemi açısından ve çok uzun vadeli siyasi kazanımlar açısından değerlendirmek gerekir. Bu açıdan bakıldığında da yararlı olmuştur. Bunu devam ettirmekte bu bakımdan önemlidir. Hatta şu da söylenebilir; ittifak yapılan partiler, oy yükseltme bakımından çok fazla bir katkı sağlamamıştır belki, ama uzun vadede geliştirilecek demokrasi bloku açısından son derece anlamlı bir adımdır. Dolayısıyla blok partisinin diğer partilerin kendisini fes ederek tek parti biçiminde örgütlenmesi biçimindeki bir yaklaşım şimdi kararlaşma açısından bir zorlanma yaratılabilir. Geçmişte bu tür zorlamalar yaşandığı için ittifak politikası hep sekteye uğradı. Son ittifak ta biraz öyle oldu. Bu konuda esnek yaklaşmak en doğrusudur.

Toplumsal değişim ve dönüşüm büyük bir ihtiyaç olarak gündeme girdiği koşullarda, Sosyalist demokratik hareketin çıkış yapma şansı artmaktadır. Blok partisi deneyiminde de görüldüğü gibi Kürt demokratik hareketi ile güçlü bir ittifak içinde girilmesi halinde hapsedildiği marjinalikten kurtulup gelişme sürecine girebilir. Kürt demokratik hareketinin Türkiye'yi demokratikleştirme görevini yerine getirebilmesi için böyle bir gelişme şarttır. Seçim sürecinde görüldüğü gibi egemen sınıflardan kaynaklı olarak demokratik mücadelede Kürt demokratik hareketi ile ittifakı göze alamamıştır. Kürt demokratik hareketinin müttefiki Sosyalist demokratik hareketidir. Dolayısıyla iktidar yürüyüşü bir anlamda bu müttefikin yaratılmasıdır.

Son seçimlerle rejimini çökmesinin yarattığı avantajlar da değerlendirilerek Sosyalist demokratik hareket geliştirilebilir. Ortak çalışmalar böylesi bir gelişmeye yol açacaktır. Sol, sosyalist ve emekçi partiler gibi diğer birçok sol grubun bu çerçevede geliştirilmesi, halkın demokratik iktidarının kurulmasının temel bir şartının yerine getirilmesidir. Türk demokratik hareketinin geliştirilmesi ve gelişen ittifakın içerisine girilmesi, iktidar için bir diğer şartın da yerine getirilmesi demektir. Bu doğrultuda kadro desteği ve diğer olanakların sosyalist demokrat hareketlerin hizmetine sunulması doğru bir tutum olacaktır. Her parti, özgün çalışmasının yanı sıra, demokratik bir sistemin kurulması için gereken ittifakın zorunluluğundan hareketle, ortak bir çalışmayı esas almalı ve bu güne kadar gerçekleşmeyen, ancak seçimlere kısa bir süre kalınca ortaya çıkan, ama yetmeyen ittifakı geliştirip iktidara yürümelidir.

Bu nedenlerden dolayı da birinci görev; sosyalist demokratik hareketin geliştirilmesidir. İkinci görev ise; bununla iç içe ittifak yapmaktır. Gelişmeyen bir hareketle ittifak yapmak anlamlı sonuçlar doğurmayacaktır. Ancak gelişme sürecine sokulmuş bir hareketle ittifak sonuç verecektir.

Demokratik hareketin kadro sorununun çözüme kavuşturulması

Kürt toplumu siyasal yaşamın dışına itildiği için kadrolaşma anlamında bir mirasa sahip değildi. Mirasının geçmişi, '70'lere dayanmaktadır. Ulusal özgürlük hareketinin ortaya çıktığı tarih, aynı zamanda Kürt halkının siyasete başlangıç yaptığı tarihtir. 30 yılı bulan mücadele gerçeği sonucunda halkın önemli bir kesiminin siyasetle tanıştığını söylemek mümkündür. Bu tanışma toplumun bir kesimini daha ileri bir bilinçlenme konumuna yakalamayı başarmasını da sağlamıştır. Böylece bu ileri gelişme düzeyi hem nice-lik hem de nitelik bakımından mücadelenin öncü kadro ihtiyacını bir yere kadar karşılamıştır. Ancak ihtiyaca cevap verecek bir kadrolaşma düzeyinin yakalandığı da söylenemez. Eğitilmiş, siyaset yapan insan gücünün yaratılması temel çalışmalardan birisi olmak durumundadır. Ne var ki, Türkiye cephesinde bu faaliyetin ciddi biçimde aksamaya uğradığını

görmekteyiz. Emekçi kadro yerine, asalak kadro tipi ağırlık kazanmıştır. Görevlerinin bir başkası tarafından yapılması anlayışının kaçınılmaz sonucu olarak emekçi değil, asalak kadro tipinin gelişmesi durumu yaşanmıştır.

Demokratik uygarlık çizgisinin benimsenilerek kavratılması için eğitimin yeteri kadar yapılmaması, asalak kadro tipinin güç kazanmasına ve mücadelenin geleceğini tehdit etmesine yol açmıştır. Kitlelerin eğitimi, örgütlenmesi ve eylemliliğiyle ilgilenme gereği görmeyen çalışmaları yürütmeyen, ancak kariyer sahibi olma konusunda da son derece ısrar eden bir kadro tipinin şekillenmesi, mücadelenin başarılı gelişmesini ciddi bir biçimde tehdit ediyor. Son seçimlerde de görüldüğü

geliştirilmesi en başta bu asalak yönetim ve kadronun yaşam tarzına müdahale etmek gerekir. Müdahalenin biçimi, her düzeydeki kadronun pratik faaliyetlerini sürdüren bir eğitim faaliyeti ile iç içe gelişmesidir. Diğer taraftan artık iflah olmaz düzeyde asalaklaşan, yozlaşan kadroların hiç olmazsa bir dönem etkisiz bırakılmasında yarar vardır. Bunların bulunduğu örnek, gelişmeyi değil gerilemeyi temsil etmektedir. Bunların devre dışı bırakılması harekete canlılık katacak ve gelişme koşulları sunacaktır.

Kitlesel açılımın başarılması

Gerek gerilla mücadelesi gerekse son dört yıllık barış ve demokrasi

“Gerek gerilla mücadelesi gerekse son dört yıllık barış ve demokrasi sürecinde yürütülen çalışmalar, en geniş anlamda Kürt halkını mücadeleye açık hale getirmiştir. İster kırdan olsun ister kentte, belli bir çabayla halka gidildiğinde sonuç almak, Kürt halkının bütününe mücadele saflarına katmak mümkündür. Ancak yönetim ve kadro yapısında ortaya çıkan asalak yaşam tarzı kitlelere açılımı engellemektedir.”

gibi, az çabayla büyük sonuç alma anlayışı böylesi bir nedenden kaynaklanmıştır. Çok iyi biliniyor ki, büyük sonuçlar büyük çabalarla elde edilir. En zayıf bir çabayla büyük sonuçların elde edildiği görülmemiştir. Ulusal özgürlük hareketinin gelişimi, Kürt halkının demokratik bir güç olarak ortaya çıkması, gerillanın eseridir. Gerillanın yarattığı bu gelişme üzerinde isyaset yapmayı esas alan anlayış günümüz koşullarında asalak yaşam tarzına yol açmıştır. Siyasal mücadelede giderek etkin olan gerillanın kazanımları üzerinde siyaset yapma anlayışı, kadronun asalak bir konumu meşrulaştırma çabasıdır. O açıdan da kendisi bu olumsuzluktan dolayı olumlu anlamda bir gelişme değil, aksini yaşamaktadır. Seçim sonuçlarının zayıf bir düzeyde kalmasının altında bu gerçek yatıyor. O zaman yapılması gereken, emekçi kadro, nitelikli kadroyu ortaya çıkarmaktır. Bunun da vazgeçilmez tek yolu yeni eski demeden tüm mücadele çalışanlarını ideolojik bir eğitimden geçirilmelidir. Hem toplu hem de bireysel eğitim istemini geliştirmek çözümlü büyük ölçüde geliştirecektir. Özellikle militan kesimi ideolojik bir eğitime tabi tuttuğumuzda, en geniş kesimleri harekete geçirebilecek kadro niteliğine ve niceliğine ulaşabiliriz. Bu durum cezaevinden çıkan kadronun söylem devrimciliğine çakılıp kalmasıyla birleşince, mücadelenin kadrosal gelişimi durmuştur. Daha da önemlisi mevcut kadrosal gelişme yozlaşmaya başlamıştır. Herkes bir başkasını çalıştırarak onun sırtında yaşamayı esas alan bir yaklaşım içine girmeye başlamıştır. Dolayısıyla kadrolaşmanın tekrar böyle bir noktada

çerçindedir. Yani mücadelenin dört boyutu kapsandığını belirtebiliriz. Bunlar, ulusal özgürlük, inanç özgürlüğü, cins özgürlüğü ve emeğin özgürlüğüdür. Hala kitlesel açılımın bu dört boyutu gündemdedir.

Sivil toplum kuruluşlarını bir çoğunda varolan bu örgütlülükler geliştirilmeli ve sorunların işlenmediği konularda yeni örgütlenmeler yaratılmalıdır.

Önderliğin devlet olgusuna yaklaşımında **Demokratik-Ekolojik Toplum** düşüncesi ön plandadır. Bunun siyaset mantığına, siyasal parti oluşumuna uyarlanması gerekiyor. Önderlik bir sivil toplum kültüründen söz ediyor. Yine bu mantık ve zihniyetin siyasal çalışmalara da yansımaları gerekiyor. Ayrıca 3. Alan ör-

vam etmektedir. Önümüzdeki dönem, bağımsız örgütlenmesini ve eylem çizgisini sürdürmekle birlikte, blok ve çizgi partisi ile sürdürüleceği örgütsel ve eylemsel ilişki, demokrasi hareketinin büyütülüp açılım yapması açısından özel bir önem taşımaktadır. Bu anlamda süreci kazanmak temel dinamik güç durumunda olan gençliğe rolünü oynatmakla mümkün olacaktır.

Eğer bu tarz örgütlenmeler yaratmak mümkün olursa; sürüklenen, pasif, edilgen bir çalışma değil de biraz daha ideolojik çizgi esaslarında güçlenmiş kadın ve gençlik gerçeğini yaratmak mümkün olur.

Kürt halkı çizgi doğrultusunda söz hakkını kullanmıştır. 13 ilde blok partisinin birinci parti olması, Kürdistan'a egemen olma anlamında önemli bir gerçekliği ifade etmektedir. Seçimlerde iki milyon oy ve bu oyu kullananları çevresiyle birlikte hesapladığımızda, Kürt halkının üçte birini etkileyip harekete geçiren bir durumda olduğunu belirtmek mümkündür.

Büyük engellemelere rağmen '99'da 1.400.000 oy alınmıştır. Koşulların zorlayıcı etkisi olmasaydı, bugün alınan o kadar oy almak mümkün olabilirdi. Bu da şu anlama geliyor, gerilla mücadelesi sürecinde kazanılan üçte bir kitle desteğinin ötesine geçilmemiştir. Bunun da tek nedeni asalak yaşam tarzıdır. Bu yaşam tarzıyla mücadele edilmeden gelişmenin önü açılmaz. Asalaklık tabii ki, feodal ve küçük burjuva özelliklerden kaynaklanır. Feodalizm anlayış itibarıyla asalak bir yaşam tarzıdır. Egemen, emek sarf etmeden köylünün üzerinden yaşamını sürdürür. Küçük burjuva da ucuz yaşam tarzını seçer. Cezaevinden çıkan kadromuzun söylem devrimciliğini aşmaması ile de bunlar birbirini tamamlamıştır. Söylem devrimciliği pratikleşmeyi yadsır. “Ben söyleyeyim, başkası yapsın” anlayışı hakimdir. Yani yapan ya da yaptıran güç değildir. Bunların üçü birleşiyor, asalak yaşam tarzı ortaya çıkıyor.

Bu anlayış ve yaklaşımlar hareketi ciddi bir biçimde tehdit ediyor. Bununla yoğun bir ideolojik anlayış mücadelesini bir kampanya biçiminde yürüterek, yukarıda da belirttiğimiz gibi yeni bir kadrolaşma hareketini –eğitime dayalı olarak –başlatarak aşabiliriz. Bu feodal tembelliği her yerde kırıp, küçük burjuvanın ucuz yaşam anlayışını mahkum ederek ve bunu da bir ideolojik eğitime dayandırarak gereken kadrolaşmayı sağlamalıyız. Bu temeldeki kitlesel açılım, bizi iktidara taşıyacaktır.

Demokratik eylemliliğin geliştirilmesi

Demokratik rejimin geliştirilmesi için dgerici direnişi kırmanın panzehiri demokratik eylemliliktir. Geride bıraktığımız süreçte demokratik eylemlilik zayıf kalmıştır. Parçalı olmanın yanı sıra sürdürülemezdir. Bu durum demokrasi potansiyelinin harekete geçmesini sınırlı bıraktığı gibi, mevcut rejimde direten güçlerin, engel konumunu da yeterince aşamamıştır. Yeni dönemde demokratikleşmenin gelişip, yaşama egemen olabilmesi için; geniş yığınları etkileme, bilinçlendirme, örgütleyip harekete geçirme aracı olarak demokratik eylemle mümkündür. Tabii ki eylem örgütsüz gelişemez. Siyasal, toplumsal örgütlenmelere ihtiyaç vardır. Bununla birlikte demokrasi mücadelesinde sürekliliğin, bütünlüklü ve zengin yöntemlerle geliştirilen eylemlilikler de gelişme kaydeder.

Meselenin bir boyutu demokratik potansiyeli harekete geçirmenin aracı eylemliliktir. Diğer ise gereken baskı gücünü yaratarak iktidarın demokratikleşme yönünde adım atmasını sağlamaktır. Bunlar bir arada demokrasi güçlerinin iktidara hazırlanmasıdır. Demokratik siyasal eylemlilik yeterli bir düzeye çıkartılabilirse, hem mevcut iktidarın aşılması başarılabilir, hem de demokratik güçlerin iktidara hazırlanması sağlanabilir. Ta-

sürecinde yürütülen çalışmalar, en geniş anlamda Kürt halkını mücadeleye açık hale getirmiştir. İster kırdan olsun ister kentte, belli bir çabayla halka gidildiğinde sonuç almak, Kürt halkının bütününe mücadele saflarına katmak mümkündür. Ancak yönetim ve kadro yapısında ortaya çıkan asalak yaşam tarzı kitlelere açılımı engellemektedir. Çok sınırlı bir kitle çalışması vardır. Kitleye gitmekten çok kitlenin kendisine gelmesini beklemek belirttiğimiz yaşam tarzının temel yaklaşımıdır. Bazı özel günler vesilesiyle kitleye gidilse de yılın diğer önemli bir bölümünde yönetim ve kadronun pozisyonu, kitlenin kendisine gelmesini beklemektir. Hiçbir engel yokken kitlelere gidilme gereği görülmemiştir. Hala gerilla savaşının yarattığı kitleye dayalı olarak yaşanmaktadır. Mevcut kazanımlarla yetinilmiş, genel çalışmaların etkisiyle belli bir gelişme sağlanmış olsa da, mücadele dışında olan kesimlerin güçlü biçimde mücadele alanına çekilmesi başarmamıştır. Bu durum sadece Kürt halkını mücadeleye kazanma boyutuyla sınırlı değildir. Demokratik harekete güçlü bir taban oluşturması gereken Türkiye toplumunu kazanmak için de özgün bir çalışma gerekirken, bu konuda da herhangi bir adım atılmamıştır.

Hızla demokrasi mücadelesine katılım sağlayacak olan Alevi toplumunun da mücadeleye kazanılmaması için bir diğer boyutudur. Aynı şey Kadın özgürlük hareketi ve emekçi hareketi için de söyleyebiliriz. Demokratik uygarlık çizgisi Kürt halkının özgürlüğünü, inançlarını özgürce gelişimini, emekçilerin insanca bir yaşama kavuşmasını, kadın özgürlüğünü de

Aynı yaklaşım gençlik için de gereklidir. Bu son süreçte yaşadığı yeniden yapılanma ile belli bir gelişimin içinde olmasına rağmen, bazı yetersizlikleri hala de-

bii ki eylemlilik yasa dışı boyutlara kaydırılmamalıdır. Eylemlilik anlayışı yasa dışılık değil, yasaları zorlamaktır. Kendisini yasaların sığ yorumuna mahkum etmek, işin başında eylemliliği zayıf bırakmaktadır. Bu açıdan yasaların koyduğu çerçeveye mahkum olmadan, yasaları zorlayarak geliştirilecek demokratik eylemlilik yaklaşımı daha doğrudur. Kitle toplantısından işgale kadar toplumun siyasal, sosyal, kültürel, cins, çevre ve ekonomik sorunlarla birlikte özgün birçok konuda eylemlilikler gelişirse; ileri kitlelerin yanı sıra, geri kitlelerin de demokratik eyleme çekilmesi mümkün olacaktır. Eylem zenginliğinin amacı, her düzeydeki kitleyi demokratik eyleme katmaktır.

Yerel ve muhtemel genel seçimlere hazırlık

Seçimler demokratik mücadelenin iktidara taşınmasının aracıdır. Bu nedenle parlamentoya girilerek geliştirilecek mücadele, demokratikleşmede önemli adımlar atılmasını sağlayacaktır. 3 Kasım seçimleriyle oluşan mevcut parlamento ise geniş yığınların temsilinden yoksundur. Toplumun yüzde 60'ı bu parlamentoda temsilini bulamamıştır. Temsili zayıflığından dolayı, iktidar partisinin en küçük bir başarısızlığı geniş tepkilere yol açacaktır. Bu durum meşruiyeti tartışmalı olan parlamentonun gücünü zayıflatacaktır. Bu nedenle muhtemel erken genel seçimler gündeme gelebilir. Bu perspektifle çalışmak önem taşımaktadır. 3 Kasım seçimleri için yürütülen kampanyada da görüldüğü gibi, seçimlerin gelip kapıya dayanması halinde yürütülen çalışma başarı için yeterli değildir. Parlamentosunun meşruiyeti sorunundan dolayı, erken genel seçimlerin kısa bir süre sonra gündeme girmesi olanak dahilindedir. Kaldı ki, mevcut parlamentoda çoğunluğu oluşturan AKP'nin başta ordu olmak üzere devletin çeşitli kurumlarıyla uyum sorunu bulunmaktadır.

Bir diğer husus da, Türkiye ağır sorunlarla karşı karşıyadır. ABD'nin Irak'a yapacağı müdahalenin olumsuz etkileri tek partinin iktidar olma olanağının yarattığı avantajları götürebilir. Savaş, 2-3 yıllık bir süre boyunca bölgenin ekonomisini ve ticaretini olumsuz etkileyecektir. Dolayısıyla AKP'nin tek başına iktidar olmasının siyasi istikrar anlamında yarattığı avantaj ekonomik, sosyal sorunların çözüme kavuşturulamaması ile dezavantaja dönüşecektir. Sorunları çözmeden bir iktidarın fazla yaşama şansı yoktur. Parlamento dışında kalan yüzde 60'lık kitle başarısızlığın olduğu bir ortamda iktidarı zorlayacaktır. Bu gerçeklik dikkate alındığında çalışmalar, seçimlerden parlamentoya, oradan da iktidara taşınma espirisiyle yürütülmelidir. Seçimler, seçim süreci öncesinde kazanmayı esas almalıdır. Bu konuda geçmiş mantık aşılmalıdır. Bu açıdan yeni dönem siyasal çalışmaları, daha başından seçim çalışması gibi ele alınıp değerlendirilmelidir.

Seçim sonuçlarını etkileyen bir diğer olgu da milletvekili listesinin oluşturulmasında dikkat edilmeyen hususlardır. AKP'nin listesinden milletvekili olan kişilerin en az yarısı AKP'nin üyesi değildir. Her bölgeden, her yöreden aynı topluma hizmet edebilecek; siyasetçi olmadığı halde toplumun tanıdığı, çevresi olan kişilere gidip üyelik ve aday olmaları için davet edilmişlerdir. Blok partisinden uygulanan ise, biraz emek sarf etmiş, gerçekten bu konuda zorluk çekmiş, onlara kere yakalanıp bırakılmış insanlarla, kendisini çeşitli yöntemlerle gizlemiş, aşırı kariyerist bazı tipler aday olarak gösterilmiştir. Yani toplumun ihtiyaçlarına göre değil, bireylerin durumuna göre listeler belirlenmiş ve hatta çok uygun olmayan kişiler de bu listelere alınmışlardır. Böylesi hiçbir parti de görülmemiş bir durum değildir ve hiçbir parti sadece kendi kadrolarını aday göstererek seçimlere katılmaz.

Yine hareketimiz aşiret ve feodal değer yargılarına mahkum edilmiş bir hareket de değildir. Bu açıdan sadece seçmen sayısı çok diyerek aşiret ağaları vb kişilere de kaşulsuz kapıyı açmak diye bir şey söz konusu edilemez. Ancak istisnalarla birlikte toplumun sevip, saydığı ve alanında tanınan kişilikler bu konuda yeterince değerlendirilememiştir.

Bu nedenlerden dolayı hem olası erken genel seçimler ve hem de önümüzdeki yerel seçimlere yapılan hazırlıklarda, bu konular üzerinde çok ciddi ve hassasiyetle durulması gereklidir.

girmek, diğer yerleri fazla önemsememek kazanmada iddiasız olmanın bir başka biçimidir. Türkiye'nin tümünde yerel iktidar çalışması yürütülmelidir. Bu çalışma sadece yerel iktidarı kazanmayı hedeflememelidir. Yerel iktidar faaliyeti ile genel iktidar faaliyetine hazırlanmanın daha kapsamlı bir provası yapılmalıdır. Böyle ele alındığında Türkiye çapında yerel seçim çalışmasını yürütmek anlamlı olacaktır. Genel siyasal çalışmanın yeniden yapılanmaya bağlı olarak geliştirilmesi, yerel iktidar kadrosunun belirlenip, eğitilmesi, özgün örgütlenme ile

büyük bir mücadeleye finanse etmek mümkün değildir. Tek olanak, halkın küçük katkıları ile büyük bir maddi birimi sağlamaktır. Bu maddi birikleme siyasal faaliyetlerin gelişmesini yürütmektir. Bunun için hem genel hem de yerel düzeyde maddi destek kampanyalarının geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Yılda bir uygun mevsimlerde genel ve yerel destek kampanyalarının örgütlenmesi ihtiyaç haline gelmiştir. Ayrıca her çalışma örgütü üyelerin aidatına da bir finansman kaynağı olarak yaklaşmalıdır. Bu aynı zamanda bilinçlendirme ve örgütlenme çalışması-

Ulusal demokratik mücadeleye yönelik yapacağı da budur. Çünkü devlet de buna yakın bir çizgidedir ve son dört yıldan günümüze kadar bütün politikalarını, savaş ve barış çizgisinde yani ara bir çizgiyi yürütüyor. AKP'nin çizgisi de benzer özellikler taşımaktadır. Yani normalleştirme çizgisindedir. Bu anlamıyla normalleştirme; daha fazla baskı kullanmadan, sorunları uzun dönemlere yayarak, asgari düzeyde de olsa bir takım talepler karşılanarak, yaşam normal şartlara döndürülüp, radikal taleplerden vazgeçilmesinin sağlanmasıdır. Yani Kürtlere o kadar baskı yapılmamalıdır, bazı haklar isteniyorsa bu verilebilir; örneğin dil ve yayın konusunda çıkartılan yasa bir askeri yönetmeliğe benzetilmesine rağmen, bu hükümet, dil ile ilgili yasaları da uygulanabilir hale getirebilir. Açlık varsa, karınları doyurulabilir. Yani Kürtlerin yaşamını normalleştirilebilir.

Yeni hükümette Başbakan olarak görev alan Abdullah Gül, yaptığı açıklamada acil çözülmesi gerekli sorunların başında ekonomik sorunlar olduğunu belirtmişti. Yine acil eylem planlarına koymamışlarsa da koruculuk, vb sorunları geçici çözümlerle erteleyebilirler. OHAL ve işkence kaldırılabilir. Kısacası Kürt sorununun demokratik temeldeki çözümünden ziyade farklı konuların gündemde tutulması gibi bir yöntemin izlenerek, Kürdistan'da daha yumuşak bir dönem yaşatabilirler. Bu yaklaşımın esasında ise Kürt demokratik hareketinin tasfiyesi yatmaktadır.

AKP, rejimin siyasal yapısı içinde değişiklik isteyenlerin blok partisidir. İslamiyetle laikliğin sentezi olmaya çalışıyor. Yani bir çeşit takiyeciliktir. Bu anlamda içinde değişime ve dönüşüme karşı olan kesimler olsa da etkili olan kesim, rejimin demokratik reformlara tabi tutulmasını isteyen kesimlerdir. AKP'ye belli bir demokratikleşme rolü oynatılabilir. Bu nedenle, nasıl ki CHP parlamento içinde yapıcı bir muhalefet esprisini benimsemişse, parlamento dışında kalan demokratik muhalefette AKP'nin gerçekliğini ortaya çıkartacak bir çaba içinde olabilir. AKP'nin demokratik reformlar yapma doğrultusunda adım atmaları, teşvik edilebilir ve destek verilebilir. Böyle yapmak kitlesel açıdan demokratik güçleri olumsuz etkilemez. Bu nedenle izlenmesi gereken politika; AKP'nin demokratik girişimlerini teşvik edip, destek sunma, onun olumsuz yaklaşımlarına karşı ise mücadele etmedir. Bu yaklaşımı rejime karşı, parlamento dışı muhalefet biçiminde ele alabiliriz.

Türkiye'de parlamento dışında kalan muhalefet güçlerinden olan Emek Demokrasi ve Barış Bloku gerçek anlamda asil muhalefeti oluşturmaktadır. CHP'nin muhalefet çizgisi bilindiğinden bu anlamda gerçek muhalefeti, bu Blok'un yapacağı bir gerçekliktir. Kalıcı bir barışın sağlanması ve genel insan hak ve özgürlüklerinin güvenceye kavuşturulması ile Türkiye'deki demokratik açılımın geliştirilmesi biçimindeki istemler formüle edilip çeşitli kesimler adına iktidara sunulabilir. Bu onun gerici ve sınırlandırıcı yönleriyle mücadeleyi ortadan kaldırmamalıdır. Bu şekilde talepler sunulursa AKP'yi izlemek, durduğu yerde baskı yapıp ilerletmeyi sağlamak biçiminde, iktidarın gerçek yüzünü ortaya çıkaracak bir muhalefet içinde olma politikası doğru bir politik yaklaşım olacaktır.

Sonuç olarak; **Acil Çözüm Bildirgesi**yle geliştirilen istem ve talepler doğrultusunda adım atması beklenen yeni hükümetin 3 ayda yaratılacak gelişmeler konusunda net görüş belirtmesi ve 6 aylık bir süreç sonunda da somut adım atması beklenmektedir. Tanınan bu süreçte bu taleplere yanıt olacak bir gelişmenin ortaya çıkarılmaması durumunda, süreç yeniden değerlendirilecek ve savaş da dahil her türlü olasılık yeniden gözden geçirilecektir.

“Yeni dönemde demokratikleşmenin gelişip, yaşama egemen olabilmesi için geniş yığınları etkileme, bilinçlendirme, örgütleyip harekete geçirme demokratik eylemle mümkündür. Tabii ki eylem örgütsüz gelişemez. Siyasal, toplumsal örgütlenmelere ihtiyaç vardır. Bununla birlikte demokrasi mücadelesinde süreklileşen bütünlüklü eylemlilikler gelişme kaydeder.”

Yerel seçimler ise, genel iktidar perspektifi içinde önem kazanıyor. Geçmiş seçimlere de yeterli bir hazırlıkla girilemedi. Daha fazla bir başarı açısından böyle olduğu gibi, belediye başkanı ve meclisi için de hazırlık söz konusu değildi. Bu yüzden '99 seçimleri uluslararası komplonun yoğun olduğu dönemde sınırlı bir başarıyı getirmiştir. Ancak seçilenlerin nitelik düzeyi de zayıf kalmıştır.

1,5 yıl sonra gerçekleşecek olan yerel seçimlerde büyük bir başarı elde etmeyi amaçlarken, aynı zamanda belediye reisliği ve meclis üyeliği için de hazırlıklı olunmalıdır. Hem kişilerin tespiti ve hem de bunların görev yapmak için eğitilmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmayı özgün bir çalışma olarak ele alıp, genel siyasal çalışmalarla paralel olarak yerel iktidar çalışmasının da yürütülmesi gerekmektedir. Yerel iktidarların kitlelerle direk bir temas içinde olmaları, onların sorunlarıyla daha yakından ilgili olmaları dikkate alındığında, "genel iktidarın yolu yerel iktidarlardan geçer" tespiti doğru bir yaklaşımı ortaya koymaktadır. Bugünkü parlamentonun ezici çoğunluğunu oluşturan AKP'nin gelişimi de bu yönlüdür. Yerel iktidardaki başarı onları iktidarı elde etmeye götürmüştür. Bu nedenle demokratik hareket, yerel iktidarlardan alacağı başarılar üzerine genel iktidara yürütmeyi kendisi açısından esas almalıdır.

Seçime tüm Türkiye'de girmek için hazırlanmalıdır. Güçlü olan yerlerde

yerel seçim faaliyetinin şimdiden başlatılması, hem geçmişin özelleştirilmesi olacaktır hem de başarılı olmanın kaçınılmaz bir gerçeğidir.

Siyasal faaliyetlerin finansman sorunu ve çözümü

Rejimin diğer siyasal güçlere sunduğu destek, rejim dışı muhalefete verilmemektedir. Gerek rejim partilerine gerekse rejim içi muhalefete rejimin kendisi destek verirken, rejim dışı demokratik muhalefet bütün olanaklardan yoksun bırakılmaktadır. Bu durumda siyasal faaliyetlerin finansman sorununun çözümü için kesinlikle toplumun katkılarını alma zorunluluğu vardır. Toplumun tüm kesimlerinin kendi güçleri oranında sağlayacağı katkı siyasal çalışmaları yeterince finanse edebilir. Ne var ki siyasal faaliyetin öncülüğü, ucuz bir yaklaşım içindedir ve anlayış olarak da bir düzelmeye ihtiyaç vardır. Kitlelere bilinç ve örgüt faaliyetleri ile gitmek onların hem eylemsel hem de maddi katkılarını almak emek istiyor. Asalak yaşam ve çalışma tarzına mahkum olmuş olan öncü yapı, böylesi bir emek sarf etme çabasında değildir. Bu konuda da birerlerinden destek alma eğilimi içindedir. En fazla yapılan yurtsever burjuva çevrelerin katkılarını sağlama çabasıdır. Bunun dışına çıkılmıyor. Oysa dışarıdan verilecek destekle ve sınırlı yurtsever burjuva kesimlerin katkısıyla

demokratik eylemliliğin bir biçimidir. Bu yaklaşım faaliyetlerin ihtiyaç duyduğu tüm ihtiyaçları karşılayacaktır. Halka dayalı yaşamak, halkın hizmetinde olmak ile katılımcı bir çalışma bu sorunun çözümünde esastır.

Blok partisii, çizgi partisi, sosyal demokratik hareketin geliştirilmesi, kadrolaşma kitlesel açılım, yerel ve muhtemel genel seçimlere hazırlık ve siyasal faaliyetlerin finansmanı bir bütünlük arz ediyor. Her hangi bir konuda yetersiz kalma, diğer boyutları da zayıf bırakacaktır. Bunların hepsinin bir arada iç içe görülmesi ve faaliyetlerin bu temelde geliştirilmesi başarının vazgeçilmez konusudur.

AKP iktidarına karşı geliştirilmesi gereken tavır

AKP iktidarına karşı bir tavır içine girmenin gerekliliği kadar ne yapmak istediğinin tahlihi de doğru yapılmalıdır. Gerek seçim öncesi yaptıkları propaganda girişimlerinde ve gerekse de seçimler sonrası kullandıkları söylemlerinde ön plana çıkan olgu normalleştirme değildir. Buna makbuliyet de denebilir. Son on yıldan bu yana çelişkilerin yaşandığı ülkelerde ABD'nin geliştirdiği bir konsept olan makbuliyet ya da normalleştirme yaklaşımının temel amacı; tüm uçları törpüleme, hepsini bir rotaya getirmek, yani radikal eğilimleri tasfiye etmektir. Devletin AKP aracılığıyla Kürdistan'da

“AKP, rejimin siyasal yapısı içinde değişiklik isteyenlerin blok partisidir. İslamiyetle laikliğin sentezi olmaya çalışıyor. Aslında yaptığı bir çeşit takiyeciliktir. Bu anlamda içinde değişime ve dönüşüme karşı olan kesimler olsa da etkili olan kesim, rejimin demokratik reformlara tabii tutulmasını isteyen kesimlerdir. AKP'ye belli bir demokratikleşme rolü oynatılabilir.”

ORTADOĞU'YA EN ETKİLİ MÜDAHALE GÜCÜ APOCU ÇİZGİDİR

Türkiye'de yapılan son seçimlerin ardından siyasi arayışların hızlandığı artık gözle görülür bir olgu haline geldi. Siyasal arayışlardan öte, askeri arayışlar da gittikçe daha fazla somutluk kazanıyor. ABD'nin ünlü adamı Wolfowitz, Ankara'ya geldi. Ona gizli işler adamı anlamına gelen "karanlıklar prensi" deniyor. Pentagon'un gizli ilişkilerini sürdüren kişi konumundadır. Bununla birlikte Başbakan Abdullah Gül, önemli yeni gelişmeler olabileceğini ifade etti. Irak'a müdahale durumunda ABD'nin Türkiye'den askeri üsleri kullanma imkanından öte, askeri desteği sağlaması ve kuzeyden Irak'a cephe açması talebinde bulunduğu şeklinde haberler basına yansıyor. ABD, bunun karşılığında Güney'de bir Kürt devletinin kuruluşuna izin vermemeyi, Türkiye'nin AB'ye girişini desteklemeyi ve mali destek sunmayı vaat ediyor. Türkiye'nin tutumunun, savaşa çok istekli olmasa da, ABD isterse katılma yönünde olduğu, hükümetin askeri destek vaadinde bulunduğu haberleri basında yer alıyor. ABD Başkanı Bush, Saddam Hüseyin yönetimine 8 Aralık'a kadar süre tanıdı. Silah denetçileri adı altında belli kişileri hareketlendiriyorlar. ABD'nin arayışlarının hızlanmış olduğu, giderek daha fazla askeri yöne kaydığı anlaşılıyor.

Wolfowitz, daha önce bir kez daha Türkiye'ye gelmişti. O zamanki Ankara zıyareti sırasında çok somut bir belirleme yaparak "Türkiye bir şey elde etmek istiyorsa elini çabuk tutmalı, kaybetmemek için baştan işin içinde olmalı" diyordu. Türkiye hükümetiyle Irak müdahalesine ilişkin kapsamlı bir plan üzerinde tartışmışlardı. O süreçte Türkiye hükümeti yeni bir görüş oluşturdu. Aslında Türkiye'nin, ABD'nin Irak politikasına uyum sağlamasında üç aşama yaşandı. Bunlardan birincisi, Ecevit'in ABD ziyaretiydi. O zaman karşılıklar törpüldü. Türkiye ABD'ye karşı duramayacağını, onu fazla kızdırmaması gerektiğini iyi gördü. Ecevit, bazı açık talepler ileri sürmüştü, Körfez Sava-

şılığında Irak'ın bölünmemesi, Kürtlerin denetlenmesi ve Türkiye'ye mali yardım verilmesi konusunda kısmi güvenceler aldı. Bu, birinci aşamayı.

İkinci aşama, Wolfowitz'in yaptığı geziyle gerçekleşti. O zaman Irak'a müdahale konusunda sadece siyasi olgular değil, askeri durum da tartışıldı. Türkiye'nin askeri bir müdahale karşısında sıradan bir katılım içinde olmak yerine, baştan itibaren aktif bir biçimde ABD cephesinden müdahalede yer alması tartışıldı. ABD, Türkiye'yi uyardı ve tekliflerde bulundu. Şu mesaj verilmişti: "Türkiye'nin askeri müdahaleyi önleme gücü yoktur. ABD, Türkiye'ye de Irak'a askeri müdahalede bulunabilir. Türkiye bu işin içinde olmasa, masada da olmaz." Bunun üzerine Türkiye, daha ileri bir durumu kabul etti. Wolfowitz, o zaman bazı sonuçlar aralarak gitti. Türkiye askeri müdahaleye katılmaya razı olmuştu, fakat ne zaman, nasıl ve ne kadar katılacağı belli değildi. Türkiye hükümeti, birinci aşamada siyasi yöntemlerle Irak yönetiminin değişmesini kabul etmişti, ikinci aşamada ise bunun askeri müdahale ile yapılmasını kabul etti.

bir Irak düzenlenmesinde ortak hareket etme noktasına gelmiş bulunuyorlar. İki ülke bu temelde ortak bir siyasi planlamaya ulaşmıştır. ABD, Türkiye'nin bazı temel taleplerini kabul ederken, Türkiye de ABD'nin aktif katılma talebini kabul etmiştir. Nitekim pazarlıktan ortaya çıkan bu sonucu açıkça ifade ederek "savaşa yanlısı değiliz, ama ABD savaşa girecekse Türkiye de baştan aktif olarak yer almalı" dediler. Türkiye hükümeti bu kararı aldı. Türkiye, üçüncü aşamada bu noktaya vardı.

Arap karşıtlığı Türkiye eliyle esnetilecek

ABD ile Türkiye arasındaki mücadele, İsrail ile olan gelişmelerin de aşıl-

özerk bölgelerin oluşması, merkezi yapının zayıflamasıyla İsrail'in güvenliği de sağlanmış oluyor. Bu, ABD'nin denetimi temelinde sağlanacaktır. ABD böyle bir güvence veriyor. Türkiye ise ekonomik krizi aşmak için aradığı mali desteği ABD'den alacak. Kuşkusuz ABD bu desteği kendi cebinden vermeyecektir. Irak ele geçirilirse, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu mali gücü finanse edecek düzeyde Irak petrolü üzerinde denetim sağlanmış olacaktır. Irak'ın ekonomik kaynakları zayıf değildir. Eğer Türkiye AB'ye sokulabilirse mali yükünü Avrupa'nın üzerine yıkması olacak, dolayısıyla yükü hafifleyecektir. Öte yandan Türkmenler etkili hale gelirse Türkiye, Irak siyasetinde ve ekonomisinde daha uzun vadeli bir güç kazanmış

haleye engel oldukları taktirde ABD'yi zorlayacak durumdadır. ABD, mevcut Bağdat yönetimini yıkabilir, ama bu kadar güç kendisine karşı iken, yeni bir yönetim kurarak Irak'ı Amerika'ya bağlamakta ve yeni yönetimi uzun vadeli kılmakta zorlanır.

Afganistan'ın Karzai hükümetiyle yürütülebilmesinde Rusya ve Avrupa'nın onayının önemli bir payı vardır. Sadece ABD bu yönetimi ortaya çıkarmıştır. İngiliz desteğindeki ABD savaşı yürüttü ve askeri yükü omuzladı, ama sonraki süreçte diğer güçlerin yaklaşımlarının da önemli bir etkisi oldu. Üstelik savaşın arkasında bile Rusya ve Avrupa, hatta İran'ın desteği vardı. Siyasi bakımdan ise bütün devletler katılım gösterdiler. Örneğin Türkiye ordu gönderdi, mevcut durumda üstlendiği gü-

"ABD, Türkiye'den aldığı güçle bölgede ve uluslararası alanda Irak'a yapmayı öngördüğü müdahaleye muhalefet eden yapıları zayıflatmış durumdadır. Türkiye'den böyle destek geldikten sonra İran'ın karşı çıkması, Arapların hoşnutsuzluğu, Rusya'nın gönülsüzlüğü veya engelleme çabaları sonuçsuz kalacaktır. Başarılı bir askeri müdahale için Türkiye'nin verdiği destek yeterlidir."

venlik sağlama görevini Almanya'ya devrediyor. Demek ki genel bir mutabakat vardır. ABD'nin arkasında uluslararası ve bölgesel destek var ve Afganistan yönetimi bununla ayakta tutuluyor. Irak açısından da böyle bir düzey ortaya çıkmazsa, Saddam Hüseyin yönetiminin yerine istikrar sağlaması bir yönetim geçirmek zordur. ABD, bunu yalnız başına yapamaz. O nedenle yönetimi yıkmak için gerekli güce ulaşmış durumda bulunan ABD, yeni bir yönetim kurmak için gerekli gücü toplamaya çalışıyor. Bu açıdan Türkiye ve İsrail'i ortak bir siyasal stratejiye çekmesi, kendisi için bir başarıdır.

Mevcut Türkiye hükümeti bölgedeki ABD karşıtlığını esnetebilecek özellikler taşıyor. Yeni hükümete böyle bir rol oynatacaklar. Yapılan siyasi görüşmeler sonucunda hükümet, bu yönlü adımlar atmaya başladı. Bu adımlarını gittikçe daha fazla arttıracaktır. Örneğin AKP hükümeti İslami referansla ortaya çıkıp güvenceler verecek ve İran'ı etkilemeye çalışacak, böylece İslami yönetim altındaki Türk ordusunun Güney'e girişini İran'ın doğrudan savaşa nedeni sayıp askeri müdahalede bulunmasını engellemeye çalışacaktır. ABD için, bu bile önemlidir. Arap gönülsüzlüğünü kısmen değişikliğe uğratmada AKP hükümeti böyle bir rol oynayacak. Suriye'yi etkileyerek en azından karşıtlığını esnetmeye çalışacak. Suriye ile ilişkilerinin şimdiden o düzeye gelmesi, bunu yapacak güçte olduğunu ortaya koyuyor. Ürdün'le ilişkilendirip onu da karşıt olmaktan çıkarabilir, hatta destek verir duruma getirilebilir. Mısır, Suudi Arabistan ve Emirlikler üzerinde çalışacaktır. En azından kendilerine yönelik bir baskı olmayacağı yönünde güvenceler vererek onları müdahaleye karşı faaliyet yürütmekten veya silahlı cephe açmaktan caydırmaya çalışacak. Türkiye'nin bölge üzerinde çalışma gücü var. Mevcut hükümet, ABD'ye böyle bir destek sunması nedeniyle de ABD açısından elverişlilik arz ediyor.

Diğer alanları ise ABD ayarlamaya çalışıyor. Örneğin Rusya yönetimiyle sıkı bir pazarlık içerisinde ve onu müdahaleye karşı konumdan çıkartma çabasında epey mesafe kat etmiş durumdadır. Rusya, Ortadoğu'ya yönelik ABD müdahalesine karşı çıkma konusunda eski aktif karşıtlığından çok uzaklaştı. Çeçen-

"ABD ile Türkiye arasındaki mücadele, İsrail ile olan çelişkilerin de aşılaraq yeni bir Irak düzenlemesi konusunda ortak görüşe ulaşılmasına yol açtı. ABD, Türkiye ve İsrail üç stratejik ortak olarak tanımlanıyor. Bu bir gerçektir. Anlaşmalı bir ortaklık veya bir ittifak yoktur, fakat İsrail ile Türkiye arasında Türkiye'nin ABD'ye göbekten bağlı olması biçiminde bir ittifak var."

ş'nda en fazla zarar gören ülkenin Türkiye olduğunu ortaya koyarak, bunun tanzim edilmesi için petrol sorununu gündeme getirmişti. Ayrıca Kürt sorunuyla bağlantılı olarak Irak'ın bölünerek Güney'de bir oluşuma gidilmesiyle Kürtlerin denetimden çıkması tehlikesine karşı tutumun netleşmesini istedi. Bir de Türkmenler konusunda biraz güvence istedi.

Türkiye, Irak'a müdahale konusunda ki görüşünü, o zaman değiştirdi ve Saddam Hüseyin yönetiminin yıkılmasını kabul etti. Nitekim Ecevit geziden döner dönmez "Saddam gidicidir" şeklinde bir açıklama yapmış, hemen ardından Saddam Hüseyin'e yazdığı mektupta "derhal şunları yap, yoksa durum tehlikeli olacaktır" şeklinde ifadeler kullanmıştı. Bu yaklaşımını komşuluk gereği yapılan bir uyarı olarak niteledi, ama aslında bir tehditti. Bir de Türkiye hükümetinin verdiği kararı yansıtıyordu. O zaman Türkiye, Saddam Hüseyin yönetimi'nin ABD tarafından yıkılmasını kabul etti, bunun kar-

Wolfowitz'in yeni gezisi, bu konuda gelişen üçüncü aşama oluyor. Türkiye'nin askeri müdahaleye hangi oranlarda ve nasıl katılacağı tartışılıyor. Örneğin en baştan katılım göstermesi, bu alandan bir cephe açması öngörülüyor. Üsleri kullanması, doğrudan asker vererek katılması tartışılıyor. Türkiye, bölgede siyasi nüfuzunu kullanacak, bunun karşılığında Irak'tan bazı paylar alacaktır. Bir süre önce ABD'den bir heyet gelerek yetkililerle görüşmüş, Irak müdahalesi durumunda Türkiye'ye verilebilecek ekonomik desteği tartışmıştı. Bu hususlar, böylelikle planlanmıştı. Wolfowitz'in ziyareti ile ABD, Türkiye'ye Irak'ın parçalanmayacağı ve bir Kürt devletinin kurulmasına izin vermeyeceği güvencesini veriyor. Hatta Türkiye'nin Kürdistan'da garantör olmasını, siyasi ve askeri denetleyicilik yapmasını öneriyor. Muhtemelen bu yönlü bir pazarlık yapılıyor. Türkmenlere bazı haklar tanınmasının da kabul edilmesiyle birlikte Türkiye ile ABD, Irak'a müdahalede bulunarak yeni

rak yeni bir Irak düzenlemesi konusunda ortak görüşe ulaşılmasına yol açtı. ABD, Türkiye ve İsrail üç stratejik ortak olarak tanımlanıyor. Bu bir gerçektir. Anlaşmalı bir ortaklık veya bir ittifak yoktur, fakat İsrail ile Türkiye arasında Türkiye'nin ABD'ye göbekten bağlı olması biçiminde bir ittifak var. Mevcut Türkiye sistemi ile İsrail sistemi tepeden tırnağa ABD'ye bağlanmış, tamamen ABD stratejisinin birer uzantısı haline gelmiş bulunuyorlar. Bu temelde bir stratejik ittifak var. Mevcut durumda Türkiye'nin bağımsızlığı, ağır bir darbe yemiştir.

Yeni Irak konusunda yapılan açıklamalar, şöyle bir çözümün öngörüldüğünü ortaya koyuyor: Birleşik bir Irak, inisiyatifli özerk bölgeler, Afganistan'ın Karzai'si gibi ABD'ye bağlanmış işbirlikçi ve merkezi bir Bağdat yönetimi. İsrail, Türkiye ve ABD böyle bir siyasi yapıyı kabul ediyor. Irak'ta öngörülen değişiklik, böyle bir siyasi yapıya ulaşmayı ifade ediyor. Bu biçimde ABD, Irak'ı tümünden kendine bağlarken;

tan'da yaptıklarından dolayı savaşa karşı çıkma gücü azaldı. Dolayısıyla biraz daha geri plana düştü. AB ise bu konuda ikiye bölünmüş durumdadır. Bir yanda ABD'ye doğrudan destek verenler var. İngiltere başta olmak üzere İtalya'ya kadar uzanan birçok devlet, böyle bir yaklaşımı esas alıyor. Diğer yanda ise Almanya ve Fransa'dan oluşan karşıt bir güç var. Onlar, ABD'nin bu biçimde müdahale ederek Irak, dolayısıyla Ortadoğu üzerinde etkinlik geliştirmesinden rahatsızlık duyuyor, böyle bir durumu kendi çıkarlarına ters buluyorlar, dolayısıyla muhalefet ediyorlar. Bu nedenle ABD, bu ülkeler üzerinde de yoğun bir çalışma yürütüyor. Her iki devlete de Saddam Hüseyin yönetiminin değiştirilmesini önemli oranda kabul ettirmiş durumda, ama bu değişikliğin askeri müdahaleyle gerçekleştirilmesi konusunda tam bir ikna ediciliği sağlamış değildir. Almanya ve Fransa askeri müdahaleye karşı olduklarını açıklıyorlar. Aslında Almanya ve Fransa ABD'nin etkinliğinin çok fazla gelişeceği, dolayısıyla kendi etkinliklerinin zayıflayacağı ihtimali nedeniyle karşıttılar. Bunu açıktan dile getiremedikleri için askeri müdahaleye karşı olduklarını ifade ediyor, ancak bu biçimde bir engel teşkil edebiliyorlar.

Bu güçler, şöyle bir noktada uzlaşabilirler: Saddam Hüseyin yönetiminin değişmesini hepsi kabul edebilir. O konuda aralarında karşı çıkacak kimse yoktur. Bu işin askeri müdahaleyle yapılması noktasında Almanya ve Fransa tarafsızlık belirtebilir, hatta çok ileri düzeyde olmamak üzere askeri müdahaleye karşı olduklarını da dile getirebilirler. Ancak bu fazla önemli değildir, ABD için engel oluşturmaz. Çünkü Türkiye desteği, başarılı bir askeri müdahale için yeterlidir. Demek ki bu iki noktada uzlaşabilirler. Mevcut durumda yaşanan uzlaşamama durumu, yeni Irak'ın nasıl olacağı, Irak'taki yeni siyasi yapılanmanın nasıl şekilleneceği konusunda görüş farklılıklarının varolmasından kaynaklıdır. Almanya ve Fransa ABD'nin yapmak istediklerini kabul etmiyor, çünkü çok fazla ABD çıkarını görüyor. Amerikan etkinliğinin çok fazla gelişeceğini ve kendilerinin daralacağını hesaplıyorlar.

Bu çıkar mücadelesi sonuçlanır ve yeni Irak'ın siyasi yapılanması konusunda bir uzlaşma ortaya çıkarsa, ABD müdahalesi hemen gündeme gelir. Bu güçler arasında gelişen diplomatik faaliyetler, çıkar karşıtlığında bir uzlaşma yaratmaya yöneliktir. ABD, bazı tavizler karşılığında Fransa ve

yerek onların nasıl etkisizleştirileceği konusunda Türkiye ve CIA ile pazarlıklar yapmaya çalıştı. Aslında, böyle bir pazar da yer tutmaya çalışıyor; her zaman yaptığı gibi, bir görev üstlenerek para kazanmaya çalışıyor. Mesut Barzani ise son olarak Suriye'ye gitti. Beşar Esat ile görüşükten sonra Irak'ın toprak bütünlüğünü esas alan ve Irak'a müdahaleye karşı tutum belirleyen ortak bir açıklama yaptılar. Bu biçimde, iki gücün de aynı düşündüğü belirtildi. Daha sonra Talabani ve Barzani ayrı ayrı Fransa'ya gittiler ve orada birbirleriyle görüştüler. Ne görüşükleri konusu henüz dışarı yansımada, ama iki gücün birbirleriyle Fransa'da görüşmesi önemlidir. Biri Ankara üzerinden, diğeri ise Suriye üzerinden gitti. Talabani'nin Ankara'da ev aldığı şeklinde basına yansıyan haberler de var. Yani Talabani, Ankara'ya yerleşiyor, Türkiye ile ortak siyaset izleme böyle bir noktaya geliyor.

Talabani ile Barzani eskiden hep Washinton'da görüşüyorlardı, şimdi ise Paris'te görüşüyorlar. Bu görüşmeleri dikkatle izleyip sonuçlar çıkartmak önem taşıyor. Çünkü Fransa mevcut durumda ABD müdahalesine karşıtlığın merkezinde bulunuyor. KDP ile YNK, ABD karşıtı olan cephede ne geziyor! Üstelik Barzani, Suriye'den oraya gitti. Şu ortaya çıki-

kün değildir. Tersine, ABD bir strateji oluşturup Türkiye ve İsrail'i buna çekiyor, YNK ve KDP'ye de buna göre hareket etme direktifi veriliyor. Bu iki güce devlet ve da güçlü bir federasyonun verilme durumunun olduğu şüphelidir. Tam tersine çok zayıflamış, onlar için her türlü inisiyatifli kısıtlanmış, bir de Türkiye denetimine bırakılmış dar bir otonomiye öngörüyor ve Talabani ile Barzani'nin bu temelde çalışmasını istiyorlar. Bu bakımdan KDP ve YNK, ABD'nin İsrail ve Türkiye ile uzlaşarak ortaya çıkartmak istediği Irak çözümünden rahatsızdırlar. Bu, onların konumları açısından geriye gitme ve daralma anlamına geliyor. O açıdan mevcut konumun sürmesini daha sağlıklı buluyorlar. Fransa'ya gitmelerinin nedeni budur. Şöyle bir konum çiziyorlar: Boşluktadırlar, dolayısıyla iki tarafı da etkilemeye, her iki taraftan da kendilerine güç bulmaya çalışıyorlar.

“Türkiye’de değişimin başlamasıyla, Saddam yönetiminin temel dayanağı ortadan kalkmış oldu. Bundan sonra Irak yönetimi, Türkiye’deki değişim çizgisine paralel ve uyumlu olacak şekilde değişebilir. Irak’ta değişimin nasıl olacağı, bütünüyle Türkiye’deki gelişmelere bağlıdır. Türkiye’de yeniden yapılanma hangi çizgide gelişecek ve bu yapılanma için iç mücadele nasıl seyredecekse Irak üzerindeki mücadele ve yenden yapılanma arayışları da o temelde gelişecektir.”

“KDP ve YNK, ABD’nin İsrail ve Türkiye ile uzlaşarak ortaya çıkartmak istediği Irak çözümünden rahatsızdırlar. Bu, onların konumları açısından geriye gitme ve daralma anlamına geliyor. O açıdan mevcut konumun sürmesini daha sağlıklı buluyorlar. Fransa’ya gitmelerinin nedeni budur. Boşluktadırlar, dolayısıyla iki tarafı da etkilemeye her iki taraftan da kendilerine güç bulmaya çalışıyorlar.”

Almanya'yı kendi siyasi planına razı etmeye çalışıyor. Bunun için başka yerlerden tavizler verecek veya Irak'ın yeniden yapılanmasına onları biraz daha ortak edecek. Böyle bir uzlaşma sağlandığı andan itibaren Irak yönetimini düşürmek için harekete geçilecek, doğrudan pratik eylem gelişecektir.

KDP ve YNK, ABD'nin Irak çözümünden rahatsız

Bu noktada Kürtlerin ve Irak'ın iç güçlerinin durumu, yine İran'ın etkileri önem taşıyor. Onlar üzerinde de değişik güçlerin yürüttüğü çalışmalar var. ABD, Şiilerle bir biçimde ilişki ve çelişki içindedir, bu hareketle çeşitli biçimlerde ilgileniyor. Güney'deki Kürt hareketi üzerinde de çalışma yürütüyor. Bu noktada yaşanan güncel gelişmelerden yola çıkarak bazı sonuçlara varmak mümkündür. KDP'den bir heyet Türkiye'ye giderek CIA Başkanı ile görüşmeye çalıştı. Bu görüşmelerde “PKK'nin dört bin silahlı adamı var” di-

yor: Aslında çok fazla bir güvence alamamış durumdadır. Özellikle Celal Talabani bazı görüntüler vererek farklı bir durum yansıtmaya çalışıyor. Çok üst düzeyde kabul görüyorlarmış, kendilerine birtakım şeyler veriliyormuş gibi hareket ediyorlar. Acaba bu görüntü ne kadar gerçektir? ABD Türkiye'yi razı ederek KDP ve YNK'ye özgün bir konum verilmesini sağladı da, bu iki güç ABD'nin Irak'taki temsilcileri olarak Fransa'yı etkilemeye mi gittiler? Böyle bir yorum yapılabilir, ancak bunun gerçeği yansıttığına fazla ihtimal vermemek gerekir. Ne bu güçlerin Fransa'yı etkileyecek durumları var, ne ABD bunlar eliyle Fransa'yı etkileme gibi bir arayışa girebilir, bu yönlü onlara bel bağlayabilir, ne de bu güçlere verilmiş bir etkinlik sözü vardır. Tersi durum daha doğru görünüyor. Yani bunlara herhangi bir güvencenin verilmemiş olma ihtimali daha fazladır. Talabani ve Barzani zayıf konumdadırlar, dolayısıyla bu boşluğu gidermek için yoğun çaba harcıyorlar.

ABD, İsrail ve Türkiye ile anlaşarak bir strateji yürütüyor. Bu konuda KDP ve YNK'nin görüşlerini almış olması müm-

Muhtemelen Barzani önce Türkiye'yi tehdit etti, sonra Suriye'ye, ardından Fransa'ya gitti. Bununla ABD'yi kendilerini daha fazla dikkate almaya zorlamak istiyor; “Bizi hesaba katmazsanız karşı tarafta oluruz” demeye getiriyor. Burada bir tehdit var.

Bu iki gücün Saddam Hüseyin yönetimi ile de çok sıkı ilişkileri var. Özellikle KDP, bu rejimle sıkı ilişki içerisindedir. Yine İran, Irak, Suriye ve Fransa'yla ilişki geliştiriyorlar. Diğer yandan ABD ve Türkiye ile görüşme halindedir. Bir ara daha çok Amerikan cephesine geçmişlerdi. ABD'den çeşitli güvenceler istedikleride, Amerikan yanlısı bir çizgi tutturmaya çalıştılar. Fakat ABD, bunları hiç dikkate almadan Irak'a müdahale için Türkiye'yi esas alıp onunla uzlaşmayı birinci planda öngörünce, dolayısıyla Türkiye'nin istemelerine göre bir Kürt politikasına yönelince bunlar daraldılar. Bu anlamda ABD'nin yaratmak istediği yeni Irak'ta, Güney Kürdistan'daki mevcut durumun daraltılması, çok eğreti ve inisiyatifli bütünüyle bitirilmiş bir otonomiye dönüşürülmesi öngörülüyor. KDP ve YNK, bundan rahatsızlık duyuyor, bu nedenle

'96'da Güney'de etki alanını KDP'ye fazlasıyla kaptırdı. Örneğin Hewler'i KDP'ye verdi. Bunun yarattığı bir daralma var ve bundan rahatsız, ama daha fazla değişikliğin, kendisini daha çok daraltacağından endişe duyuyor. O nedenle mevcut statü-konun korunmasını istiyor.

ABD'nin öngördüğü değişim, bu güçlere daha ileri bir statü vermiyor. Bundan rahatsızdırlar. Eğer ABD bunlara daha ileri bir statü vermeyi garantileseydi, ondan yana olacaktı. Defalarca bu yönlü çağrılarda bulundular. Barzani birkaç kez uyardı; “ABD planını bize net söylemeli. Bizim güvenliğimizi nasıl sağlayacak?” dedi. Demek ki ABD, yakın zamana kadar bu güçleri oyalamış, mevcut durumda ise İsrail ve Türkiye'yi ortak bir siyasi çizgiyi çekmiş, böylece Mesut Barzani ile Celal Talabani'yi buna uymak durumunda bırakmıştır. Bu tablo, '75'te yaşanan durumla benzerlik arz ediyor.

Mevcut durumda KDP ve YNK kendileri için bir dayatma anlamına gelen bu durumu boş çıkartma çabasındalar. Fakat bu noktada başarılı olmaları zor görünüyor. Onlara geçmiş olsun demek lazım. Çünkü ABD kendileri dışında çok fazla güçlenme sağlarken, onlar sürekli oyalandılar. Şunu hesap ediyorlardı: “ABD, Irak içinde güç olmadan hareket edemez. Irak'ın iç muhalefetine biz etkiliyiz. O nedenle ABD bize muhtaçtır.” Öyle olmadığı görülüyor. ABD, bu iki güce muhtaç olmayı en asgari sınıra çekmeye çalıştı ve bunda belli bir başarıya ulaştı. ABD, bir ara kim-

lerle hareket edebileceğini tespit etmek için herkesi deniyordu; Arapları, Türkiye'yi, Irak muhalefetine ve onun içerisinde Kürtleri denedi. Yine Rusya ve Avrupa ile yoğun bir tartışmaya girdi. Bu arayış, ABD'yi Türkiye'de 3 Kasım seçimleriyle istediği sonuca götürdü. Türkiye cephesi ABD açısından öne çıktı. Bu bakımdan mevcut gelişmeler içerisinde Güney'in ve Kürtlerin durumunun daha çok daralacağını görmek lazım. KDP'nin Saddam Hüseyin için yer hazırlamakta olduğu söyleniyor. Aslında Mesut Barzani için de dağlarda yer hazırlamak gerekir. Gelişmelerin neye yol açacağı hiç belli olmaz.

Bütün bunlar için de Türkiye'deki gelişmeler önem taşıyor. Türkiye'nin bölgedeki karşıt güçleri etkisizleştirme rolünü ne kadar başarılı oynayacağı, Türkiye hükümetinin ABD'ye ne kadar ileri düzeyde destek vereceği, bu ittifakın ne kadar denetim sağlayabileceği önemlidir. Türkiye'de hükümetin kamuoyunu arkasına alması gereklidir. AKP hükümeti yeni, fakat aynı zamanda çelişkileri olan bir hükümettir. Çeşitli biçimlerde iç çelişkiyi yaşadığı gibi, Türkiye içinde değişik çevrelerle de çelişki yaşıyor. Topluma birçok vaatte bulundu, özellikle demokratik yeniden yapılanma konularında ve ekonomik kalkınma konularında sözler verdi. Ancak bu sorunları çözmesi ya da çözme yönünde adımlar atmasıyla içte kamuoyunun desteğini alabilir. O yönlü ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Çünkü demokratikleşme adımlarını atması kolay değildir. Bazı değişiklikler konusunda bile parti içinde tartışmalar başladıği görülüyor.

AKP, AB'ye giriş yönünde bir adım atarak hem Avrupa'yı daha çok etkiler ve ABD'nin desteğinden yararlanır konuma gelmek hem de buna dayanarak içte kamuoyu desteğini yaratmak istiyor. Türkiye'de demokratikleşmeyi ve ekonomik sorunları çözmeyi sağlayacak düzeyde iç değişiklikleri yapmak yerine, AB'ye giriş yönünde bazı avantajlar elde ederek, Türkiye kamuoyunu bu biçimde bir şeylere razı etmek istiyor. Onun için AB'ye üyelik konusunu bu kadar öne çıkarıyorlar. Recep Tayyip Erdoğan'ın, başkent başkent dolaşması, bu nedenledir. Hükümeti içerde ve dışarıda güçlendirecek, içte kamuoyunu aldarak demokratikleşme sorununun ve ekonomik sorunların çözümünün bir süre erteleyecek bir avantaj yakalamaya çalışıyor. Bu, hükümete ABD politikaları doğrultusunda Ortadoğu'da adım atma imkanı verecektir.

Demokrasi güçleri aktif mücadele sürecine girmiştir

Önderlik, böyle bir ortamda yeni bir süreç tanımlı geliştirdi. ABD, Türkiye ve Güney'deki işbirlikçiler açısından bu denli yeni adımlar varken, Önderliğin yeni bir süreç ilan etmesi şunu ifade ediyor: 3 Kasım seçimleriyle Türkiye'de eski statükonun aşılması yeniden yapılanma sürecinin başladığı birçok kez ifade edilmişti. Yeni dönemi, eskiyle karıştırmamak gerekiyor. Mevcut durumda yeniden yapılanmanın nasıl olacağı yönünde yoğun bir arayış ve mücadele var. ABD ve mevcut hükümet, iç ve dış çıkar çevrelerinin istemeleri doğrultusunda yeniden yapılanmayı sağlamaktaki istiyorlar. Bir de Kürtlerin Türkiye'ye dayattığı demokratik değişim ve sorunların demokratik yöntemlerle çözüm çizgisi var. Bunlar bir çatışma halindedir. Demek ki yeni dönem, yeni bir çelişkiyi ve bunun yol açtığı yeni bir mücadeleyi ifade ediyor.

PKK'nin 25. yılına

Apocu ruhla bütünleşerek girelim

Başarıyı soylu yaşam gerçeğimiz kılalım

PKK'nin 25. yılı tüm yoldaşlara, halkımıza ve insanlığa kutlu olsun.

Bizi, birey ve halk olarak yeniden yaratan PKK'nin 24. yıldönümünde, resmi kuruluşunun 25. yılına girerken, en küçük bir kelimesinden bugüne kadar yeni insanın ve bir halkın yeniden yaratılmasına öncülük eden, her şeyde beyin ve pratik olarak emeği bulunan büyük insan Başkan Apo'yu, yine böyle bir Önderlik gerçekleşmesine en büyük katkısı sunan, her şeylerini ve sonunda da kutsal yaşamlarını bu uğurda veren kahraman şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz.

PKK'yle başlayan bu 25. Kasım'da, resmen PKK adına bir çalışma yok, fakat fiili ve canlı bir gerçeklik olarak yarattığı kalıcı tarihsel değerlerle PKK gerçeği karşımızda duruyor. Daha büyümüş ve genişlemiş bir hareket ve mücadele gücü haline geldik. Ama her şey PKK gerçeği, onun yarattığı birikimler üzerinde gelişiyor. PKK ruhuyla, duygularıyla, düşünceyle, yeni davranışıyla karşımızda yeni insanlık, yepyeni bir halk olarak duruyor. PKK, her biri destanca direnişin sahibi olan on bini aşkın kahraman şehitler ordusu olarak önümüzde duruyor. Önderliğimiz her zaman PKK'nin bir şehitler partisi olduğunu söyledi, şehitlerin PKK'li olduğunu ifade etti. Yeniden yapılandığımız, kendimizi çok değişik örgütler biçiminde ifade edip pratikleştirdiğimiz bu süreçte değişmeyen, kalıcı olan, gerçek olan, bütün gelişmelerin sahibi olan, PKK'nin kendisi olan şehitler gerçeği bir tarihsel olgu olarak yaşıyor ve sonsuza kadar da yaşayacaktır. Buradan hareketle gerçek PKK tanımına geliyoruz. PKK bir ruh, bir duygu, bir düşünce toplamı, bir yaşam felsefesi, bir yaşam çizgisi ve bir soylu yaşam gerçeğidir. Kendisini Önderlikte ve şehitlerimizde ifade eden bir yaşam toplamıdır. Bu gerçek her zaman varolacak, değişmeyecek, Kürdistan'daki her türlü değişmeye ve gelişmeye yön verecek, etkide bulunacak temel gerçekliktir. Kalıcıdır, yol göstericidir, her şeyin kaynağıdır; özgür yaşamın, demokrasinin, her türlü zayıflığı aşarak güç edinmenin temel kaynağıdır. Bugün de bu kaynaktan aldığımız güçle yaşıyor, mücadele ediyor, ilerliyoruz; yarın da bu hep böyle olacak. PKK, ruh kazanan, ulusal duyguya, demokratik ve özgür yaşama adım atan yeni insanın ve halkın kimliğidir. Kendisini, özgür bireyin yeni yaşamında, özgürlük için her türlü bedeli ödeyerek direnen, insanlığın onuru, coşkusu, heyecanı haline gelen Kürt halkının bayram havasında geçen serhildanında ifade ediyor. Demek ki PKK, insanlığın adı, Kürdün ulusal kimliği, özgür yaşam kimliği ve demokrasi kimliğidir. Kürt halkı varoldukça, Kürdistan'da insanlık değerleri yaşadıkça bunlar hep PKK'den güç alacak, PKK'yi temel alacak, bunlar varoldukça da PKK sonsuza kadar varolacak.

25. yıla girişte bu gerçekleri daha çok bilince çıkartıyor, daha fazla özümseyiyor, bunları temsil etme ve yaşamsallaştırma gücümüz, azmimiz, kararlılığımız daha çok artıyor. Bu temelde diyoruz ki; 25. yıla girişte PKK değerleri dipdiri, yaşıyor; canlı bir gerçek olarak şehitler gerçeğimizde, Önderlik gerçeğimizde, özgürlük için serhildana kalkan halk gerçeğimizde yaşıyor. Bütün mücadele güçlerimiz, örgütlerimiz ve hepsini içine alan, onlara yön veren KADEK bunun ifadesi oluyor.

Değerli yoldaşlar;

24. yılda, VI. Ulusal Konferans temelinde mücadeleyi her bakımdan daha çok boyutlandıracağımızı ve geliştireceğimizi kararlaştırmış, ilan etmiştik. PKK'nin 24. mücadele yılının her bakımdan yeni gelişmeler içerecek, bizi yeni bir sürece taşıyacak bir yıl olacağını belirtmiştik. Gerçekten de bu iddiamıza uygun, her günü büyük mücadelelerle dolu kalıcı gelişmeler yaratan bir mücadele yılını yaşadık ve bunları geride bırakıyoruz. Dönüp geçen yıla baktığımızda, bizi yeni bir sürece taşıyan büyük, tarihi, kalıcı gelişmelerle dopdolu geçen bir mücadele yılı olduğunu açıkça görüyoruz.

PKK Kürt halkının çağdaş mirasıdır

Bu geçen yılda ne yaptık? Her şeyden önce kendimizi şimdiye kadar olduğundan çok daha ileri düzeyde eğittik. Önderlik çizgisini özümsemek için eğitim seferberliğimizi çok daha örgütlü, yaygın, kapsamlı olarak sürdürdük. Buna, Önderliğimizin insanlığa armağan ettiği Demokratik Uygarlık Manifestosu yol gösterdi. Böyle bir manifestoya sahip olarak geleceğe daha sistemli, daha ileri görüşlü, daha net ve aydınlık bir şekilde bakar olduk. Geçen kıştan bu yana Demokratik Uygarlık Manifestosu temelinde her alandaki örgütlerimiz ve bir bütün halk, felsefik olarak, ideolojik olarak, stratejik ve taktik olarak, tarz, üslup ve tempo olarak yürüttüğümüz tartışmalar, yaşadığımız yoğunlaşma bizi Önderlik gerçeğimize çok daha yakınlaştırdı. Bu gerçeği daha iyi gören, anlayan, bilen, onu daha fazla özümseyen, özümseyecek de günlük yaşama aktaran bir duruma getirdi. Bütün militanlar olarak dönemin bizden istediği yenilenme ve değişimi bu temelde gittikçe derinleşen ve kapsamlılaşan bir çizgiye kavuşturduk. Bu tartış-

malarda şunu gördük ki; Önderlikten kopukluğumuz en başta bakış açımızda, olay ve olguları ele alış yöntemimizde var. Yani Önderlik felsefesinden ve diyalektikinden kopmuşuz. Önderliğimizde ve manifestoda, sorunun felsefik olduğunu, kadronun felsefik olarak Önderlik gerçeğinden kopuk olduğunu, bu nedenle stratejik ve taktik görevleri başarıyla yerine getirmede zorlandığını ifade etmiştik. Biz, yürüttüğümüz tartışmalarda bunu çok net olarak gördük. Önderlik felsefesinden ve diyalektikinden kopukluğumuz, bütün fedakarlığımıza, cesaretimize ve çabamıza rağmen pratikte başarılı olmamızı engelleyen en temel faktördür, dolayısıyla sorunu buradan çözmeye çalıştık. Şimdi felsefik olarak olay ve olgulara bakış açısıyla, yöntem bakımından diyalektik yöntemi esas alarak, Önderlik felsefesi ve diyalektikliğiyle daha çok bütünleşen, onu daha çok gören ve özümseyen bir noktaya geliyoruz.

Şunu acıyla fark ettik: Önderlik bakış açısından çok kopmuşuz. Bireyci, özerk, kendine göre bir anlayışın, bakışın, pratik tarzın sahibiyiz. Şimdi Demokratik Uygarlık Manifestosu'nu özümsemeye temelinde bu zayıflıklarımızı, Önderlik gerçeğiyle çelişen yanlarımızı aşıyoruz. 24. yılda, bu konuda önemli bir mesafe kaydettik. Her alandaki yoldaşlar, önemli bir tartışma ve yoğunlaşma yaşadılar. Her şeyden önce Önderlik felsefesi ve diyalektikliği üzerinde büyük bir ilgi oluştu, yoğun bir arayış ve tartışma var. Tüm yoldaşların, Önderlik gerçeğini kavrama ve özümsemeye temelinde büyük ilgisi, arayışı ve çabası oluştu. Bu temelde kendimizi değiştirip yenileyerek, Önderliğimizin psikolojik, duygusal ve düşünsel olarak, yine stratejik, taktik ve programsal olarak bütün alanlarda çok güçlü bir biçimde geliştirdiği yenilenme ve değişimi, militanlar olarak biz de bu 24. yılda Önderliğe ulaşma, onu özümsemeye ve onunla bütünleşme şiarıyla çok yönlü bir biçimde yaşadık. Daha şimdiden bunların

bizde yarattığı kalıcı gelişmeler var; kadro ve militan yapısını güçlü bir sorgulayış, kendini yenilemesi, Önderliğe felsefik açıdan ulaşma, onunla bütünleşme yönünde ilerleyiş var. Bu, büyük bir gelişmedir; kendimizi yenileme açısından esas halkayı tutma oluyor. Şunu çok net ifade edebiliyoruz: Bu temelde sağlayacağımız her türlü gelişme adımı, bizi siyasette, örgütte, mücadelede güçlü ve başarılı hale getirecek, kendimizi bu biçimde eğitip yeniledikçe güçlü ve başarılı pratik yapan kadrolar, militanlar haline geleceğiz. Şimdiden bu yönde önemli mesafeler katettik, güçlendirmizi hissediyoruz ve bu gelişme süreci derinleşerek devam ediyor, 25. yılda da bu devam edecek.

İkinci olarak, 24. yılda, VIII. PKK Kongresi gibi büyük ve tarihi bir zirveyi gerçekleştirdik. VIII. Büyük Kongremiz, VI. Kongre'den itibaren yürüttüğümüz değişim ve yeniden yapılanma sürecini sonuca götürdü veya daha kapsamlı plan ve programa kavuşturdu. Değişim ve yeniden yapılanmayı, VIII. Kongre'yle daha ileri bir düzeye ulaştırdık. Örgütsel bakımdan yeni bir yapı ve aşama ortaya çıkardık. Önderlik savunmaları temelinde, Önderlik yol göstericiliği altında kadro ve örgüt yapısı olarak sürdürdüğümüz yenilenme ve değişim çalışmalarını VIII. Kongre ile örgütsel bakımdan yeniden yapılanmaya vardırırdık. Demokratik Uygarlık Manifestosu'yla felsefik ve ideolojik olarak yenilenme ve güçlenme durumumuz, yani teorik gelişme düzeyimiz program, strateji ve taktiğe de yansdı; yeni bir program ortaya çıkarıp kabul ettik. Stratejimizi daha açık, planlı ve programlı hale getirdik. Mücadele taktiklerini, özelliklerini açığa çıkarmada daha net, örgütlü ve donanımlı hale geldik. Bütün bunları KADEK olarak, (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi) tanımladık. Kendimizi, yeni teorik düzeyimize, programımıza, strateji ve taktiklerimize uygun olarak yeniden adlandırdık. Bunlar, önemli geliş-

● KADEK Genel Kurulu

melerdi, tarihi gelişmelerdi. 24 yıllık PKK mücadelesine bu temelde bir nokta koyarak yeni ve daha kapsamlı bir mücadele sürecini bu biçimde aştık. PKK'yi tarihsel bir gerçeklik, Kürt halkının ilerici gelişme temelinde- çağdaş mirası haline getirdik.

Serhildanlar yeni çağa girişi simgeliyor

Yeniden yapılanma ve değişim çok yönlü, derinlikli ve kapsamlı bir işti. Bunu daha çok tartışacağız, daha fazla anlayacağız, özümseyeceğiz. Birçokları "gerçekten ne değişti? Ortada değişen bir şey var mı?" diye sorguluyor. Bu noktada hatalı yaklaşımlar da var. Bazıları her şeyin değiştiğini, artık PKK diye bir şeyin kalmadığını söylerken; bazıları ise hiçbir şeyin değişmediğini, eski durumun devam ettiğini söylüyor ya da böyle düşünüyor, böyle olduğunu sanıyor. Tabii bunların ikisi de doğru değil. Ne PKK'yi inkar eden, reddeden bir gerçeklik var ortada ne de eskisi gibi kalan bir gerçeklik var. PKK, tarihsel bir miras, büyük bir birikim. Sadece Kürt insanı ve toplumu için değil, başta Ortadoğu halkları olmak üzere, insanlık için büyük bir birikim. Bizim yeni örgütlenmemiz, elbette bu zengin mirası tümüyle esas alıyor, devralıyor. Kendi gelişimini bu miras üzerinde örgütleyip yürütüyor. Fakat PKK'nin aynı sürmüyor, her bakımdan bir yenilenme ve değişimin yaşandığı kesin bir gerçek. Kadrolar, militanlar çerçevesinde kendimizi felsefik olarak yeniliyoruz. İdeolojik olarak hedeflerimizi daha net, yaşam çerçevemizi daha belirgin hale getirdik. Yeni bir program oluşturduk, yeni strateji ve temel taktikler çizdik. 25 yıl önce Amed'de, Kuzey Kürdistan'ın sorunları üzerinde yoğunlaşmış çözüm bulmak üzere kurulan, Türkiye ve Kürdistan'ın diğer parçalarını stratejik müttefik olarak alıp ulusal demokratik devrimi yapmak isteyen PKK'den, günümüzde Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi devrimini programlayan, bunu birlik ve kardeşlik içinde yapmak isteyen bir Ortadoğu örgütüne, KADEK'e ulaştık. Şimdiki programımız, 25 yıl önceki PKK programının aksine, bir Ortadoğu programıdır. Ortadoğu halklarının demokrasi, özgürlük ve birlik sorunlarının çözümünü içeren bir programdır. Bu temelde sadece Kürdistan'ın bütünü kapsayan bir örgüt değil, Ortadoğu halklarını içine alan, onlar için yol göstericiliği ve ilerlemeyi öngören bir bölge örgütü haline geldik. Stratejimiz buna göre oluşuyor, taktiklerimiz bunu başarıya götürecektir. Bu temelde KADEK olarak, (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi) tanımladık. Kendimizi, yeni teorik düzeyimize, programımıza, strateji ve taktiklerimize uygun olarak yeniden adlandırdık. Bunlar, önemli geliş-

"PKK bir ruh, duygu, düşünce toplamı, yaşam felsefesi, yaşam çizgisi ve soylu yaşam gerçeğidir. Kendisini Önderlikte ve şehitlerimizde ifade eden bir yaşam toplamıdır. Bu gerçek her zaman varolacak, değişmeyecek, Kürdistan'daki her türlü değişmeye ve gelişmeye yön verecek, etkide bulunacak temel gerçekliktir. Kalıcıdır, yol göstericidir, her şeyin kaynağıdır; özgür yaşamın, demokrasinin, her türlü zayıflığı aşarak güç edinmenin temel kaynağıdır."

dirmek isteyecektir. AKP'yi İran, Suriye, Ürdün ve Suudi ilişkilerinde, kısaca İslam aleminin Irak'a yönelik ABD müdahalesine olan karşıtlığını azaltmakta değerlendirmek isteyecektir. Bu bakımdan ABD'ye daha çok avantaj sunuyor. Türkiye'nin iç sermaye çevreleri de böyle bir ilişkinden yarar göreceği için, mevcut hükümet açılım yapacağı için, mevcut hükümet bu çerçevede yapacaktır. Özal döneminde olduğu gibi İran'la, Arap alemiyle geliştireceği ekonomik ilişkilerle Türkiye'deki iç sermaye çevrelerinin çıkarlarına hizmet edecek, bunu siyasete dökerek bu alanlardaki Irak'a olan müdahaleye karşıtlığını azaltacaktır.

Bu noktada Türkiye'deki sermaye ile, ABD açısından elverişlilik arz eden bir siyasi yapının ortaya çıktığı söylenebilir. Bu da Irak üzerindeki müdahaleyi daha olanaklı, avantajlı ve daha yakın hale getirmiştir.

Yine Rusya üzerindeki uygulamalar var. Çeçenistan meselesiyle biraz da Rusya by pass edildi. Ortadoğu'da olası bir müdahaleye karşı çıkamaz hale getirildi. Bu anlamda Rusya da eskisi gibi karşı çıkamayacak. AB üzerinde, yine Çin üzerinde de çalışılıyor. Onların da bölgeye yönelik ABD müdahalesine geçmişteki kadar karşı çıkma durumları zayıflatılıyor. ABD'nin bu yönlü yoğun bir çaba içerisinde olduğunu, değişik güçlere birçok taviz verdiğini, imkan sunduğunu asla göz ardı etmemek lazım. Güncel gelişmeler olarak bunlar basına da yansıyor. Birçok şey ise yansımıyor. Bütün bunları dikkate aldığımızda, Türkiye'den seçimlerle başlayan değişimin Irak ve Ortadoğu'ya yayılırken değişik mücadele yöntemlerini içine alacağını, şiddet kullanımını içereceğini varsaymamız, bunu büyük bir olasılık olarak kabul etmemiz gerekiyor. Bu anlamda siyasi değişim, şiddet kullanımı ve çatışmalarla gerçekleşebilir. Başta Irak olmak üzere Ortadoğu yeni bir savaş ve çatışma sürecine yoğun bir biçimde girebilir. Bu ihtimal vardır ve bu temeldeki bütün gelişmeler şubat ayına odaklanıyor. ABD de çalışmalarını, hazırlıklarını şubat ayına göre odaklıyor ki bu anlamda şubat, yeni bir mücadelede, yeni adımların atıldığı bir zaman dilimi olacağı benziyor. Şubat ayı için şimdiden hazırlıklar var. Çok büyük olasılıkla da şubattan itibaren siyasi alt üst oluşlar gelişecek. Bu, ya siyasi yöntemlerle olacak, eğer siyasi yöntemler başarılı olmazsa devreye şiddet kullanımı girecek. Bunu görmek, anlamak, kabul etmek, buna göre hazırlanma zorunluluğu var.

Değişimi demokrasi ve özgür birlik çizgisinde gerçekleştirme görevimiz var

Bunlar temelinde, bölgede başta Türkiye olmak üzere yeniden yapılanmanın nasıl olacağı yönünde yoğun bir mücadelenin başlamış olduğunu net olarak ifade edebiliriz. Geçen dönem müca-

delesi, eski yapıyı, Türkiye'deki oligarşiyi, Irak ve diğer ülkelerdeki otoriter yönetimleri, siyasi yapıları darbeleme, parçalama mücadelesi oldu. 3 Kasım ile birlikte, artık bunların aşılma sürecine girildiği resmen belgelendi. Şimdi yeni bir süreç gelişiyor. Eski statüko aşılmıştır. Statükoyu ayakta tutan güç Türkiye'di. Dış güçleri de statükocu yönde örgütleyen, yine bölge statükoculuğunu ayakta tutan birincil güç Türkiye'di. Türkiye'de statükonun bu biçimde aşılması, 20. yüzyıl siyasi yapılanmasının tarih sahnesinden silinip atılması, artık bölge için 20. yüzyıl statükosunun aşıldığı anlamına geliyor. Geçmişte statükoculuk ve değişim arasında bir mücadelenin olduğunu söylüyorduk. Eski statükoyu sürdürmek isteyen statükocu güçler var; bir de o statükoyu aşmak isteyen, bölgeyi yeniden yapılandırmak isteyen değişim yanlı güçler var. Mücadele bunlar arasında oluyordu. Bu mücadelede artık bir sonuca gelindi. Statükoculuk yenilgiye uğratılmış, aşılmış, değişim çizgisi, Türkiye'den başlamak üzere başarı kazanmıştır. 3 Kasım seçimleri bunun tescili oluyor. Böyle bir dönemeçle yeni bir başlangıç oluşuyor. Değişim ve yeniden yapılanma bir Türkiye ve bölge gerçeği haline geldi, ama bu nasıl olacak? Bu değişimi kim yapacak? Yeniden yapılanmayı kim sağlayacak? Bu temelde yeni bir mücadele başlamış durumda. Bu mücadele Türkiye'nin içinde yaşanıyor. Mevcut meclisi oluşturan güçler, kendilerini yeniden yapılandıracaklarını söylüyorlar. Eğer gerçekten asgari demokrasi ölçülerinde, AB'nin demokratik çerçevesinde bir değişim ve yeniden yapılanmayı gerçekleştirirlerse biraz uzun ömürlü olabilirler, kitlelerden destek alabilirler. Biz de örgüt olarak, hareket olarak bu adımlara destek verme vaadinde bulunduk. Ama böyle yapmazlar da, demokratikleşmeyi, demokrasi güçlerini tasfiye etmek için bir oyun olarak kullanmaya çalışırlarsa, aşılabacaklar. Bu konuda bir belirsizlik var. Şubatta kadar Önderliğimiz fırsat verdi. Şubatta bu durumun netleşeceğini belirtti.

Aslında mevcut meclis demokratikleşme adımı atmaya çalışsa da, iç ve dış çıkar çevrelerinin istem ve ihtiyaçları doğrultusunda bir değişimi ve yeniden yapılanmayı ön görecektir. Başta Kürt sorununun demokratik çözümü, halkların demokrasi yaşamının gelişmesi, demokratik birliğin ve kardeşliğin tescili, bölge halklarının böyle bir sürece çekilmesi yönünde bir süreci geliştirme gücü yok. Bunu temsil eden, demokratik halk hareketidir. Türkiye'de meclise giremeyen, meclis dışı kalan esas ana muhalefet gücü, demokratik halk gücü oluyor. Bu noktada Türkiye'den başlamak üzere bütün bölgedeki değişim ve yeniden yapılanma, iç ve dış çıkar çevrelerinin istemi doğrultusunda mı, yoksa bölge halklarının istemi ve çıkarı doğrultusunda mı olacak? Bu iki çizgi, iki ayrı değişim projesidir; iki ayrı çıkarı ifade ediyor ve bu iki çizginin güçleri de kendilerini değişimi gerçekleştirmeye aday ilan etmiş bulunuyorlar. Bu temelde bir mücadele

başlamış durumda. Değişim nasıl olacak, kim yapacak? Bölge hangi çizgi doğrultusunda yeniden yapılanacak? Bu noktada iç ve dış çıkar çevrelerinin yaratmak istediği bir yeniden yapılanma var; bir de hareketimizin öncülük ettiği, özgürlük ve demokrasi çizgisinin yaratmak istediği bir değişim ve yeniden yapılanma var. KADEK böyle bir değişimin öncüsüdür. Bölge çapında bir değişim projesidir. KADEK programı, bölge halkları için böyle bir demokratik değişim projesini ifade ediyor. Bu anlamda bir çizgi mücadelesi içerisine girilmiş durumda. Önümüzdeki süreçte değişim yönündeki iki eğilim mücadele edecek. Artık eski statükoculukla mücadele dönemi geride kaldı. Şimdi değişimin, yeniden yapılanmanın hangi çizgide olacağı mücadelesi veriliyor, ki bu noktada bizim süreci daha iyi anlamamız, daha doğru değerlendirmemiz, bu değişim sürecinin mantığına uygun yaratıcı politikaları, taktikleri daha iyi açığa çıkartıp pratikleştirmemiz gerekiyor.

Bu tür süreçler, karmaşık süreçlerdir. Hızlı gelişen, yine çok farklı güçlerin katıldığı süreçlerdir. O bakımdan daha duyarlı olmayı, çok yönlü yaklaşmayı, daha yaratıcı politikalar, taktikler izlemeyi gerektirir. Bunun için günü güne gelişmeleri görmek, değerlendirmek, çözümlenmek, buna göre değişimin halkların çıkarı doğrultusunda, demokrasi ve özgürlük çizgisinde, yine birlik ve kardeşliği esas alan bir temelde gerçekleşmesi için mücadele etmek görev ve sorumluluğumuz var. Biz, KADEK olarak, bu görev ve sorumluluğu üstlendik. Bunu üstlendiğimizi bölge halklarına ve ilerici demokratik insanlığa ilan ettik. Önemli bir çıkıştı bu. Değişik çevreler, sosyalist, demokrat, ilerici güçler bunu tartıştılar, değerlendirdiler, anlamaya çalıştılar. Bu bakımdan güç verme, destek verme, bununla ittifak içerisinde olma sürecine girdiler. Bütün bunları gören, değerlendiren, anlayan bir pratik içinde olmamız gerekiyor.

Demek ki kendi çizgimizi pratikleştirmek için oldukça uygun, elverişli bir ortam yakalamış durumdayız. Bir yandan değişim, yenilenme, yine VIII. Kongre ile yeniden yapılandırıp örgütsel hazırlıklarımızı geliştirme, diğer yandan bununla da bağlı olarak Türkiye'den başlayan bölgedeki değişim sürecinin bu biçimde gelişmesi, bize, yeni çizgimizin, Demokratik Uyarılık Manifestosu'nda ifade edilen ideolojik, siyasi çizginin her bakımdan aktif, etkin uygulanması için imkanlar sunuyor. Aynı zamanda da böyle bir pratikleşme sürecinin başladığını ilan ediyor. Bunun nasıl gelişeceği, ne kadar süreceği elbette bilinmez. Kısa sürede de önemli değişiklikler gerçekleşebilir. Bu mücadele gittikçe derinleşebilir, değişim daha köklü hale gelebilir. Biz hepsine karşı hazırlıklı olmalıyız. Her türlü gelişme olasılığını dikkate alıp, ona göre bir hazırlık, ona göre bir yaklaşım, politika ve taktik oluşturma, bu temelde kendimizi her türlü olasılığa cevap olacak bir pratik örgütsel çalışma içerisine almak,

mücadeleyi bu temelde geliştirmek durumdayız. Başarının yolu kesinlikle buradan geçiyor.

Bu temelde şu noktaya geliyoruz: Başladığı gibi bölgedeki değişimin, gelişmelerin belirleyici alanı Türkiye olacak. Bu noktada kimse hata yapmamalı. Irak'ta savaş olabilir, Filistin'de çatışmalar gelişebilir. Irak'ta siyasi iktidarlar da değişebilir, ama Irak'ta bile bir siyasi iktidarın nasıl olacağını belirleyecek güç Türkiye'dir. Çözüm, Türkiye'den olacaktır. Türkiye'deki gelişmeler ve yeniden yapılanma, kendisi için olduğu kadar Ortadoğu açısından da tayin edici ve belirleyici olacaktır. Aslında 20. yüzyıl statükosu da Türkiye'de kabul edilerek oluştu. Türkiye kabul etmeseydi, böyle bir statüko oluşmayacaktı. Büyük bir mücadele ardından varılan anlaşma, uzlaşma ile 20. yüzyıl statükosunun oluştuğunu biliyoruz. Türkiye, şimdi de aynı rolü oynamak istiyor. Türkiye ortamı buna uygun özellikler taşıyor. Bu bakımdan Türkiye'deki gelişmelerin nasıl olacağı, Irak'a müdahalenin nasıl olacağını, bölgedeki siyasi değişikliklerin nasıl yaşanacağını da belirleyecek. Onun için Türkiye'deki mücadeleyi doğru bir biçimde yürütmek, Türkiye'deki gelişmeleri yakından izlemek kesinlikle gereklidir. Başka yere kaymak, bizim için çizgi kayması olarak ortaya çıkar. Şimdiye kadar tayin edici alan olarak, Türkiye'yi esas aldık. Önderlik ve çizgi şekillenmemiz buna göre oldu. Bu noktada sonuç olma dönemine girdik. Aslında demokrasi mücadelesi ve demokratik yeniden yapılanma süreci final dönemine girdi, final yıllarını yaşıyor. Yeniden yapılanma süreci içerisinde kesinlikle kalıcı bir sistem ortaya çıkacak. O bakımdan Türkiye'deki siyasi iktidarın atacağı adımların, 3 Kasım seçimleri ile ortaya çıkan sonuçların bir demokratik değişime yol açıp açmayacağını yakından gözlemek, ona göre gerekli adımları atmamızı gerektiriyor. Önderliğimiz bu doğrultuda Türkiye'nin iktidarına üç ay fırsat tanımının doğru olacağını belirtti. Biz, örgüt olarak buna katılıyoruz. Tamamen böyle bir şeyi esas alıyoruz. Zaten genel de de şubat ayına odaklanmış bir siyasi süreç var. Bu, Türkiye'nin iktidarının, devletin siyasi yönelimlerinin ne olacağını da belirleneceği bir zaman dilimi olacaktır. Bu bakımdan örgüt olarak bunu açıkça ilan ettik: Böyle bir süreçte demokratikleşme yönünde atılacak her adıma kayıtsız, şartsız destek vereceğiz. Ama eğer demokratikleşme yönünde adım atılmaz, başta Kürt sorununun demokratik çözümü olmak üzere, Türkiye'de köklü demokratik değişikliklerle yeniden yapılanma sürecine girilmez, bu durum ağırdan alınır, geçiştirilirse, bir oyun gibi yaklaşırsa, 15 Şubat'tan itibaren yeni bir durum değerlendirmesi yapacağız. Bunun için yönetimimiz, Türkiye ortamına iktidarı ile, sivil ve asker egemen güçleri ile, muhalefeti ile, demokratik sosyalist siyasi güçleri ile, bütün halk çevrelerinin sivil örgütleri ile, hepsine yönelik demokratikleşmenin nasıl olacağı yönünde kapsamlı, ayrıntılı demokratik çözüm projesi sundu. Bu, önemli bir adımdı. Önemli bir kolaylığı da ifade ediyor. Demokratikleşmede ne anladığımızı bu biçimde ortaya koymuş bulunuyoruz. Bu, yönetimimizin yaptığı tartışmalar ve değerlendirmeler sonucunda ortaya çıkardığı kapsamlı, uygulanabilir, bütünlüklü bir projedir. Bundan sonrası için, bu yönlü adımların atılıp atılmayacağına, ne kadar atılacağına bakacağız. Üç aylık mühlet verilirken, üç ay sonra gerçekten demokratikleşme adımı atılıp atılmadığının nasıl tespit edileceğini, bu projeye göre pratikler yapılıp yapılmadığına bakarak tayin edeceğiz. Bazılarımız, 15 Şubat'ta demokratik değişiklik yapıp yapılmadığına veya demokratikleşme adımının atılıp atılmadığına neye bakarak karar vereceğiz, ölçü ne olacak diyor. Ölçü, yönetimimizin sunduğu demokratikleşme projesi olacaktır. Bu proje kabul edilmiş midir? Bu projenin uygulanması yönünde pratik adımlar atılmış mıdır? Temel adımlar atılıyor mu? Ciddi yaklaşıyor mu? Buna bakacağız, bu yönlü adımlar varsa destek olacağız.

Eğer ciddi bir yaklaşım gösterilmiyorsa, halkların yararına demokratik yaşamı geliştirecek adımlar atılmıyorsa, o zaman, "bu bir oyundur" diyeceğiz. Yeniden durum değerlendirilmesi yapacağımız ve demokrasi ve özgürlük mücadelemizi bu temelde çok daha etkili, yaygın bir biçimde geliştireceğiz. Serhildan her alanda yaygınlaşacak, gelişecek. Elbette değişikliklerin yasal ve anayasal düzeyde, siyasi yaklaşım olarak hem biçimine hem de içeriğine bakacağız.

Önderliğe özgürlük Kürt sorununa demokratik çözüm

Kürt sorununun demokratik çözümü-nü içermeyen yaklaşımların ve pratiklerin Türkiye'yi demokratikleştirmeyeceğine inanıyoruz. O nedenle başta anayasa olmak üzere, Kürt gerçeğine yer veremeyen, halkların gerçeğini doğru tanımlamayan, demokratik özgür yaşamın temel özelliklerini içermeyen, birey ve toplum için özgür ve demokratik yaşam öngörmeyen hiçbir yaklaşımı doğru ve yeterli bir demokratik yaklaşım olarak görmeyeceğiz. Bu konuda sonuna kadar açık, net ve kararlı bir duruşumuz var. Neyin ne olduğunu, nasıl olması gerektiğini her zamankinden daha iyi biliyoruz. Bildiklerimizi uygulayacak bir kararlılığa her zamankinden daha fazla sahibiz ve bu temelde gelişmeleri izleyip, buna göre sürecin demokratik değişim ile yeniden yapılanma yönünde ilerlemesi için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Değerli yoldaşlar

25. yıla girişte şunları açıkça ifade etmek mümkün ve de gerekli: Hepimiz şunu çok iyi biliyoruz, halk da müsterih olmalı ve iyi bilmeli ki; her zamankinden daha çok hazırlıkta. Örgüt olarak, geçen dönemde önemli zorluklar yaşadık, çeşitli sarsıntılar geçirdik. Provokatif tasfiyeciler çıkışlar oldu, ama şimdi bütün bunları aşarak ciddi bir toplanmayı, bir bütünleşmeyi, köklü bir yenilenmeyi ve yeniden yapılanmayı yaşadık. Hazırlıklarımızı ileri düzeydedir. Her türlü gelişmeyi karşılayacak bir hazırlık düzeyine sahibiz. Bu anlamda Türkiye'deki gelişmeler hangi yönlü olursa olsun, onlara demokrasi ve özgürlük devrimini geliştirecek bir cevabı verecek konumdayız. Böyle bir müdahaleyi geliştirecek, sürdürecektir, bu temelde mücadeleyi yükseltecek güce ve hazırlığa sahibiz. Şimdiden Önderliği sahiplenme ve demokratik serhildan geliştirme kampanyası başlattık. "Önderliğe özgürlük ve Kürt sorununa demokratik çözüm" şiarı etrafında, başta Kuzey ve Türkiye olmak üzere, Kürdistan'ın bütün parçalarında ve yurtdışında halkımız, demokratik eylemlilik içerisinde. Seçimlerle gelişen eylemlilik düzeyi, şimdi PKK'nin kuruluş yıl dönümü çerçevesinde daha da kapsamlılaşmış, süreklileşmiş durumda. Bu, devam edecek. Demokratik serhildan, mevcut iktidarın da demokratik değişiklik ve yeniden yapılanmayı gerçekleştirebilmesi için halkın desteğini vermede kullanacağız. Halk, demokratik eylemlilik ile iktidarı hem yönlendirecek, hem denetleyecek, hem de gerçekten demokratikleşme yönündeki adımlara destek verecek. Demokratikleşme önünde direnen, engel oluşturan gerici güçleri demokratik halk serhildanı ile parçalayacak. Bundan daha büyük bir destek, bundan daha ileri bir durum söz konusu olmaz. Bu temelde hem iktidarın demokratikleşmesine destek vermek hem de demokratikleşmenin gerisine düşecek adımları önlemek çerçevesinde demokratik halk serhildanını her alanda boyutlandırma kararımız, çabamız var. Halk bunun içerisinde ve bu 25. yılda başta Kuzey ve Türkiye olmak üzere demokratik serhildan geliştirecek. Demokratik serhildanı örgütleyen halk güçleri ve örgütlülüğü geliştirecek. Demokratik serhildana öncülük eden örgütlerimiz ve kitlelerimiz görevlerinin başında, oldukça bilinçli ve duyarlı bir yaklaşımla, doğru bir tarzla kararlı bir pratik mücadele içinde olacaklar.

YENİ STRATEJİMİZ

ÇAĞIN DEMOKRASİ GÜCÜ OLACAKTIR

3 Kasım seçim sonuçlarından sonra Türkiye'deki yasal partiler ve legal kurumlarda yeniden yapılandırma ihtiyacı ortaya çıktı. Seçime blok halinde giren partilerin bir konferans yapması da söz konusu. Tartışmalar ve seçim sonuçları bir yeniden yapılanmayı zorunlu kılıyor. Aslında bu yeniden yapılanma seçimlerden çok önce yapılmalıydı. Ortaya çıkan yetersizliklerden, başarısızlıklardan eğer sonuç çıkarılacaksa, bunlardan en önemlisi sorunları zamanında görüp, üzerine gidip çözmek olmalıdır. Bu açıdan mevcut yeniden yapılanma tartışmaları ve çalışmaları geç kalmış bir gerçeği ifade ediyor. Şimdi tartışılan örgüt, kadro, zihniyet sorunlarının tümü seçimlerden önce de vardı. Bu temelde diyebiliriz ki, seçimde kaybedilmemiş, seçimden önce kaybedilmiş. Bir kere bu geçiğin altını çizmekte yarar var. "Savaş savaşta önce kazanılır" sözü vardır. Bu, bütün çalışmalar için doğru ve geçerlidir. Dolayısıyla olumsuzlukları arayacaksa, seçimden önceki döneme bakmak lazım.

Seçim sürecinde bazı yanlışlıklar yapılmıştır. Seçime giderken de yapılan çeşitli yanlışlıklar vardır. Ancak bunlar esası belirlemiyor, başarısızlığın esas nedenleri bunlar olmuyor. Eğer eleştiriler, özeleştiriler seçim süreciyle sınırlı kalırsa, bir saptırma olur ya da tali sorunlarla uğraşmak olur. Daha doğrusu yanlış anlayışta olanlar, tartışmaları bu noktalara çekmek istemektedirler. Ve böylelikle sorunun kapsamını gözden kaçırmak istemektedirler. Eğer önümüzdeki dönemde gerçekten başarılı olmak istiyorsak, başarıya kilitlenen, örgütü, kitleyi ve mücadeleyi geliştiren bir yeniden yapılandırmaya gitmek istiyorsak, bu gerçekleri görmek ve yanlışlıklara düşmek gerekir.

Sorun esasen iki temel noktada kaynaklanmaktadır. Bunların birincisi; düşünce ve zihniyetteki yanlışlıklar, ikincisi ise örgütlemedeki yanlışlıklardır. Bu nedenle yeniden yapılanma düşünce ve örgütlenmede bir değişim temelinde gerçekleştirilirse, başarılı olunabilir. Nerede kaybettiysek orada kazanmak durumundayız. Bunu göremezsek, önümüzdeki süreçte de yetersizliklere düşeriz. Tali sorunlarla uğraşırız, şunu bunu suçlarız. İşin esasını değil de, önemsiz yanlarını didiklerimiz. Bu durum bir kısır döngüyü ortaya çıkarır.

Halkımız seçimlerde coşkusuyla, heyecanıyla, moraliyle, özlemiyle üzerine düşen bütün görevleri yapmıştır. Bu seçim sürecinde hiç kimse halkın isteğinde, çabasında, coşkusunda, fedakarlığında bir eksiklik göremez. Eğer böyle ise, bu halka layık olmak herkesin görevidir. Özellikle çalışmaların yönetim erki içinde bulunanların, bu halka saygının bir gereği olarak doğru özeleştirilmesini, halkın özlemlerini, umutlarını başarıya götürmek demektir. Bu konuda bencil, bireyci yaklaşmamak önemlidir. Eğer özeleştirilme yapılacaksa, öncelikle yönetim kadrosunun başlatması gerekir. Başkalarının yanlışını görmek çok kolaydır ve bu da önemli bir yetenek değildir. Her yerde, her zaman insanlar başkalarının yanlışını görmede çok fazla zorlanmazlar. Ancak sıra kendilerine geldiğinde aynı objektifliği, aynı duyarlılığı, aynı yeteneği ortaya koyamazlar. En kötüsü de başkalarının yanlışlıklarını gördüğü zaman kendisini doğru sanıyor. Böyle olunca da kendisini değiştirme ihtiyacı duymuyor. "Başkaları değişsin" diyor. Başkalarının yanlışlıklarını görme, sonuçta kendi yanlışlıklarını da derinleşmekten başka sonuç vermiyor. Bir kere eleştirilme ve özeleştirilme ko-

nusunda bu yanlış yaklaşımın terk edilmesi gerekir. Bu yaklaşım terk edilmeden doğru sonuçlara ulaşmak mümkün değildir. Eleştirilme, özeleştirilme yanlış yaklaşım ortamı netleştirmiyor, daha da bulanıklaştırıyor. Basit çekişmeler yaratıyor.

Herkes birbirini suçluyor. Şu yanlış yaptı, bu yanlış yaptı şeklinde çok basit yaklaşımlar içinde bulunduğunu, tali sorunlarla uğraşıldığını görüyoruz. Hangi zihniyet, hangi politik perspektif bizi yanlışlığa götürdü? Bu konuda çok fazla bir derinlik yok. Örgüt olarak neden zayıftık, neden

iki güçte Kürt halkının özgür demokratik iradesini ortaya çıkaracak bir zihniyete, bir düşünceye sahip değildi. Kürt halkı örgütlü, ulusal demokratik haklarını savunmada kararlı ve net bir bakışa sahip değildi. Türk solu, Türkiye sosyalistleri Kürt halkının irade ve kimlik kazanmasını ve bir güç hale gelmesini hiç önemsemiyorlardı. "Bizim peşimize takılın, bize destek verin, biz Türkiye'yi kurtarırsak size de bir şeyler veririz" biçiminde ne demokrasiye, ne özgürlüğe, ne de sosyalizme uyan bir yaklaşımın sahibiydiler. Kürt ulusal demokratik hareketi

programın, hedefin başarıya ulaşmayacağı, bununla yalnız işbirlikçilik ve uşaklık yapılacağını iddia etti. Bu açıdan reformist ve uzlaşmacı yaklaşımları mahkum etti. Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini ve gücünü ortaya çıkarmak ihtiyacını ortaya koydu.

Öte yandan Kürt reformist milliyetçilerinin çok temel bir zaafı vardı. Kürt halkının öz gücü ve iradesinin ortaya çıkması, demokratik halk kimliğinin gerçekleşmesi için Kürt ağalarına, aşiretlerine, beylerine, yerel otoritelerine, Kürt egemen sınıflarına

Kürt halkını egemen güçlerin ve çeşitli güçlerin yedeğine yamalamasına karşı çıkıyorduk. Bunlar tamamen doğrudu, doğru bir anlayıştan ileri geliyordu. Nitekim bugün ortaya çıkardığımız Kürt demokratik hareket gerçeği bu anlayışımızın ne kadar doğru olduğunu gösteriyor. O dönem sosyal şoven Türk sol eğilimiyle Kürt reformist milliyetçiliği madalyonun iki yüzü gibiydi. İkisi de Kürt iradesinin açığa çıkarılması diye bir programa sahip değildiler. Yine Kürt halkının kararlı biçimde kendi haklarına sahip çıkacağı bir mücadele programına da sahip değildiler. Nitekim onlar Kürt halkının siyasal mücadele ihtiyaçlarına cevap vermedikleri için gelişemediler. Etkisiz kaldılar ya da marjinalleştiler. Bugün durum değişmiştir. Kürt halkı birakalım kendisi açısından irade olmayı, Türkiye ve Ortadoğu'yu değiştirecek demokratik bir güç haline gelmiştir. Bu gücü yalnız Kürdistan ile sınırlandırmak, bu gücün Ortadoğu ve insanlık için vereceği şeylerin önünü almaktır.

"Yeniden yapılanma düşünce ve örgütlenmede bir değişim temelinde gerçekleştirilirse, başarılı olunabilir. Nerede kaybettiysek orada kazanmak durumundayız. Bunu göremezsek, önümüzdeki süreçte de yetersizliklere düşeriz. Tali sorunlarla uğraşırız, şunu bunu suçlarız. İşin esasını değil de, önemsiz yanlarını didiklerimiz. Bu durum bir kısır döngüyü ortaya çıkarır."

örgütü harekete geçiremedik, halkı örgütleyemedik? Kadrolarımız neden yaratıcı, üretici olamadılar? Bunların üzerinde yoğunlaşma zayıf. Yine neden bütün örgüt çalışanları, il başkanları, merkez üyeleri hepsi milliyetçi olmak istedi? Örgüt çalışması neden bu kadar küçümsendi? Bunların üzerinde çok fazla tartışma yok, olsa da herkes bir diğeri suçluyor. Bazılarını suçlayarak doğruyu bulacağını sanıyor. Bu da tabii çok fazla sonuç vermiyor. Bu nedenle yeniden yapılanma derken, esas olarak düşünce ve örgütlenmede yeni bir anlayışa ulaşmanın zorunluluğundan söz ettik. Burada kaybedildi, burada kazanılmamalıdır, dedik.

Kürt halkının iradesi demokrasi gücünü açığa çıkartmıştır

Ulusal demokratik hareket otuz yıl verdiği mücadeleyle güçlü bir Kürt demokratik iradesi ortaya çıkardı. Özgücüne güvenen, iradeli, ulusal demokratik haklarında kararlı Kürt halk gerçekliğini ortaya çıkardı. Otuz yıl önce böyle bir halk gerçekliği yoktu. O dönemdeki siyasal yapılanmayı biliyoruz. Kürdistan'da siyaseti, sömürgeci AP ve CHP partilerinde örgütlenen ağalar, beyler, aşiret ileri gelenleri yapıyordu. Kürdistan'da siyaset denince aklı bunlar geliyordu. Özgür ve demokratik bir Kürt halk iradesi yoktu. Böyle bir iradenin ortaya çıkması için ne Türk solunun doğru bir yaklaşımı vardı ne de Kürt reformist milliyetçiliğinin doğru bir yaklaşımı vardı. Her

bu yaklaşımın yanlış olduğunu, Kürt halkının öz iradesini, öz gücünü ortaya çıkaracak bir örgüt ve mücadele modelinde anlaşmak gerektiğini iddia etti ve bunu savundu. Bu temelde ortak mücadelenin bir anlamı olacağını söyledi. Bu açıdan da Kürt demokratik iradesinin, öz iradesinin ortaya çıkmasının önemli olduğunu, herhangi ortak bir mücadele yürütülecekse bunun gözetilmesi ve esas alınması gerektiği üzerinde durdu. Ancak Türkiye'deki sol sosyalist hareketi genlerinde varolan kendi egemen sınıflarının yaklaşımlarını atadıklarından dolayı lütfü dağıtan, kendini büyük gören yaklaşımlar ister istemez Kürt ulusal demokratik hareketinin kendi örgütünü, kendi mücadelesini yaratma tercihini ve zorunluluğunu ortaya çıkardı. Bunun sonucu verilen mücadeleyle otuz yıl önce olmayan Kürt iradesi, demokratik gücü ortaya çıkarıldı.

Bu yönüyle Türkiye'deki koşullar '70'lerdeki koşullar değildir. Tartışmaları veya ilişkileri '70'ler düzeyinde ortaya koyamayız. Yeni bir anlayış, zihniyet ve yaklaşım gerekiyor. Kürt reformist milliyetçiliği de o dönemde Kürt halk iradesinin, özgücünün ortaya çıkmasını sağlayacak bir siyasal duruş, bir mücadele perspektifi içinde değildi. O gün bir Kürt iradesi ve gücü yokken, uzlaşma arıyordu. Daha doğrusu bazı yerlere yamanmak istiyordu. Tabii ki ulusal demokratik hareketimiz buna şiddetle karşı çıktı. Esas görevin Kürt özgücünü ve iradesini ortaya çıkarıp şekillendirmek olduğunu, böyle bir Kürt iradesi, gücü olmadan, hiçbir

karşı mücadele verilmesi gerekiyordu. Ne var ki, reformist milliyetçiler zaman zaman yüzlerine sol maske takıp, ağalığa, aşiretçiliğe karşı olmaktan söz ediyor, ama sorun pratiğe, yaşam içindeki ilişkilere geldiğinde tamamen aşiretçiliğe, feodaliteye teslim oluyordu. Onlarla uzlaşma içindeydi. Yani onların halkın üzerinde otorite olmalarına, otoritelerini sürdürmelerine onay veriyorlardı. Bu durum karşısında Ulusal demokratik hareket o andaki esas görevin Kürt halk iradesinin ve gücünün ortaya çıkarmak olduğunu söyledi. Onların reformist milliyetçi yaklaşımlarının, anlayışlarının aslında Kürt halkına güvenememektен, kaynaklandığını ortaya koydu. Bunların programlarının Kürt halkının çıkarlarıyla, özgürlük ve demokrasininin geliştirilmesiyle alakasının olmadığı, yalnızca egemen sınıfların türevleri olarak ya da küçük burjuva kesimler olarak düzenden bir şeyler arama anlayışının sonucu olduğunu vurguladı ve bunları teşhir etti. Bunlara karşı mücadele ederek Kürt halkının özgür iradesini, demokratik gücünü ortaya çıkarmaya çalıştı. Eğer bugün özgürlüğüne, demokrasisine bağlı, bunun mücadelesini veren bir halk gerçeği ortaya çıktıysa, bu hem Türkiye'deki sosyal şoven sola karşı hem de Kürdistan'daki reformist teslimiyetçiliğe karşı mücadele sonucu ortaya çıktı. Bunun bilinmesinde ve altının çizilmesinde fayda var. Dün Türkiye'deki sol çevrelerin "gelin içimizde olun, bir şey yapacaksınız içimizde yapın" dayatmalarına karşı çıkıyorduk. Yine reformist milliyetçi Kürt çevrelerinin,

Mevcut Kürtçülük ve solculuk döneme cevap olamaz

Başkan APO, yeni çağın, Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu değerlendirmesinden yola çıkarak ve Kürt halkının geldiği düzeyi dikkate alarak yeni bir stratejik süreç başlattı. Bu yeni stratejik süreç 21. yüzyıl Kürt stratejisi dedik. Kürt halkı bundan sonra en fazla da bu strateji ile kazanacaktır. Eğer kendisini bu stratejik çizgi doğrultusunda değiştirir ve dönüştürürse Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu'da özgürlük ve demokrasi zafer kazanacaktır. Gelişen noktada artık Kürt, Türk ve bölge halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesi böyle bir çizgi ile mümkündür. Hiçbir yerde olmadığı kadar özgürlüğü ve demokrasiyi geliştirme konusunda bölge halklarının kaderi birbirine bağlı hale gelmiştir. Bunu bugün daha iyi görüyoruz ve bunun gereklerini yapmaya çalışıyoruz. Belki başka stratejiler ve mücadele yöntemi olduğunu söyleyenler de var, başka türlü bir strateji benimsemek ya da mücadele etmek imkanları yok denilemez. Ancak önemli olan hangi stratejik çizginin, hangi mücadele yönteminin başarılı olacağı konusudur. Ya da 'en başarılı çizgi ve mücadele yöntemi hangisidir?' sorusuna doğru cevap vermektir. Hareketimiz buna en doğru cevabı vermiştir. Bu da Kürt demokratik hareketinin gücüyle bölgedeki halkların demokratik gücünü birleştirme, özgür birlik çizgi çerçevesinde demokrasi ve özgürlüğü gerçekleştirme çizgisidir. Halkların gücünü en etkili hale getirecek yol budur. Özellikle Ortadoğu'nun küreselleşen dünyada en fazla enternasyonalize olan bir bölge olduğu düşünülürse, böyle bir siyasal gerçeklik ortamında özgürlük ve demokrasiyi sağlamanın yolu demokratik güçlerin birliğinden geçmektedir. Seçim sonrası yeniden yapılandırma tartışılırken, en başta da bu konuda net olmak gerekir. Türkiye'deki demokratik güçlerle birlikte demokrasi ve özgürlüğü kazanmayı esas hedef olarak önümüze koymak, bütün planlarımızı, programlarımızı, taktiklerimizi, ilişkilerimizi buna göre düzenlemek gerekmektedir. Eğer böyle yapmazsak, bugün yaşadığımız yetersizliği yarın da yaşarız. İlk önce demokratik özgür birlik çizgisine inanmak ve bunun gereklerini yerine getirmek en temel görevdir.

Hiçbir şey kendiliğinden ortaya çıkmaz. Türkiye'deki demokrasi güçlerinin hareketlenmesi, güçlenmesi, Kürt demokratik hareketiyle birlikte Türkiye'yi dönüştürmesi yalnız sözle gerçekleşecek bir olay değil-

ki her türlü çatışma ve bölünmeyi Önderliğe karşı mücadele olarak değerlendirdiyordu. Hiçbir çatışmayı doğru görmüyordu. "İki yanlısın birbirine karşı mücadelesi" diyordu. "Aslında bu yanlısın birbirine karşı mücadele etmiyor, benim tarzıma, benim birleştirici ve Önderlik tarzıma karşı mücadele ediyor" diyerek, bu tür bölücü, parçalayıcı eğilimleri mahkum ediyordu.

Aynı biçimde bir kere daha kurumlardaki bu parçalayıcı eğilimleri, niyetleri ne olursa olsun mahkum etmek gerekiyor. İki tarafın da tarzının Özgürlük ve demokrasi mücadelesinin örgütlenme, yönetim tarzına karşı, yine Başkan Apo'nun Kürdistan'da yarattığı Önderlik gerçeğine karşı mücadele olduğunu söylemek yerindedir. Yeniden yapılandırma sürecine girerken, bunların da görülmesi gerekir, bu tür taraf durumuna düşenlerin hiç birisinin haklı olmadığını, birleştirici olmayan hiçbir tarz ve eğilimin doğru olmadığını altını çizmek gerekir.

Yeniden yapılandırma sürecinde dikkat edilmesi gereken diğer bir husus da, örgütlenme modelinin demokratik bir işleyişe kavuşturulması olmalıdır. Yönetimlerin seçilmesi, yine çeşitli görevlendirmeler demokratik süreçler içinde gerçekleştirilmelidir. Özellikle bütün parti üyelerinin katılımıyla örgütsel yapılanmanın gerçekleştirilmesi gerekir. Halk kendi kurumlarına sahip çıkmalıdır. Ancak böyle Özgürlük ve demokrasi mücadelesi gelişebilir. Özgürlük ve demokrasi mücadelesine denk kurumlar yaratılabilir. Kesinlikle hiçbir yerde bürokratik çalışma ve örgütlenme tarzı olmamalıdır. Halk yoğun olarak her türlü kurumsallaşma içinde, en başta da partiler içinde yer alarak bürokratik yönetim tarzının önüne geçmelidir. 'Ölçüler de kim örgüt çalışması yapıyor, kim kitle çalışması yapıyor, kim eğitim çalışması yapıyor?' bunlar olmalıdır. Bu tür yaklaşım içinde olanlardan, demokratik uygarlık ve özgür birlik çizgisini savunanlardan yana tercihinin yapılmalıdır. Seçerken mutlaka bu ölçüler esas alınmalıdır. Reddederken de kim ağalık, bürokratik, ailecilik, aşiretçilik yapıyorsa onu reddetmelidir. Demokratik devrim neden verildi? Can ve emek neden bu kadar gündeme geldi? Demokratik devrim bütün Kürt halkını iradeli, güçlü bireyler haline getirmek için yapıldı. Ağaların, beylerin ya da aşiret gücüne dayanarak siyaset ve politika yapanların yerine, halklaşmanın gücüne dayanan bir örgütlenme ve siyaset tarzı geliştirmek istenildi ve amaç buydu. İşte bugün ağalık, aşiretçilik, ailecilik bağıyla değil de, halk ve ulus bağıyla, özgürlük ve demokratik ölçülerle birbirine bağlı olan bir halk gerçeği ortaya çıkarıldı. Tabii ki her türlü örgütlenmede, seçimde de bu ölçüler dikkate alınacaktır. Bu ölçüler dışındaki tüm ölçüler gerici ölçüler görülerek reddedilecektir. Yeniden yapılanma derken partilerin ve diğer tüm kurumların demokratik biçimde çalışmasını geliştirmek de önemli olmaktadır. Bu demokratik çalışma ve karar süreci geliştirilirken, seçimlerin, kurumsallaşmaların üyelerin iradesiyle gerçekleştirilmeye çalışılırken, demokratik ve özgürlüklü olmanın gereği olarak bazı özgünlükler de göz önüne getirilmelidir. Kadınların yönetimlerde belirli bir kota çerçevesinde yer alması özgürlük ve demokrasinin gereğidir. Çünkü bütün toplumsal ve siyasal kurumlar her türlü hukuk daha baştan kadının yarıya geriden katılımını sağlamaktadır. İşte bu geride katılmayı eşit bir katılım noktasına getirmek için pozitif ayrımcılık denilen kadın kotalarının tüm yönetim organlarında pratikleştirilmesi gerekir. Bu kotalar yüzde 35'ten aşağı olmamalıdır. Yine bütün yönetimlerde gençlik kotaları olmalıdır. Ama bu kotalar da üyelerin seçimi ile kimler tarafından doldurulacağı tespit edilir. Diyelim yüzde 15 gençlik kotası varsa, bunun hangi gençler olacağı, yine üyelerin oyları ile tespit edilir.

Sonuç itibarıyla yeniden yapılanmanın örgütsel yapılandırma ve karar alma süreçlerinde demokratik bir yaklaşımı benimsemek, kimsenin şuraya buraya dayanarak kendisini güç yapmanın önüne geçmek gerekir. Ulusal demokratik hareketimiz böyle bir demokratik anlayışın bütün kurumlarda

yerleşmesinden yanadır. Ancak halk ve Ulusal demokratik hareketimiz olumsuz bazı kişilikleri ve uygulamaları reddedebilir, kabul etmeyebilir. Bu, halkın da Ulusal demokratik hareketin de en doğal hakkıdır. Yani olumsuz bir durumda karşı düşünce belirtilebilir, eğilimini ortaya koyabilir. Ama reddedilecek, çalışmaları bozucu, sabote edici, dağıtıcı bir olumsuzluk yaratacak etken söz konusu değilse, bütün örgütlenme ve karar süreçlerinin demokratik biçimde gelişmesinden sadece fayda ortaya çıkar. Önemli olan özgürlükçü ve demokratik bir hareket olan demokratik devrimin ortaya çıkardığı Kürt demokratik kurumlarında kabul ve ret ölçülerinin doğru ortaya konulması ve doğru pratikleştirilmesidir.

Bu açıdan eğitim çalışmaları çok önemlidir. Bütün kurumlarda en fazla ihmal edilen husulardan birisi de, özgürlük ve demokrasi çizgisi doğrultusunda eğitimlerin yetersiz kalmasıdır. Eğitimler yetersiz kalınca herkes kendisine göre bir çizgi, örgüt ve yaşam anlayışı, bir siyaset tarzı, bir dost düşman kavramı üretmeye çalıştı. Bu da düşüncede, örgütlenmede, eylemde birliği sakatladi. İster istemez bu da seçim dahil tüm çalışmalarda olumsuz etki yaptı. Bu yönüyle yeniden yapılandırma derken, eğitim çalışmaları temelinde her kuruma uygun özgürlükçü ve demokratik kadro yetiştirme konusunun çok önemli olduğununun altını çizmek gerekir. Bu görevi yerine getirenler gerçekten Özgürlük ve demokrasi mücadelesinin asıl yürütücüsüdür. Yönlendiricisi, öncüsü olmayı hak edenlerdir. Demokratik özgür birlik çizgisi konusunda kadro yetiştirmeyen, halkı ve çalışanları sürekli eğitmeyen hiçbir yönetici kabul edilmemelidir. Yeniden yapılandırma konusunda eğitim ve kadro yaratma konusu başlı başına ele alınıp her kurum içinde özel kurumsallaştırmalara kavuşturulmalıdır.

Bir hususun altını çizmede fayda var; bu seçim sürecinde Türkiye'de özgürlük ve demokrasiyi geliştirecek bir gücün olduğunu ortaya koydu. Gelecekte de Türkiye'de özgürlük ve demokrasiyi geliştirecek güç, DEHAP etrafında toplanan dinamik demokratik hareket olacaktır. Eğer bu hareket kendisini yeni halklarla besler ve tabanını genişletirse başarısı engellenemez. Dünyanın her yerinde demokrasi ve özgürlüğü geliştirmek için 3 Kasım seçimlerinde meydanlarda ortaya çıkan hareket gibi bir gerçek güce ihtiyaç duyar. İzlenecek doğru politikalar, ittifaklar ve ilişkilerle bu çekirdek kendisinin beş on katı gücü harekete geçirir. Tüm dünyada demokratik devrimlerin, demokratik hareketlerin kanunu budur. Dolayısıyla halk kendine güvenmelidir. Gücünün çok şey başaracağı bilmelidir. Ortaya çıkan güç hiç küçümsenmemelidir. Kürdistan'da zaten demokratik devrim gerçekleştirilmiştir ve giderek derinleşecektir. Bu konuda bir başarısızlık söz konusu değildir. Tam bir başarı söz konusudur. Bu başarının tamamen özgürlük ve

demokrasinin zaferine dönüşmesi için yaratıcı örgütlenmelerle, ittifaklarla, ilişkilerle, mücadele yöntemleriyle Türkiye'ye taşınmasıdır. Eksik kalan yönü bu olmuştur. Bunun içinde bir temel, bir zemin atılmıştır. Mevcut demokrasi hareketini başarıya götürecektir çekirdek korunur, güçlendirilir, yeni halklarla büyütülürse daha sonraki seçimde en etkili güç haline gelir. AKP'nin bu süreçte özgürlük ve demokrasi ihtiyacına cevap veremeyeceğinden, yıpranacağı da şimdiden açığa çıkmıştır.

3 Kasım seçimlerinde başta Kürt halkı olmak üzere sol ve sosyalist güçler açısından başarılı bir seçim kampanyası yürütüldüğü söylenebilir. Kadınların büyük bir iradesel hamle gerçekleştirildiği herkes tarafından görüldü. Gençlik dinamizmiyle meydanların coşkusu, heyecanını herkese hissettirdi. DEHAP'a karşı olan güçler bile seçimlerdeki en coşkulu, en büyük mitingleri DEHAP'ın yaptığını kabul ettiler. Bu coşkulara, bu büyüklüğe bakılarak herkesin DEHAP'ın barajı aşacağını düşünüyordu diyerek, seçim kampanyasının çarpıcılığını itiraf ettiler. Dolayısıyla seçim kampanyasının yürütülmesi açısından başarısızlık söz konusu değildir. Halk, önüne konulan hedefleri yerine getirmiştir. Parti bürokrasisi, parti yönetimi halkın, kadronun, çalışanların önüne doğru perspektif koyamamış ve bu konuda dar kalmıştır. Önüne konan hedefler doğrultusunda çalışma konusunda başarı vardır. O açıdan önümüzdeki dönemde de bu çalışmanın başarılı olması için ortaya konulmayan görevlerin, hedeflerin tespit edilerek ortaya konulması yeterli olacaktır.

İttifaklar yeni çizginin bileşenleridir

Yalnız burada bir hususu belirtmek gerekir. Seçimler sonrasında parti yönetimi, milletevekili adayları doğru özeleştirici vereceklerine, süreci halka doğru anlatacaklarına birbirlerini suçlama çabası içine girmişlerdir. Bu konuda da halka karşı bir sorumluluk sergilenmiştir. 'Asıl neler yapılmadı?' noktasında yoğunlaşması ve üzerinde durulması gerekiyordu. Stratejik ve taktik olarak yapılan yanlışlıklar neydi, örgütlenme konusunda yapılan yanlışlıklar neydi? Bunların ortaya konulması gerekiyordu. Bu açıdan yöneticilerin eleştirisi, özeleştirisi verme konusunda sınıfta kaldıklarını söylemek gerekiyor. Halkı seçim sonuçlarının yetersizliği konusunda aydınlatma, halkı ve çalışanları geleceğe hazırlama konusunda yeterli çaba göstermediklerini rahatlıkla söylebilir. Olumlu yapılan tek şey, seçim sonuçlarını değerlendirmeye ve geleceğe hazırlık için bir konferans kararının alınmasıdır. Umarız bu konferans bir çekişme, bir didişme alanı değil, yanlışlıklardan ders çıkararak daha güçlü bir birleşme, kaynaşma ve çözümler üretme platformuna dönüşür. Eğer doğru yaklaşırsa konferanslar, kon-

grelere her zaman çok güçlü sonuçları ortaya çıkarır. Ama doğru yaklaşılmazsa kongreler ve konferanslar olumsuz sonuç da ortaya çıkarabilir. Zaten seçim sürecinde sorumluluk alan kadroların başarı ve başarısızlığı biraz da konferansta vereceği eleştirilerle ölçülmeye başlanacaktır.

Bu seçim sürecinde ve sonrasında en fazla gündeme gelen konulardan biri de Türkiye partisi olma, Türkiyelileşme konusudur. Bu konunun da doğru anlaşılmasında fayda var. Bu sorun da herhangi bir taktik sorun değil. Ulusal demokratik hareketin ortaya koyduğu yeni stratejik çizginin kendisi ve onun pratikleşmesi oluyor. Burada Türkiyelileşme derken, mücadele alanının genişlemesi olarak anlamak gerekiyor. Sadece Türkiyelileşme değil, Ortadoğuluşma biçiminde değerlendirmek daha doğrudur. Ulusal demokratik hareketin yeni çizgisi, demokrasi ve özgürlük mücadelesini yalnız Kürdistan'da değil, tüm Ortadoğu'da öncülük yapma yaklaşımıdır. Böyle anlaşılırsa doğru anlaşılır. "Sadece pratik ya da taktik nedenlerden dolayı Türkiye'ye yayılalım!" denilmiyor. Ulusal demokratik hareketin ortaya çıkardığı birikim, dünyamızın ve bölgemizin geldiği düzey böyle bir stratejinin daha sonuç alıcı, özgürlük ve demokrasiyi daha fazla geliştirici olduğu değerlendirilmesine bizi götürüyor.

Dünya deviniyor, Ortadoğu da, Türkiye ve Kürdistan da deviniyor. Demokrasi ve özgürlük güçleri her yerde mücadele veriyor. İnsanın özgürlük ve demokrasi umudu her yerde karşı güçlerle bir mücadele içinde kendisine yol aldırıyor. Biz de bu gerçeğin bir parçasıyız. Türkiyelileşelim derken, bu bir ideolojik ve politik yaklaşımdır. Demokrasi ve özgürlük mücadelesinin hem Kürt halkı ve hem de Türkiye halkları açısından en etkili gerçekleştirme çizgisidir. Kürt halkının ulusal demokratik hakları da, Türkiye halklarının özgürlük ve demokrasi sorunları da en fazla bu çizgide pratikleşecek, kendini ifade edecektir. Özelemlerde, umutlarda özgürlük ve demokrasinin derinleştirilmesinde geriletme, geri adım atma değil; aksine bu yeni çizgide daha fazla geliştirme, boyutlandırma anlayışı var. Bu açıdan Türkiyelileşme derken, yalnızca bazı Türkiye devrimcilerini, solcularını, aydınlarını içimize veya yanıma almak olarak anlaşılmalıdır. Bu, doğru bir yaklaşım değildir. Bu bir eklektizm ya da yalnızca bir ittifak sorunudur. Artık Türkiye'de demokrasi ve özgür birlik mücadelesini, demokratik özgür birlik çizgisi içinde gerçekleştirip, derinleştirilmeli derken, Türkiye'deki demokrasi ve özgürlük güçleri bir ittifak gücü olarak görülüyor. Tek bir stratejik çizginin bileşenleri olarak görülme zorunda. Yeni çizgi Türkiye'nin tüm alanlarında pratikleştirilmek istenirken, anlaşılacak istenen budur. Herhangi bir Türk aydınını, solcusunu, sosyalistini kurumlara katmak değildir. Bu dar bir yaklaşımdır ya da eski mücadele döneminden kalma anlayışın değişmemesidir. Ya da süreç ve stratejik çizgi de-

ğişmiştir, ama hala Türkiye'deki demokrasi ve devrimci güçlere yaklaşımın eski biçimde sürmesi oluyor. Söylemek istenen daha farklıdır. Türkiye'deki demokrasi ve özgürlük güçlerinin Kürt demokratik gücüyle birlikte hareket ederek aynı coğrafyada (iki ülke de olsa birleşmiş, özgürlük ve demokrasi çizgisi açısından bir ünite olarak kabul edildiği oranda) ortak bir strateji doğrultusunda mücadele vermek oluyor. Böyle anlaşılacak durumunda.

1970'lerdeki durum değişti. Kürt halkı kendi iradesini ve gücünü ortaya koydu. Artık bir küçük büyük, abilik kardeşlik ilişkisi söz konusu değil. Sürekli ezilen, baskı altına alan bir halk gerçeğinden, kendi özgür iradesini ortaya çıkaran bir halk gerçeğine ulaşıldı. Bu açıdan Türkiye'deki demokrasi güçleriyle özgür ve eşit temelde birlikte ortak mücadele etme konumuna ulaşılmış bulunuyor. Sadece yaratılan halk gerçeği ve örgütsel, siyasal, ideolojik düzey açısından değil, aynı zamanda özgürlük ve demokrasiyi başarıya ulaştıracak stratejik düzey açısından da birlikte ortak mücadelenin gerektiğine inanmak zorundayız. Türkiye'deki sol ve demokrasi güçleri şu kadar güçlü ya da zayıf olsun olmasın, bu çizgiye katılın katılmasın, Kürt ulusal demokratik hareketi bu çizgisiyle zaten Türkiyelileşmiş, Ortadoğuluşmuştur. Kendi çizgisini, mücadele anlayışını her yerde pratikleştirmek istemektedir. Bunu yaparken, Kürt halkının ulusal demokratik özelemlerinden, haklarından geri adım atma diye bir anlayış söz konusu değildir. Aksine Kürt halkının ulusal demokratik haklarını, özgürlük ve demokrasisini en iyi biçimde bu çizgiyle pratikleştirip yaşamsallaştıracak olduğunu görmektedir. Daha iyi mücadele etmenin, mücadeleyi daha iyi ve etkili bir biçimde geliştirmenin demokratik özgür birlik çizgisiyle olacağını düşünmektedir. Türkiye sol ve demokrasi güçlerinin de böyle bir çizgiye katılarak en azından politik olarak katılarak mücadeleye atılmasını istemektedir. Türkiyelileşmekten kast edilen de budur. Bu yapılırken, bazı kesimlerin anladığı gibi "ulusal demokratik hareketin çizgisi şimdiye kadar yanlışti, mücadele verildi sonuç alınmadı, bu nedenle tekrar '70'lerdeki Türkiye solcularının, sosyalistlerinin anlayışına dönerek, onların anlayışına gelindi" diye bir şey söz konusu değil. Böyle anlamak otuz yıllık mücadeleden de, yeni çizgiden de hiçbir şey anlamamak olur. Bırakalım eski klasik '70'lerin sol anlayışına katılmayı, ilihak etmeyi, aksine çok güçlü Kürt demokratik gücü ve bunun ideolojik-politik öncülüğünde bu güçleri doğru çizgiye katmak amaçlanıyor. Daha doğrusu yeni çizginin hedeflediği amaçlardan biri de bu olmaktadır. Eğer bazıları Kürt ulusal demokratik hareketinin Türkiyelileşme çizgisini farklı anlıyorlarsa bu yanlışti. Genel anlamda mevcut resmi siyasal sınırlar Türkiye olarak kabul edildiği için, yine Türkiye'ye açılım anlayışını vurgulamak, böyle bir ifade ile söz konusu olduğu için Türkiyelileşme diyoruz. Yoksa esasında eğer ideolojik ve politik anlamda ifade edilecekse, bunun Türkiyelileşmekten çok, Türkiye'deki demokrasi ve özgürlük anlayışını, sol ve sosyalist anlayışın Kürdistanlaşmasından bahsedebiliriz. Zaten Türkiye'nin en önemli alanlarında Kürt etkinliği vardır. İstanbul'da, İzmir'de, Çukurova'da en etkin, örgütlü çekirdek Kürtlerdir. Kürtler, Türkiye'nin her tarafına dağılmış, bir nevi kendi özgürlük ve demokrasi anlayışlarını, yaşam tarzlarını Türkiye'nin her tarafına yayarak, Türkiye'yi Kürdistanı özgürlük ve demokrasi çizgisine getirme mücadelesi vermektedirler. Dolayısıyla sorunu bazı kelimelerin biçimsel söylenişleriyle sınırlayarak işin özünü kaçırmak yanlışti. Bunu çeşitli çevreler art niyetli olarak yapmaktadır. Kimi geçmiş Kürt reformist milliyetçilerinin bugünkü türevleri çeşitli spekülasyonlarla çizgimizi kendilerine göre şöyle veya böyle göstermek istemektedirler. Hatta bugüne kadar doğru dürüst mücadele vermeyen bu çevreler, neredeyse bizim çizgimizi mücadeleden vazgeçmek olarak lanse etmek istemektedirler.

PJA tarafından kamuoyunun tartışmasına sunulan TOPLUMSAL SÖZLEŞME BİLDİRGESİ -II-

TOPLUMSAL SÖZLEŞMENİN ESASLARI

1- Birey ve toplum

Toplumsallıkla bireysellik arasındaki çelişkinin üst düzeyde yeniden çözümlenmesi ve kurumlaşmasına ulaşmadıkça, derinleşen uygarlık bunalımı aşılamaz. Neolitik çağın bunalımı, nasıl Sümer sınıflı toplum senteziyle, yani devlet ve uygarlık çağına geçişle aşıldıysa; sınıflı toplum ve devletin tüm alt ve üst yapı kurumlarının sistematik ifadesi olarak uygarlık çağının yaşadığı büyük sorun ve bunalımlar da ancak birey-toplum dengesini, özgürlük ve eşitliği tüm insanlık açısından kabul edilebilir düzeyde sentezleyen yeni insanlık adımıyla aşılabılır. Bizim öngördüğümüz ve bütün dünya kadınlarıyla birlikte oluşturmak istediğimiz toplumsal sözleşme, böyle bir gerekliliğe duyduğumuz inançla bağlantılıdır.

İçinden geçtiğimiz çağın belirgin bir özelliği, gerçek aydın ve bireyin ortaya çıkmasıdır. Ortadoğu'da bu olgular doğmuş olmaktan uzaktır. Birey ve aydın olmak, muhalif parti veya hareket olmaktan daha zordur. Bireyselliğin gelişmesi, özgür toplumun uç vermesidir. Bazen bir aydın birey, bir ulusu, bir toplumu temsil eder. Cemaat, aşiret ve kul kültürü bu gelişmeye kolay fırsat tanımamaktadır. Birey ve aydın yürüyüşü hakkında yapıldığında, toplumların yüzyıllarca takip edecekleri doğrultu kazanılmış, birkaç savaş ve partinin yapamayacağı iş gerçekleştirmiş olmaktadır. Ozanların, peygamberlerin, filozofların, bilginlerin kendi dönemlerinin Rönesansını yarattıklarını ve her birinin yürüyüşünün aydın yürüyüşü olduğunu hep hatırlamak gerekir. Aydın olmayan toplum, kılavuzunu kaybetmiş kervan demektir. Sık sık sapacağı yanlış yol yüzyıllarca hedefsizliğe ya da hedeften uzaklaşmaya götürülebilir. Rönesans ve aydınlanma devrimi, toplumlar için bu kadar önemli bireyleri yarattığı ve onlar tarafından yaratıldığı için büyük ve vazgeçilmez önem taşımaktadır. Her zaman yola yeni çıkıncıların bir kılavuz ve baş çekene ihtiyacı vardır. Hele bir toplum, bir kültür kendine yeni geldiğinde, en çok ihtiyaç duyduğu, bu kılavuz kişiliklerdir. Yaşanılan dönemde bu tür bireyselleşme örneklerine sanıldığından daha çok ihtiyaç vardır.

Bireysellik kendini düşünmekten ziyade, kendinde toplumu, toplumda kendini gerçekleştirme gücüne ulaşan birey anlamına gelmektedir. Kendini beğenmiş, çıkarıcılık peşinde koşan kişiye birey denilemez. Basit ve bencil çıkarıcılar hiçbir zaman bireyi temsil edemezler. Birey oluştu

mu, çeşitli sanatlar yaratıcılığına kavuşarak gelişirler. Birey ve sanat birbirini gerektirir. Biri oldu mu diğeri de yanı başına koşar. Sanat zihnin ve ruhun kanatlanmasıdır. Artık yürüyüş yerine uçulur. Uçmak, bir toplum, bir uygarlık için özgüce kavuşmak ve zafere yürümek demektir.

Toplum ve birey ilişkisi özgürlüğün ve zorunluluğun ilişkisidir

Birey ve toplum ilişkisinin doğru bir öz ve biçimlenişe kavuşturulması, toplumun demokratikleştirilmesi ve bireyin iradi gerçekleşmesinin sağlanarak bunlar arasında optimal dengeyi yakalanmasına bağlıdır. Gerektiği kadar bireysellik, gerektiği kadar toplumsallık ölçüsünün gelişimi esastır. Bireyin özgür düşünce ve eylemini sınırlamayan, koşullamayan ve insan yaratıcılığına zemin sunan bir dinamik toplumsallık ile, böyle bir toplumsallık gerçeğinde kendisi kadar herkesin özgür yaşam haklarına saygılı, özgür ihtiyaçları karşısında sorumlu, duyarlı birey, asgari bir düzey olarak gelişmelidir. Ancak sınıflı toplumlardan günümüze kadar, egemen çıkarlar temelinde oluşturulan toplum hakimiyeti karşısında en yoğun dışlanmayı, tabi kılınmayı, köretilmeyi yaşayan kadınla, toplumda karşılıklı geliştirici uyum yakalanamaz. Kadının, özellikle kendi cins gerçeğinin tarihsel, toplumsal bilinci temelinde kimlik mücadelesi vermesi, kendisi olabileceği kadar kendisine ait olabileceği konusunda kişiliğini gerçekleştirmesi, olmazsa olmaz önemdedir. Ancak bu doğrultu temelinde, her olguyla ilişkisinde kendisini doğru tanımlayan ve yaşamın tüm alanlarına nasıl ve ne kadar katılacağını doğru belirleyen bir kadının kişilik gelişimi söz konusu olabilir. Kendisine ait olma onuru kazanan, bu anlamda birey olarak kendisini gerçekleştiren kadının, tüm toplumsal kesimlerle geliştireceği ilişkiler, özgür birey ve demokratik toplumun gelişiminin en dinamik zemini. Diğer yandan, bireyin yaratma gücü ve enerjisinin insanlığın hizmetine sunulması, bireyin kavuşturulacağı özgürlük zeminini ve ölçülerini mümkün kılacaktır. İnsanı insan yapan en temel olgular olan dil, düşünce ve tasarımı, biçimlendirilen ve özgünleşen davranışların gelişimini, yaratıcı toplumsallık örüntüleriyle birlikte, iç içe ve bir devrim niteliğinde ortaya çıkaran neolitik toplum gerçeğini ve onun yarattığı değerlerin özü kavranamaz ve görmezden gelinirse, bugün özgür ve eşit olacak bir geleceği yaratma mücadelesinin geliş-

meyeceği açıktır. Özgürlük ve zorunluluk ilişkisinin, en doğal haliyle tabiatın alınarak insan yaşamına uyarlanması, en yalın birey ve toplum ilişkisinin örgütlenişine de işaret eder. Bu yasa, hakimiyet ve tabi olma çıkmazının zorunluluklarının değil, insanın, sadece, maddi, düşünsel, duygusal ihtiyaçlarının gelişim zorunluluklarının var olduğu o süreçte gerçekleştiği gibi, günümüz ve geleceğimizin de uyum, dönüşüm, bütünlük vb gerçekleştirmelerinin özünü de temsil eder.

Çağdaş demokratik toplum, insan hakları ve bireyselliğin en çok yükseldiği ve yeni yaşam tarzının ayrılmaz özellikleri haline geldiği bir dönem olacaktır. Dogmaların ve ütopyanın gölgesi altında çok şey kaybeden insanlığın ve bireyin kendisine gelmesi, uzun bir tarihi sürece kapsayacaktır. İnsanlık, en çok Rönesans ile tarihi adım atmış fakat kapitalizmin bireyciliğinde tekrar yitirmeye karşı karşıya kalmıştır. Ancak, hem bilimsel-teknik devrimlerin ulaştığı düzey, hem de bin yılların toplumsal mücadelelerinin ortaya çıkardığı özgürlükçü demokratik değerler, insanlığı ve bireyi daha güçlü bir hümanizmaya ve daha özgür bir bireyselliğe zorlamaktadır. İnsanlık tarihi kadar eski ve toplumun oluştuğu çağlardan beri sürekli büyüyen bir umut olan insanlık ve bireyselleşme, ilk defa sağlam bir maddi zemin ve bilimsellik sayesinde gerçekleşebilecek bir çağı yakalamıştır. Sürekli etnik, dini, cinsi ve milli özelliklerle bölünen insanlık, artık ortak teknik, bilim ve demokrasi diliyle bütünleşme durumundadır. Bunun olanakları gerçek bir hümanizmayı besleyecek zenginliktedir. Enternasyonalizm, hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar yaşanabilecek ve vazgeçilmeyecek bir kurum haline gelmiştir. İnsan hakları, sadece hukukun en gözde alanı haline gelmekle yetinmeyen, bireysellik alanında da gerçekçi ve toplumsal optimal dengeli yakalayacak bir bilince erişerek kurumsallaşmaktadır.

Kapitalizm öncesi sistemlerde ve bugün Ortadoğu toplumlarında hala süregeldiği gibi, birey aleyhine giderek güçlenen toplumsallık ve kapitalizmin dayandığı, tarihsel ve toplumsal zeminlerinden kopuk, kendi bireyci dünyasında marjinalleşerek, tersinden bir iradesizliği, etkisizliği yaşayan birey, insan hakları ve demokrasi sorunlarına çözüm yaratacak iradeyi açığa çıkaracak güce değildir. Demokratik uygarlık, tarihsel kökleriyle bağlarını bilimsel temellere dayandırabilen, bireysel kimliğini, bilincini, geleneksel önyargılardan arındırarak, tarihsel, toplumsal kökenleri üze-

lerinden doğru tanımlayabilen, içinde yaşadığı toplumun tüm işlevselliklerine (siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel) ideolojik kimlik ve iradi bir uyumla kendisini katabilen, potansiyel enerji ve yeteneklerinin bilincinde olan ve bunları toplumsal yaşama doğru kanalizasyon eden, geleceğini bireysel amaçları çerçevesinde doğru bir toplumsal ütopyaya oturtabilen bireye dayanacaktır.

2-Toplum

İnsana yaratıcı gücünü ve güzelliğini kazandırarak, onu tüm canlıların üzerine çıkaran toplumsallaşma, kadının öz gerçeği ile gelişmesine rağmen, bin yılların erkek egemenlikli sınıflı toplum aşamalarının katmerleştiği sayısız önyargıyı, baskıyı, aldatıcılığı, iradesizliği, tabi olmayı, koşullanmayı içinde taşır. Çünkü, sınıf, zümre, din, ulus, cins gerçeklikleriyle parçalanmış toplumda, insanın insanla ilişkisi her yanıyla kısırlaşmıştır. Kişilik gerçeği ise, içinde doğduğu toplumun örüntüleri içinde, kendisi dışında oluşturulmuş tanımlara sıkıştırılmıştır. Kadın ise, içinde bulunduğu bu gerçekliğin onu koşullayan yanlarının ötesinde ve öncesinde, ikincil konumundaki cins gerçeğiyle, ailede, sokakta, çalışırken, sosyal ilişkiler kurarken sıkıştırılmaya daha acımasızca maruz kalır. Bu anlamda kadının kimliğini tanımayıp, toplumsal konumunu ve rolünü özgürlük ölçülerinde değiştirmeyi esas almayan bir toplumun gelişme, demokratikleşme iddiası gerçeklik kazanamayacaktır.

Diğer yandan demokratik sistem için en ciddi tehlikeler olan otoriter ve totaliter rejimler, en baskıcı erkek egemenlikli biçimlenmeler olarak kadının kendisi ve tüm toplum için karşı olacağı gerçekliklerdir. Çağdaş demokrasi, toplumla ilgili kimlikleri meşru kabul eden, hiçbirine yasak getirmeyen, özgürlük ve eşitlik haklarını savunan gerçeğiyle, öncelikle kadının toplumsal ilişkisinde gerekli ölçülerini asgari düzeyde vermektedir. Bu yönüyle zora baş vurmayan, tüm ideolojik, kültürel, sosyal, ekonomik, siyasal, ırki ve cinsel farklılıklara dayalı örgütlenme ve eylemliliklerle gelişen dinamik bir sistem, kadına ve tüm toplum kesimlerine özgür gelişimin demokratik zeminini açabilecektir. Toplumun genel örgütlenmesine bu tarz bir yaklaşım, çağdaş demokrasinin gerçek gücü olan, yaşamak ve gelişmek isteyen, birbirlerine dayanarak daha da zenginleşmenin sağlanabileceğine inanan, özgürlüğün ve demokrasinin en kararlı savunucuları olan tüm top-

lum kesimlerini geliştirerek, toplumun demokratik dönüşümünü hızlandıracaktır.

Toplum örgütlenmesinin en önemli bir parçası olarak kurumlaşmış aile gerçeğinin ciddi olarak incelenmesi, çözümlenmesi ve bu temelde yeni bir biçime kavuşturulması da 21. yüzyılda bir zorunluluk olarak toplumun önünde durmaktadır. Devletin küçük bir maketini teşkil eden aile, özünde kadın için kimliksizlik ve bağımlılık ölçülerinin derinleştirilmesinde temel kurum işlevi görmüş, kadının iradesine rağmen cinsel tasarrufa alınmasının, taciz ve tecavüze uğramasının meşrulaştırılmasında kullanılan bir kurum haline gelmiştir. Kadının ve erkeğin düşürüldüğü Sümer rahip tapınaklarının mirasını giderek aile kurumu devralmış, kadının cinselliğinin düşürücü kullanımıyla erkek avlanmıştır. En derin duyguların, en özverili emeğin somutlaştığı analık da önce çocuğu ile yabancılaştırılırken, kendi yalnızlığında acılı bir sevgi ile yetinmek zorunda kalır. Böylece daraltılan dünyasında, bir insanı yaşama katmanın bilinci ve sorumluluğu zayıflatılır. Tüm bunların yanında bir ailenin bütün üyelerinin ev içi hizmetlerini yapmak, kader gibi korkunç bir kabullenişle hep önündedir.

Bir olgunun bilinci tercihleri de somutlaştırır

Kadının toplumsal, siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel vb. bütün yaşam alanlarından büyük oranda soyutlanması ve yaşamının neredeyse tamamen aile içi rollerde belirlenmesi, ailenin kadını tutsaklaştıran gerçeğini derin ve karmaşık hale getirmiştir. Bu kurumlaşma, kadın karşısında ve aile içindeki egemen konumuna rağmen erkeği de tutsaklığın ötesine götürmemektedir. Erkek egemenliğinin en yaygın, karmaşık, aile içi duygusal ilişkilerde bağımlılaştırıcı zemin olan aile, erkek egemenlikli sistem gerçeğinin kolay vazgeçmeyeceği kurumların başında yer alır.

Birçok dilde aile ve evlenme ile ilgili keлимelerin karşılığının "evcil köle, bağlanma" vb. anlamlar taşımamasından da anlaşılacağı üzere, günümüze kadar gelen biçimiyle aile, gerici bir kurumlaşmadır. Tarihsel ve güncel oluşumuyla, kendi zemininde başta kadın ve çocuk olmak üzere, erkeği de bir cendereye alan bu kurumun ataerlik zihniyete dayalı tüm biçimlerinin aşılması, karşılıklı iradelerin özgür birliğe, saygı, sevgi ve doğal eşitliğe dayalı paylaşımı içerecek demokratik ailenin yaratılması gereklidir. Bunun karşısında, ki-

"Çağdaş demokratik toplum, insan hakları ve bireyselliğin en çok yükseldiği ve yeni yaşam tarzının ayrılmaz özellikleri haline geldiği bir dönem olacaktır. Dogmaların ve ütopyanın gölgesi altında çok şey kaybeden insanlığın ve bireyin kendisine gelmesi, uzun bir tarihi sürece kapsayacaktır. İnsanlık, en çok Rönesans ile tarihi adım atmış fakat kapitalizmin bireyciliğinde tekrar yitirmeye karşı karşıya kalmıştır."

"Kadının toplumsal, siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel vb. bütün yaşam alanlarından büyük oranda soyutlanması ve yaşamının neredeyse tamamen aile içi rollerde belirlenmesi, ailenin kadını tutsaklaştıran gerçeğini derin ve karmaşık hale getirmiştir. Bu kurumlaşma, kadın karşısında ve aile içindeki egemen konumuna rağmen erkeği de tutsaklığın ötesine götürmemektedir."

ve tehlikelerle doludur. Bu gerçeklik aileden okula, sokaktan oyuna, çocuklara dönük yoğun medyatik yönelime kadar hakim kılınmıştır. Çocuk dünyasına kabuslar hakim kılınmıştır. Çocuklara karşı zalim ve duyarsız bir dünya dayatılmıştır. Günümüz dünyasında insanlık vicdanının kanayan en büyük yaralarından birisi de dünyanın birçok yerinde çok ciddi bir durum kazanan çocuk fuhuş sektörüdür. Çocuk pornoslarının yapılmasıdır. Bundan dolayı dünyada her yıl milyonlarca çocuk bir biçimde bu sektöre aktarılıyor, ailelerinden kaçırılıyor, binlerce çocuk ölüyor. Bu duruma Avrupa gibi insan haklarına öncülük iddiası olan ülkelerin öncülük etmesi bu trajediyi daha da derinleştiriyor.

Çocuk haklarının ana, baba ve devlete bırakılmayacak kadar önemli bir konu olduğu her geçen gün daha açıkça ortaya çıkmaktadır. Tüm hayvan yavruları arasında en zor gelişeni olan insan çocuğu, çok özel ve bilime dayalı bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Vahşi erkek egemenliğine dayalı düzen, kadın ve emekçilerden sonra en çok çocuğu mahvetmiştir. Erkek düzeni, çocuğu asla tanımayacak kadar kör, vicdansız ve zalimdir. Sınıflı toplumun ilk dönemlerinde tanrılara sürekli çocuklar kurban edilirdi. Belki şimdi fiziki kurban verilmemekte ama manevi kurbanlık hıznından hiç kaybetmeden devam etmektedir. Yavru psikolojisini erkeğe göre daha iyi tanıyan ve vicdanlı olan kadın, bilgisizliği ve olanaksızlığı nedeniyle rolünü anne olarak tam oynayamayacak durumdadır. Devletin tepeden buyurgan yöntemleri de zaten çocuk dünyası için tümüyle yabancıdır. Eğitim, sağlık ve oyun başta olmak üzere, anne şefkatini, barışı esas alan bir haklar bildirgesi ertelenemez bir görev olarak yerine getirilmelidir. En sağlıklı ilişkiler ortamında ve çok yönlü eğitim imkanları dahilinde düşünsel, ruhsal, psikolojik, fiziksel gelişimi özenle ele alınması gereken çocuk gerçeği, genelde tüm dünyada özelde Ortadoğu toplumlarında daha küçük yaşta aile içinde ve dışında ataerkil sistemin şiddetiyle her boyutta tanışmakta, sistemin, gericileştiği içine girdiği çözümsüzlükleri bir yetişkinden de daha ağır bedellerle yaşamında hissetmektedir. Aile içi dayak, küçük yaşta çalışmak zorunda kalma, dağılan toplumsal yapı içinde her türlü toplum dışı yozlaşmış zeminlere savrulma ve bu zeminlerde ucuz bir kullanım gücü haline gelme, daha küçük yaşta kendi dünyasıyla hiç bağdaşmayan ataerkil sistemin kiriyle, yozluklarıyla, çıkar dünyasının şiddetiyle tanışma, geleceğin yetişkin toplumunu temsil edecek sağlıklı bir neslin yetişmesine yol açmaktadır.

Gençlik ise; yaşama hazırlanma döneminin devamı kadar ona daha etkin katılımın her an yansımaya, akmaya hazır bir enerjile gerçekleştiği bir ömür dilimini ifade ediyor. Bir toplumun her zaman en dinamik kesimi olması, gençliğe yaklaşımı gün ve gelecek açısından çok önemli kılınmaktadır. Bir yandan insan gerçeği açısından daha karmaşıklaşan boyutlarıyla yaşama katılımın gerilimleriyle, diğer yandan öğrenme ve yapma ihtiyacıyla kendisini ortaya koymanın cesaretine toplumun verdiği cevaplar son derece belirleyici olmaktadır. Geleneksel toplum, genç ve gelişmekte olan insanı kendi gerçeğine dahil etmek üzere uysallaştırıcı, sınırlayıcı, koşullayıcı ve kendi yasakları adına denetleyicidir. Aileden tutalım, toplumun her zemininde farklı boyutlarda bu tarzda bir yönelim vardır. Tabi olma ile isyankar olma dışında bir donanımı olmayan genç insan, her iki halde de sağlıklı gelişme imkanı bulamaz. Onu sıkıştıran bu yönelimlerden kaçarak, yaşamını, kişiliğini onarılmaz şekilde bozan, parçalayan zeminlere kayar. Mevcut düzenlerin en çağdaş toplumlarından, feodalizmde saplanıp kalmış toplumlara kadar her yerde gençliğin kendisini atacağı uçurumlar çok bol ve çeşitli şekilde mevcuttur. Fuhuş, uyuşturucu bağımlılığı, mafya dünyası, dini, inancı özel

amaçlarla saptıran akımlar her an her şeyi yapmaya hazır amaçsızlıkta gruplar (şatanizm bunun en çarpıcı örneği) vb. tüm zeminler gençliğe adeta saldırı halindedir. Sık sık rejimlerin özel yönlendirmeleri veya toplumun çözümsüzlükleriyle çoğu zaman gençlik, gelecek umudu ve perspektifinden çok uzak bir halde çıkmazlar, savrulmalarla yüz yüzedir. Kendi kimliğini bulma, karar ve eylem gücü olma, kendini ifade edebilme, tabusuz, baskısız ve özgür gelişmeye açık bir toplum vb ihtiyaçları ve yaratma gücü, enerjisiyle kadına en yakın bir gerçeklik olan gençlik ile ortak mücadele ve çözüm ortaklığı çok güçlü bir bağ ifade eder. Bu bağ temelinde özgür, eşit bir yaşamı yaratma mücadelesinde kadın ve gençlik birlikte yürüyecektir. Toplumun demokratikleşmesinde en fazla rol sahibi olan gençlik ve kadın bu dönüşümden de en fazla çıkarı olan kesimlerdir. Bu temelde toplumun tüm ilerici kesimleri gençliğin sorunlarına daha sorumluca eğilmeli ve çözüm projeleri üretebilmelidir. Toplumun bir sözleşme temelinde yeniden düzenlenmesi gündeme girerken gençlik, böyle bir sözleşmeyi yaşamsal kılmanın en güçlü taraflarından biri olduğunun bilincinde olmalıdır.

Yaşlıların dünyası da buna benzer bir anlayışsızlıkla kuşatılmıştır. Oysa onlar tecrübeleriyle kendi yaşamlarının bilgesidirler. Buna rağmen toplumun yaşadığı genel vicdansızlık ve duyarsızlık, ihtiyarlık sürecinin çilesini arttırmaktadır. Demokratik toplumda çocuklar kadar yaşlıların da sosyal, hukuki, ahlaki, ekonomik güvencelere alınması gerekmektedir. Demokratik toplumun bu iki alanı da yeniden düzenlenmesi kaçınılmazdır. Yaşam sadece toy ve hoyrat gençlikten ibaret değildir. Çocukların hiçbir zaman ihanet edilmemesi, hep saygı gösterilmesi ve gereklerinin yerine getirilmesi gereken bir özgün dünyaları vardır. Bu dünyaya ihanet edilmesi topluma çok değer kaybettirmiştir. Yaşlıların ise, hayat tecrübesinin süzgecinden geçmiş bilgece bir dünyaları vardır. Bu dünyanın derslerini almayan bir toplumun sağlıklı düşünmesi ve yaşamını mümkün değildir. Bu nedenle çocukluk ve ihtiyarlık, tüketen dünyalar değil, zenginleştirilen üretken dünyalardır. Bu iki dünyanın da demokratik toplum koşullarında özgün konumlarının gerekli kıldığı özgürlük ve hakları temelinde yeniden kurumsallaşarak kazanılması, çağdaş uygarlığın kaçınılmaz bir görevidir. Demokratik uygarlığın aynı zamanda çocukların ve ihtiyarların sevgi ve saygıyla anıldığı, toplumla bu bilinç ve ahlaki tutumla bütünleştiği çağdır. Kadının adalet ve değer anlayışı yaşının yaşam emeği ve birikimini anlamlandırmayı esas almayı gerektirir. Bu temelde yaşlıların toplumsal konumunun layık olduğu yere yükseltilmesi son derece gereklidir.

Öte yandan içinde yaşanılan mekan en dar ve geniş ölçeğinde, kadının bireysel olduğu kadar toplumsal yaşama verdiği

değer, çevre ve doğa yaklaşımında somutlaşmalıdır. Bunlarla bağın güçlü kurulması, her türlü tehlikeye karşı korunması yaşama bağların güçlü tutulmasıdır. Kendisini çevresinden ve doğadan yalıtın, bununla da kalmayıp ona zarar veren insan, kendi yaşamına karşı gelmektedir. Özünde doğaya, içinde bulunduğu mekana, çevreye daha duyarlı ve onunla daha güçlü ilişkide olan kadın, toplumda bu konuda da doğru ölçülerle yaşamı güçlendirir ve hakim kılar.

3-Devlet

Uygarlık tarihinde, onun özü olarak ortaya çıkan devlet, sınıflaşmanın ilk aşamasında henüz bilimsel düşüncenin oluşmadığı, dogmatik kavrayışın teolojik ifadesidir. Bu anlamda temelinde bilimin değil de, inanç dogmasının yattığı devlet, belki de en çağ dışı araç konumundadır. Ve bu gün halkların özgürlüklerini, demokratik haklarını engelleyen en temel olguların başında siyaset kurumunun merkezinde oturan despotik devlet gelmektedir. Ortaya çıkışıyla birlikte, bireye ve çoğunlukla birlikte anıldığı etnik gruba, başta kadın olmak üzere, devlet dışı kalmış tüm toplum kesimlerine karşı olağanüstü, kıyaslanamaz bir güçlenme yaşamıştır. Her yeni hakim sınıf, bunu biraz daha yetkinleştirerek güçlendirmiştir. Hakim sınıfın ve erkek egemenliğinin, kendisi için oluşturduğu siyasi ve askeri kurumlaşmalar da, bu yıkılmaz kalesini hep ayakta tutmuştur. Bu nedenle, özgür ve demokratik bir toplumun, bu toplumda kadının özgür gelişiminin en önemli gerekliliklerinden biri, devleti bu gerçeğiyle sorgulamak, çözümlenmek ve onu demokratik bir dönüşümle aşmaktır. Hala birçok açıdan kendisini ilahi iradenin tecellisi sayan, babadan ya da çeşitli otoritelerden devralınan kutsal maskesine büründürülmüş biçimde kendisini takdim eden klasik devlet; kadın üzerinde erkek egemenliğinin en katılmış, kurmuş gücü olarak kendisini devam ettirmektedir. Toplumun üstüne çıkan, sindiren, kendisini gizleyen, vazgeçilmez ve anlaşılmasız kılan devlet gerçeğinin demokratikleştirilmesi; kaynağını karmaşıklaşan toplum ilişkilerine dayandıran, kendisini şeffaf ve açık hale getiren, korku yerine güven aracı olan, sömürü yerine adil dağılımın güvencesi olarak şekillenen bir sisteme ulaşmakla gerçekleşebilir. İnsan haklarının, kadın özgürlüğünün, çocuk, genç, yaşlı tüm kesimlerin, her tür kültürel, inancaşsal, sosyal kimlik haklarının gelişimiyle ortaya çıkacak toplumun karmaşık ilişki düzenini en üst düzeyde koordine eden bir araca dönüşecektir. Genel güvenlik, eğitim, sağlık, ulaşım ve diplomasi gibi alanlarda toplumun tek tek kesimlerinin üstesinden gelemeyeceği, özelleştirilemeyecek işlerin karar ve yönetim gücü olarak gelişmesi gereken demokratik devlet, demokratik uygarlık çağında kadın için kabul edilebilir sınırlara, biçimlere kavuşmuş kurumlaşmayı ifade edecektir.

Devlet, toplumun üretkenliğine dayalı bir koordinasyon temsilidir

Çağdaş demokratik uygarlıkta devlet yıkılarak ve parçalanarak değil, demokratik dönüşüm temelinde, kendinde merkezileştirdiği irade ve toplumsal işlevler toplumun kendisine mal edilerek ortadan kalkacaktır. Bu, en eski uygarlık aracının yerine kurulacak olan yeni bir devlet değildir. Tersine, herkesin tüm kurumların ve toplumun üretken emeğine dayalı, genel adalet ve özgürlük ölçülerini en üst düzeyde temsil eden ve denetleyen bir koordinasyon aracıdır. Dövecek sopası, öldürecek silahı tıklacak zindanı olmayacaktır. Her geçen gün "herkesten yeteneğine göre ve herkese ihtiyacı kadar" bir paylaşım yaklaşımına devlet son kalıntılarını da tarihin antik eşyalar müzesine atacak bir toplum haline gelinecektir. Nasıl ki insanlaşma serüveninin bir insan toplumu haline dönüşmenin temellerini attığı neolitik çağda toplumsal emeğe, kolektif yaşama, eşit, adil paylaşım dayalı bir toplumsal yaşam, insan toplumunun en doğal ve hep yücelten yaşam biçimi olarak kanıtlanmışsa, demokratik uygarlık çağının en ileri bilinç, tecrübe, bilim, teknik koşullarında kendi doğallığına ait olanı tekrar yaratması, yaşamsallaştırması da bir o kadar gerçekçidir. Bilimsel-teknik devrimle insanlık, her zamankinden daha fazla gerçekliğini kanıtlanmışlığından alan, bu hayaline yakınlaşmıştır. Böylesi bir dönüşümü devletin kendi kendisine yapmasını beklemek gerçek dışıdır. Çünkü devlet, kendisini korumayı ve güçlendirmeyi amaç edinmiş bir kurumlaşmadır. Bunu başarması gerekenler, demokratik, adil bir düzenden yana olan tüm toplum kesimleridir. Bu kesimler, her konuda geliştirecekleri öz örgütlenmelerle yürütecekleri demokratik mücadelesinin başarısına dayalı olarak kendi öz kurumlaşmalarını yaratarak bunu başarmaklardır.

4-Demokratik Siyaset

Siyasetin demokratikleşmesi devletten topluma, toplumdaki devlete doğru, akış kanallarının gelişmesi ve kurumlaşmasının önem kazanmasıdır. Bu durum dinamik siyaset kavramına ve uygulamasına yol açmaktadır. Daha önceleri siyaset, toplumun dışında, rolü ve organları belirlenmiş, kuralları gelenekselleşmiş donuk bir kurum niteliğindedir. Siyasetin bu gerçekliği, değişimi zorla, darbe yoluyla sağlamayı kaçınılmaz kılmaktadır. Bu yüzden değişimler hem zor, hem de kanlı gerçekleşmektedir. Demokratik siyaset ise, düzenli seçimlerle ve çoğulcu parti anlayışıyla istenilen fikir ve program altında, her kültür ve gruba kendini demokratik devlete yansıtmaya şansı vererek, değişimlerin barışçıl ve hızlı aralıklarla gerçekleşmesine uygun bir sistem olacaktır. Demokratik siyaset ve bunun yürü-

"Aile içi dayak, küçük yaşta çalışmak zorunda kalma, dağılan toplumsal yapı içinde her türlü toplum dışı yozlaşmış zeminlere savrulma ve bu zeminlerde ucuz bir kullanım gücü haline gelme, daha küçük yaşta kendi dünyasıyla hiç bağdaşmayan ataerkil sistemin kiriyle, yozluklarıyla, çıkar dünyasının şiddetiyle tanışma, geleceğin yetişkin toplumunu temsil edecek sağlıklı bir neslin yetişmesine yol açmaktadır."

tülme zemini, kadının geçmişte siyasete katılımındaki nesne konumuyla ikinci planda oluşunu da ortadan kaldırarak, kendisinin özgür irade ve talepleri, inançları üzerinden katılımının koşullarını doğuracaktır. Günümüze kadar hem egemen sınıftan, hem de erkek egemenlikli toplum gerçeğinin elinde bir silah olarak başta kadın olmak üzere kendisi dışındaki tüm kesimlere karşı kullanılan siyaset, kimliksizliği ve iradesizliği de kendi çıkarları doğrultusunda örgütlemekteydi. Kadının siyasete katılımı ya erkek egemenlikli sınıf ve toplum gerçeğinin perde arkası bir savunucusu ya da tamamen erkek karakterli bir siyaset yürütücüsü olarak gerçekleşmiştir. Kaldı ki bu siyaset tarzı toplumsal güçlerin gereken etkinlikte katılım ve kendini yansıtmaya zeminini kuruttuğu için, başta kadın olmak üzere tüm toplum bu cenderede adeta bir sıkıştırılmışlığı yaşamıştır.

Kadının siyasetten uzaklaştırılması iktidar ve toplumsal mücadelelerin araç ve olanaklarından uzaklaştırılması olarak, gerçekte yaşamın yaratılmasının, dönüştürülmesinin en önemli bir zemininden uzaklaştırılmasıdır. Buna karşılık siyasetin, kadın ve ezilenler üzerinde en geniş ve sistemli baskıları geliştirmenin aracı olarak kurumlaştırılması bu dışlanmanın da ötesinde en ağır, adaletsiz, eşitsiz, iradesiz bir yaşama tabi kılınmayı beraberinde getirmiştir. Bu temelde kadının hem kendisinin siyasete katılımı, hem de kendisi için de kabul edebileceği siyaset gerçekliği, neolitik dönemin insan varlığına gösterdiği saygı ve sevginin özünü yalayan bir terbiye ve bu doğrultuda gelişen bir yaşam kültürünü esas almasıyla gelişecektir.

Yapılanması itibarıyla yavaş dönüşen toplumlar ve kurumlaşma itibarıyla çözümlenmesi zor olan devlet aygıtının demokratikleşmesinin en önemli aracı siyasettir. Bu dönüşümlerin temel dinamiği olan kadının, ezilen tüm toplumsal kesimlerle ortak zeminlerde buluşması, üçüncü alan mücadelesini yükseltmesiyle, demokratik temelde gelişime daha güçlü yol açacaktır. Bütün düşünce ve kimliklerin kendilerini örgütleyebilecek ve demokratik mücadele olanaklarına kavuşabilecekleri demokratik siyaset alanında, kadının kendi özgün cins örgütlenmesi ve mücadelesinde olduğu kadar, diğer tüm örgütlülük ve mücadele alanlarında kendisini ortaya koyabilmesi, siyaset alanının demokratikleştirilmesi, tüm kesimler için doğru çözümler üretebilmesi ve ulaştığı düzey ölçüsünde devletin ve toplumun demokratik dönüşümünü sağlaması için en önemli ön koşuldur. Kadının tarihsel, toplumsal olarak yaşamın her alanında en altta kalan konumunun, yakıcı ve köklü ihtiyaçlarının, haklarının siyasal mücadelesi hangi konuda olursa olsun verilecek mücadele ve onun örgütlerinin amaç ve eylem gücünü büyüttüğü kadar, üretilen çözümlerin adil, bütünlüklü, köklü ve yaratıcı olmasını sağlayacaktır.

BASIN YAYIN ALANI İDEOLOJİK MÜCADELE ALANIDIR

Türkiye'de yapılan 3 Kasım erken genel seçimleri ardından bütün siyasi çevreler aldıkları sonuçları ve kendi durumlarını değerlendiriyorlar. Bununla birlikte seçime katılım gösteren veya seçim sürecinde etkili olan çalışma birimleri de durumlarını ele alıyorlar. Basın-yayın alanı, propaganda-ajitasyonun yürütüldüğü bir saha olarak seçimler üzerinde en fazla etkide bulunan alandır. Kuşkusuz bir parti değildi; aday olmadı, seçime resmen katılmadı, fakat partilerden ayrı olarak seçim ortamını en fazla etkileyen, partilerin ya da adayların toplumu yönlendirmesinde çok önemli rol oynayan bir güç oldu.

Bu nedenlerden ötürü kendini demokratik basın-yayın alanı sayan ve **Demokratik Aydınlanma Birliği** kapsamında faaliyet yürüten alanı da demokrasi hareketinin seçimlerden aldığı sonuçlar çerçevesinde değerlendirmek gerekir. Seçime giren partiler ya da adaylar gibi, basın-yayın alanı da demokrasi mücadelesindeki yerini ve oynadığı rolü irdelenebilir, başarılı ve başarısız yönlerini tespit etme, sorumluluk duyarak durum değerlendirmesine gitmesi, hata ve eksiklikleri tespit etme ve onları aşma istemine sahip olması olumludur. Değerlendirmelerin içeriği zayıf veya dar olabilir, yeterli sonuçlar çıkarılmamış olabilir, ama böyle bir davranış bile başlı başına bir olumluluk arz ediyor. Çünkü gelişme buradan doğar. Zayıflıklarını aşma ve hatalarını düzeltme temelinde kendini yenileme, giderek daha yeterli hale gelme ancak böyle bir tutumla gerçekleşir. Bununla birlikte basın-yayın alanının demokrasi mücadelesi veren güçlerin durumunu da değerlendirmesi, onların hata ve eksikliklerini ortaya çıkartmaya çalışması da önemlidir. Basının sadece kendisini değil, hangi alanda olursa olsun demokrasi mücadelesi veren bütün güçleri de yönlendirmek gibi bir işlevi var. Kuşkusuz her örgüt kendi değerlendirmesini kendisi yapmalı, hata ve eksikliklerini tespit ederek düzeltmeye çalışmalıdır, ama basın-yayın alanı bütün oluşumları değerlendirmelidir. Propaganda-ajitasyonun bir alanı olarak basın-yayın çalışmalarının böyle bir rolü var. Bu, bir bakıma denetim görevidir; eleştiri yaparak hataları düzeltme ve doğruya çekme sorumluluğunun yerine getirilmesidir.

Basın-yayın faaliyetlerinin demokratik mücadeleyi geliştirme konusunda görev ve sorumluluğunu yerine getirme açısından ne durumda olduğunu, ne tür hatalar yapıldığını ve bunların nasıl düzeltilmesi gerektiğini belirlemek önemlidir. Bu temelde 2002 yıl sonu değerlendirmesi yapıp temel konuları tespit etmek gerekiyor. Bu hususları değerlendirirken eleştirel olmak esastir. Eleştiri her şeyden önce örgüte ve ideolojik mücadeleye yaklaşım konusunda gelişmelidir. Demokratik mücadelenin bir parçası olarak basın-yayın alanının aydınlatma görevi ne anlama geliyor? Bunun içerisinde eğitim ve ideolojik mücadele ne ifade ediyor? Gelişen pratikten yola çıkarak ideolojik yoğunluğun az ve çizgi durumunun zayıf olduğunu tespit etmek mümkündür. Çeşitli alanlarda faaliyet yürüten demokratik yayın organlarının sorumluları

ideoloji ve siyasetten söz ediyorlar, ama yapılan çalışmalar bu söylemlerin içini doldurulmadığını ortaya koyuyor. Çizgi dedikleri nedir? Ne tür bir ideolojiyi esas alıyorlar? İdeolojik mücadele nasıl yürütülür? Demokratik siyaseti geliştirmek açısından ideolojik mücadelenin önemi nedir? Bu konuda çok yetkin değiller. Bu nedenle değerlendirme sırasında bazı hususlar söylenebilir, sıra çalışmaya geldiğinde sözler unutulup gidiyor; oldukça eklektik, parçalı, kendine göre, dolayısıyla bir ilke sistemi içermeyen değerlendirmeler günlük çalışmaya yansıyor. Böyle olunca da ürünler içerik bakımından zayıf kalıyor, dolayısıyla insanları yeterince etkilemiyor.

Öte yandan örgütlenerek faaliyeti her alanda yaygın geliştirme konusunda eski darlık sürüyor. Hala çalışan sayısının azlığı düşüncesinin devam ediyor olması, yadırganacak bir durumdur. Halkımız bay-

rekçe değildir. Dolayısıyla bu konularda daha doğru, tutarlı, gerçekçi ve ciddi bir yaklaşımın sergilenmesi şarttır.

Demokratik basın dar ve parçalı kalmıştır

3 Kasım seçimlerinin ardından demokratik basının seçimlerdeki rolünü değerlendirerek bu noktada ortaya çıkan yetersizlikleri doğru tespit etmek gerekiyor. İşlerin bundan sonra nasıl daha doğru yürütüleceğini belirlemek için, en yoğun bir propaganda ve ajitasyon aktivitesinin yaşandığı seçim döneminin pratiğinden çıkartılacak dersler var. Bazı organlar açısından toplantı yapıp sonuçları değerlendirme çabası gelişmiş, ancak yapılan değerlendirmeler sığ kalmış ve herkesi kapsamamıştır. Tartışmalar temelinde bazı güzel fi-

örgütlenmeye çekmede büyük rol oynayacağı ortaya çıkmıştır. Seçim sürecinde harcanan kısmi çaba ve basın-yayının biraz duyarlı yaklaşımı böyle bir sonuç ortaya çıkarmıştır.

İkinci olarak, bu alanın kendisiyle sınırlı kaldığı görülmüştür. Seçim sonuçları temelinde demokrasi hareketinin durumu tartışılırken yeterince birlik olamadığı, ittifak yapamadığı, dar ve parçalı kaldığı, kopuk olduğu, dolayısıyla demokratik siyasal hareketin birlik halinde ortaya çıkmasını geliştiremediği şeklinde eleştiriler yapılıyor. Bu eleştiriler basın-yayın alanı için geçerlidir. Demokratik basın-yayın da kopuk ve dar kalmıştır. Kopukluğu iki biçimde ortaya çıktı: Birinci olarak, gelişmelere yeterince müdahale edememiş; yanlış, geri ve gerici olan güçleri zamanında teşhir edip mahkum edememiştir. İkinci olarak, ilişkisiz ve ittifaksız kalmıştır. Demok-

ya yaratıyor durumuna düştüğü belirtilebilir. Bu, etkileme anlamında olumludur, fakat dar kalma, içe kapanma ve kendiyi sınırlı olma anlamında kötüdür. Dolayısıyla bu durumun aşılması gerekiyor. Bu yapıldıkça basın-yayın organlarımızın eğitici olduğundan, dolayısıyla insanları doğruya ve başarılı çalışmaya yönlendirdiğinden söz etmek mümkün olur.

Aydınlanma, çok yönlü bir fikir mücadelesidir

Önümüzdeki süreçte basın-yayın faaliyetlerinin nelere dikkat etmesi, ne tür yaklaşımlar geliştirmesi gerektiği konusu önemlidir. Mevcut süreç açısından öne çıkan, dolayısıyla özellikle dikkat edilmesi gereken yönler doğru tespit edilmelidir.

basın-yayın alanının birinci görevi demokratik uygarlık çizgisini güncel gelişmelerle birleştirerek olay ve olguları bu çizgi temelinde yoruma tabi tutmak ve geniş kitlelere taşımak, dolayısıyla bunu başarıyla gerçekleştirecek içerik ve biçim bakımından iyi düzenlenmiş, tutarlı bir propaganda-ajitasyon çalışması yürütmektir. Basın-yayının demokratik uygarlık çizgisini çok yönlü, derinlikli ve canlı bir biçimde yansıtmaya sorumluluğu devam ediyor. Bu konuda zayıflıklar, hatta doğru olmayan yaklaşımlar var. Derinlikli ve tutarlı olmayan duruşlar, bununla bağlantılı olarak ortaya çıkan çalışmalar var. Demokratik Uygarlık Manifestosu yeterince işlenemedi, ona gereken düzeyde sahip çıkılmadı, yeterince dağıtılmadı ve incelenmedi. Bu durum kendini beğenmişlik ya da dar pratik içeri-

sinde boğulup kalma olarak ifade edilebilir. Nedeni ne olursa olsun, bu gibi tutumlar içerisinde kalmak doğru değildir. Demokratik Uygarlık Manifestosu herkesi etkileyen kapsamlı bir çizgi ortaya koydu. Görev, onu etkileyici yol ve yöntemlerle kitlelere ulaştırmak, gelişmeleri o çizgi temelinde değerlendirerek topluma aktarmaktır. Bunun yapılabilmesi için de öncelikle propaganda ajitasyon çalışmalarını yürütenlerin onu iyi özümsemeleri gerekiyordu. Bu bakımdan basın-yayın organlarının kendi eğitimlerine önem vermeleri, çizgi doğrultusunu kendileri için de geliştirmeleri, böylelikle kitleleri eğitici ve aydınlatıcı görevlerini başarıyla yerine getirecek bir çalışma tarzına girmeleri şarttır. Bunu öncelikli ele almak, yerinde bir yaklaşımdır. Bu konuda öne sürülecek hiçbir gerekçe, zayıflıkları affettirici değildir. Bu nedenle hiç kimse hiçbir gerekçeye sığınmamalı, nedeni kendi yaklaşımında bulmalı ve bu durumu bir eğilim olarak görerek etkili bir propaganda ajitasyon faaliyeti yürütmek için gerekli açılımı doğru ve etkin bir tarzı yakalayabilmelidir.

İkinci olarak, doğru bir ideolojik mücadele yürütme görevi var ve bu görev, içerisinde bulunduğumuz süreçte giderek daha çok öne çıkıyor. Özellikle tasfiyeci ve provokatif eğilimlere, yine uluslararası konjonktürün yanıltıcı durumlarına karşı sağlam bir aydınlatma şarttır. Bu görev hem kendimiz hem de dışımızdaki güçler açısından yerine getirilmesi gereken bir görevdir. İnkarcı sistemin ortaya çıkan ge-

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Jina Serbilind

Aylık Kadın Dergisi

Ekim 2002 Sayı 71

Stêrka Ciwan

ram havasında bir serhildanı yaşıyorken, dolayısıyla kadın ve gençlik hareketi yüz binleri aktif eyleme ve çalışmaya çeken bir düzey kazanmışken basın-yayın organlarımızın çalıştıracak insan bulamamalarından şu sonuç çıkar: Yayın organlarımız çok kopuktur, yani demokrasi hareketiyle bağları zayıftır veya çok fazla kendilerini esas alıyor, kendilerini beğeniyorlar, başkalarını çalışmalara ortak etmek istemiyorlar. Bu, demokratik veya sosyalist bir tutum değildir; katılımcılığı reddediyor, dolayısıyla bencilik arz ediyor. Bu konular, daha önce çok tartışıldı. Bu işlerin örgüt ve iyi eğitilmiş kadroyla yürütüleceği, bu nedenle bütün organların kendilerini yeterli kadar örgütlemek durumunda oldukları, hazır kadronun hiçbir yerde bulunmayacağı, insanların eğitilerek çalışma için yeterli hale getirileceği konuları çok değerlendirildi. Bunun yapılması gerekiyor. Yapılamaması, ciddi bir tutum değildir. Başkasından beklemek, doğru değildir. Çalışmanın bu nedenle yeterli yürümediği düşüncesi, mevcut yetersizlikleri affettirecek bir ge-

kirler geliştirilmiş, ancak çok dar ve yüzeysel kalmıştır. Çok daha derin ve köklü değerlendirilmeli, çok daha eleştirel, hatta özeleştirisel bir yaklaşım gösterilmelidir.

Seçim sürecinde yürütülen propaganda ve ajitasyon faaliyetinden iki temel sonuç çıkıyor: Birinci olarak, eğer iyi örgütlenir ve yürütülürse basın-yayının büyük yönlendirici gücü vardır. Bu etki, kısmen ortaya çıktı. Kitlelerde büyük bir coşku ve heyecan yaşandı. En canlı kampanyayı sol demokratik bloğun yürüttüğü çeşitli kesimler tarafından da dile getirildi. Herkes yürütülen kampanyanın etkinliğini kabul etmek zorunda kaldı, çünkü bu bir gerçektir. Böyle güçlü bir kampanya ile önemli bir hareketliliğin ortaya çıkmasında, canlı ve coşkulu bir serhildan sürecinin geliştirilmesinde basın-yayının yürütüldüğü propaganda ve ajitasyonun belirleyici rolü oldu. Eğer doğru bir çizgi tutturulur, planlı olunur, çalışmalar bilinçli bir biçimde ve günlük olarak yönlendirilirse basın-yayın alanının kitlelere demokrasi, özgürlük ve eşitlik bilinci taşıma, onları eğiterek

ratik aydınlanma sorumluluğunu üstlenerek demokrasi hareketini destekleyen basın-yayın organları içe kapalıdır, bir biçimde tecridi yaşar konumdadır. O nedenle kendi doğruları ve o doğruları ısrarla ve etkili bir biçimde savunma çabaları, kendileriyle sınırlı kalmıştır. Demokratik basın, bunu dışarı taşıramadı, başkalarını ortak edemedi, dolayısıyla demokrasi hareketinin genişleyerek farklı kitlelere ulaşmasını sağlayamadı.

basın-yayın organlarımız sol demokrat kimliğini, özgürlük ve eşitlik ideallerine bağlılığını vurgulamalı, mutlak surette bir ideolojik-siyasi çizgiye ve ona dayalı bir yayın çizgisine sahip olmalıdır, ama bu sadece çizgide olmanın darlığı içinde hapsolüp kalmak gerektiği anlamına gelmez. Bu organlarımız kendilerini pratikleştirir, dolayısıyla kitlelere taşınırken açılım sağlamalı ve yayılmalıdır. Değişik çevrelerle ve onların yayın organlarıyla ilişki ve ittifak kurmalı, bu yönlü bir iletişim içerisinde olmalıdır. Bu yapılmamıştır. Dolayısıyla çok etkili olduğunda, kendine ait sanal bir dün-

“Basın-yayın alanının birinci görevi demokratik uygarlık çizgisini güncel gelişmelerle birleştirerek olay ve olguları bu çizgi temelinde yoruma tabi tutmak ve geniş kitlelere taşımak, dolayısıyla bunu başarıyla gerçekleştirecek içerik ve biçim bakımından iyi düzenlenmiş, tutarlı bir propaganda ajitasyon çalışması yürütmektir. Basın yayının demokratik uygarlık çizgisini çok yönlü, derinlikli ve canlı bir biçimde yansıtmaya sorumluluğu devam ediyor.”

2003 YILI KÜLTÜR HAREKETİNİN ÜRETİM YILI OLACAKTIR

Sağlıklı bir pratik ve örgütsel çalışma yürütmek, doğru bir durum değerlendirmesi yapmaya bağlıdır. Çalışma koşulları, bunun içerisinde ortaya çıkan engelleyici faktörler doğru değerlendirilmezse, uygulanabilir bir planlama yapmak, işler bir tarza sahip olmak mümkün olmaz. Bu nedenle çalışmanın koşullarını, yani içinde gerçekleşeceği zamanı ve mekanı değerlendirmek önem taşıyor. Bu belirleme, bütün çalışmalar açısından geçerli olduğu gibi, kültür sanat faaliyetlerimiz açısından da geçerlidir. İyi bir durum değerlendirmesiyle koşulların doğru tahlilinin yapılması ve mevcut imkanlarla birlikte engelleyici etkenlerin ortaya çıkartılması daha doğru bir hedefler programı ve işleyen bir işbölümü yaratmayı sağlar. İyi örgütlenerek etkili bir çalışma içerisine girmenin yolu buradan geçer.

Yeni bir yıla girerken, bütün çalışma sahalarımız açısından olduğu gibi, Demokratik Kültür Hareketimiz açısından da 2002 yılı durum değerlendirmesi yapmak önem taşıyor. Bunun için kültür sanat çalışmalarının gerçekleştiği ortamın tahlili şarttır. Geçmiş değerlendirenken bunu ölçü almak, geleceği çizirken öncelikle buraya bakmak gerekir. Daha kapsamlı ve yetkin bir pratik ve örgütsel çalışma içine girebilmek için yapılanlardan gereken dersleri çıkartmak ve bu dersleri özümsemek zorunludur. Pratik tecrübe bilince çıkartılırken, somut koşulların gereğine uygun değerlendirmeler yapılmalıdır. Kendi niyetlerimize veya öznel yaklaşımlarımıza göre değil, zaman ve mekânın durumuna göre gerekli çalışmaları belirlememiz ve bu iki öğeyi ölçü almamız gerekir. Bu çerçevede yapılacak sağlıklı bir çalışma değerlendirmesi daha etkili ve başarılı pratik yapabilmek açısından çok önemlidir. Yürüttükleri çalışmalarını doğru ve derinlikli bir biçimde değerlendiremeyenler, somut koşullara uygun ve uygulanabilir görevler belirleyemezler. Bu durum hayalci davranmaya veya kendiliğindencilğe yol açar. Bu noktada yanlılı olmamalıdır.

Genelde kültür sanat faaliyetlerini değerlendirirken, özel olarak 2002 yılının değerlendirmesini ayrıntılı yapmak, böylece 2003'ü daha örgütlü ve planlı karşılamak, yeni yıla iddialı bir giriş yapmak açısından önem taşıyor. Kültür sanat çalışmalarının durumunu değerlendirirken, mevcut yetersizliklerle birlikte ulaşılan düzeyi ve gelişme imkanlarını da ele almak şarttır. Bir yıl değerlendirmesi yapmak öncelikli olsa da, mevcut durum sadece geçirdiğimiz yıla sınırlı kalmayarak daha öteye gitmemizi gerektiriyor. Eğer bu çalışmalar mevcut durumda önemli bir gelişme düzeyi yakalamış, plan ve programa kavuşmuş, çizgisi ve politikası netleşmiş, çok yönlü örgütlere kavuşmuş olsaydı, sadece belli bir zaman dilimi içerisinde yapılanların tartışılması yeterli olur, bunun üzerinden gelecekte ne yapmak gerektiği konusunda çözüm üretilebilirdi. Fakat mevcut durumumuz öyle değildir. Kültür sanat faaliyetlerimiz bütün bunlardan yoksundur, sadece onu yaratma arayışı ve çabası içindedir. Bazı çekirdek örgütlenmeler var, ama henüz bir sistem kazanmış, doğru bir anlayışa ve etkili bir çalışma tarzına ulaşmış değil. Bunu aşmaya çalışıyoruz.

Sanat siyaset dışı bir alan değildir

Hareket olarak çok yoğunlaşmış ve hızlanmış bir siyasal süreçten geçiyoruz. Uluslararası sistemin şöyle bir özel-

liği var: Bir güç kendi çıkarlarını öngörmez ve ona göre siyaset yapmazsa, başkaları onu kendi siyasetinin gücü haline getirir ve çalıştırır. Bundan kopmak veya bunun dışına çıkmak mümkün değildir. Kapitalist uygarlık çağı, yerküreyi böyle bir düzeye getirmiştir. 20. yüzyılın sonunda bilimsel teknik devrimin, bilişim ve iletişimin ulaştığı düzey sadece bir uluslararası sistem yaratmadı; ekonomiden kültüre kadar bütün alanlarda ortak bir insanlık yaşamı ortaya çıkardı. İnsanlık böyle bir gelişim seyri içerisinde hızla ilerliyor. Bunun önünde durmak ne mümkündür ne de anlamlıdır.

Kürt insanı ve toplumu çağla yeni yeni buluşuyor. Halkımız, son yarım yüzyılda dünya gerçeğini daha ileri bir düzeyde tanıdı. Önceki yüzyılda bu gelişmenin ağır darbelerini yedi, zulmünü gördü. Mevcut durumda ise onu insanlığa hizmet edecek şekilde değiştirmek için katılıyor. Böyle bir mücadeleyi büyük cesaret göstererek ve ağır bedeller ödeyerek fedai çizgisinde yürütüyor. Kürt halkı olarak böyle bir yaşama açılma yeni yeni geliştiği için ortama yeni geliyor. Bu durum, özenle üzerinde durulmasını gerektiriyor. Başkaları için canlılığın gereği olan ekmek, su ve hava günlük yaşam için ne kadar önemliyse, siyaset ve bilgilendirme de o kadar önemlidir. Günümüzde insanlar böyle yaşıyor ve kendilerini bu biçimde toplum yaşamına katıyorlar. Fakat Kürt toplumu bu alanda yenidir, böyle bir yaşamla yeni yeni tanışıyor. Dolayısıyla onu anlamada ve gereklerini yerine getirmede ciddi zorluklar yaşanıyor. Her şeyden önce bu yaşam Kürt insanını sıkıyor. Kendi yaşamını bunun dışındaymış gibi hissediyor veya böyle bir yaşam içerisine girmekten ürüyor. Onun yoğunluğu, gerginliği ve disiplini bireyi sıkıyor. Çünkü buna alışmış, kendisini bu çerçevede eğitmiş değil. Bundan dolayı dışında kalma

yaklaşımı oluyor. Yaşamamızın ve çalışmalarımızın siyasi duruma bağlı olduğunu görmek istemiyoruz. Kendi duygularımıza ve niyetlerimize göre bir ortamın olması, bizim de ona göre yaşamamız ve çalışmamız, arzuladığımız durum oluyor, ama bunu bulamıyoruz.

Bu yaklaşım, somut durumla çelişiyor. Dolayısıyla somut koşulları doğru ve yeterli değerlendirememiş oluyoruz. Niyetlerine göre yaklaşma, hayalcilik, kendine göre değerlendirme şeklinde ifade ettiğimiz durum budur. Bu durum, uygulanabilir somut kararlar almamızı engelliyor. Görevlerimizi yerinde ve zamanında, doğru ve yeterli bir biçimde belirleyemiyoruz. Görmezden geliyor, kendiliğindenliğe bırakıyor veya yeri ve zamanı olmadığı halde her şeyi önümüze koyuyoruz. Birinci yaklaşım öne çıkınca işlevsiz, disiplinsiz ve örgütsüz kalırken; ikinci yaklaşım öne çıktığı taktirde boğuluyoruz. Bunları aşmak gerekiyor. Bunun için hangi çalışmayı yaparsak yapalım, onun içinden geçeceği ortamın özelliklerini doğruya en yakın değerlendirmemiz şarttır. Çalışmalarda neyi nasıl yapabileceğimizi tespit ederek başarılı pratik yapabilmemiz, buna bağlıdır. Böylelikle kendimizi sübjektif yaklaşımlardan kurtarıp objektif değerlendirmelere ve kararlara ulaşabiliriz.

Bütün çalışmalar açısından gerekli olan bu tutum, kültür sanat çalışmalarımız açısından daha fazla gereklidir. Çünkü kültür sanat çalışmalarını çok farklı bir alan olarak görmek, siyasetten kopuk düşünmek gibi bir yanlılığı var. Bütün çalışmalar siyasi durum tarafından belirleniyor, dolayısıyla kültür sanatın da bir siyaseti var. Her devlet ve örgüt daha planlı ve sonuç alıcı bir kültür sanat çalışması yürütmek için, bir kültür sanat politikası oluşturuyor. Bizim de bu çalışmalarını tümüyle

buyle bir politik yaklaşım çerçevesinde geliştirmemiz gereklidir. Mevcut çalışma düzeyimizi daha kapsamlı hale getirmemiz ve başarılı sonuçlar yaratan bir çalışma yürütemememiz için böyle yaklaşmamız şarttır. Bu alan çalışmalarımız yürüttüğümüz siyasi mücadeleye paralel olmalıdır. Bu alanda çalışanların, kültür sanat politikamızı fazla bilmeyişi, yine kültür sanatın siyasetle ilişkisini doğru kurmayı siyasetten kopuk ve kendi başına bir kültür sanat çalışması öngörmeye götürüyor. Dolayısıyla somut koşullara uygun olmayan kararlar ortaya çıkıyor. Bu yaklaşım, değişik biçimlerde de olsa yurtdışında, Türkiye ve Kürdistan'ın diğer parçalarında gelişiyor.

Oysa bu konuda, en çok bu tür alanlarda duyarlılık gerekiyor. Çünkü siyasi mücadelenin direkt yürütüldüğü bir sahada birey istese de ondan kaçamaz, yaptığı iş onu alıp tekrar bu noktaya getirir; somut durumun, güçler ilişkisinin ve çatışmasının değerlendirilmesini zorunlu kılar. Örneğin güçler dengesini değerlendirmeden ve orduların mevzilenmesini öngörmeden askeri çalışma kararı alınmaz. Bu çalışmanın kendisi objektif koşulların değerlendirilmesini gerekli kılar. Kültür sanat alanı ve benzeri alanlar ise bu konuda yanlıcıdır. Bu çalışmaların siyasi ortamla bağını kurtarmayan, siyasi bir anlamı olduğunu, dolayısıyla siyasi mücadele üzerinde etkili olduğunu görmeyen yaklaşım son derece sübjektif, hayalci ve kendine göredir. Anlayış böyle olunca planlama ve tarz da buna göre oluşuyor. Yaşam, yani gerçekler bir yanda, planlar diğer yanda kalıyor. Öncelikle bunun düzeltilmesi ve somut gerçeklikle bütünleşme temelinde adımların atılması gerekiyor. Demek ki daha yüksek bir duyarlılıkla yaklaşarak kültür sanat faaliyetlerinin siyasetle bağını görmek gerekir. Neyin nasıl ve ne kadar yapılacağı buna

göre tayin edilirse doğru yapılmış olur.

2002 yılı faaliyetlerini değerlendirirken de bu çerçevede bir yaklaşım içinde olmalıyız. Geçirdiğimiz yılı, beş yıl öncesinin ölçülerıyla değerlendiremeyiz. Öyle değerlendiresek 2002 yılının çalışmak için oldukça elverişli olan, büyük imkanlar sunan siyasi koşullarını inkar etmiş oluruz. Bu da bizi yapılan en az çalışmayı bile yeterli görmeye götürür, dolayısıyla doğru olmaz.

2002 yılı kültür sanat alanında pratikleşmek için oldukça elverişli imkanlar sunan, siyasi olarak engelleyicilikten çok teşvik ediciliği ön planda olan bir yıldır. Bu durum, bütün alanlar açısından geçerlidir. Siyasi tartışmaların oldukça yoğun yaşandığı bir yıl olması nedeniyle herkesi tutuyorduk, gelişmeler karşısında canlı duruyordu. Ölü veya monoton bir yıl değil; hareketli, duyarlılık uyandıran, dolayısıyla herkesi daha fazla günlük değerlendirmeye ve pratik çalışmaya sevk eden bir yıldır. Bu yılın çalışmalarını değerlendirirken bu ölçüyü esas almak, dolayısıyla objektif durumda eksiklik görmemek, koşulları öne sürerek çalışmaktan alıkonulduğunu düşünmemek şarttır. Öyle bir durum söz konusu olmadı gibi, tersine çalışmaya fazlasıyla teşvik eden bir siyasi ortam vardı. Biz bu siyasi durumu ne kadar değerlendirdik? Onun gerektirdiği pratik ve örgütsel çalışmalarını ne kadar yaptık? Yapamadıysak, neden yapamadık? Siyasi durumun değerlendirmesinde hata yoksa, planlamamız veya yönetim ve çalışma tarzımız mı hatalıydı? Örgütlenme düzeyimiz mi geriydi? Bizi çalışmadan alıkoyan, pratikte zayıf ve başarısız kılan başka nedenler mi var? Bu çerçevede geçmişin doğru ve etkili değerlendirilmesi şarttır.

Diriliş devrimi işlenmeye açık bir hazinedir

Inkarcı ve imhacı siyaset altında en fazla zarar gören, ulusal yok oluş sürecinde en çok tahrip edilen, gelişmesinin önü alınan alan edebiyat ve sanat alanıdır. Burada engel çıkartılarak ulusal gelişme kurutulmak ve halk varlığı, farklı ulusal gelişmelerin hammaddesi yapılmak istendi. Asimilasyon bunun üzerinden geliştirildi. Beyaz katliam denilen olgu esas itibarıyla budur. Bu nedenle sanat ve edebiyat alanında geçmişte ciddi bir gelişme yaşanmadı. Ulusal bilincin ve ruhun geliştiği, örgütlülüğün ortaya çıktığı süreç olan ulusal diriliş mücadelesi süreci en fazla sanat ve edebiyatın gelişme imkanlarını yarattı. Daha öncesinin çoraklaştırma, kurutma ve bu temelde yok etme sürecine karşı ulusal diriliş süreci, sanat ve edebiyat için hazine değerinde bir zenginlik ortaya çıkardı. Günümüz koşullarında en fazla sanat ve edebiyat geliştirmek için hammaddeye sahip olan topluluk Kürt toplumdur. Bu hazine, kahramanca yürütülen ve ağır bedeller ödenen bir mücadeleyle ortaya çıktı. Mevcut durumla bu zenginlikler bir hammadde biçimindedir; işlenmemiş, estetikle sanatın değişik alanlarında ifadeye kavuşmamıştır. Üzerinde en kapsamlı bir aydınlanmanın yaşanabileceği, gerçek bir Rönesansın yaratılabileceği büyük bir zenginlik durumundadır.

Kuşkusuz bu değerleri kültür sanat çalışmalarıyla işlemek kolay veya kendiliğinden gelişecek bir durum değildir. Yine az çabayla olacak bir iş de değildir. Sıradan yaklaşımlarla, sadece heves ve istekle gelişecek bir alan değildir. Başarı için çok doğru bir anlayış, tutarlı bir yaklaşım, bitmez tükenmez bir iddia ve çaba kesinlikle

“Kültür sanat çalışmalarının siyasi ortamla bağını kurtarmayan, siyasi bir anlamı olduğunu, dolayısıyla siyasi mücadele üzerinde etkili olduğunu görmeyen yaklaşım son derece sübjektif, hayalci ve kendine göredir. Anlayış böyle olunca planlama ve tarz da buna göre oluşuyor. Yaşam, yani gerçekler bir yanda, planlar diğer yanda kalıyor. Öncelikle bunun düzeltilmesi ve somut gerçeklikle bütünleşme temelinde adımların atılması gerekiyor.”

“İnkarcı ve imhacı siyaset altında en fazla zarar gören, ulusal yok oluş sürecinde en çok tahrip edilen, gelişmesinin önü alınan alan edebiyat ve sanat alanıdır. Burada engel çıkartılarak ulusal gelişme kurutulmak ve halk varlığı, farklı ulusal gelişmelerin hammaddesi yapılmak istendi. Asimilasyon bunun üzerinden geliştirildi. Beyaz katliam denilen olgu esas itibarıyla budur. Bu nedenle sanat ve edebiyat alanında geçmişte ciddi bir gelişme yaşanmadı.”

gerekiyor. Böyle bir çabayı ortaya çıkarmak için de bu işi iyi anlamak, çalışmanın özünü çözümlenmek lazım. Kültür sanat nedir? Doğru sanat çizgisi ve anlayışı nasıl olmalıdır? Kürdistan'da sanatın gelişme çizgisi ne olabilir? Mevcut durum nedir? Demokratik Kültür Hareketi'nin gelişimi önünde engel olan hususlar nelerdir? Bu alanda yer alan bireylerden kaynaklı sorunlar nelerdir? Objektif koşulların etkisi nedir? Sanatçı kişiliği nasıl olmalıdır? Bir sanatçı gerçekte nedir, ne değildir? Bunları yeniden değerlendirmek gereklidir.

I. Kültür Sanat Konferansı ile bu tür tartışmalara giriş yapıldı. Daha sonra değişik alanlarda yapılan toplantılarla sorunlar kısmen gündemleşti. Kendine göre bazı tartışmalar oldu, ama yetersiz kaldı. Çünkü bir görüş birliğine ulaşılmadı. Hala tahlil edilmesi ve eleştirilerek aşılması gereken yaklaşımlar var. Öncelikle anlayış sığılğını aşır derinleşme sağlamak gerekiyor. Hataları eleştirerek çizgi birliğine ulaşmadan, yine sığılğı eleştirip oldukça derin ve tutarlı bir anlayış geliştirmeden salt heves sahibi olmakla veya görevler belirlemekle başarılı sonuçlar yaratmak mümkün değildir. Nitekim çalışmanın sonuçlarının sınırlı ve zayıf kalmasında bu yaklaşımın payı görülüyor.

Apocu hareket olarak son üç dört yıldır bu alanı nasıl bir çalışma verimliliğine kavuşturacağımızı, Kürt Rönesansı'nı ve Ortadoğu Rönesansı'nı kapsamlı bir pratik etkinlikle nasıl yaratacağımızı tartışıyoruz. Avrupa'da Akademi bünyesinde böyle çalışmalar oldu ve son olarak Sanatçılar Birliği bir kongre yaparak bu hususları tartıştı. Kuzey Kürdistan'da ve Türkiye'de bu yönlü arayışlar var. BDT ve Ortadoğu sahasında bu konular sürekli gündemdedir. Ülkede de bu tür tartışmaları hep canlı tuttuk, sürekli Kürt aydınlanmasını ve Rönesansını ilerletecek bir pratik çalışmayı nasıl ortaya çıkaracağımızın arayışı içinde olduk. Bir yandan bunun düşüncesini geliştirmeye çalışırken, diğer yandan çalışmalarını örgütleyip pratikleştirmeye çalıştık. Deneme kabilinden bir yığın pratik çalışma girişimi oldu.

2002 yılı bu açıdan yoğun bir arayış yılı oldu. Tartışmalar, örgütlülüğü ve pratikleşmeyi ilerletme çabaları yoğunlandı. Birçok alanda toplantılar, festival gibi çeşitli etkinlikler yapıldı. Bu nedenle üzerinde değerlendirilecek bir veri açığa çıkarıldı. Bir adım atıldı ve daha fazlasını geliştirme imkanları görüldü. Hem koşulların buna uygunluğu, yani paha biçilmez imkanlarımızın varolduğu hem de bunu yapacak gücümüzün bulunduğu ortaya çıktı. Bu bakımdan kültür sanat alanı, çok ileri götürülebilecek bir alandır. Daha hammadde biçimindedir, işlenmemiş büyük bir hazine olarak ortada duruyor. Bu nedenle işlenecek çok değerli materyaller var. Ancak bunu yapma noktasında sınırlılığımız var, kendimizi böyle bir işe yönlendirirken karşılaştığımız sorunlar var. Pratik alan genişledikçe zayıflıklar daha çok görülüyor. Demokratik Kültür Hareketi'nin gelişimini zayıflatan gerilikleri tespit ederek aşma mücadelesine girmek şarttır. Bu bakımdan gerçekçi, somut, objektif ve derinlikli bir tartışmaya, eleştirel ve özleştirilerek bir yaklaşıma ihtiyaç var. Ancak böyle yapanlar bu alan çalışmalarımızı başarıyla yürütebilirler.

Kürt sanatı Ortadoğu Rönesansı'nın dinamiğidir

Yapılması gereken çok tarihi görevlerin olduğu, bu işin büyük sorumluluklar taşıdığı bir gerçektir. Kültür sanat çalışmalarının önünde ciddi ve kapsamlı bir görev var, çünkü hedeflenen sadece bir halkın aydınlanması değil, bütün Ortadoğu halklarını kapsayan bir Rönesansın gerçekleştirilmesidir. Ortadoğu demek insanlık tarihi demektir, neolitikten günümüze insanlığın kültür birikiminin sağlandığı temel sahadır. Demek ki uğraştığımız iş, etki alanı ve tarihsel gerçekliği bakımından

"Kültür sanat çalışmalarının önünde ciddi ve kapsamlı bir görev var, çünkü hedeflenen sadece bir halkın aydınlanması değil, bütün Ortadoğu halklarını kapsayan bir Rönesans'ın gerçekleştirilmesidir. Ortadoğu demek insanlık tarihi demektir, neolitikten günümüze insanlığın kültür birikiminin sağlandığı temel sahadır. Demek ki uğraştığımız iş, etki alanı ve tarihsel gerçekliği bakımından bu denli kapsamlıdır."

bu denli kapsamlıdır. Bu bizim görevlerimizi daha kapsamlı kılıyor, bir o kadar da onurlu ve yüce hale getiriyor. Bu işe daha ciddi, tutarlı ve samimi yaklaşım gereğini ortaya çıkarıyor. Günümüzde Kürdistan'da sanat ve edebiyat faaliyeti yürütmek ucuz olmamalı, sanatçılık basit yaklaşımlarla ulaşılabilecek bir sıfat olarak görülmemelidir. Önderlik "Bu tarihsel ve güncel gerçekliği iliklerimize kadar hissettiğimiz ölçüde buna ulaşabileceğimiz bilinmelidir" diyordu. Diğerleri taklit olur, kendini beğenme yüzysellik yaratır. Sonuçta köklü, derin yeni birreyi ve toplumu şekillendiren, özgür insanı ve özgür toplumu yaratan bir çalışma değil; günü kurtaran, yaşamı dramatize eden bir durum ortaya çıkar. Kuşkusuz bu bir sanat ve edebiyat gelişimi değildir, tersine onu bir tür bozulmayı ifade eder. Ona düşmemek gerekir.

Ulusal diriliş süreciyle birlikte sanatta ve edebiyatta ilk uç vermelerin geliştiği, Ulusal demokratik mücadeleyi destekleyerek ulusal bilincin ve ruhun oluşmasına güç veren çalışmaların yapıldığı biliniyor. Kürdistan'da gelişen savaşa bağlı olarak ve onu desteklemek üzere bir kültür sanat etkinliği Kürdistan parçalarında ve yurtdışında değişik düzeylerde gelişme gösterdi. Bu konu geçmişte çokça değerlendirildi, fakat yeni gelişmeler ortaya çıktıkça, geçmiş de yeniden değerlendirilmeye gerek. Çünkü geçmiş ne kadar doğru, derinlikli ve yeterli anlarsak, geleceği de o kadar güçlü karşılarız, geleceğe tutarlı yaklaşır ve onu yetkin inşa ederiz. O bakımdan geçmişin sürekli yeniden değerlendirilmesi gerekir.

Halk savaşı stratejisi temelinde ulusal diriliş mücadelesi yürüttüğümüz dönemin Kültür sanat etkinliği bir doğuş dönemi yaşadığı ve bu gelişmeye bağlı oldu. Doğuşunu onlarla sağladı, önündeki engelleri bu savaşa aştı. Onun için ruhu, duyguyu, düşünceyi ve davranışı savaşa yarattı. Bu gelişme on beş yıl kesintisiz süren gerilla savaşına, otuz yıllık özgürlük mücadelesine bağlıdır. Tabii ki en küçüğünden en kapsamlısına kadar, yaklaşımlarıyla ve pratik yapılarıyla tamamen Önderlik çalışmalarına bağlıdır. Demokratik Kültür Hareketi, bu değerler temelinde oluştu. Çok zorlu ve amansız bir mücadele yürüten, mevcut durumda da insanlığın tarih boyunca yaşadığı en zor koşulları yaşayan bir Önderlik ruhu, duygu, düşünce ve davranış şekillenmesi var. On bini aşkın şehidin kişiliği, binlerce militanın en amansız koşullarda süren özgür yaşamı yaratma çabası ve milyonlarca halkın boğazından lokmasını keserek verdiği değerlerin toplamı var. Bunlar sanat ve edebiyat çalışmalarının önünü açtı. Yok edilmek istenen bir halka yeniden hayat suyu oldu.

Bu dönemde yaşanan gelişmeler her şeyden önce diriliş döneminin etkilerini taşıdı, tamamen bu mücadeleye bağlı ve ona hizmet eden bir karakterdeydi. Bu nedenle propaganda ajitasyon yanı fazlaydı. İnsanları etkileyerek mücadeleye çekme amacına bağlıydı. Mekan bakımından savaşı doğru olarak etkilemediği sahalarda gelişme gösterdi. Bunlar, o sürecin bir gereği idi. Öncelikli Avrupa'da çalışmalar gelişti. Önce Hüner-Kom, daha sonra Akademi örgütlenmesi temelinde değişik Avrupa ülkelerinde fazla içerikli olmasa da, ulusal dirilişe bağlı olarak bir kültür sanat etkinliği gelişti. Zayıflıkları fazlaydı. Mücadele içerisinde eleştirildi ve daha güçlü hale getirilmeye çalışıldı. Mücadele değerlerini iyi tanımayan, onunla iyi bütünleşmeyen, bireyci, sığ, kendine göre, duygu ve ruh olarak zayıf, dolayısıyla davranış olarak tutarsız yaklaşımlar hep eleştirildi, ama esas itibarıyla ulusal dirilişe hizmet eden, gerillaya güç veren bir etkinlik düzeyi ortaya çıktı. '80'lerden itibaren Avrupa'da gelişen bu çalışma yirmi yıl sürdü.

1990'lardan itibaren serhildanın gelişimiyle birlikte Kuzey'de ve Türkiye'de de çalışmalar örgütlenilip yürütülmeye başlandı. Mücadelenin kitleselleştiği, halkın serhildana kalktığı bir ortamda halk eylemliliğinin bir parçası olarak Kültür sanat etkinlikleri geliştirildi. Onun talepleri, anlamı ve içeriği yurtdışında yürütülenle aynıydı. Ajitasyon yönü ağır basan, kitlelerin duygu dünyalarını etkileyerek gerilla mücadelesine katılmaya çağırın, bununla birlikte tarih içerisinde oluşmuş, fakat inkarcı ve imhacı siyaset tarafından bastırılmış halk değerlerini yeniden canlandırma içerikli bir çerçevede gelişti. Bu konularda önemli bir katkı sundu.

Küçük Güney'deki çalışmalar '80'lerin ortalarından itibaren gelişti ve giderek yaygın hale geldi. Onun da içeriği ve anlamı aynıydı. Çok yaygın olarak gelişti, giderek toplumun bütün gençleri kendilerini böyle bir etkinlik içerisinde şekillendirdiler. Ama bu alanda geliştirilen Kültür sanat etkinlikleri daha çok ajitasyonla sınırlıydı, bu bakımdan sığıdı. Yaygın olarak gelişti, fakat derinlik kazanamadı. Büyük Güney, ilkel milliyetçi önderliklerin yürüttükleri mücadeleden etkilenmişti. İkel milliyetçiliğin canlandırılmadığı ulusal kültürel düzeyin, böyle bir mücadelenin etkisiyle gelişmesi bu alana da yansdı. Ancak yaygınlaşma ve derinleşme sağlanınca ilkel milliyetçi güçler tarafından engellendi, sonuçta gelişmesinin önü alındı. "Kürt özgürlük alanları" şeklinde tabir edilse de, bizim Kültür-sanat faaliyeti yürütemediğimiz tek saha burasıdır. Bu durum, ilkel milliyetçiliğin ve işbirikliliğin gerçek ulusal düzeyini ortaya

koyuyor. Doğu'da fazla etkileyici olunamadı. Bu alan, kendi klasik yapısını koruyor. Sonraki süreçte yaşanan kısmi etkilenmelere rağmen, geleneksel durum sürüyor. BDT, Rusya ve Kafkasya alanında benzer gelişmeler oldu. '90'lardan itibaren Sovyet merkezinin çözülmesiyle birlikte Kürt toplumunun ulusal diriliş süreci bu alanlara da yansdı; dirilme, canlanma ve ulusal gelişmelere bağlanma durumları gelişti.

1990'ların ortalarından itibaren mücadelenin her alanında yenilenme ve yeniden yapılanma durumuyla yüz yüze geldik. Önderlik 1 Eylül süreciyle değişim ve yeniden yapılanma sürecini resmen ilan etti. VI. Kongre, arkasından VII. Kongre sürecinde bunları tartıştık. Uluslararası komploya karşı mücadelenin yeni stratejisini ortaya çıkarıp bu stratejik planlama temelinde kendimizi yeniden yapılandırma döneminde yaşadık. VII. Kongre'den sonra örgütsel yapımızı yeniden yapılandırmak üzere yoğun bir pratik çalışma içerisine girdik. Hem uluslararası komplonun saldırılarına karşı mücadele ederek onun hareketimize dayattığı tasfiye çabalarını boşa çıkartmak hem de onu yenilgiye götürecektir mücadele stratejisini, taktiklerini ve örgütlerini ortaya çıkartmak için çok yönlü çalışmalar yürüttük.

Demokratik kurtuluş, kültür sanatla gerçekleşecek

Ulusal dirilişten demokratik kurtuluş sürecine geçme, bizi önceki dönemden farklı olarak birçok çalışmayı öne almak ve onları yürütmekle yüz yüze getirdi. Basın yayın ve edebiyat çalışmalarımızı yeniden ele aldık. Daha önce gerilla savaşıyla sağladığımız ulusal demokratik gelişmeyi bu kez demokratik halk eylemliliğiyle gerçekleştirmek, gericiliği bununla parçalayıp bireyin ve toplumun yeni yaşam şekillenmesini böyle bir mücadeleyle sağlamak durumunda kaldık. Kitle mücadelesi temel mücadele biçimi olarak gündemimize girdi ve birincil görev oldu.

Stratejik değişimle birlikte temel bir görev olarak önümüze çıkan bir diğer çalışma da Kültür sanat çalışmaları oldu. Serhildan ve basın yayınla birlikte yeni stratejik planlamanın temel çalışma halklarından biri bu alan faaliyetleridir. Geçmişte gerilla mücadelesiyle yaratmaya çalıştığımız özgür birreyi ve toplumu bu kez Kültür-sanat çalışmalarıyla yaratma göreviyle yüz yüze geldik. Böylece yeni örgütsel adımlar atmaya çalıştık. Geçmiş çalışmaların durumunu ve örgütlerimizi değerlendirerek onları yeni stratejinin yüklediği görevleri başarıyla yürütecek düzeye getirme arayışına girdik. Gerillanın esas olarak meşru savunma çiz-

gisinde mevzilenmekle birlikte, fırsat buldukça Kültür sanat alanında çalışmalar yaparak bu konuda bir çizgi oluşturma, değişik alanlarda yürütülen çalışmalara ön açma gereği, bu temelde ortaya çıktı. 2000 yılı yazında Şehit Sefkan Kültür Sanat Okulu'nun kuruluşu böyle gündeme geldi.

Diğer alanlardan farklı olarak, Kültür-sanat çalışmalarının şehirlerde ve halk içerisinde yürütülmesi gereken bir çalışma olduğu düşünülür, ancak yaşanan süreç bu alanın öncülük edilmeden, kendiliğinden gelişecek bir alan olmadığını gösterdi. Kültür sanat çalışmalarındaki yetersizlikleri eleştirmek yetmiyor, çünkü yapmadan eleştirmenin anlamı olmuyor. Bu bakımdan kentlerde yürütülen çalışmalara bağlı olarak yeni stratejik planlamamızın öngördüğü çalışmaların yürütülmesini beklerken, buna daha fazla katkı sunmak gerektiğini gördük. Bu da bizi bu alana daha fazla ilgi duymaya götürdü. 2001 yılının yazında I. Kültür-Sanat Konferansı'nı bu amaçla topladık. Kuşkusuz daha öngörülü olarak erkenden toplansa ve katılım fazla olsaydı, işleri daha erken ve güçlü geliştirmeye yol açardı. Ama bu noktalarda yetersizlik yaşandı. Aslında stratejik değişiklik yapılırsa da, eski yapının nasıl yenileneceği konusunda bir zayıflık vardı. Bu nedenle pratik adımlar atıldıkça bazı hususlar daha iyi görüldü.

Konferansımızda farklı alanlardan gelen delegelerle birlikte, bütün faaliyet alanlarını temsil eden bir bileşim ortaya çıktı. Yani konferans dar bir grubun kendine göre tartıştığı bir toplantı değil, değişik alanları yeterince temsil eden, bu nedenle çalışmayı değerlendirme ve buna ilişkin kararlar alma gücüne sahip olan bir toplantıydı. Toplantı mevcut birikimi ortaya koyduğu gibi, yaşanan sorunları da açığa çıkarıp eleştirdi, aşma yöntemlerini araştırdı. Demokratik Kültür Hareketini bütünlüklü olarak var edecek, ortak bir stratejiye ve taktiğe kavuşturacak, koordineli bir çalışmaya içerisine alacak bir düzey yarattı.

Üzerinde durulması, yeni dönem olarak değerlendirilmesi gereken husus, I. Kültür-Sanat Konferansı'ndan sonra bütün alanlarda yürütülen pratik ve örgütsel çalışmalar. Bunun bir yönü stratejik değişim ve yeniden yapılanma sürecinde bu alanın yeniden yapılanmasına ilişkin husustur. Diğer yönü bununla bağlı olarak konferansın günümüze yapılan çalışmalarını. Yıl sonu değerlendirmesini buna oturtmak daha doğrudur. Konferansla alınan kararları uygulama göreviyle yüz yüzedik. Ne yaptık, ne yapmadık? Bu konferansı ne kadar pratikleştirdik? Aldığımız kararlar ve önümüze koyduğumuz hedefler pratiğe ne kadar yansdı? I. Kültür Sanat Konferansı'nın aldığı kararlar, önce VI. Ulusal Konferans ve ardından VIII. Kongre'de resmileştirildi. Bu kadar güçlü bir karar düzeyiydi. Diğer yandan çalışma dönemi bu kararların hayata geçirilmesine tamamen elverişliydi.

Zayıflık eğitim ve örgütlenme konusundaydı. Ulaşılan sonuçlar yeterince anlaşılmamış, bundan öte eski alışkanlıklar ve tepkiler vardı. Bu nedenlerden ötürü konferansı ciddiye almayan, kendi bildiğini okumak isteyen tutumlar gelişti. Siyasi ortamın elverişliliğine ve pratik imkanların çokluğuna, bu alana duyulan büyük ilgiye rağmen böyle bir sonuç ortaya çıktı. Konferans sonuçları yazılı hale getirilerek bütün alanlara taşındı. Çalışma alanlarımız, kendisini iyi çalışır hale getirmemiş, bu temelde örgütleyememişti, fakat bu doğal bir durumdu. Konferans bunu aşma görevini ortaya koymuştu. Fakat bu noktada ciddi yetersizlikler yaşandı. Kararlar yeterince uygulanmamış, hata ve eksiklikler ortaya çıkmışsa, bunun nedenini yaşanan yanlışlarda ve anlayış yetersizliğinde bulmak gerekir.

Geçen süreçte, pratikleşme yönünde birçok alanda adım atıldı ve Kürt sanatı gelişmeye başladı. Müzik yeniden uygulanıyor, Kürt tiyatrosu ve sineması doğuyor. Bunlar, geçtiğimiz dönemin başlangıç adımlarıdır. Elbette ilk nüvelerini daha önceki süreçte yürütülen çalışmalardan aldı, ama geçtiğimiz yıl içerisinde hataları ve zayıflıklarıyla birlikte önemli adımlar atıldı-

ağır ışınlarını üzerimizden çekiyor. Bütün arkadaşlar işlerini bırakmış olanları seyrediyor. Sevdanın ilk kor haliymişçesine te-bessümlere kucak açan bir süzülüş, özlenen sevgiliyle buluşmaya doğru bir kayış: İşte beklenen birleşme! Mahrumiyetlerini gizlercesine ay karatıverdi güneşi. Herkes sevişme sahnesini seyredncesine sessiz bir ilgiyle bakıyor. Bu birleşme topu topu 4 dakika sürdü. Ve sonra güneş, ilk kez birlik-teliği yaşayan bir genç kız misali utangaç kızarık yanağıyla aydan uzaklaşır. Muradına ermiş olmanın hazıyla, bir taraftan da bizleri görmezden gelerek ilerliyor. Her sevdanın sonunda olduğu gibi bin bir yorum başladı bile!. Simgiyah ayın etrafında, bir süre altın bir halka gibi kalıverdi. Onlar da siyasi sürece uyup barış yaptılar vs. Şimdi ise güneş ışınları bize pişkin bir kadıncasına alışık bir yüzüzlükle yakıyor.

Sağlıklı arkadaş işine döndü, biz sohbetimize devam ediyoruz.

Baba evine dönen dul kadın

Şarjörlerim olmadığı için onun telaşında dayım. Bir şarjör bayan arkadaşlardan, bir şarjör erkek arkadaşlardan örgütledim. Hevalê Merdan son dakikada ödevini yapan öğrenci gibi telaşla rapor yazıyor. Ona gülümsüyorum. Bir arkadaş şarjörlerimi doldurmak istedi. Ağır olacak, ama sesi mi çıkartmıyorum. Rıza arkadaş düştükleri pusuyu anlatıyor. Yerlerde şaşal şişeleri olduğundan bahsediyor. Bu KDP-TC'nin ortak bir işinin olduğunun ifadesidir. Çünkü TC askerleri bizim çeşmelerimizden su içmezler. Ama gerilla her yerden su içebiliyor.

Vedalaştık, saat 04.30'da yola koyulduk. Tepede bir depoyu ayı açıp dağıttım. Arkadaşlar bütün depolara tuzaklı mayın yerleştiriyorlar, yine de baş edemiyorlar. Ayı mayını alıp arkadaşların yoluna döşüyormuş. Bir arkadaş geri dönüp haber verdi. Biz dağılan malzemelerden kendimiz için aldık. Sabun, çorap ve hazır çorba... Sabun gerillada altın değerinde, zor geliyor. Çorap da en çabuk eskleyen şey! Doğrusu çok makbule geçti.

Kurye acemi olduğu için bizi uzun bir yoldan Habur'un kıyasına getirdi. Habur suyuna üçüncü vuruşum olacak. Ayaklarım geri geri basıyor. Hiç gidesim yok. Feodalığım mı tuttu ne! Baba evine dönen dul bir kadın gibiyim. Ne yapsam nafile! Umarım kendimi sıgıntı hissetmem! Gerçekleştirilmemiş bir eylem, partiye bir şey kazandırmamış bir kişilik! Nasıl bakacağım arkadaşların yüzüne.

Vurduk Habur suyuna. Munzur arkadaş sıkı sıkıya tutunuyorum. Bu sefer sular kalça hizama geldi. (İlk seferinde Mazlum arkadaşla katırın üzerinde yine de belime kadar islanarak, ikincide Şoreş ve Şexmus arkadaşların elinden tutarak ve göğüs hizasında islanarak geçmişim.)

Yürüyoruz. Mazlum ve Merdan arkadaşlar her zamanki gibi kulağına radyoyu dayamış, kendi dünyasındalar. Kendi kendisiyle yaşayan biridir. Şiyar'lık keş görüyorum, saygılı birine benziyor. Munzur arkadaş iri yapısına rağmen, narin yürekli, kibar konuşmalı. Ben arkada kaldığım için beni sabırla bekliyor, grup sorumlusudur. Tehlikeli yerlerden geçerken tek tek ve mesafeli konuşuyoruz. Ve sonra yürümeye devam!

Bu ara hemen karşığı tepeden kurşun sesleri geldi. Bu sesleri ilk kez duymuyorum. Çok yakınımda da duydum. Hatta ilk operasyonda mermiler sağımdan solumdan geçti. Ama ilk kez ölümü böyle ensemde hissettim. Yüreğim hopladı. Sanırım pusuy hikayesi ve yaralı arkadaşlardan ayrılma psikolojisi! KDP karakolundan taciz atışları yapılıyor. Patika yoldan otların arasına inip sakince yürüyoruz. Tepeleri tırmanırken öyle zorlandım ki! İki aydır raxtım boştu. Boş palasakdan sonra dolu şarjör ve ceplerime doldurulmuş çorap, hazır çorba ve sabunlar bana sanki bir katır yükü gibi geliyor.

Dönüş melodileri

Habur suyunun kenarında yürüyoruz. Kayalıklar, taşlar yine zorluyor. Suyun sesi dönüş melodilerini haykırıyor. Bir

tepeyi tırmanıyoruz, uzakta sanki bir ışık gösterisi, havai fişek balosu yapılıyor. Alev kırmızısı ise işin sahnesi. Kırmızı perdenin üzerinde yıldız gibi sarı-kırmızı parlılar. Meğer KDP, gerilla konumlanmasın diye araziyi yakmış. Çok sinirleniyorum. Bu adamlar aptal, kendi yerleşim yerlerini nasıl yakabiliyorlar! Kendi bindiği dalı kesen Hoca gibi!.. Bu kadar da TC yalakalığı fazla, ihanetin bu kadarı olmaz.

Bir saat yürüdüktan sonra bu gösterinin yangın olduğu anlaşılır bir hal aldı. Ta gökyüzüne kadar, ara ara yıldız gibi alevler var. Hayret, sanki dağ gökyüzünü bile delerek geçmiş gibi, ta tepeden bu sahte yıldızlar ihaneti işaret ediyor. Biraz daha yürüdük. Vadide gökyüzüne uzanan ateş yolu iyice belirginleşti. İnsan gözünün alabildiği yer yanıyor. Bu dramatik tabloya birde genzi yakan duman ve yanık kokusu eklendi. Tepeyi doruğunda oturup acıyla seyrediyoruz. Tekrar yola koyulduk.

Saat gecenin 02.00'si oldu, mola verdik. Gündüz gibi yolumuzu aydınlatan tehlike zemini ateşten uzak bir yerdeyiz. Oturduğumuz yerde uyuya kalmışım. Munzur heval daha ilerde ve güvenli yerde konaklayacaktı. Baktı hiç dermanımız kalmamış, hemen 100 metre ilerde ağaçların arasında bir yere gittik. Yanımızda küçük bir su da geçiyor.

Artık Haftanın sınırlarındayız. Nasıl olsa Haftanın'de orman çok. Sabah 06.00'da kalkıp yola koyulduk. Yarım saat sonra Keşan suyu göründü. Yüreğimdeki bütün sevgileri kıskançlıkla kendinde toplayan doğa harikası Keşan suyu, yüreğimin yangını söndürdü. Bir kez daha ilk gördüğümdeki gibi beni büyüleyiverdi. Bin bir özenle ve emekle oluşturulmuş, hiç bir şeyi unutulmadan, eksik bırakılmadan hazırlanmış harikalar diyarı sınırlı sınırlı berrak bir su sesi eşliğinde bizi karşılıyor. Bir köşesi çakıl biriktirisi, bir köşesi kum, ortada bir kaya sarmaşık yosunla bezenmiş, bir köşesi yüzük için kendini derinleştirmiş, su yatağı bir köşesi. Ve bir köşesi, çakılardan süzülerek minik çağlayandan akan köpük köpük sular. İşte Keşan suyu; ilk görüşte aşık olduğum güzellik. Haftanın'ın ne kadar güzel olduğunu ve ne kadar özlemiş olduğumu duymusayarak yürüyorum, dönüşün acısıyla birlikte!..

Bıraktığım şeyleri

aynı bulamayacağım sancısı

Dönüşler bana hep değişimi dillendirirler, beni hüznlendiren değişimi... Bıraktığım şeyleri aynı bulamayacağım sancısını yaşadım. Aynı çoşukları, aynı heyecanı, aynı mutluluğu isterim, mutlak bulamayacağımı bilerek. Dönüş; hüzn ve değişime dayanma zorunluluğudur. Ve nitekim bu dönüş de böyle oldu.

Yanmış coğrafya birazcık yürüyünce kendini gösterdi ve hala yanmaya devam eden kocaman gövdeli ağaçların yanından geçerek tepeye tırmanıyorum. Bir taraftan bu yangının küllerinin sıcaklığı, diğer taraftan güneşin kızgınlığı, bir taraftan gönlümün yangını, belimin ağrısı ne yapsam yürüyemiyorum. Bir tepeyi tam üç saatte çıktım. Oturduğum yerde uyuyakalıyorum. Arkadaşlar gitti, Munzur arkadaş beni bekliyor; "gel tepenin bitimine 30 metre kaldı. Bak ileriye, ta o bulutların arasında kaybolan dağdan geliyorsun. 30 metreyi mi gide-meyeceksin" diyor. "Sen git, ben gelirim" diyorum. Tabii uyudum, kaldım. Kuryelerin 30 metresi bir saatir. Ökeli bağırışla uyandı. Munzur heval uzun bir süre beklemiş, seslenmiş seslenmiş duymamışım. Kafamı çevirdim, gerçekten de 30 metre kalmış. Boş yere dünden beri nazımı çeken arkadaşı sinirlendirmişim.

Tepeye gittim. "Ben tepeci arkadaşlarla gideyim, beni bırak" diyorum, kabul etmiyor. "Sen git, ben ayak izlerini takip ederim" diyorum, kabul etmiyor, çaresiz yürümeye devam ettim. Tepeye yürümeye başlama-dan aldığı raxtımı istedim; "Ben taşırım" dedi. Arkadaşların olduğu noktayı kobra vurmuş alevler yükseliyor. Cihazla bağlantı bir türlü kurulamıyor. Tahmini ilerliyoruz.

Arkadaşlarla karşılaştık. Ronahî'ye,

Çiçek'e, Eser'e, İstanbullu Zinarîn'e vs doyasıya sarıldım. Önyargımda olduğu gibi, hiç bir şey bıraktığım gibi değil, haza bir bahçe gibi tarumar olmuş. Bölüğümün eski tadı-tuzu olmayacak. Bayan takımı olduğu gibi değişmiş. Melsa arkadaş, Amed arkadaş, Narin arkadaş görevden alınmış. Narin hevalın yerine Hatice heval gelmiş. Kalın kaşlı, pürüzsüz cildi, uzun ve güven veren bedeniyile (göreve yeni başlayan her arkadaş gibi) geçmişi eleştiren, çok şey yapacağına inanan bir duruşu var. Melsa arkadaş tüm eleştirilere rağmen her zamanki umursamaz edası değişmemiş. Onun aksine oldukça duygusal olan Amed heval mahcup, yıpranmış, kaygılı ve ezik masumiyetiyle içimi sızlattı. Onunla arazinin yanışından konuşuyoruz, "buralar ne ki heval, bizim önceki kaldığımız yerler hep yandı" diyor. Üzülyorum, oraları görmeye nasıl dayanacağım. Böylesi değişimlere dayanmak güç istiyor.

Diyaletik dışı yorum

Manga yerlerine uzandık. Ağır bir hava var üzerimde.

Düşünüyorum, eski evlerinden çıkmakta direnen yaşlılara hak veriyorum. Sonra birden aklıma Kaşurê'deki son gecemizde gördüğüm rüya geliyor. Arkadaşımdan mektup gelmiş, ben okumak için acele ediyorum, arkadaşlar durmadan iş çıkarıyorlar. Bir o ağacın arkasına gizleniyorum, bir bu ağacın... Gene "bir iş var" diye çağırıyorlar. Hep aynı; mektubu bir türlü okuyamıyorum ve birden "nöbetçisin!" diye uyandırıyorlar.

Arkadaşlara soruyorum; "rüyada mektup almak ne demektir?" "Bir haber alacaksınız!" diyorlar. İkimde "şu koskoca mağrur dağların ardındaki yorgun ve yaşanmışlıkla dolu olan şehirden haber geleceğine kim inanır? Sizin rüya yorumunuz diyaletik dışı!" diyor.

Sivil yaşam üzerine espiriler

Sabah kalktığımda sinekler bana "hoş geldin!" demişlerdi. Ellerim, kollarım şiş ve müthiş kaşınıyor. Tabii dudağımı da unutmamışlar. "Haftanın'deyim" diyorum ellerime bakarak ve birazdan kalkıp Haftanın'ın değişmez sabah-öğle-akşam menüsü piriç pilavı yiyeceğim ve yanılmıyorum; kahvaltımızı piriçle yaptık. (Gerilla'da kalksaati 04.30'dur.)

Burada 6 gündür tabur olarak gelişmeleri değerlendirmişler. Bu tartışmalarda olamadığım için çok üzülyorum. Arkadaşların anlatmalarını istiyorum. "Teslimiyetle uzlaşmanın farkı nedir? Siyasal gelişmeler nasıl değişebilir?" ve onlarca can alıcı nokta derinliğine tartışılmış. Tartışma konuları-

nı duyduğukça daha çok hayıflanıyorum. Haydi tartışmaları kaçırдық, tüm arkadaşları bir arada görseydik, dağılma anına yetişseydik! Süreç bazı arkadaşlarca tam anlaşıl-mamış. Ben de kafamın daha berraklaşmasını istiyorum. Arkadaşlar sivil yaşama dönme üzerine espiriler yapmışlar. Bazı, sadece kendini kaba savaşta ifade eden arkadaşlar bunalıma bile girmişler. Siyasetlemin zorunluğu, ideolojiyle savaşın bağlılığı daha çok kendini hissettirdi. Gerçi savaş o kadar acılı ve uzun ki "barış" sürecine girileceğine inanmak zor. TC'nin bu yapıyla "barış"ı düşünmesi çok kolay değil...

Haftanın'ın güzelliği yazılmaz

Banyoya gittik. Yemyeşil yosundan oluşmuş kadife zemin, kurşini renkte taşların oluşturduğu şelalecikler suya doğru eğilip saygı duruşuna geçen söğütler, sularla oynayan sarmaşık ve seki seki su gölcükleri. Hayır, bu Haftanın'ın güzelliği yazılmaz! En iyisi filme alıp küçük bir kaseti defterime ilıştirmeliyim. Yoksa nasıl anlatabilirim ki! İşte bu küçük cennette henüz yeni olgunlaşmaya başlayan üzümün eşliğinde güzel bir banyo yaptık.

Sonra nöbet tuttum. Nöbet yeri çok romantik. Çizgi film "Heman'da olduğu gibi mağaraya bir oyuk hokka gibi açılıyor. Kayalarla bezenmiş bir aksesuar cennet diyarı o hokkanın içine girip bakmak istiyorum. Ama yılanlar hep böyle oyuklarda yaşar, çekiniyorum. Hatice arkadaş benim Demhat arkadaşın bölüğünde Sosin arkadaşın takımında olacağımı söyledi. YAJK bizden rapor istiyor.

Yeni bir başlangıç yapmalıyım. Gerilla yaşamına yeniden giriş yapmak ve sürecin ağırlığıyla iddiamın, eylem kararımın olgunluğuyla yeniden yeniden gönülleri fethedecek kişilikte olmalıyım. Evet, güzel bir "kelime" olmalıyım. Bunlar olması gerekenler. Ama nasıl? Benden beklenenlere cevap olamayacağım diye korkuyorum.

Bir hafta Hatice arkadaşla dolaşacağız. Akşam saat 17.00'de bölükle vedalaşıp yola koyulduk. Bayan grubunun dışında tabur kopmutanı Kasım arkadaş, Amed heval, 2 milis, 1 arkadaş daha var, yürüyoruz. Amed yalnızlığı seçti, önden ilerledi. Yürüyüşü benim gibi olan aslen Amedli, İstanbul katımlı, fiziken çekici hoş bir bayan olan Zinarîn ile şakalaşyoruz: Bakalım mükemmel "artçı" kim olacak! Yanmış arazilerden geçiyoruz. Zinarîn heval "illede, inadına yeşeriyor!" diyerek yanmış ağaçların kökünden fıskıran filizi gösteriyor. Yaşama savaş veren umut filizi! Böylesi dirençle yeniden başlamak istiyorum. İkimizin önünde Çiçek yoldaş yürüyor. Pazarlıklı Frankfurt katımlı. Kabanar kıvrıkcık saçları, uzun boyu, fazla güzel olmayan yüzüne karşın dünyanın en güzel yüreğine sahip olan Çiçek yoldaş!

Kalbinde hiç bir pazarlık, hesaplılık olmayan insanlık cevheri, sizlerle olmaktan öyle mutluyum ki. Çiçek yoldaş, sevgi senin emeğinde, gözlerindeki pırıldıla!

Bir ara vadiye bakacağım diye nerdeyse uçuruma yuvarlanacaktım. Hatice heval yürüyüşüme bakarak, "bu kadar uzun süredir gerillalığa alışmadın mı!" diyor. Saat 22.00'yi geçiyor, Amed hevale yetiştik. Onun haline duygusal yaklaşıyorum. Kendini böyle yalnızlaştırır, içine kapanırsa kendisini yıpratır. "Bugün çok hızlısınız. Ben de birlikte sohbet ederek yürürüz zannetmiştim" diyorum. O az önce BBC'de dinlediği Önderliğin "silahlı gücümüzü TC güçlerine katarız" açıklamasının şokunu yaşıyor. Qasim heval, ben ve Amed heval bunun üzerine yorumlar yaptık.

Ve yürüyoruz. Tepeden aşağıya iniş, "Ew kiye?" diyen tanıdık bir ses. Evet bu Hücum! Nasıl sevdim! "Bizim bölük" nokta değiştiriyormuş. Hücum, Mazlum, Merdan, Mitan, Jiyan, Medya, Ruken, Yekbun, Eylem ve yeni bir arkadaş. Hepsileri kucaklaşıyoruz. Canım yoldaşlarım benim "Diğerleri nerede?" diye soruyorum. Göreve gitmişler. Buluşmanın mutluluğu bu "bizim bölük" of! Olamaz! Artık bizim bölük değil. Yeni bölüğüme nasıl "bizim bölük" diyeceğim. Hayır! Benim gözümde "bizim bölük" o bölüktür.

Gece yarısı Demhat arkadaşın bölüğüne ulaştık. Medya heval bir çuval şeftali, salatalık, domates getirdi. Kocaman şeftalilerden kaç tane yedim hatırlamıyorum. Düşmanın meyve bahçelerini yakmasına direnmiş gazi şeftaliler! Arkadaşlar köylülerden ekili ürünü satın alıp kış erzağı hazırlamak için çuvalarca getirmişler.

10.08.1999, Salı / Keşan

Kürdistan güzel kalacak

Sabah kalktık. Narin ve Roza arkadaşla kucaklaştım. Diğerleri görevdeler. Narin arkadaş çok hasta. Onun için de çok üzülüm.

Takım komutanı Sosin arkadaş. Herkes onun hakkında olumlu bahsediyor. Bana yardımcı olacağına inanıyorum. Biraz Narin hevalle sohbet ediyoruz. "Biz de burada son bir ayı çok yoğun yaşadık" diyor.

Akşama bahçeye gidip şeftali ve domates getirdik. Suyun üzerinde ağaç köklerinden köprüler, bazen de bu köprülerden şelaleler oluşmuş. Kafamı yukarıya kaldırıyorum, yanmış ormanların ortasında sertliğiyle güven veren kayalar hala "Kürdistan güzel kalacak!" diye bağırıyor.

Haftanın'de de operasyonda yaralanmış arkadaşlar var.

14.08.1999-Cumartesi

KAN YOLUNDA YILDIZ TOPRAKTA LİLYUMDULAR

Dağlar dünyanın en güzel tuvali
ve lilyum, bu tuvale çizilen
en güzel çiçektir...

Toprağın bağına bir tohum düşmüştür geçen yazdan. Sabır ve ümitle döllenir küçük tohum. Neyi sırtladığını bilemeden, toprakla beraber dünyanın yükünü omuzlar. Zamanın geldiğine hükmedince toprak ana, ilkin çekirdeğin kabuğu çatlar ve ilk doğuş, toprağın altında olur. Etraf karanlıktır. Göremez, ilk kez ağırlığını hisseder taşıdığı yükün. Şaşkındır. Taşdığı ağırlık altında gözleri boğulur. Çılgınlıkları yankılanıp döner kendine. Var oluş bu kadar mıdır?

"Çekirdeğini koruyan, sıcaklığına özlem duyar. Ancak geri dönüşün olmayışının bilinci, körpeliğini acıtır. Çaresizliği, gözyaşlarında gösterir kendisini. Fakat bir şeyler yapılmalıdır yine de. Başını kaldırır inatla. 'Adımlarımla soğukluğu aşacağım' cümlesi, güç vermek için diline dolanır. Göremez adını verdiği yolu, etraf hala karanlık. Gözlerini iyice kapatıp içindeki ışıkla yol almak ister. Toprak ilk çıkırığına, ilk cemresi ile yanıt vermiştir oysa. Nemlenen toprak, gittikçe ısınmaktadır. Fakat o, farkında değildir bunun. Yavaş ettiği için artık ağlayamaz da. Dışarıdan kendisini cesaretlendirmek isteyen birileri varmışçasına, onların haykırımlarını duyması gibi kulaklarında yankılanan 'haydi, haydi' çılgınlıklarının temposunda ilerler. Zorlu bir çırpınıştan sonra tüy gibi hafiflediğini hisseder. Hala karanlıktır çevresi. Dört yandan kendisinin benzeyen sesler işitir. Yalnız olmadığını anlayıp ivedilikle, 'biz neredeyiz?' sorusuna ortak eder sesini. Toprak altındaki doğuştan sonra ilk kez gülmüştür yüzü. Peki onu hala neden görememektedir? Alın gittikçe ısınır, sol kanadı kırıktanmaya başlar. Bir serinlik yalar yüzünü ve yakıcı bir sıcak gözlerini zorlar. O zaman anlar gözlerinin hala kapalı olduğunu. Gözlerini hafifçe aralmasıyla, çok parlak bir ışığa çarpıp tekrardan kapanması bir olur. Korku mu, heyecan mı telaş mı, anlam veremez duygularına. Belki de hepsinin harmanıdır yaşadığı. Özlemine çektiği güneş ile tanışma zamanıdır, işte yaşadığını hissedeceği gerçek doğumun derinliklerinden sıyrılıp toprağın yüzüne çıkmanın, günle tanışmanın zamanı. İçindeki sevinç pınarını dizginlemeye çalışarak alıştıra alıştıra göz kapaklarını. Doğa ve kendi rengi ile tanışmadan önce bütün renklerin

görünmesini sağlayan güneşe selama durur. Artık doğuşunu tamamlamış, kimliğini almış bir *lilyum*(*)dur o, bağından çıktığı toprağı tamamlayan. Tanıklık ettiği tarihi demlemiştir toprak ana onda. Ve o, hiçbir hükümlere kucak açmadan Zagroslar'da neyin ve kimlerin yaşayabileceğini gösteren on altı bin çiçekten biri olarak tarihi görevini üstlenir: Zagroslar'ın yaşayan ilkelerinin kanıtı olmak.

Lilyumların günyüzüne çıkışı gibi, dünyanın dört bir yanından neon ışıklarının yalancı parlaklığından kaçıp, gökyüzü ve güneşle gerçekten tanışabileceğimiz Xakurkê'nin serin yeşilliğine atmıştı kendimizi. Kendimizinkine benzeyen seslerle orada tanıştık. Var oluşun anlamı sığmıyordu sokaklara, okul sıralarına, iş yerlerine, küçük evlerimize... Başlangıçta her birimizin ayrı bir nedeni varmış gibi gelirdi. Tanıdıkça anladık nedenin bir tek ve ortak olduğunu: Var olmak. Kürt, Türk, Arap, Fars; kadın, çocuk, yaşlı... İnsan olarak var olmak. Sıcak savaş günlerinde Zagros'un serin gülümseyişine sığındığımız ilk kampımızda hepimiz de lilyumun o ilk gün yaşadığı heyecan vardı. Acemi birliği idik. Tüm yeniliğimize rağmen, cephede savaşanlara lojistik destek sunmaya çalışıyor, öte yandan yaşamdaki acemiliğimize karşı, savaşa tüm gönüllülüğümüzü katıyorduk. Kimler yoktu ki aramızda. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden, Türkiye metropollerinden, Kürdistan'ın ücra caddelerinden; günenden, doğudan kopup gelen renklerden oluşmuş koca bir motif gibiydik. Türkçe çok konuşulduğundan Soran arkadaşlar, hemen takımımıza isim yakıştırmışlardı. Eleştirel bir sempati ile "İngiliz takımı" diyorlardı bize. Bizse paylaşımlarımız geliştikçe bu adı farklılaştırdık. Lilyum tohumları olarak adlandırıyoruz kendimizi. Lilyum olmak istiyorduk. Böylece toprağa düştüğümüzde bir lilyumun bedeninde yeniden doğup, yeniden kucaklayacaktık Zagros'u, gökyüzünü, Güneş'i...

İlk sözümüzden bu yana beş kış geçti. Beş bahar yeni lilyumlar doğurdu toprak ana. Beş yaz kemiklerimizi ısıttı, iyice... Beş yılda beş tohum düştü toprağa İngiliz takımından: **Serdar, Baran, Cemal, Rizgar ve Firat...** Şimdi onlar, Zagros'un koynunda, dörtken bir şehitliğin içinde, yeniden en gerçek haliyle kucaklarken Kürdistan'ı, tohumların yarattığı bağ sorguluyor durumumuzu. Anlatmalı onları, yeniden çiçeklenişlerini, tanıklıklarını, bir de kanıt oluşlarını. Biliyorum, sokaklara sığmayan anlamları, kağıtlara da sığmaz. Yine de

küçük bir ipucu olur tanımayanlara. Sonunu merak edip başlanılacak uzun bir yola çeker, anılara yeni yeni İngiliz takımları oluşturur. Anlatmalı onları, ilk toprağa düşenden başlayarak...

Lilyum I

Adı, soyadı: **Serdar ...**
Kod adı: **Serdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Muş-Varto, 1976**
Mücadeleye katılım tarihi: **Almanya 1997 baharı**
Şehadet tarihi ve yeri: **1998, Xakurkê-Lolan**

Lilyum II

Adı, soyadı: ...
Kod adı: **Baran**
Doğum yeri ve tarihi: **Van, ...**
Mücadeleye katılım tarihi: **İstanbul, 1997 baharı**
Şehadet tarihi ve yeri: **1998 Xakurkê-Lolan,**
(Her iki arkadaş aynı eylemde art arda toprağa düştüler.)

21 .yüzyıla iki kala... Uzayın sonsuzluğuna el atanların adeta lanetle-

diği ilk insan özünün torunları, tarihte olduğu gibi bugün de Zagros dağlarında kaleşnikofu çıplak bedenlerine kalkan etmişlerdi. Bu toprak insanının, günümüze kadar iradeleri dışında dayanacakları hiçbir şeyleri olmadı. Ama işte bugün, yeryüzünü ve dünyayı saran bir 'Güneşleri' vardı. Onunla yeniden yüklendiler kalkarı, yeniden ısıttılar kleşi. Görmeden anlam vermedi birçokları, "bu nasıl iradedir?" diyerek...

O gece bir kez daha kleşler ısınacak, iradeler sınanacaktı. Serdar arkadaş Türk ordu güçlerinin bulunduğu tepeye saldıracak grubun içerisindeydi. Baran arkadaş ise, hemen arkasında yer alan savunma grubunda, BKC'si ile birlikte yer alır. Beklenen an geldiğinde, savaş oyunundan bir görüntü karesi ilk mermi ile canlanmaya başlar. İlk mermi ile öndeki mevzilere doğru atılır Serdar yoldaş. Bir, iki, üç... Dördüncüde ayaklarına söz geçiremez. "Kalk haydi ilerle!" komutuna uymaz ayakları. Bulunduğu yere uzanır.

Parmağı BKC'nin tetiğinde, yüreği atışlarının ritiminde olan Baran cihazdan yayılan sesi duyuyor: "Heval bir arkadaş şehit düştü, takviye gerek. Heval takviye..." O anda 'acaba kim, ya Serdar'sa?' sorularını geçirir aklından. Baran, Serdar'la sözleşmiştir, toprağa düşenin silahı yerde kalmayacak diye. Kimsenin duyamayacağı alçak bir sesle "o olmasın?" sözcükleri yarı aralanmış dudaklarından dökülüyor. Ve hemen böyle düşündüğü için, lanetler kendisini. Karanlıkta yalnızca fosforlu tuşları görülen cihaz susmaz:

"Kimdir şehit düşen?"

"Serdar arkadaş... Mevzide şehit düştü."

Seslerin kendi içinden geldiğini sanır Baran. Tetikteki parmağı donar, atışlarla beraber kalbi de durmuştu sanki öylesine hareketsiz... Savaş oyununda en katlanılmaz acılar o kısacık anlara sığar, en güçlü sevinçler anlarda yudumlanır. Savaş kendi kurallarına uymaya zorlar insanı. Gereğinden fazla beklenen bir dakika bile, oyunun sonu olabilir. Şaşkınlığına ve gaffetine kızır Baran. O verdiği söze doğru koşarken, ayaklarının altından toprak kaymaya başlar.

Baran tepeye ulaştığında mermilerin çevresine düştüğünü görebilmektedir. Boğuk boğuk sesler, rüzgarla taşınır kulaklarına. Yaşananların acı çeken tanığı ay, daha iyi görebilmek için tüm enerjisini harcar ve toprak ayaklarının altından kaymaya devam eder.

İlk mevziyi geçer Baran. Lilyuma duran Serdar'la gözleri dolar. Eylem öncesi Ser-

dar arkadaşın halaydaki figürleri canlanır gözlerinde. "Ömrün yarısı otuzdur" diyen Serdar'ın sözlerini hatırlar. Ve işte ancak ömrünün yarısına sığdırabilmiş çocuksu sevinçlerini. Baran'ın özene bezene temizlediği silahı ve madeni taşlar, hafiften parlar. Nereden geldiğini anlamaz, ama bir yarasa geçer önünden.

Ve toprak hala kaymaktadır ayaklarının altından...

İkinci mevzi... Ürpererek yaklaşır cesede. Belki O'dur diye, bir an duraksar. Uzun sakalları, koca göbeği gördüğünde anlar satılık ruhlardan olduğunu. Devam eder koşmaya.

Serdar arkadaşın ateş başı sohbetlerde 'ölmek ve öldürmekten korktuğunu' söylediğini anımsar. Nefret ettiğini, ancak yaşamak ve yaşatmak, lanetliliği aşip insan özüne ulaşmak için zorunlu olduğundan, savaşa ve gerillaya katıldığını söylemişti Serdar arkadaş. Öldürdüğü halde bunu yapmaktan nefret ettiğini bir de. Önüne bakmadan koşmaktadır Baran. Üçüncü mevziye geldiğinde tökezleyip düşer. Vurulduğunu sanır ilkin. Kontrol eder. Mermiler karanlıkta yitip uzaklara gitmektedir. Bu, Serdar arkadaşın uzaklardan gelişini hatırlatır ona. Serdar arkadaşın ablasına olan sevgisini, onu dilinden hiç düşürmeyişini gelir her nedense aklına. Kardeşten öteye arkadaşlıklarını, ablasının yurtseverliğini anlatırken duyduğu gururu gizleyemediğini anımsar. Her anlatışında gözlerinde beliren kıvılcımlardan ona la-yık olma isteminin yansıdığını düşünür. Serdar arkadaş bir keresinde ablası ile ayrılırken ağlamak istediği halde ağlayamadığını anlatmıştır.

Toprak ayaklarının altından kaymaya devam eder.

Barut kokusu daha da keskinleşmiştir artık. Tiliiler karanlığa baskındır.

Bir iki adım sonra dördüncü mevzi... Tutunacak bir şey yoktur çevresinde Baran yoldaşın. Diz üstü çöker. Sürüne sürüne ilerler mevziye doğru. Son bir kez de olsa onu görme hissi ile doludur. Ve işte orada, acıdan büzülmüş dudakları, kabarık boyun damarlarıyla, boylu boyunca uzanmıştır Serdar yoldaş. Birilerinin görmesinden çekinmeden, kendiliğinden yanaklarına doğru süzülür gözyaşları. Henüz soğumamış bedene dokunur. Ay ışığının yansıdığı "keçeline" uzanır. Ne kadar çok takılıp sinirlendirmişlerdir Serdar'ı. "Keçelini kamufle et. Yoksa seni ilk oradan vuracaklar" dedikleri zamanları içi acıyarak anımsar. Tohumunu çoktan toprağa bırakmıştır Serdar yoldaş. Ve Baran'ın ellerini ıslatan kanı can suyu olmuştur ona. "Ke-

çeli" hiç görünmeyecektir bir daha. Sonsuz dek toprak kamufler edecekler onu. Gözlerini kapatıp keçelinden öper. Son kez vedalaşır yoldaşıyla.

Gözleri Serdar'ın, biri toprakta biri de silahını sıkan ellerine takılır. Silaha bakar, bir şeyler anımsatmasını istercesine. Birden silaha doğru atılır. Verdiği sözü anımsamıştır Baran.

Toprak kaymaya devam eder...

Mermiler alıcı kuşlar gibi etrafında dönmektedir. Aldırmadan önünden ilerleyen yoldaşlarının lillilerine katar sesini. Gelecekse, tüm garipliği ile, acısıyla gelebilir ölüm. Hani ne de olsa hayat, ölmek ve yaşamaktan oluşan bir buket değil midir? Bu gün bir can, yarın bir kelebek. Ama en renksiz olanından. Yüreği renklidir çünkü. Ya bir çiçek, ya nehir çiçeği akan, ya da bir bulut. İlle de ülkelerinin dağılarına yağın. Toprağında açan dallarına konan... Van'da olan ailenin geleceği karanlık bağlarından, İstanbul'un insan özünün kaldırımalarında bekletilip pazarlandığı ve herkesin pazarcı olmaya zorlandığı kirliliğinden kopup gelmemiş miydi ne de olsa. Ama dağlar başkaydı. Yüreğinde çocuksu gülüşü, dağ pınarlarının sadeliğini doldurmuştu dağlar. Yıldızlardan öğrenmişti kayıp cennetin burası olduğunu. İşte, bu cennet içindi ölüm. Bu cennetten, yaratılan yaşamdan bir yudum olsun tutmak için ve cennette kanıt olmak için ölüm.

Dur! diye yanındaki yoldaşı tutmasa daha gözükara atılacaktı ilk elden. Tutmasına tuttu ya yoldaşı, sekizinci mevzide eli yetişemedi Baran'a. Baran arkadaşın dört mevzi sonra düştü toprağa. Eşit aralıklı tarhlar tohum eker gibi, sekizinci mevziye bıraktı tohumunu. Toprak bir daha, bir daha kaydır ayaklarının altından. Tohumu toprağa karışan Baran, ayın dahi saklayamadığı parlak bir yıldızda kaydır. Yıldız kendini göstere göstere aşka kaydır. Sona bir kala sekizinci mevzide toprakla kucaklaştı bedeni. Ruhunu tohumda ve aktığı can suyunda, özlemleri yıldızda kaldı...

Lilyum III

Adı, soyadı: ...

Kod adı: **Rızgar**

Doğum yeri ve tarihi: **Siirt, ...**

Mücadeleye katılım tarihi: **İstanbul**

1997 baharı

Şehadet yeri ve tarihi: **Soran Eyaleti-Hacı Ümrân 1998**

Patikaları aşır, dağın eteklerine inen "İngiliz takımının" ilk neferlerinden Rızgar arkadaş. Rojda soluduğu ilk nefes ismini taşımıştı ona. Rızgar, kurtuluş koymuştu adını. Dağların eteklerindeki o ilk kampımız, kirlerden kurtulmamızın üzerine sinen yapışkanları silmenin ilk adımıydı. Bu yüzden yaşama en güçlü katılanlardandı Rızgar arkadaş. Yaşadıklarından öğrendikleri, kurtuluşun ancak buralarda olduğu bilincini herkesten daha güçlü ya-

"Bir yılda iki defa yaralandı. Yapması gerekenleri sıraladıkça toprağa karışmanın erken olduğunu düşünüp direndi yine de. En son Çoman eyleminde sırtından yaralansa da beyaz çarşaf ve doktor eli en çok bir ay tutabildi Onu. Sadece bir ay kurşun sohbetlerinden uzak kaldı. Ve yatağından çıkar çıkmaz sohbe ortak olmaya geldi. Ateş dansına kattı kendisini."

ratmıştı onda. Bu bilinçle sarılırdı yaşama. Kurtuluşu adım atmanın ilk anlarını, saatlerini bu takımla geçirdi. Bir takımında yer aldı ama, o bütün takımları kendinde taşırdı. Öylesine büyüktü yüreği. "İlkerin kudreti büyüktür, manevi varlığınız hep yanınızda olacak" derdi.

Tüm mazlum insanların çocukluğuna benzerdi onun çocukluğu. En güzel, yalın hayalleri henüz filizken kırılmıştı. Okumak istemesine karşın okutulmamıştı. Okuyamaması, yoksulluk ve özel savaş uygulamalarının yarattığı baskıydandı. Oysa en çok resim yapmayı severmiş çocukken. Çocuk yaşta, insanı karşısına alıp çizeceği türden resimler çizmişti. Ne var ki, yiten okuma hayalleriyle resim yapmasının da önünde setler oluşmuştu. Yalnız yüreğinin bir köşesinde üstü nasırlanmış bir sevdalara boyacılığa başlamış. Ama herkesindekinin farklıymış onun boyadığı binalar. Yüreğinde nasır tutan sevdası duvarları tuval yapmış ona. O, onlarda ressam titizliğiyle, kimsenin içine giremediği dünyalar kurmuş Rızgar arkadaş. Gördükleri ile yetinenler, yalnızca bir rengin aynı anda sıralanışını görürlermiş duvarlarda. Rızgar arkadaşın yüreğinden akan bin renkli gökkuşağı, umut mavisi ve nasır tutan hayallerin griliğiymiş göremedikleri. Patronlarının olmadığı zamanlarda kendini bir odaya kapatır, bütün renkleri kullanarak çıplak gözle bile seçilen desenler oluşturmuş.

dir. Gerçi bunu da gördüm. Ama göremediğim birçok görkemini daha benim için de var olduğunu da bilince çıkardım..." diye ateş başı sohbetlerinde martılar ve şahinlerden bahsedirdi Cemal arkadaş. İstanbul'da iken, Galata köprüsünde martılara dalıp işe geç kaldığını anlatırda sık sık.

O, Ararat'ın eteklerinde büyümüş. Yüreği Ararat'ın asi toprağı ile döllenmişti. Yeşerdiği toprağın izleri, sonradan gittiği İstanbul'a da taşınmış, orada daha fazla kalmasına kökünden aldığı maya izin vermemişti.

"Tarlabaşı demir parmak

Tarlabaşı loş

Tarlabaşı baldırı çıplak

Tarlabaşı çok çeşit sevdâ" derdi demesine, ama asi yüreği kaldıramamıştı demir parmakları.

Ağlamak zayıflık değildir. Duyunun safliğına, derinliğine kapılmaktır. İçten hissetmenin ıslaklığıdır. Ancak, ağladıktan sonra deşarj olup ağlamasına neden olan etkenlerin üzerine gitmemiştir asıl çirkinlik. "Sen artık bir yetişkinsin" dediklerinden sonra, belki de ilk kez '97 Güney savaşında Goşin eylemine götürülmediği için ağlamıştı Cemal arkadaş. Zavallılık değil, dağlara çeken nedenlere cevap olacak bir pratiğe geçmemektir onu ağlatan. Ama öyle yüzüstü bırakmadı yapmak istediklerini. Bir sonraki eylemde ilk ismi okunan o olmuştu. Dayattı, ısrar etti, yapması gerekenleri öğrendi ve yaptı. Adını düzenleme listesine böyle al-

Halaydan geriye, dalından kopan son bahar yaprağı gibi ağır ağır yere düşen Cemal arkadaş kaldı. Yüreğini şahinin kanatlarına koydu, onunla çıktı görkem arayışına. Herkesin varlığını bildiği, ama herkesin anlayamadığı bir anlam, bilinmesi gereken bir görkemdi şimdi.

Lilyum V

Adı, soyadı: **Ayhan Bitmez**

Kod adı: **Fırat**

Doğum yeri ve tarihi: **Adıyaman 1978**

Mücadeleye katılım tarihi: ...

Şehadet yeri ve Tarihi: **Hakkari, 1998 baharı**

Fırat kenarında büyümüş bir Fırat çocuğuydu O. İlk hocası olmuştu Fırat ve ilk sınavını onda vermişti. Boyları uzamaya, sesleri çatallaşmaya başlayan çocukların büyümeye geçişlerin ilk evresiydi Fırat. Bakışları bulutlanır o zaman. Vücutta kan kaynar. Sınav vakti bahisler tutulur. Fırat'ı yarıp karşıya geçen, gençliğinin ilk nişanını alır: Sevebilme hakkı. Herkesin harcı değil o yaşta Fırat'a kafa tutmak. O, tutanlardandı işte. Yıllar sonra kendi deyimiyle "yükseklerdeki yıldız nöbetine" soyunduran cesaretinin ilk örneğini Fırat'a karşı vermişti.

Sınav gününün gecesi, uyku girmedi gözüne. Kararsızlık bulutu, bir türlü başın-

"Fırat kenarında büyümüş bir Fırat çocuğuydu O. İlk hocası olmuştu Fırat ve ilk sınavını onda vermişti. Fırat'ı yarıp karşıya geçen, gençliğinin ilk nişanını alır: Sevebilme hakkı. Herkesin harcı değil o yaşta Fırat'a kafa tutmak. O, tutanlardandı işte. Yıllar sonra kendi deyimiyle "yükseklerdeki yıldız nöbetine" soyunduran cesaretinin ilk örneğini Fırat'a karşı vermişti."

ve canlı barut kokan bir sınavdı bu. Enine boyuna düşünür. Geceleri gibi gündüzlerini de alır gel-git ritminde bulutlar. Dört gün hiç çıkmaz evinden. Dördüncü günün sabahında, Fırat'ı geçtiği günkü kararlılık ile uyanır. Serin Zagros rüzgarına karşı duracaktır bu sefer. Yine, başarı ile verir sınavını. Zagros rüzgarını kucaklamayı öğrenir ve Fırat'la kurduğu dostluğu sunar ona.

Her an, yeni bir başlangıçtır Zagros'ta. Sınavlar bitmez. Arayış ve kendini bulma istemi de, hep canlı kalır. Nemrut heykellerinin anlatmak istediklerini, Zagros'ta adım atar atmaz anlamıştır. İnsanlığa analık yapmış dağların kucasına sığınmış, Nemrut'tan miras aldığı tortuları güneşin yakıcı sıcaklığında aydınlatmıştır. Dağın karnında yeniden doğmak içindi savaş. Bunun içindi kan ve barut. Bu bilinçle soludu dağları. Ve barut kokusunu. Ateş çemberlerinden pusulardan geçti.

Bir gün yine kuşatmadaydılar, şafak öncesiydi. Zaman zaman üç, zaman zaman da dört skorsky ve kobra helikopteri tepeleri bombalıyordu. Varolma savaşındaki Güneşin Çocukları'nın yerini tespit ettikten sonra, çevrelerine indirme yapmaya başladılar. Etraflarındaki vadileri, boğaz ve tepeleri tutarlar. Yalnız bir geçidi açık bırakırlar, tek çıkar yola mahkum edip avlamak için. Böylesi anlarda çemberden çıkacak durumda değilsen, çatışsın. Zayıf anında karşındakinin hatalarından yararlanabilirsen, üstün bir öngörü ve atılmalıkla yararsın çemberi. Seni sıkıştırmak isteyenleri, sen alırsın çembere. Nice kuşatmalardan sıyrılmayı bilmiştir gerillalar. Pes etmemek, en sonu mermiye kadar savaşmak, şehadeti anlamlı klıma çabası, çoğu zaman başarıyı kendisiyle getirmiştir. İşte Fırat çocuğu *Lilyum beş*, böylesi bir çatışmada anlamlı yakalamaya çalışacaktır.

Yağmur, direnişin ateşinde yanamları serinletmek ister. Fırat ve yoldaşları, yüzlerini yağmurun tanıdık serinliğine bırakırken, karşından birileri avazı çıktığı kadar küfretmektedir yağmura. Katlanamadıkları yağmurdan intikam almak istercesine, gerillaya yağmurun arasında kurşun yağdırırlar. Lilyum beş, cevap vermek için siper aldığı kayalığın ardından başını çıkarır. Saçlarına düşen yağmur damlaları başını okşarken, O çatışmaya devam eder. Yanından, yöresinden geçenler ile bir ara durur. Kısa süren bir sessizliğin ardından bir tek mermi sesi yankılanır. Bu sefer geçemez mermi, Fırat'ın boynuna saplanır kalır.

Zagros'tan aldığı tohumu, Hakkari kayalıklarına bırakan Fırat, Nemrut heykellerinin oyuklarına yeni bir tortu daha bırakır. Açırlar, destana durur dillerde. Beş Lilyum destanlara yararışır bir şekilde omuzlarlar yükü. Onlar, güneşin aydınlık yolundan ilerlemek için Zagros zirvelerinde rüzgarları kucaklayıp, bakışlarıyla ufukları fet-hettiller.

Onlar, artık her bahar tohuma duracak olan Beş Lilyumdur.

*Lilyum: Zagros lalesi.

Mücadele arkadaşları adına
Cuma ANDOK

Onu da her rengin kendi doğallığında bulunduğu dağlara, renklere olan özlemi çeker. Ressam yürekli Rızgar'ın tuvali, bu sefer de dağlar oldu ve resminin adını koydu ilkin. Kurtuluş, ki tuvale özgürlüğü çizmeye çalıştı Rızgar arkadaş. Kırmızının en doğal ve en gerçek halini kullanarak yaptı bunu. İşbirlikçiliğe karşı verilen bir savaşta kendi yüreğindeki tohumu bıraktı en sevdiği tuvale. Biliyordu ki, dağlar dünyanın en güzel tuvali ve lilyum, bu tuvale çizilen en güzel çiçektir. O, en güzel çiçeği çizmek için toprağa katık etti bedenini.

Lilyum IV

Adı, soyadı: **Hüsnü Cemal Kızılkurt**

Kod adı: **Cemal**

Doğum yeri ve tarihi: **Doğubeyazıt 1977**

Mücadeleye katılım tarihi: **İstanbul 1996**

Şehadet yeri ve tarihi: **Sinine Lolan/Kale tepesi, 1998 baharı**

"Mevziden çıkan mavide yiten ve maviyi kanatlarında taşıyan martıları mavinin tek görkemi sanırdım. Görebildiğim kadar ömürlük diye kabullendiğim, meğer bildiğim kadar ömürlükmüş. Sonradan bildim. Kürdün Kürdistan'la mavinin görkemi şahinler-

dirtti. Ondandır gelişen hemen hemen tüm eylemlerde silahının namlusu ısındı, ellerini barut kokusuyla yıkadı. Bir yılda iki defa yaralandı. Yapması gerekenleri sıraladıkça toprağa karışmanın erken olduğunu düşünüp direndi yine de. En son Çoman eyleminde sırtından yaralansa da beyaz çarşaf ve doktor eli en çok bir ay tutabildi onu. Sadece bir ay kurşun sohbetlerinden uzak kaldı. Ve yatağından çıkar çıkmaz sohbe ortak olmaya geldi. Ateş dansına kattı kendisini.

Kuruluş yapıtlarının dansına ve karanlığa seslerini saldıkları gece savaş çanları yeniden çaldı. Garip ve inanılmazı güç olan, kendilerine 'Kürdüm' diye ad koyanların kendi özgürlükleri için savaşanların üzerlerine gelmesiydi. Büyük meşe ağacını içten kemiren kurtlardı onlar. Onların soğukluğu yayılmıştı geceye. Güzdü, bulutlar yağmura gebe. Esen rüzgarlara barut kokusu karıştığında, herkes anlardı ardından ter ve kan kokularının geleceğini. Cemal arkadaşın, kaldırımında beline sıkıştırdığı molotof kokteyllinin yerini artık otuz iki parçalı bomba almıştı. Karşılarında kendilerine 'Kürdüm'(!) diyenlerin bulunması daha da hırçınlaştırıyordu Onu. Yanağındaki beni daha da açığa çıkaran gülümseyişini bırakmadı yine de. İnatla fırlattı otuz iki parçalı bombasını. Ardı sıra yoldaşları ilerledi. Onlarla büyüdü mavi-lik. Bir halay kurulmuştu sanki.

APOCU HAREKETİN YENİ KİMLİĞİ İLE 2003'Ü KAZANACAĞIZ

Baştarafı sayfa 2'de

Eğer iyi görülüp, iyi anlaşılır, etkili bir mücadele yürütülürse, Irak'ta ve Ortadoğu'daki değişimin içinde Kürt sorununun çözümü, Kürt halkının yeni sistemde etkili bir yer kazanması sonucu da ortaya çıkabilir. Bundan da öteye Kürtler, Ortadoğu'daki değişimi ve yeniden yapılanmayı yönlendiren bir güç haline gelebilir. 20. yüzyıl sisteminin inkar ettiği, yok saydığı, yok etmek isteği halk tarihin en eski halkı, o sistemin aşılması ve yeni bir sistemin oluşması mücadelesine bölgedeki en etkin, en önde, hatta önder düzeyinde katılabilir. Yürütüldüğü mücadele ile böyle bir gücü ortaya çıkardı, aslında statükonun aşılmasını en çok dayatan bir güç oldu. Hem dış güçlerden çok daha fazla bölgenin kabul edeceği demokratik değişimi, özgürlüsel gelişmeyi dayatıyor hem de bunu bizzat pratikte yürütecek bir gücü ortaya çıkarmış durumdadır. Dış siyasi çerçeve, bölgedeki güçler dengesi, siyasi mücadele gerçekleri de iyi anlaşılır değerlendirilirse, bu gelişmeler bölgenin değişim mücadelesi üzerinde çok etkili olan, rol oynayan bir noktaya çekilebilir. Aslında uluslararası alanda, bölge düzeyinde yaşanan mücadele, Irak üzerinde, onunla birlikte Kürdistan üzerindeki mücadele bunu çok net gösteriyor. Şu an,

uluslararası sistem mücadelesi, bir Ortadoğu mücadelesi haline gelmiş durumda. Ortadoğu mücadelesi, bir Irak mücadelesi olmuş; Irak mücadelesi de Kürdistan üzerindeki bir mücadele durumuna gelmiştir. Sorun, Kürt sorununun nasıl çözüleceğine her zamankinden daha fazla gelip dayanmış, bağlanmış. Onun için Kürt işbirlikçileri bu ortamda daha fazla hareket edebiliyorlar. Kendilerine bir yer bulmaya çalışıyor, değer buluyorlar. Gericilik onlarla bir çözüm yaratmak istiyor. Devrimci çözümü, halkların çıkarına olacak çözümü engellemek için onları öne çıkartmaya, demokratik değişimi bu temelde tasfiye etmeye çalışıyorlar. Bunu görmemiz, anlamamız gerekli. Bu bir tehdit ve tehlikedir. Bunu doğru politikalarla aşmamız gerekir. Bunu aşacak politika nedir? Kürdistan üzerindeki mücadeleyi, Irak ve Ortadoğu'daki mücadeleyi doğru anlamaktır. Uluslararası ve bölgesel düzeydeki siyasi güçler ilişkisi ve dengesini doğru anlamak. Ortama etkili müdahale edecek bir siyasi yaklaşımı geliştirmek, yürütmek, pratikleştirmek, en önemlisi de kendini etkili siyaset yürütecek pratik güç haline getirmek. Halkı daha fazla örgütlemek, halkın siyasal gücünü, siyasete aktif katılımını daha ileri düzeyde geliştirmek. Bu da demokratik serhildanı, demokratik kitle eylemlerini en ileri

düzeyde geliştirmeyi ifade ediyor. Eğer bunları yürütebilirsek, çizgimizin gerektirdiği örgütlenme ve eylem birliğini pratikte gerçekleştirebilirsek, kadro ve örgüt yapımız buna öncülük ederse, işte o zaman biz, Irak ve Ortadoğu üzerinde yürütülen mücadelede daha etkili hale geliriz. Biz etkinlik kazandıkça, Ortadoğu'daki değişim ve yeniden yapılanma mücadelesini daha da derinleştiririz. Süreci daha köklü değişimler içeren bir süreç haline getiririz. Bu ne kadar gelişirse, Kürt sorununun demokratik çözümü o kadar bir gerçek haline gelir. Kürtler bölgede daha etkili bir konum kazanır. Ortadoğu sorunları çözüm bulabilir, Ortadoğu, Önderliğin öngördüğü yeni demokratik uygarlığı geliştirme merkezi haline gelir. Yeni bir uygarlık yaratma, insanlığı yeni bir uygarlığa çekme sürecini geliştirir. Bu da bölge açısından kalıcı bir çözüm, istikrar ve sorunların aşılmasını gerektirir. Şu çok net görünüyor; dar yaklaşımlar, çıkarıcı yaklaşımlar çözüm getirmeyecektir. Bu konuda yanlış yapmamamız gerekli. Et-kiliymiş, büyük güce sahipmiş, sanki kısa vadede kendi etkinliklerini gerçekleştirecek ve çözüm gücü olacak, egemenlik kuracakmış gibi görünüyorlar, ama bu bir görüntüdür. Pratikleşmeyecek bir durumdur. Bunu uygulamaya çalışanlar pratikte başarılı olamayacaklar. Çünkü

Ortadoğu'nun sorunları öyle çözümlenmez. İnsanlığın sorunları günümüzde bu kadar yüzeysel, dar ve basit değil. Onların Ortadoğu'daki yapıları da öyle basit değil. Bu sistem çok sınırlı sorunları çözemiyor. İşte Türkiye'yle çözüm üretiyorlar, Ege sorununu çözemiyorlar, Kıbrıs sorununu çözemiyorlar. Nerede çözecekler! Üç bin, dört binyıllık Filistin-Arap-İsrail sorununu nasıl çözecekler. Mezopotamya sorununu, Kürt sorununu nasıl çözecekler? Öyle dar, çıkarıcı yaklaşımlarla çözemeler. Almanya'nın ağır yenilgisi, Osmanlı'nın dağılması ortamında bile Avrupa, ancak elli altmış yıllık bir çözüm yaratabildi. I. Dünya Savaşı içinde ancak bu durum çıktı. Şimdi ortada öyle bir durum da yok. Öyle dar, çıkarıcı, yüzeysel yaklaşımlarla hızla bir çözümün olacağını beklememek gerekiyor. Ortadoğu'da sorunların çözümü, güçler ilişkisinde, dengesinde köklü değişimi gerektiriyor. Bu da Önderliğin, insanlığın önüne koyduğu zihniyet devrimini gerektiriyor. İnsanlık bir zihniyet değişimini yaşayacak. Kısım ilerledi, daha fazla ilerleyecek. Çelişki ve çatışma ile çıkar sağlama kültürünü bırakıp AB'nin içine girdiği birlik ve ittifak ile işbirliği temelinde çıkarlarını geliştirme çizgisine gelecekler. Politik zihniyetleri bu temelde değişecek. Güç ilişkileri değişecek, ABD'nin öngördüğü

bir süper gücün imparatorluk düzeni ortaya çıkamayacak. Yeni uluslararası sistem kesinlikle öyle olmayacak. ABD daha da geri çekilecek. Avrupa'dır, Rusya'dır, Asya'dır, birçok güç öne çıkacak ve uluslararası düzende daha demokratik bir paylaşım ortaya çıkacak. Yoksa yeni düzenin sonsuz bir ABD düzeni olacağını öngörmek, gelişmelerden ve insanlığın gelişiminden hiçbir şey anlamamak oluyor. Ortadoğu'nun sorunları ancak böyle köklü bir zihniyet değişimi, demokratik zihniyet, demokratik siyaset ve demokratik işbirliği gelişirse çözümlenebilir. Şimdilik buna yaklaşım zayıftır. Demek ki o zaman insanlık bu noktaya gelene, uluslararası güçler böyle bir demokratik yaklaşıma çekilene kadar Ortadoğu mücadelesi devam edecektir. Bir anda hemen Ortadoğu'daki mücadelenin biteceği, çelişkilerin çözümleneceği düşüncesi doğru değil. Bizim de doğru anlamamız, doğru yaklaşmamız gerekiyor. Bölgenin çelişkileri, insanlığın durumu demokratik zihniyet, siyaset, ilişki ve yaşam değişimini gerektiriyor. Bu uzun bir mücadeleyi alacak. O zaman biz böyle bir sürecin gelişimi üzerinde etkili olabiliriz. Örgüt olarak da, halk olarak da, bu zihniyeti, siyaseti ve kültürü daha fazla geliştirerek bölgedeki değişimde, yeni uluslararası sistemin oluşumunda rol oynayabiliriz.

ORTADOĞU'YA

EN ETKİLİ MÜDAHALE GÜCÜ APOCU ÇİZGİDİR

Baştarafı sayfa 10'da

Değişimi isteyen iki temel çizgiden biri ABD'nin ve içerde TÜSIAD gibi güçlerin öngördüğü sermaye çevrelerinin değişim çizgisi iken; diğeri KADEK'in öngördüğü halkların birliği ve kardeşliği temelinde Türkiye'nin demokratik yeniden yapılanma çizgisidir. Seçimden de bu iki güç çıktı. Gelişme sağlayan, Türkiye'nin geleceği üzerinde mücadele halinde olan bu iki gücün bir tarafını AKP ve CHP'li meclis, diğeri tarafını da DEHAP bloğunda birleşen demokratik halk hareketi temsil ediyor. Bu çok somut bir cephe ayırımıdır.

Yeniden yapılanmanın Türkiye'ye bu biçimde kabul ettirilerek statükoculuğun aşılması, Ortadoğu'da statükoculuğun aşılmasının başlangıcı oluyor, dolayısıyla Ortadoğu'nun önünün açılmasını ifade ediyor. İkinci adım Irak'ta Saddam Hüseyin yönetimini değiştirmektir. Herkes önce Saddam Hüseyin yönetiminin değişeceğini sanıyordu, ama öyle olmadı. ABD '90'dan beri Saddam Hüseyin yönetimi ile çatışmalı olduğu halde onu değiştiremedi. Değiştirmesi mümkün de değildi. Çünkü bölgedeki statükoyu belirleme çizgisi Türkiye'de oluşuyor. Türkiye değiştirilmeden, statükoculuk Türkiye'de aşılmadan Saddam Hüseyin yönetimi değiştirilemezdi. Saddam Hüseyin yönetimi kendi gücüyle değil, Türkiye'nin ayakta tutmasıyla yaşıyordu. Dolayısıyla Türkiye'de değişimin başlamasıyla, Saddam Hüseyin yönetiminin temel dayanağı ortadan kalkmış oldu. Bundan sonra Irak yönetimi, Türkiye'deki değişim çizgisine paralel

ve uyumlu olacak şekilde değişebilir. Irak'ta değişimin nasıl olacağı, bütünüyle Türkiye'deki gelişmelere bağlıdır. Türkiye'de yeniden yapılanma hangi çizgide gelişecek ve bu yapılanma için iç mücadele nasıl seyredecekse Irak üzerindeki mücadele ve yeniden yapılanma arayışları da o temelde gelişecektir.

Önderlik bunu görüyor ve bu temelde yeni bir süreci geliştirmeyi öngörüyor. Aslında biz '98'den itibaren bir geri çekilme süreci başlattık ve bu süreç VIII. Kongre'ye kadar devam etti. VIII. Kongre'den bu yana değiştirmeye çalışıyoruz. Pratik olarak VIII. Kongre'den bu yana yürüttüğümüz değişime çabaları şimdi anlam buluyor ve yerli yerince otuyor. Önderliğin yeni süreç başlatma tanımı buradan ileri geliyor. VIII. Kongre'yle başlattığımız süreç; yeniden yapılanmayı örgüt olarak üstten tamamlama ve tabana yansıtma çabalarımız, Türkiye'de yeniden yapılanma sürecini resmen başlatmaya yol açacak kadar etkili olmuştur. Yeni süreç geri çekilme yerine, ileri gitme ve yayılma; toparlanma, kendini eğitip değiştirme ve yenilenme çalışmalarına çekme yerine, gericiliğe karşı her alanda çok yönlü ve aktif bir mücadele çizgisine girme sürecidir. Önderlik yeni süreci aktif mücadele, pratikleşme, bölge çapında örgütlenme ve mücadele etme süreci olarak tanımlıyor ediyor. Bu bakımdan yeni süreç, geri çekilme ve kendini toparlama sürecine tamamen son vermeyi ifade ediyor. 2 Ağustos deklarasyonunun geçersiz sayılması bu nedenledir.

Aktif mücadelenin nasıl olacağı sorusu önemlidir. Kuşkusuz, geçmişteki gibi

halk savaşı stratejisinde bir silahlı mücadeleye yönelmek değildir. Hareket olarak strateji değişikliği yaptık ve siyasal mücadele stratejisini benimsedik. Demek ki aktif mücadeleye geçmek, siyasal mücadele stratejisini uygun taktiklerle aktif olarak pratikleştirmek demektir. Bu strateji içinde serhildan, demokratik halk eylemliliği ile meşru savunma temelinde halkların, demokrasi ve özgürlük çizgisinin korunup geliştirilmesi var. Yine ideolojik mücadele, diplomasi, aydınlanma ve Rönesans çalışmaları var. Bütün alanlarda çok yönlü bir mücadele yürütmek gerekiyor. Daha önce resmen başlattığımız bu aktif mücadele dönemini, fiilen de 2001 yılından bu yana yoğun bir pratik örgütsel çalışma yürüttük. Artık bu konuda hiçbir engel tanımadan kendimizi çok aktif bir mücadele yürüten taktik konuma ulaştırmak durumundayız. Mevcut gelişmeler, bunu gerektiriyor.

Apocu çizginin zaferi halkların zaferidir

Bu gelişmeler içerisinde Türkiye'de yaşanacaklar belirleyici olacak. Türkiye'deki gelişmeleri yönlendirebilmek için demokratik halk eylemliliğini en üst düzeyde geliştirmek, gidebileceği kadar ileri götürmek lazım. Böyle bir mücadeleyle Irak'ı, Ortadoğu'yu ve uluslararası mücadeleyi etkiliyoruz; pratik mücadele çizgisi tutturarak barış savunucusu, demokratik değişim isteyicisi oluyor ve onun motoru haline geliyoruz. Kürt toplumunda köklü bir demokratik

devrim geliştirmekle kalmıyor, bunu başta Türkiye olmak üzere bütün Ortadoğu halklarına yayan konuma geliyoruz. İşin esas yönü budur.

Bir yandan demokratik değişimin motor gücü haline gelen serhildanı Kuzey'de ve Türkiye'de en ileri düzeyde geliştirmek gerekirken, Güney'deki ve Irak'taki gelişmelere karşı duyarlı olarak ABD ve Türkiye'nin geliştirdiği askeri müdahale yaklaşımına karşı, çatışma ortamını gözetken bir gerilla düzenini dikkate alıyoruz ve kendimizi buna göre düzenliyoruz. Mevcut gelişmeler bizi demokratik halk eylemliliğiyle birlikte siyasal mücadele içinde silahlı direnişe başvurmaya götürecektir. Güney ve Irak öne çıkıyor, ama bunun sadece bu alanla sınırlı kalacağını düşünmemek lazım. Bütün alanlar bu konuda hareketlilik arz eden bir konuma gelebilir.

İşbirlikçilikten kurtuluş gelmeyeceği açıktır. "Süleymaniye ve Hewler'e oturmuşlar, dünya onları kabul etmiş. Onlar öyle olduklarına göre Kürtlere zarar gelmez" demek büyük bir yanılgıdır. Böyle düşünmek, tarihten hiç ders çıkarmamayı, siyasi ve askeri mücadele gerçeğini bilmemeyi ifade eder. Tam tersine, '47'den beri neler yaşandığının göz önüne getirilmesi, tarihten biraz ders çıkarmak ve doğru tutum takınmak açısından yeterli olacaktır. Bunların herhangi bir güçleri veya itibarları yoktur. Kendilerine ait bir iradeleri veya bununla kazandıkları herhangi bir statüleri de yoktur. Hepsisi ABD siyasetinin gereklerine göre ve PKK Önderliği'nde yürütülen büyük mücadelenin etkileri temelinde oldu. Dolayısıyla kendilerine ait bir şey yoktur. ABD, '75'de

ortada bıraktığı, en kötü teslimiyete çektiği gibi bu gün de kendi çıkarlarını esas alarak yaklaşacaktır. '47'de Moskova yoluna düştükleri gibi, şimdi de Paris yolunu aşmaya çalışıyorlar. ABD çıkarlarını bir kenara bırakırsak geriye PKK mücadelesinin ortaya çıkardığı değerler üzerinde yaşamak kalıyor. Yeni dönemin geliştirilmesi gerici saldırılar karşısında halkın demokrasi ve özgürlük ideallerinin, ulusal demokratik varlığının savunulması bu güçler eliyle değil, Apocu hareketin geliştireceği mücadele ve gerilla direnişle sağlanacaktır.

2 Ağustos deklarasyonunun geri çekilmesi, koşulların gerektirdiği her türlü mücadeleye yöntemine doğru tarzda başvurma inisiyatifinin oluşturulması anlamına geliyor. Bu bakımdan son gelişmeleri, giderek askerleşen ortamın oluşması şeklinde değerlendirmek durumundayız. Siyasi mücadeleyi geliştirerek bunu engellemeye çalışmak için bir yanındır, ama tümü değildir. Bu nedenle HPG güçlerimiz, siyasal mücadele stratejisi içerisinde gelişmelere cevap olacak bir silahlı savunma konumuna girecektir. Türkiye'den başlamış olan değişim mücadelesinde Amerikancı çizginin değil, Apocu çizginin hakim olmasını sağlamak; halklar için yeni bir baskı, sömürü ve aldatma dönemi yerine özgürlük ve demokrasi yönünde ilerleyen bir değişim sürecini geliştirmek; Barzani ve Talabani'nin Kürt halkını oyalama, basit değerler uğruna yeniden satma tehlikesine karşı, Kürt halkının demokrasi ve özgürlük ideallerini, bu doğrultudaki gelişimini ve ulusal demokratik varlığını koruyabilmek için böyle bir mücadele kaçınılmazdır.

YENİ STRATEJİMİZ

ÇAĞIN DEMOKRASİ GÜCÜ OLACAKTIR

Başarılı sayfa 16'da

Aksine, aksine, aksine –üç aksineyi bilerek vurguluyorum– yeni çizimiz müca-deleyi gevşetme, bırakma değil; tersine mücadeleyi daha da yükseltme, mücadeleyi daha kapsamlı yürütme, ortaya çıkan mücadele birikimimizi bütün Ortadoğu coğrafyasına yayarak, özgürlük ve demokrasi anlayışını Kürdistan'da daha köklü bir güvenceye kavuşturma stratejisi ve tatlılığı oluyor. Ulusal düzeyde böyledir. Kaldı ki Kürt halkı açısından stratejimizin çok kapsamlı, köklü, avantajlı sonuçları olsa da, ideolojik politik çizimiz evrensel bir anlayıştan kaynaklanıyor. Bir **Apoizm**'den bahsedebiliriz. Apocu hareketin yeni bir dünya tahlilinden, yeni bir bölge ve Türkiye tahlilinden söz edebiliriz. Sadece bir Kürdistan hareketi değil, bir evrensel hareket olarak bütün sorunlara genel bir anlayıştan baktığından söz edilebilir. Kürdistan sorunu da bu çerçevede bir özgürlük ve demokrasi sorunu olarak en iyi nasıl iletililebilir anlayışı ile değerlendirilmektir.

Kürt halkının öncülüğüne ve birikimine güveniyoruz

Özcesi Türkiyelileşmemiz ya da Orta-doğululaşmamız, ne Türkiyeli bazı

kurumları içine almak ve böylelikle Türkiyelileştirmeyi söylemek gibi dar bir yaklaşımı ifade ediyor ne de herhangi bir anlayışa iltihak etme, kendi çizgisinden vazgeçip başka bir çizgiye yamanması anlamına geliyor. Türkiyelileşme tamamen bir coğrafi sınır içinde özgürlük ve demokrasi güçlerinin bütünlüklü mücadelesini anlatıyor. Açılım sahasının Türkiye olmasını anlatıyor. Ve mevcut siyasi sınırlar içinde Kürt ve Türk halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini ortak bir stratejide yürütmeyi hedefliyor. Aksine burada Kürt öncülüğü ve Kürt damgası ağırlık basacaktır, basıyor da nitekim. Önümüzdeki süreçte de Türkiye'deki demokrasi ve özgürlük mücadelesinin öncülüğünü maddi gücünü Kürdistan oluşturacaktır. Türkiye'de bir özgürlük ve demokrasi geliştiğinde bunun Kürt rengi fazlasıyla yansiyacaktır. Herkesin bunu böyle bilmesi gerekir. Bir coğrafyada özgürlük ve demokrasinin tarihi süreci kimin daha kapsamlıysa, kimin arkasında böyle bir özgürlük ve mücadele tarihi varsa, doğal olarak Özgürlük ve demokrasi mücadelesinin daha sonraki sürecinde de o güçler etkili olur. Bunu bugün Türkiyeli demokrasi güçleri de kabul etmektedir. Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi gücünün Demokrasi ve özgürlük mücadelesinin temel çekirdeği olduğunu, yeni eklenecek halkların bu çekirdek etrafında toplanacağı düşünülmektedir. Türkiyelileşme yaklaşımı

budur. Tabii bu kavramın ifade ettiği bir gerçek ise, mücadelemizin Kürdistan'da ortaya çıkardığı birikimi Kürdistan coğrafyası ile sınırlanamak ya da sadece ona dayanarak siyaset yapma anlayışından çıkarak daha geniş çevrelere ulaşma, halkımızın yarattığı birikimi bir rant elde etme aracı olarak kullanmak isteyen yaklaşımlara müsaade etmeyerek, bunu bir demokrasi ve özgürlük gücüne dönüştürme, bunu yalnızca Kürdistan'da değil, Türkiye ve Ortadoğu'da harekete geçirme, mücadelemizin birikimine böyle bir rol verme anlayışını da ifade etmektedir. Tabii bunlar sadece ideolojik ya da politik yaklaşımlarla sınırlanamaz. Bunun pratik ifadesinin mutlaka gerçekleşmesi gerekir. Bunun için de Türkiye'nin en uçra köşelerine kadar demokratik özgür birlik çizgisinin hem bileşenlerinin bulunması hem de her yerde örgütlenilerek bu çizginin sözden çıkartılıp gerçekten Türkiye'ye özgürlük ve demokrasiyi getirecek bir güce ulaştırılması gerekir. Türkiyelileşmeden başladığımız bir şey de budur.

3 Kasım seçimleri öncesi Türkiye'de yeterince örgütlenmedi, yalnızca Kürt halkının bulunduğu bölgelerde belli bir örgütlenme oldu. Bu da Türkiye halkıyla birlikte bir demokratik, özgürlük birlik, yani demokratik cumhuriyet yaratmak için demokrasi hareketi yaratma, bu demokrasi hareketini meclise güçlü bir biçimde taşıma sonucu-

nu ortaya çıkarmadı. Bu açıdan hem yenden yapılanmada hem de Türkiyelileşme konusunda 3 Kasım seçimlerinden çıkardığımız sonuçların olumlu katkısı olacaktır. Bir noktanın da altını çizmekte fayda var. Ulusal demokratik hareket, Kürdistan'da ulusal ve örgütsel düzeyde çok önemli mevziler ortaya çıkarmıştır. Yarattığı sonuçların arkasında büyük bir tarih vardır. Bu tarih yaşanmamış olarak kabul edilemez, yaşanmamış olarak görülmez. Bu açıdan bugünkü durumu değerlendirirken, sanki 70'lerin başındaymış gibi yaklaşmak bir saptırmadır. Diyalektik veya bilimsel bir yaklaşım değildir. Kürdistan halkının geldiği düzeyi, yarattığı kazanımları öyle kolayca geriye çekmek mümkün değildir. Bunlar tarih olmuştur. Öyle başkalarının vermesiyle, lütfuyla yaratılan değerler de söz konusu değildir. Bu değerlerin içeriği dolmuştur. Bu içeriğe de Ulusal demokratik mücadele bir öz ve kapsam kazandırmıştır. Bu açıdan bu kazanımların erimesi, dejenere edilmesi, ortadan kaldırılması imkansızdır. Bunlar artık tarihe mal olmuştur. Kürt halkının hiçbir zaman yok edilemeyecek özgürlük ve demokrasi kazanımlarıdır. Kürt halkının kimliğini, kültürünü yeniden yoğuran ve şekillendiren bir tarih ve birikim söz konusudur. Bu açıdan yeni stratejik çizimiz de mücadelemizin yarattığı bu değerlere dayanarak ilerleyecektir. Türkiyelileşmesi

de, ya da Türkiye'nin Kürdistanileşmesi de bu değerlere dayanarak gelişecektir. Bunu da herkesin bilmesi gerekir. Kürdistan halkının yarattığı değerler, birçok devlet kurmuş ulusların yarattığı değerlerden çok çok fazladır. Birçok devlet yaratan ulus, Kürt halkının bugünkü özgürlük ve demokrasi düzeyine gelmemiş ve ulaşmamıştır. Bunlar bilinen gerçeklerdir. Sorun devlet kurup oluşturmak değildir. Sorun sınırlar oluşturup oluşturulmamak değildir. Sorun, bir halkın ulusal, kültürel ve sosyal anlayışını çağdaşlaştırmaktır, çağdaş bir halk gerçeği haline getirmektir. Bugün Kürt halkının Ulusal demokratik mücadelesi karşısında Ortadoğu ve Türkiye'de direnen gerici kesimler vardır. Kürt halkı geldiği düzeyi tümünden pratikleştirme, bu gücünü bütün bölge halklarıyla paylaşma, onlarla özgürlüğü, demokrasiye veya ekonomik refahı geliştirme kanallarını hala bugün tümünden bulmuş değildir. Ama yarın mutlaka bulacaktır. Kürt halkının Özgürlük ve demokrasi mücadelesi yalnızca Kürdistan'da değil, tüm Ortadoğu'yu özgürlükçü, demokratik ve refah coğrafyası haline getirecektir.

Bu hedeflerimizin bir hayal olmadığını, ama devrimcilerin, demokratların gerçekleştirebilir ütopyaları olduğunu söyleyebiliriz. Kaldı ki artık bunlar ütopya da değil, mücadele edildiğinde yakın bir dönemde kazanılacak hedeflerdir, güzelliklerdir.

BASIN-YAYIN ALANI İDEOLOJİK MÜCADELE ALANIDIR

Başarılı sayfa 26'da

Farklı çıkar çevreleri tarafından yönlendirilen propaganda organlarının etkisi altında kalınmamalıdır. Bu, bir siyasal tercih meselesidir. Bilgelerin onlar tarafından aktarılıyor olması, etki altına girmeye yol açmamalıdır. Bu konuda olukça hassas ve dikkatli davranmak, olup bitenleri doğru bir bakış açısıyla izlemek kesinlikle gereklidir. Halkların yararına bir propaganda ajitasyon çalışması yürütebilmek için bu gereklidir. Bu olmadığı taktirde demokrasi söylemi adı altında sermaye çevrelerinin, milliyetçiliğin ve savaş kıskırtıcılığının hizmetine girmek gibi bir durum ortaya çıkabilir.

Basın demokratikleştikçe bir değişim gücü olur

Sol demokrat basın yayın organlarında geçmişe göre bazı ilerlemeler var, ama henüz bunların başlangıç düzeyinde olduğunu, yayın çizgisinin tam oturmadığını ve bütün yayın organlarının yeterli hale gelmediği bir gerçektir. Yayınların eklektik ve parçalı olduğu görülüyor. Bu durum, çizgi hakimiyetinin zayıflığından kaynaklanıyor. Bu konuda da bir düzeltme olmalı, hakimiyet gelişmelidir. Değişim ve yeniden yapılanmanın her şeyden önce basından gelişmesi gerekiyor. Basın kendisini buna göre değiştirip bu konuda öncülük etmezse başkalarını değişime teşvik edemez, tutuculuğa ve statükoculuğa karşı değişimin ve yeniden yapılanmanın savunucusu olamaz. İdeolojik yaklaşımı temsil etme, değişimi sahiplenerek yönlendirici olma konusunda zayıflıklar var.

İdeolojik yayın organlarının günceli daha iyi ve yeterli çözümlenmeleri, sağlam bir ideolojik duruşa kavuşarak etkili mücadele eden bir içeriğe sahip olmaları gerekiyor.

Bunlarla birlikte biçim bakımından da yeterli kılınmaları şarttır. Yeni bir yıla girenken yeniden gözden geçirilip daha düzgün ve etkileyici hale getirilmelerine ihtiyaç var. Dergiler ideolojik öncülüğü, açıklıcılığı ve siyasal sürece yön vermeyi tam olarak sağlamalıdır. Yurtdışındaki basının bu konudaki zayıflığı daha fazladır. Gençlik dergisi kabul edilmemesi gereken bir çizgide ve ısrarla o çizgiye koruyor. Demokrasi ve özgürlük mücadelesine öncülük edecek bir gençlik hareketinin dergisi öyle olamaz. Ciddi sapmalar içeriyor. Avrupai olduğu, emperyalizmin ideolojisiyleştirmesinin çok ağır etkisi altında olduğu görülüyor. Bunda "gençleri fazla sıkıkmamak gerekiyor, ideolojiden anlamazlar, teorik tartışma yapmazlar" şeklinde bir yaklaşım rol oynuyor. Bu, tam da emperyalizmin yaşam çizgisine teslim olmayı ifade ediyor. Esas olarak bununla mücadele ediyoruz. Dolayısıyla ideolojik mücadelenin bu noktada yürütülmesi gereklidir. Gençliğin örgütsüzlüğünü aşırıda yayın faaliyetinin ve bu temelde geliştirilecek ideolojik mücadelenin büyük rol oynaması gerekiyor. Gençlik örgütleri duyarsız olsalar da gençlik dergilerinin bu işi sahiplenebilir, gençlik hareketinin bu durumunu derinliğine irdeleyerek konuyu güncelleştirmesi ve herkesi hareketi ilerletecek çalışmalar yapmaya zorlaması gerekir.

Büyük Güney'e yönelik yayınlarımız da çizgi konusunda duyarlı değil. Doğru bir duruşa, dolayısıyla etkili ideolojik mücadeleye en fazla ihtiyacı olan bir alan olmasına rağmen, bunu gösteremiyor. İkel milliyetçiliği, aşiretçi feodal yaklaşımları aşmak için en şiddetli tartışmaları ve en keskin ideolojik vuruşların bu alanda yapılması gerekirken, tersine en zayıf ve uzlaşmacı tutum burada açığa çıkıyor.

Kadın dergilerinde ideolojik mücadelenin ve özgürlük ölçülerinin geliştirilmesi

açısından teorik yaklaşımlarının çok daha kapsamlı ve derinlikli, tartışma düzeyinin zengin, ideolojik duruşunun sağlam olması lazım. Darlığı ve yetersizliği aşması gerekiyor. Demokratik devrimin öncü kesiminin yol göstericiliğini yapan ideolojik bir yayın organı olarak herkesi aydınlatacak, mücadeleye bütün yönleriyle açıklık getirip perspektif sunacak konumda olması lazım. Demokrasi ve özgürlük mücadelesinin hem doğru bir çizgide gelişmesi hem de derinlikli ve etkili kılınabilmesi için ideolojik ve teorik yaklaşımların böyle bir düzeyi tutturması şarttır.

Günlük haber organlarının çok daha etkili, sistemli, doğru ve yeterli bir yaygın politikasını tutturmuş hale gelmesi gerekiyor. Bu konuda da eleştirilmesi gereken yönler var. Kitleleri etkileme ve aydınlatma düzeylerinin ne kadar olduğunu tartıya vurmaktır. Bu konuda sağlam bir doğrultu tutturabilmek için hangi programların daha çok izlendiğini araştırılan anketler yapılabilir. Sağlam bir doğrultu tutturabilmek için sadece halktan gelen veri yeterli olmaz. Halkın istemleri daha çok mevcut düzeyi yansıtır. Biz ise onu aştırmak istiyoruz. Dolayısıyla onu aştırmak ölçüler koymamız gerekli. O bakımdan öncü hareketin demokrasi ve özgürlük mücadelesini yürüten kadrolarının ve örgütlerinin değerlendirmeleri de doğruya ulaşmak açısından önemlidir.

Kurumlarda ideolojik duruş örgütsel yapıyla güçlenir

Günlük yayınlar açısından da benzer bir durum söz konusudur. Hem çalışmayı yürütenlerin değerlendirme yapımları, hem de okuyucuyla iletişim kurmak gerekiyor. Sorular yöneltilip okuyucunun görüşlerini almak, ona göre gerekli

düzeltilmeleri yapmak gelişme hitap edilen kesimin ihtiyaçlarını görebilme içeriği ve biçim bakımından kendini yetkinleştirme fırsatı verir. Bu bakımdan eleştiri ve öneriye açık olmak çok önemlidir. Ancak buna hiç başvurulmuyor. Böyle bir gelenek oluşmamış. Basın yayın kurumları demokrat olmalı, özleştirme vermeye açık olmalıdır. Okuyucu ya da izleyiciyle sürekli diyalog içinde olmazlarsa kendilerini geliştiremez ve etkili olamazlar. Misyonlarını yerine getiremedikleri gibi, masraflarını bile karşılayamayacak duruma düşerler. İnkarcı, bencil, eklektik, çizgisiz olan her yayın organının varacağı sonuç, kendi masraflarını bile karşılayamaz duruma düşmektir. O nedenle inkarcılık, darlık ve çizgisizlik bütün yayın organlarında aşılmalıdır.

2002 yılı içerisinde ortaya çıkan pratikler bu temelde değerlendirilir ve gerekli dersler çıkartılırsa önümüzdeki yıl için sağlam, tutarlı, etkili ve başarılı çalışma yapacak bir perspektif ortaya çıkar. Bu noktada belli bir toparlanmanın, önemli bir arayışın olduğu belirtilebilir. 2002 yılına hazırlık ve toparlanma ile girildi. Dolayısıyla bu yıl içerisinde pratikleşerek ürün verme, bu temelde aydınlanma hareketini her alanda çok yönlü geliştirme durumu söz konusu oldu. 2002 pratiğini bu temelde değerlendirmek gerekiyor. Gerçekten yeni bir açılım yapma, demokratik aydınlanma hareketini geliştirmede 2002 yılı ne kadar başlangıç yaptı, ne kadar mesafe kaydetti? Bu konularda ne kadar zayıflıkları, gerilikleri var? Ölçüyü böyle tutturmak, yıl değerlendirmesini bu çizgide yapmak doğrudur. Buradan ele alındığında bazı açılım adımlarının atıldığı görülüyor. Hazırlık yapma ve donanım kazanma çalışması güçlendirildi. Çalışma düzeni daha fazla geliştirildi, demokratik aydınlanma hareketi daha etkili bir gerçek haline geldi. Buna bağlı olarak günlükte ve

görselde düzenleme, ideolojik yayın organlarında ise reform niteliğinde bazı değişiklikler yapma adımları atıldı. Araştırma, inceleme ve edebiyat alanında bazı ürünler ortaya çıkartıldı.

Bunlar 2002 yılının ortaya çıkardığı gelişmelerdir ve önemlidir. Fakat daha ileri olması gereken yanlar var. Her yayın organının ideolojik duruşunun daha güçlü olması, sağlam bir örgütsel yapıya kavuşmasıyla bağlantılıdır. Bu anlamda demokratik aydınlanma hareketinin örgütsel gerçeğini ilerletmek lazım. I. Basın Yayın Konferansı, hareketin önüne böyle bir hedef koymuştu. Bu daha ileri bir adıma taşınabilirdi, fakat yapılmadı. Bu görev 2003 yılına kaldı. Örgütlenme yönünde gerekli adımları zamanında atamamak, gevşeklik ortaya çıkarıyor; kopukluk, kendine görelilik, esneme, çalışma temposunda zayıflık doğuyor. Son dönemlerde birçok alanda bu tür emareler var. Her alanın bu tür eğilimlere karşı mücadele etmesi, eleştiri ve özleştirme düzenlenerek, örgütlü çalışmanın gerekliliğini geliştirmesi şarttır. Gevşekliğe, kendiliğindenliliğe asla fırsat verilmemelidir. Bir de ortaya çıkan düzeyi bütünlüklü kılabilmek için çok gecikmeden demokratik aydınlanma hareketinin örgütsel yapısını geliştirecek adımlar atılmalıdır. Genel böyle adımlar atarsa her alandaki parçanın kendi örgütlülüğünü geliştirmesinin önü daha çok açıılır. Bu da bizi daha örgütlü, düzenli ve disiplinli çalışır hale getirir.

2003 yılının başından itibaren hem ideolojik çizgi doğrultusunu yakalamada hem de örgütsel yapıyı genelde ve parça parça geliştirmede önemli adımları atmakla yükümlüyüz. Bu temelde 2002'de ilk adımları atılmış olan demokratik aydınlanmanın gelişme dönemini 2003 yılında yaratabiliriz. Hedef bu olmalı, hepimiz bu hedefi başarıyla gerçekleştirmek için tüm gücümüzle çalışmalıyız.

27 Kasım soluksuz okunan bir şiirin ilk sözcüğü gibidir

TÜM KONGRE YAPIMIZA

Tarihsizlik en büyük güçsüzlüktür diyerek Kürt halkının özgür tarihini yaratan günümüzde ve gelecekte Kürt halkını barış ve demokrasi mücadelesinin öncüsü haline getiren Başkan Apo'yu 27 Kasım onurluluğuyla selamlıyor, halkımızın doğuş günü olan 27 Kasım'ı kutluyor. Yine böylesi bir günde mücadelemizin kahramanlık çizgisinin tüm şehitlerini saygıyla anıyoruz. Özgürlük mücadelemizin tarihsel sorumluluğunu üstlenen tüm yoldaşlarımızın da 27 Kasım'ını kutluyoruz.

Yenilenmenin ve aydınlanmanın heyecanı ile girdiğimiz 21. yüzyılda sınırsız mücadelesini vermenin kararlılığı ve azmiyle 25. yıl dönümünü karşılayarak, ilk günün coşkulu ruhuyla bağlılığımızı anlamlı yaşamının, bunu tüm insanlığa yaymanın ve bunun örgütlü gücü olmanın kararlılığını yaşıyoruz. Özgürlük mücadelemizdeki misyonun bilinciyle militan kişiliğin vazgeçilmez esaslarını gerçekleştireceğimize dair sözümüzü böyle bir günde tekrar yeniliyoruz. Özgürlük mücadelemizin ruhumuzda soluğumuz ve ruhumuzda çözümlendiğimiz Ortadoğu topraklarında boy vermiş olması tesadüfî olmasa gerek. Bu nedenle PKK insanlığın özüyle bütünleşirken tarihin başlangıcındaki ilk manayı hep aramıştır. Bu yüzdendir ki 27 Kasım, soluksuz okunan bir şiirin ilk sözcüğü gibidir.

27 Kasım, Kürt halkının tek yaşam tercihi olurken, onun dilinde söz, gözünde ışık, beyninde düşünce ve yüreğinde aşk oldu.

Neolitiğin özgür yaşamını, paylaşımını, adaletini kendisine tarihsel dayanak yapan, onun erdemliliğini yaşayan, günümüze ve geleceğe taşımanın, yeniden yaratmanın ön-

cü gücü olan partimiz PJA, böyle bir günde Önderliğimiz ve şehitlerimizimizin sınırsız ve soylu emeklerine cevap olmanın iddiasındadır. 27 Kasım ile tarihimizin derinliklerine inmeyi ve onu anlamlandırmayı özgürlük militanlığının bir gereği olarak görüyor, bunun sonsuz onurunu yaşıyoruz.

Görev ve sorumluluklarımızın kutsallığının bilinciyle içerisine girdiğimiz süreç her zamankinden daha fazla pratikleşmenin, Özgür İnsan Savunması'nın her bir yana yetkin bir devrimcilikle taşınmasının imkanlarını sunuyor. Ruhumuzla, yüreğimizle, düşüncemizle, vicdanımızla yaşanan tüm yetersizliklere, yanılgılara dur demenin kararlılığına ulaştık. Militanca, devrimcilik bilinci ve ruhuyla özgürlük tutkumuz ve 27 Kasım 1978'de ilk defa yaşanan heyecan ve coşku soluğunu hala nefesimizde hissediyor, halkımızın ve tüm yoldaşlarımızın 27 Kasım'ını zafer tutkusuna kutluyoruz.

- Yaşasın Başkan APO!
- Yaşasın Kürt Halkının Yeniden Doğuş Hareketi PKK!
- Yaşasın Demokrasi, Barış ve Özgürlüğün Öncü Gücü KADEK!
- Yaşasın 21. Yüzyılın Özgür Kadını ve Onun Partisi PJA!
- Kahrolsun Her Türden Egemenlik ve Gericilik!

PJA Meclisi

VARLIK GEREKÇEMİZ BAŞKAN APO'YA

Ulusal diriliştin demokratik kurtuluşa uzanan amansız mücadele maratonunda her şeye damgasını vuran partimiz PKK'nin 25. kuruluş yıldönümünü büyük bir moral ve coşkuyla karşılayarak, bu günün tüm insanlığa kutlu olmasını diliyoruz. Tarihten silinmekle karşı karşıya olan Kürdistan halkı, kaldığı baskı ve sömürü altında kendisinden utanır bir duruma geldiği bir noktada partimiz PKK'nin doğuşu, Kürdistan halkının yeniden doğuşu olmuştur. İradesi kırılmış Kürt halkı, bu doğuşta irade sahibi olmuş, PKK öncülüğünde sahiplendiği mücadele ve gösterdiği direnişle gerçeğine dönmüş, dünya insanlık ailesi içerisindeki onurlu yerini almıştır.

Partimiz PKK'yi bu günlere getiren, büyük değerler hareketi haline almasını sağlayan, onun ideolojik doğruluğu, en önemlisi de ona önderlik eden Başkan APO'nun çağa damgasını vuran önderliksel çıkışı ve gelişimidir. Önderliğin ilk sözüyle başlıyan, onun tarzı, felsefesi, yaşamı ve her koşul altında gösterdiği mücadelecilikle devam eden Apocu çizgi Haki, Mazlum, Agit ve Zilanların eylemciliği ve takipçiliğiyle bugün Demokratik Uyarlık Manifestosuyla çağa damgasını vurmakta, insanlığın kurtuluş ideolojisi olmaktadır. PKK'de somutlaşan ve pratikleşen Önderlik çizgisi, bugün KADEK ile yeni bir süreçte girerek dağılan, parçalanmış, marjinalleşen değil; tersine kendisini daha örgütlü, daha sistemli ve çözümleyici kılarak demokratik kurtu-

luş çizgisinde sürekli değişen ve değiştiren aktif bir hareket haline gelmiştir. Başkan APO'nun esaretine ve durmak bilmeyen saldırılara rağmen KADEK'de ifadesini bulan PKK ruhu, bugün yine halkımızın ve bölge halklarının temel kurtuluş çizgisi olma misyonunu daha güçlü bir biçimde göstermektedir.

Meşru savunma çizgisinde daha inançlı, bilinçli ve kararlı bir çerçevede Demokratik Uyarlık Manifestosu ile yürüyen biz Behdınan sahası HPG'li halk savunma güçleri olarak bu çizgiyi daha da derinleştirerek içeriden ve dışarıdan gelecek her türlü saldırıyı boşa çıkartacak düzeye getirerek bunu kendimizden başlatarak gerçekleştirme sözü verirken bu doğuş gününü başta Önderliğimiz, büyük insan başkan APO'ya, Kürdistan ve dünya devrim şehitlerine, halkımıza, bölge ve dünya insanlığına ve tüm yoldaşlara kutlu olmasını diliyoruz.

- Yaşasın Diriliştin Demokratik Kurtuluşçuluğa Yükselen PKK Ruhunu!

- Yaşasın Başkan APO!

- Yaşasın Kongremiz KADEK!

- Kahrolsun Halkların Demokratik Kurtuluş Çizgisine Yönelen Her türlü İç ve Dış Saldırı!

Behdınan Sahası HPG Karargah Komutanlığı

ULUSAL ÖNDERİMİZ BAŞKAN APO'YA

Başta büyük diriliş, kahramanlık ve özgür yaşama bağlılığının adı olan, Ortadoğu halklarını sürüklediği lanetli tarihten kurtaran, yaşadığı acı ve trajedilerden yeniden doğuşu gerçekleştiren ideolojinin mimarı olan insanlık gerçeği Başkan APO'yu en derin bağlılığımızla selamlıyoruz.

Tarihte hiç eşine rastlanmayan, büyük fedakarlık ve kahramanlıkla bugünümüzü yaratan, tarihin lanetli akışını değiştiren, uygarlık doğuran toprakları kanlarıyla sulayıp dünya halklar bahçesinde Kürt halkına da yer açan tüm şehitlerimizin anıları önünde saygıyla eğiliyoruz.

Partimizin doğuşundan günümüze kadar her türlü katliam ve işkenceye rağmen büyük bağlılıkla katkısını esirgemeyen, Parti Önderliğimizin çizdiği yolda kahramanlıkla yürüyen, demokratik uygarlığın gerçekleşme potansiyeli olan halkımızı selamlıyoruz.

Demokratik Uyarlık Manifestosu ışığında kendini yeniden yapılandıran, büyük bağlılık, kararlılık ve coşkuyu şahsında bütünleşiren yoldaşlarımızı, partimizin 25. kuruluş yıldönümü vesilesiyle kutluyor, sevgilerimizi iletiyoruz.

Yaşam adına hiçbir şeyin kalmadığı, çelişkilerin dondurulduğu, yürek, beyin ve duyguların ise hissizleştirildiği bir ortamda doğdu partimiz. PKK, yirmi beşinci yılda kutsal özgürlük düşlerini gerçeğe dönüştürmenin, küllerinden

yeniden bir halkı yaratmanın adı oldu. Çoraklaşmış beyinlere düşünce, duymayan kulaklara ses, görmeyen gözler ışık, konuşmayan dillere melodi oldu. Ezilen tüm halkların özgürlük çığlığı oldu. PKK'nin onurlu pratiğiyle yarattığı gelişmeler sadece Kürdistan'la sınırlı olmadı, Ortadoğu'yu da etkiledi, bu coğrafyada değişim ve dönüşümü yaratan temel güç oldu. Böylece barış, demokrasi, özgürlük, adalet, sevgi ve aşk olgularının pratik uygulama gücü olduğu kadar, evrensel değer yargılarını kendinde toplamış bilimsel sosyalizmin zafere de yolunu açmıştır. PKK, bu temelde yarattığı büyük kazanım ve zaferlerle rolünü oynadıktan sonra, yerini, gerçekleştirdiği üçüncü doğuşla KADEK oluşumuna bıraktı. PKK, KADEK ile büyük bir derinleşme içerisine girdi. PKK ile yaratılan değerler, Apocu felsefe ve ruhla KADEK ile daha da büyüyecek ve gelişecektir.

Ordumuz HPG, Önderliğimizin öğretisi temelinde ideolojik, politik, felsefik ve kültürel düzeyde kendisini 21. yüzyıl ordu anlayışı temelinde kurumsallaştırmıştır. Meşru savunma çizgisi temelinde Önderliğimizin, halkımızın ve ezilen ulusların yaşam teminatı olmaya devam edecektir. Önderliğimizin yaşam ve felsefesine karşı geliştirilecek her türlü tehdit ve uygulama girişimlerine karşı HPG olarak yüreklerimizi birer ateş topu haline getirerek daha da derinleşen fedai tar-

zımızla karşı koyacağımızın kararlılığını tekrarlıyoruz. Ordu olarak HPG, dönemin militanı olma azmini ortaya koyarken, kendimizde yaratmaya çalıştığımız zihinsel ve vicdan devrimiyle ilk insanla son insanın bileşkesi olan Başkan APO öğretisinin yaşamsallaşma gücü haline gelmiş bulunmaktadır.

Bu temelde özgürlük mimarımızın yaşam ateşinin sönmesine asla izin vermeyeceğiz. Geçmiş pratiğimizden çıkardığımız derslerle, Demokratik Uyarlık Manifestosu ışığında geleceğe güçlü adımlarla yürüyoruz. 27 Kasım gerçeği temelinde barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde kararlılıkla yürüyeceğimize dair söz verirken, bir kez daha tüm değerlerimizin bileşkesi olan şehitlerimizi saygıyla anıyor, yaşam gıdamız olan Önderliğimizi sonsuz özlemlerimizle selamlıyoruz.

- Yaşasın Özgürlük Mimarı Başkan APO!

- Yaşasın Demokratik Uyarlık Manifestosuna

İşığında 25. Zafer Yılı!

- Yaşasın Çağdaş Uyarlık Gücü PKK ve KADEK!

HPG Xakurke Askeri Karargahı

ÖZGÜRLÜK YOLDAŞIMIZ BAŞKAN APO'YA

Mezopotamya topraklarına ektiğimiz özgürlük tohumlarıyla, yüzyılların kaybedilmiş özgürlük özlemini gerçeğe dönüştürerek Kürt tarihinin en onurlu dönemini başlattığımız PKK'nin kuruluş yıl dönümünün onuruna sızı selamlıyor, en içten sevgilerimizi yolluyoruz.

Yirmi beş yıl önce PKK adıyla tarihe yeni bir giriş yapan Apocu hareket, sizin büyük emeğinizle her yıl bir önceki yılın kazanımları üzerinden kendisini büyüterek, hayalleri ve umutları özgür bir geleceğe bağlanan milyonlarca insanın yüreği haline geldi. Kuruluş aşamasında ki, emeğiyle, kendisini öncü çalışmalarına fedakarca veren Haki Karer yoldaşın anısına yarattığımız "şehitler partisi" diyerek, PKK'yi yoldaşa bağlılığın sağlam temelleri üzerine oturtunuz. İki kelimelik "Kürdistan sömürgeci" cümlesinin içindeki kararlılık, keskinlik ve doğrular bugün PKK'yi yaratan temel değerler olmuştur.

Hücrelerine kadar parçalanmış, dağılmış, düşürülmüş bir halk ve birey gerçekliğinden, özgürlükte karşılaşmış, örgütlenen, bilinçlenen, kendi ideolojik kimliğiyle ayağa kalkan halk gerçekliğine doğru yönlendiren yirmi beş yıl gibi kısa bir sürede sağladınız. Böylece tüm ezilen halkların ve kadınların insani haklarını meşru savunma temelinde ortaya koyan PKK, somut bir örgütlülüğü ifade ettiği kadar, insanlığın evrensel değerlerinin ortak paydada toplanmasını da ifade eder. Diriliş devriminin kazanımları ve mirası üzerinden, yeni bir doğuşu gerçekleştiren amacıyla tarihsel misyonunu tamamlayan PKK, yerini KADEK örgütlenmesine bıraktı. PKK, KADEK ile içerikte

muazzam bir zenginleşme ve derinleşme sürecine girdi. PKK ile yarattığımız yaşam felsefesi, Apocu ruh, moral, tempo ve çalışma aşkı, KADEK ile daha da yoğunluk kazandı.

Kadın ordulaşamamızın yaratıldığı, mayalandığı zemin olan PKK, kadında yarattığımız özgürlük düzeyiyle her boyutta derinlik kazanmıştır. Bu anlamda dünyada kadın ordusuna sahip tek parti olan PKK'nin kadın militanları olarak gerçekleştirdiğimiz IV. Kongre ve HPG I. PJA Konferansı'yla, Önderliğin yaşamını ve öğretisini tehdit eden tüm yaklaşımlara, karşı tutumlara, ateşte kendini yaratan Kürt kadınına yaraşır fedai bir tarzda cevap verme kararlılığına ortaya çıktık. Bu temelde "Kürk yıllık özelemim" dediğiniz dağlardaki özgürlük ateşinin sönmesine asla izin vermeyeceğiz. Yaşadığımız yetersizliklerden çıkardığımız derslerle zihin devrimini, geçmişe ve geleceğe ışık tutan Demokratik Uyarlık Manifestosu temelinde daha güçlü bir şekilde gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Barış ve demokrasi mücadelesinde, 27 Kasım gerçeği ile sonuna kadar ilerleyeceğimiz sözünü verirken, bir kez daha mücadele değerleri olan tüm şehitleri Haki Karer yoldaşın şahsında anıyor, yaşam gücümüz olan sizi büyük özlemlerimizle selamlıyoruz.

- Yaşasın Önderlik Çizgisinin 25. Zafer Yılı

- Yaşasın Başkan APO

HPG Ana Karargah PJA Yönetimi

ÖZGÜRLÜK GÜNEŞİMİZ BAŞKAN APO'YA

Halkımızın diriliş devriminin kahraman öncüsü PKK'nin 25. kuruluş yıldönümünde Başkan APO'yu saygıyla selamlarken, şehitlerimizi şükran ve saygıyla anıyoruz.

Yüce Başkanımız

Yıllarca büyük bir emek ve çabayla yürüttüğünüz özgürlük ve demokrasi mücadelesi, Kürdistan ve Ortadoğu halklarına ilham kaynağı olmuş, önümüze dikilmek istenen tüm engelleri ve uluslararası komploları aşarak tarihte hak ettiği yeri almıştır.

PKK'nin mücadele tarihi, yüzyıllara sığacak kadar büyük bir mirasın ve zenginliğin kaynağı olduğu gibi, on binlerce şehidi ve yaşayan gerillasıyla halkımızın ulusal birliğini sağlayarak zaferin umudu olmuştur.

PKK'nin ortaya çıkardığı değerler te-

melinde kurulan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi KADEK, bu onurlu mirasın kazanımlarına dayanarak halkımızın özgürlük ve demokrasi mücadelesini mutlaka başarıya götürecektir, demokratik ve özgür toplumla taçlandıracaktır.

Bu inançla Önderliğimize ve halkımıza bağlılığın bir gereği olarak daha büyük bir azim ve kararlılıkla görev ve sorumluluklarımıza her şart altında sahip çıkacağımızı belirtiyor, bir kez daha söz veriyoruz.

- Yaşasın Özgürlük Mimarı

Başkan APO!

- Yaşasın Demokratik Uyarlık

Manifestosu Işığında 25. Zafer Yılı!

- Yaşasın Çağdaş Uyarlık Gücü

PKK ve KADEK!

Ş. Jiyan Kamp Yönetimi

SİYASAL SERHÜLDAN

TEMEL MÜCADELE SİLAHIMIZDIR

Türkiye'de 3 Kasım seçimleri oldu. Seçim sonuçları, Türkiye'de halkın değişim istediğini ortaya koydu. Düzenin eski partilerinin aşılması, değişmeyenlerin, değiştirmeyenlerin aşılması anlamına geliyordu. Kürt halkı, zaten Türkiye rejiminin köklü değişimini istemektedir. Bunun için otuz yıldır devrimci mücadele yürütüyor. Silahlı savaş dahil yediden yetmişe halkın ayağa kalkışıyla gerçekleştirdiği serhildanlar ve her türlü kitle hareketleriyle, Türkiye'nin değişim dinamizmi olarak önemli rol oynadı. Türkiye'nin tüm hastalıklarını, sorunlarını bu mücadele açığı çıkardı. Kürt halkının taleplerinin, sorunlarının ancak köklü bir değişimle çözüleceği gösterildi. Kürt halkı yarattığı demokratik devrimle kendisini değiştirdiği gibi Türkiye'nin temel değişim gücü haline de geldi. Bununla beraber Türkiye toplumunun kırk yıllık demokratik hareketinin yarattığı birikim, dünyadaki demokratik gelişmelerin Türkiye'ye yansması ve eski rejimin Türkiye'nin temel sorununu çözmemesi de bu değişim isteklerini yükseltti. Özellikle Ulusal demokratik mücadelemizin savaşı durdurmasından sonra, iş veren kesimler dahil, toplumun tümünün değişim istediği görüldü. Bu durum, son birkaç yılda Türkiye'de demokratikleşme ve değişim konusunda önemli bir tartışma düzeyi ortaya çıkardı. Değişik toplumsal kesimler, "ne kadar değişim, nereye kadar değişim, nasıl bir değişim?" konularını birçok yönüyle tartıştılar. Hem demokratik mücadelenin yarattığı birikim hem de bu yönlü tartışmalar, tüm toplumun dikkatini ve duyarlılığını değişim konusu üzerinde yoğunlaştırdı. Değişim, Türkiye halkının gündemi haline geldi. Özellikle de yaşanan ekonomik kriz, tüm toplumu bu tartışmanın içerisine çekti. En muhafazakar ve tutucu kesimler bile, yaşamlarında meydana gelen çeşitli sarsıntılar nedeniyle bu tartışmalara kulak kabarttı.

Aslında 3 Kasım seçimleri de artık toplumun ihtiyacına cevap vermeyen koalisyon hükümetinin, eski partilerin aşılması, halkın değişim isteğinin ağır basması sonucu olarak gündeme geldi. Eğer halkın bu yönlü dayatmaları olmasaydı, söz konusu hükümet seçim kararı almazdı. Seçim kararı alındıktan sonra ise, halkın ne istediği ortaya çıkınca, seçim kararı alan partilerin tümü telaşa kapıldı. Çünkü, kendilerinin ideolojik yaklaşımları ve dayandıkları kesimler değişime kapalıydı. Dışarıdan da sistemin değişmesi konusunda dayatmalar oluyordu. Emperyalist-kapitalist sistem, hem koalisyon hükümetinin kendi çıkarlarını sağlayamadığını hem de bazı reformlar yapmayan Türkiye'nin ken-

dileri açısından istikrarlı ve güvenilir bir ülke olmayacağını görmelerinden dolayı değişim konusunda Türkiye'ye dayatmalarda bulundular. İç ve dış etkenler, yine hükümetin sorunlara çözüm bulamaması, sandığın halkın önüne gelmesini sağladı.

Türkiye'de değişim söyleminde bulunan iki eğilim vardı: Birincisi; sosyalistlerden sosyal demokratlara kadar sol yelpaze oluyordu. İkincisi; son on yılda yükselişe geçen siyasal islam ki, mevcut sistemle bazı çelişkiler yaşaması nedeniyle doğal bir muhalefet, bir değişim odağı olarak ortaya çıktı. Daha doğrusu, rejim tarafından mağdur edilmiş bir hareket olarak, değişim etkeni olarak görüldü. Öte yandan kimi liberal çevreler vardı; bunlar da belli düzeyde değişim taleplerini dillendiriyorlardı. Bunlar, çıkarlarını ABD'den gelen ve ekonomiden sorumlu bakan olan Kemal Derviş'in program ve söyleminde görüyorlardı. Kemal Derviş CHP'ye geçince, bunların bir kesimi de CHP'ye doğru yönelim gösterdi. Yine bu çevrelerin bir kesimi, kendilerini siyasal İslam olarak bilinen ve giderek düzenle belirli bir uyuşmaya giden AKP'de ifade etmeye çalıştılar. Diğer eski klasik partiler, değişim açısından, halkın ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamının iyileştirilmesi açısından fazla umut vermiyorlardı. Söylemleri, eski seçimlerdeki klasik propaganda yöntemlerini geçmiyordu. Bir nevi, vaat veren klasik partiler ve siyasetçiler imajıyla seçime girdiler. Bu tür siyasetçi tarzı zaten toplumda epey tepki almıştı.

AKP oligarşik devletin istemediği adımları atma cesaretinde bulunamaz

Bu koşullarda gidilen seçimde, AKP başarıyla çıktı. Sol demokratik bloğun barajı aşması beklenirken, bu gerçekleşmedi. Türkiye'nin değişim ihtiyacına cevap olmaya çalışanlar, Türkiye'nin demokratik güçleri ve Kürt demokratik hareketi olsa da, bunların yarattıkları değişim rüzgarını arkasına alan AKP oldu ve seçimin galip partisi olarak çıktı. AKP neden oy aldığını bildiği için, seçimlerden sonra sık sık birçok şeyi değiştireceğini, hatta Avrupa'yı şok eden adımlar atacağını ileri sürdü. Böylelikle ilk açıklama ve demeçleriyle, kitlelerin istediği söylemleri dillendirdi. AKP'nin bu tür söylemlere ihtiyaç duyması, Türkiye toplumundaki beklentileri görmesiyle ilgilidir. AKP'nin, Kürt halkının ve Türkiye halkının demokrasi ve özgürlük taleplerine, yine ekonomik ve sosyal taleplerine cevap vermeyeceği bu iki aylık süreçte ortaya çıktı.

Dolayısıyla bu hükümetin de klasik siyaseti aşamayacağı, ancak klasik devletin istediği kadar adımlar atabileceği, oligarşik devletin istemediği adımları atma cesaretinde bulunamayacağı birçok konuda ortaya çıktı. Bu açıdan AKP'nin de eski siyasal partilerin ve siyasetçilerin aşılarak bitişe doğru gittiği siyaset tarzını kabul etmeye doğru yol aldığı söylemek mümkün. Türkiye'nin temel sorunlarının, asker, sivil bürokrat ve diğer bazı kurumların içinde yer aldığı siyaseti yönlendiren oligarşik güçler tarafına bırakıldığı, mevcut hükümetin ise ekonomik sorunlara çözüm gibi hizmet bakanlıklarıyla uğraşarak, yasal parti olmanın koşullarından olan temel işlevlerini bıraktıkları gözükmektedir. Örneğin, Türkiye'nin bütün sorunlarını direkt etkileyen, hatta bütün bu sorunlarının çözülmemesinin ana etkeni olan Kürt sorunu konusunda bu hükümet, dolaylı ya da dolaysız hiçbir şey söyleyemiyor. Kıbrıs konusunda sınırlı bazı şeyler söylese de, sıra Kürt sorununa geldiğinde ağzını açamıyor. Yine, Kürt halkının, Başkan Apo'nun tecridine karşı büyük bir tepki içinde olduğunu görmesine rağmen, bu konuda en ufak bir adım atamıyor. Türkiye'nin temel sorunlarından olan işsizlik ve asgari ücret konusunda, işçileri ve memurları memnun edecek hiçbir şey söyleyemiyor. Bu konularda IMF'ye verilen taahhütlerin tamamen yerine getirileceği söyleniyor. Zaten Türkiye demokratikleştirilip özgür toplum haline getirilmeden, bunu sağlayacak potansiyeller hareket geçirilmeden, Türkiye'nin, IMF politikaları dışında bir ekonomik politika izlemesi mümkün değildir. Demokratik özgür toplumun ortaya çıkaracağı ekonomik potansiyeller açığa çıkarılmayınca, ekonomik dengeler ister istemez dışarıdan gelen kredilerle sağlanmaya çalışılıyor.

Bırakalım emekçilerin ve Kürt halkının demokrasi ve özgürlük taleplerini karşılamayı, yine sosyal ve ekonomik sorunlarına çözüm bulmayı, geleneksel tabanlarının taleplerini karşılayacak gücü bile ortaya koymuyorlar. Nitekim seçimde AKP'yi en fazla destekleyen, onlarla içli dışlı olan gazeteci ve yazarlar, her ne kadar bu hükümete desteklerini sürdürmeye devam etseler de, yazılarında kaygılarını, kuşku ve hayal kırıklıklarını görmek mümkün. Kendilerine en yakın çevrelerin bile beklentileri karşılanmıyorsa, diğer geniş halk kitlelerinin beklentilerinin, taleplerinin, beklentilerinin karşılanması söz konusu olamaz.

Bu gerçekler, koşulların kitlelerin harekete geçmesi açısından uygun olduğunu ortaya koyuyor. Hatta önümüzdeki dönemin, giderek kitle hareketleriyle canlanacağını, Türkiye'nin, kitlelerin harekete geç-

tiği yeni bir döneme girdiğini söyleyebiliriz. Eğer kitleler, dünkü yaşamlarından memnun değildiyse, bugünkü yönetim de kitle ihtiyacına cevap veremiyorsa, o zaman koşulların demokratik kitle hareketleri açısından uygun olduğu söylenebilir. Yani demokratik mücadele için zeminin güçlü olduğunu söylemek mümkündür. Nitekim bu zemin güçlü olduğundan dolayı kitleler, muhalefet gözükken, değişim yapacağı sanılan AKP'ye yönelmiştir. Eğer bu kitleler belli bir süre sonra umduklarını bulamazlarsa, yakında da seçim olmadığına göre, taleplerini demokratik kitle hareketiyle ortaya koyma girişiminde bulunacaklardır. Böyle bir kitle hareketi, kendi gücünden daha geniş bir temele dayanıyor. Meydanlara, sokaklara dökülecek kitleden daha fazla bir değişim potansiyeli var. Türkiye'nin yüzde sekseni değişim isteyen kitlelerden oluşuyor. Bu açıdan, değişim isteyen hareketlerin meşruiyetleri ve arkalarındaki rüzgar çok fazladır. Dolayısıyla başarı imkanları olduğundan fazladır. Yalnız Kürdistan'da değil, Türkiye'de de eski sistemden rahatsız olan geniş kitleler vardır.

Mevcut hükümet, son iki ayda ortaya koyduğu performansla, kendisini kısa sürede bitecek bir konuma getirdi. Türkiye'nin ekonomik ve sosyal sorunları ağırdır ve bunları bugünden yarına köklü çözmek mümkün değildir. Kaldı ki demokratikleşmeyi geliştirmeden bu sorunları çözmeye kalkışmak beyhude bir çabadır. Hükümet, ekonomik ve sosyal sorunları bugünden yarına çözemezse de, demokratikleşme ve özgür toplum yaratma, bu konudaki yasal engelleri ortadan kaldırma imkanına sahiptir. Bu tür konular, iradi kararlar, bir siyasi iradeyle gerçekleştirilebilecek türdendir. En kısa sürede gerçekleştireceği konularda güçsüz kalan, bunlara el atmayan hükümetin, daha baştan kendi bindiği dalı kestiyi söylenebilir. Eğer demokratikleşme ve özgürlük konularında bir ilerleme sağlansaydı, bu, hükümete orta vadede zaman kazandırır, demokratikleşmenin ortaya çıkardığı imkanlarla birlikte ekonomik ve sosyal sorunlarda da belli bir iyileşmeyi yapar, böylece ömrünü uzatabilir. Ancak hükümetin böyle bir stratejiyi izlemediği ve izlemeyeceği açığa çıkmıştır. Herhalde bu hükümet, bu kadar geniş yelpazede ortaya çıkan talepler karşısında, olsa olsa Anadolu Kaplanları denen yeşil sermayenin ihtiyaçlarına cevap vermek için belirli bir süre iktidarda tutunmaya çalışacaktır. Son iki aylık gelişmeler böyle bir değerlendirme yapmamıza yol açıyor.

Türkiye'nin demokratikleşmesi sol demokratik güçlerle olacaktır

Kitleler memnun edilemeyecek, yönlenler de ihtiyaçlara cevap veremeyecekse, kitle hareketleri belli bir süre sonra Türkiye'nin gündemini işgal edecekler. Burada önemli olan, bu harekete kimlerin damgasını vuracağı, kimlerin öncülük edeceğidir. Bu sorunun cevabı zor değildir. 3 Kasım seçimlerinde sol bloğun etrafında toplanan kitle, böyle bir dinamizme ve güce sahip olduğuna ortaya koydu. Bu dinamik gövde, daha geniş sayıda halkları kendisine ekleyerek kitle hareketini genişletebilir. Zaten dünyanın her tarafında kitle hareketlerinin gerçekleşmesi için kararlı, istikrarlı, dinamik bir ana kitleye, bir çekirdek kitleye ihtiyaç vardır. Böyle örgütlü bir demokratik hareket ortaya çıkarsa, bunun etrafında siyasal, ekonomik, sosyal talepleri olan çok geniş çevreler, partiler ve halklar biçiminde, geniş yelpazede bir kitle hareketi ortaya çıkar. Demokratik kitle hareketlerinin, demokrasi mücadelesinin kanunu ve diyalek-

tiği böyle işliyor. Eğer sol demokratik güçler bu rollerini görüp ciddiyle yaklaşırlarsa, Türkiye'deki demokrasi mücadelesi, demokrasi hareketinin diyalektiği de böyle iş-

“Her alanın koşullarına göre, oranın özgünlüklerini reddetmeyen talepleri ve eylem biçimlerini gündeme getirecek bir demokrasi ve kitle hareketine ihtiyaç vardır. Yine bunları yönlendirecek bir sol demokrat partinin olması gerekir. Sol demokratik bloğun, sosyal demokratlardan liberallere kadar genişletilerek bir değişim ve dönüşüm partisi ortaya çıkarılması mümkündür.”

leyecektir. Sol demokratik güçler, tüm diğer muhalif kesimleri peşine takarak, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve özgürleşmesinde önemli bir rol oynayacaklardır.

Türkiye'de, kitlelerin talepleri konusunda üç kategoriden söz edilebilir: Birincisi; Kürt halkının otuz yıllık mücadelesiyle ortaya koyduğu ulusal demokratik taleplerdir. Bu talepler hala karşılanmamış değildir. Kürt halkı bundan sonra da dil, kültür ve kimlik talepleri etrafında mücadeleye atılacaktır. Kürt demokratik hareketi bu taleplerini çeşitli biçimlerde ve çeşitli eylemliliklerle dillendireceklerdir. İkinci kategori ise, Türkiye'nin genel sorunlarıdır. Bunlar, düşünce özgürlüğü, demokratikleşme, yoksulluk, asgari ücret, eğitim ve sağlık gibi çok geniş bir kitleyi ilgilendiren konulardır. Bu talepler Kürdü ile, Türkü ile tüm Türkiye halkının ortak talepleri olmaktadır. Türkiye'nin emekçi güçleri, demokratik güçleri, bu ortak talepler etrafında bir araya gelerek, çeşitli eylem biçimleriyle kendilerini ifade edebilirler. Üçüncü kategori ise; Kürtler özgünlüğünde olduğu gibi, çeşitli toplumsal kesimlerin, sınıf ve tabakaların farklı taleplerinin olmasıdır. Bunlar, her grubun kendi ihtiyaçlarına, özlemlerine, umutlarına göre ortaya çıkan taleplerdir. Bu talepler etrafında mücadele vermek, bazen tek bir toplumsal kesimi, bazen birkaç toplumsal kesimi, bazen de daha fazla toplumsal kesimleri bir araya getirerek yapılacak eylemliliklerdir. Bu konuda, Kürt halkının zaman zaman özgün talepler etrafında geliştiği hareketler olabilir. Kadınların ve gençlerin kendi özgün talepleri etrafında eyleme geçişleri olabilir. Yine memurların ve farklı sosyal çevrelerin özgün talepleri olabilir. Bunlar da, Türkiye'deki demokratikleşme, sosyal adalet ve özgürlük sorunlarına çözüm getirecek, bu alanda değişime katkıda bulunacak hareketlerdir.

Her alanın koşullarına göre, oranın özgünlüklerini reddetmeyen talepleri ve eylem biçimlerini gündeme getirecek bir demokrasi hareketine, kitle hareketine ihtiyaç vardır. Yine bunları yönlendirecek bir sol demokrat partinin olması gerekir. Sol demokratik bloğun 3 Kasım'daki dinamizmi, bu tür kitle hareketine öncülük yapacak bir potansiyelin var olduğunu gözler önüne serdi. Sol demokratik bloğun, sosyal demokratlardan liberallere kadar genişletilerek bir değişim ve dönüşüm partisi ortaya çıkarılması mümkündür.

Devami sayfa 31'de

